

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

15 - 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 2^{ης} ΗΜΕΡΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005**

09:30-10:00 Προσέλευση

Ενότητα II: Δομή της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης**Προεδρείο: Ιωσήπου Νικόλαος, Τσιλίκας Βάϊος, Καραγιάννη Στέφη**

10:00-10:15 Σπαθής Γεράσιμος, Καθ. ΕΜΠ
"Εισαγωγή Παιδαγωγικών Μαθημάτων στις Πολυτεχνικές Σχολές. Εμπειρία και Προβλήματα από μια πρώτη απόπειρα στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο".

10:15-10:30 Αντωνίου Γιάννης, Διδάκτωρ ΕΜΠ/ΕΚΠΑ Καρέλλη Ρούλα, Master Sc, ΕΜΠ/ΕΚΠΑ
"Η Τεχνική Εκπαίδευση Μέσης Βαθμίδας στο ΕΜΠ. Από τα Προσηρτημένα Σχολεία στις Σχολές Υπομηχανικών. 1914-1950".

10:30-10:45 Χατζηευστρατίου Ιγνάτιος, Μόνιμος Πάρεδρος Π.Ι.
"Η τεχνική - επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα και συγκριτικά στοιχεία με τα ισχύοντα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

- 10:45-11:00 Κατσίκας Χρήστος, Εκπαιδευτικός Αναλυτής
"Η θέση της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην προοπτική του Ενιαίου Δημόσιου Υποχρεωτικού Δωδεκάχρονου Σχολείου".
- 11:00-11:15 Δαφέρμος Ολύμπιος, Σύμβουλος Π.Ι.
"Ζητήματα Σχεδιασμού του Επαγγελματικού Λυκείου".
- 11:15-11:30 Πάγκαλος Σταύρος, Μ-Η Ε.Μ.Π., Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.
"Η Νέα Δομή της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Κριτήρια σχεδιασμού, απαιτήσεις, προτάσεις".
- 11:30-11:45 Παλαιοκρασσάς Σταμάτης, Αντιπρόεδρος ΑΣΠΑΙΤΕ
"Γνωστικό μοντέλο μάθησης: Εφαρμογή στη διδασκαλία τεχνικών γνώσεων".
- 11:45-12:00 Μαρκόπουλος Γιάννης, Σύμβ. Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΣΕΒ
"Επαγγελματική" αυτοτελής & ισότιμη στη "«Γενική", ή μόνον "Γενική", αλλά σύγχρονη;"
- 12:00-13:00 Συζήτηση
- 13:00-13:30 Διάλειμμα - Μπουφές

Ενότητα III: Οι ανάγκες σε τεχνικές ειδικότητες

- Προεδρείο:** Πάγκαλος Σταύρος, Στραβοπόδης Μιχαήλ,
Κρεστενίτη Ρεβέκκα
- 13:30-13:45 Σταύρου Σταύρος, τ. Αν. Πρόεδρος CEDEFOP
"Δυνατότητες και όρια διάγνωσης τάσεων στη ζήτηση επαγγελματών - πτυχές και προσεγγίσεις του ζητήματος με βάση τις εμπειρίες στην Ε.Ε."
- 13:45-14:00 Ζαχείλας Λουκάς, Διευθυντής Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων ΟΕΕΚ
"ΤΕΕ, Αρχική και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση: Η συνάρθρωση των ρόλων τους με βάση τα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά Δεδομένα".
- 14:00-14:15 Ξενοφών Τσούρος, Επισμηναγός Μηχανικός Αεροσκαφών, Σχολή Ικάρων
"Εκτίμηση Αναγκών σε Τεχνικές Ειδικότητες στην Πολεμική Αεροπορία".
- 14:15-14:30 Τορτοπίδης Αντώνης, Συντονιστής Μονάδας Έρευνας και Ανάλυσης ΣΕΒ
"Έρευνα του ΣΕΒ για τις Ανάγκες των Επιχειρήσεων σε Ειδικότητες Αιχμής για την τριετία 2005-2007".
- 14:30-14:45 Δρ. Φρέσκος Γρηγόριος, Μηχανολόγος Μηχανικός,

Δρ. Κατηφόρης Νικόλαος, Μεταλλουργός
Μηχανικός, Εκπρόσωποι Συλλόγου Τεχνικών
Επιστημόνων Βιομηχανίας (ΣΤΕΒ)
***"Ο ρόλος των αποφοίτων ΤΕΕ στην Ελληνική
Βιομηχανία - Σημερινή κατάσταση και προοπτικές".***

14:45-15:00 Κωστάκη Ιουλία, Αρχ. Μηχανικός, Υπηρεσία
Πολιτικής Αεροπορίας
***"Απαιτήσεις της ελεύθερης αγοράς σε νέες
δεξιότητες. Μεθοδολογία συνεχούς αναπροσαρμογής
ειδικοτήτων και διδακτέας ύλης. -Η εμπειρία από το
Νέο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (ΝΔΑΑ)".***

15:00-15:15 Στεφανίδης Μιχαήλ, Διευθυντής Εκπαίδευσης ΔΕΗ
Α.Ε.
***"Η ανάγκη σύνδεσης, με συστηματικό τρόπο, της
Επαγγελματικής Κατάρτισης με τις θέσεις
εργασίας".***

B' Μέρος

15:15-17:30 **Στρογγυλό Τραπέζι**
***"Η γνώμη Στελεχών Επιχειρήσεων για τις ανάγκες
Τεχνικών Μέσης Στάθμης"***

Συντονιστής: **Κονταξής Αθανάσιος**, Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ12,
Μηχανολόγος Μηχανικός

Συμμετέχουν:

- Κουντουράς Λίνος, Διπλ. Μηχ Μηχ Πολυτεχνείου Μονάχου, Τεχνικός Διευθυντής της εταιρίας VIAMAR (SCODA).
- Λάντζας Γιώργος, Διευθυντής Marketing ETEM - Όμιλος ΒΙΟΧΑΛΚΟ.
- Μαλαματένιος Χαράλαμπος, Υπεύθυνος Εκπαίδευσης του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ).
- Μπανούτσος Ηλίας, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρίας ΕΡΓΟΝΟΜΙΑ Α.Ε.
- Παπαμιχαήλ Δημήτρης, Υπεύθυνος Έργων Παραχώρησης (BOT) του ομίλου της Ελληνικής Τεχνοδομικής, πρώην Τεχνικός Διευθυντής της εταιρίας ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.
- Ταγκαλάκης Άκης, Μηχανολόγος Μηχανικός, Διευθυντής Εργοστασίου, Σύμβουλος.
- Τζαμουράνης Ηλίας, Μ-Η, Μελετητής Επιβλέπων.
- Ματζιάρας Ιωάννης, Μηχανολόγος Μηχ/κος, Κατασκευαστής.

- Τογαντζής Ανδρέας, Διευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών της εταιρίας FORD.
- Παυλάκης Εμμανουήλ, εκπρόσωπος της εταιρίας INTRAKOM.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ξεκινάμε. Θέλαμε να σας ενημερώσουμε καταρχάς ότι οι ερωτήσεις προς τους ομιλητές θα υποβάλλονται γραπτώς στην Γραμματεία έξω πάνω στο έντυπο που υπάρχει στο φάκελό σας. Παράκληση να σημειώνετε εκτός από το όνομά σας και τον αριθμό της θέσης που κάθεστε, ώστε άμεσα να σας συνδέει ο τεχνικός όταν του το πούμε.

Επίσης στο Προεδρείο σήμερα υπάρχει μία αλλαγή. Στην θέση του κυρίου Ιωσήπου που του έτυχε κάτι έκτακτο είναι ο συνάδελφος Μιχάλης Στραβοπόδης.

Και τώρα καλούμε στο βήμα τον Πρόεδρο της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του ΕΜΠ κύριο Σπαθή.

ΘΕΜΑ

**Εισαγωγή Παιδαγωγικών Μαθημάτων
στις Πολυτεχνικές Σχολές. Εμπειρία και
Προβλήματα από μια πρώτη απόπειρα
στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο»**

Κος ΣΠΑΘΗΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, γεια σας καταρχήν.

Θέλω να σας πω από την αρχή ότι δεν είμαι ειδικός στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση, γι' αυτό δεν μπορώ να προτείνω και ολοκληρωμένες λύσεις. Η σχέση μου με αυτά τα προβλήματα ξεκίνησε επειδή συμμετείχα σε αρκετές επιτροπές που το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο έχει συστήσει κατά καιρούς για να ασχοληθεί με τα προβλήματα της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, αλλά και για να διερευνήσει την δυνατότητα οι απόφοιτοι του Πολυτεχνείου, οι απόφοιτοι μηχανικοί στην διάρκεια των σπουδών τους να παίρνουν μία ολοκληρωμένη εκπαίδευση έτσι ώστε να είναι επαρκώς καταρτισμένοι για να στελεχώσουν την Επαγγελματική Τεχνική Εκπαίδευση στην χώρα μας.

Συγκεκριμένα επειδή ξέρετε ότι το Πολυτεχνείο είναι ένα ευαίσθητο ίδρυμα που κατά καιρούς ασχολείται με τα προβλήματα της εκπαίδευσης, οι συζητήσεις αυτές ξεκίνησαν ολοκληρωμένα μετά το 1997. Ήταν η περίοδος που όπως όλοι ξέρετε έγινε μία απόπειρα από τον τότε Υπουργό Παιδείας τον κύριο Αρσένη για μία σημαντική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Ο στόχος αυτών των συζητήσεων και αυτής της επιτροπής που συγκροτήθηκε τότε ήταν διπλός. Το ένα πράγμα ήθελε να διερευνήσει, ο ένας στόχος ήθελε να διερευνήσει εάν υπήρχε πραγματικός χώρος εργασιακός για τους αποφοίτους μηχανικούς στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Αν αυτό ήταν ένα πραγματικό γεγονός.

Και το δεύτερο ήταν εάν τα δομικά προβλήματα που κατά την άποψή μας αντιμετωπίζε η Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση

μπορούσαν με την συνεισφορά του ΕΜΠ να διορθωθούν, να βελτιωθούν, να εξελιχθούν, να γίνουν πιο ουσιαστικά.

Για το πρώτο ζήτημα νομίζω ότι τα πράγματα ήταν πολύ εύκολα. Δηλαδή αξιοποιήσαμε ό,τι υλικό υπήρχε από την πλευρά του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και την σχετική βιβλιογραφία και πάρα πολύ εύκολα κανείς μπορεί να πειστεί ότι ως εργασιακός χώρος, ως μία διέξοδο των αποφοίτων μηχανικών αυτό είναι μία πραγματικότητα.

Σήμερα μπορεί κανείς να πει ότι στην Δευτεροβάθμια Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση εάν μετρήσει τους αριθμούς των μαθητών που φοιτούν στα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια, περίπου 130.000 με αριθμούς του 2002, και προσθέσει σ' αυτά και τους μαθητές που σε αντίστοιχα λύκεια κάτω από τον ΟΑΕΔ, από τα ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης, από τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, ο αριθμός νομίζω ότι ξεπερνάει τις 150.000. Πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει μία πραγματική ανάγκη για εκπαιδευτικό προσωπικό σε αυτή την περιοχή.

Επίσης εάν λάβει υπόψη του ότι τα μαθήματα ειδικότητας είναι υπερδιπλάσια των γενικών μαθημάτων καταλαβαίνει ότι πολύ περισσότερες ώρες απαιτούνται. Και άλλα στοιχεία συνηγορούν υπέρ αυτής της άποψης.

Στις εξετάσεις που για πρώτη φορά διεξήγαγε το ΑΣΕΠ για την πρόσληψη αποφοίτων μηχανικών σε αυτή την βαθμίδα της εκπαίδευσης το 2001, περίπου 1000 απόφοιτοι μηχανικοί όλων των ειδικοτήτων πήραν μέρος για 300 περίπου θέσεις, όπου πάρα πολλές μείνανε κενές γιατί το ποσοστό επιτυχίας ήταν περίπου της τάξης του 26%.

Αυτά τα δεδομένα πάρα πολύ νωρίς μας πείσανε ότι πραγματικά υπάρχει μία ανάγκη οι απόφοιτοι μηχανικοί να στελεχώσουν την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Εκείνο που ήταν πιο σοβαρό κατά την άποψή μας όμως ήταν ο δεύτερος στόχος, εάν μέσα απ' αυτή την συμμετοχή θα αναβαθμίζονταν η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Διότι από την πρώτη στιγμή τα χαρακτηριστικά και ο τρόπος με τον οποίον δημιουργήθηκε είχαν πάρα πολλά προβλήματα.

Κατά την άποψή μου, ελπίζω να κάνω λάθος, αυτός ο θεσμός είναι αποτυχημένος. Με τα χαρακτηριστικά και την δομή που έχει σήμερα αν θέλετε δεν έχει πετύχει, παρά τους μεγάλους αριθμούς των μαθητών που κατευθύνονται στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Και λέω ότι είναι αποτυχημένος, γιατί υπάρχουν δομικά προβλήματα μόνιμα, τα οποία κανείς δεν μπορεί να τα αποδώσει στις συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις και τις επιλογές τις νομοθετικές που κάθε φορά επιχειρούνται. Είναι δομικά προβλήματα που έχουν να κάνουν με την δομή και τις προτεραιότητες της ελληνικής κοινωνίας.

Ξέρουμε ότι η ελληνική οικογένεια για να αναβαθμίσει τα παιδιά της, για να τα αποκαταστήσει επιδιώκει επίμονα να τα κατευθύνει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και συγκεκριμένα στην ανώτατη εκπαίδευση. Πάντοτε αυτός ο χώρος αντιμετωπίζονταν ως μία δεξαμενή υποδοχής των αποτυχημένων, των κακών μαθητών, αυτών που δεν μπορούν να σπουδάσουν.

Αυτό είναι σημαντικό πρόβλημα. Πρέπει κανείς να πάρει πολύ σημαντικές πρωτοβουλίες, να αλλάξει νοοτροπίες, αλλά έχει πάρα πολύ σημασία να δει ποια μέτρα θα πρέπει να πάρει μέχρι τότε για να ανατρέψει τουλάχιστον ή να βοηθήσει στο να αλλάξουν αυτές οι νοοτροπίες, εάν πιστεύει ως αρχή ότι αυτού του τύπου οι απόφοιτοι είναι αναγκαίοι για την ελληνική κοινωνία, για την ελληνική οικονομία, για την ελληνική παραγωγή. Αν πιστεύει πράγματι ότι χρειάζεται ένας πτυχιούχος, ένας απόφοιτος μιας βαθμίδας της

εκπαίδευσης που θα καλύπτει αυτόν τον ενδιάμεσο χώρο ανάμεσα στον ανειδίκευτο εργαζόμενο και στον ολοκληρωμένο επιστήμονα μηχανικό, που θα παίζει ρόλο βοηθητικό, αλλά σε πάρα πολλούς τομείς πολύ αποφασιστικό.

Εμείς δεχτήκαμε ότι αυτό ισχύει, ότι αυτό υπάρχει ως ανάγκη και άρα είχε νόημα κανείς να σκεφθεί τρόπους αναβάθμισης.

Άλλα πολύ σημαντικά προβλήματα της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης όπως τα είχαμε καταγράψει μέσα από αυτή την έρευνα και το ψάξιμο που κάναμε για να δούμε εάν είχε νόημα να προχωρήσουμε στην πρόταση που θα σας πω στην συνέχεια.

Η δομή του προγράμματος ήταν κατά την άποψή μας και παραμένει σε λάθος κατεύθυνση. Δεν γίνεται μία απόπειρα αυτή η βαθμίδα της εκπαίδευσης να ειπωθεί σαν ένας ολοκληρωμένος κύκλος μαθητείας σπουδών που οδηγεί σε συγκεκριμένες ειδικότητες, αλλά ότι πρόκειται για μία απλή κατάρτιση σε σκόρπιες ειδικεύσεις. Δεν στοχεύει δηλαδή στο να βγάλει έναν μηχανολόγο, έναν ηλεκτρολόγο, έναν τεχνολόγο κατασκευών, έναν πληροφορικό με δεδομένη ολοκληρωμένη μάθηση και γνώση για τον ρόλο που πρόκειται να επιτελέσει.

Υπήρχε λοιπόν και ένα πρόβλημα στην δομή του προγράμματος σπουδών. Ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στην διάρθρωση του διδακτικού προσωπικού. Οι αριθμοί που πέσανε στην αντίληψή μας απ' αυτή την έρευνα είναι συντριπτικοί. Είναι η βαθμίδα της εκπαίδευσης με την πιο πολυσύνθετη δομή εκπαιδευτικού προσωπικού. Υπάρχουν από απόφοιτοι ΑΕΙ, απόφοιτοι μηχανικοί, τεχνολόγοι ΤΕΙ, απόφοιτοι Λυκείου, απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών.

Και θα μου πει κανείς μα μία τέτοια σπουδή δεν χρειάζεται ένα πιο σύνθετο διδακτικό προσωπικό; Ναι, αλλά είναι οι αναλογίες και οι

δομές σωστές; Ποιος δίνει τον τόνο; Αν το αντιπαραθέσει με τα λύκεια γενικής εκπαίδευσης, όπου εκεί έχουμε ένα ομοιογενή χώρο των διδασκόντων, εδώ υπάρχει ένα συνονθύλευμα και φαντάζομαι ότι αυτό θα δημιουργεί και πάρα πολλά εσωτερικά προβλήματα.

Από την άλλη μεριά ο εκπαιδευτικός που καλείται να επιτελέσει αυτό το ρόλο κατά την άποψή μου έχει να κάνει ένα πολύ πιο δύσκολο έργο απ' αυτό που έχει να κάνει ο καθηγητής των γενικών λυκείων. Πρέπει να έχει ολοκληρωμένη αντίληψη τι θέλει να φτιάξει. Ότι αυτός ο απόφοιτος καταρχήν πρέπει να εμψυχωθεί, να δημιουργήσει στοιχεία αυτοεκτίμησης. Να ξέρει που θα κατευθυνθεί, να έχει και γνώση του εργασιακού χώρου. Να προσαρμόζει τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία έχει σπουδάσει ως μηχανικός για να τα εφαρμόσει στην πράξη, να τα προσαρμόσει και να τα κάνει διδακτικά. Να βρει τα κατάλληλα εργαλεία. Έχει πολύ δύσκολα πράγματα κατά την άποψή μου να επιτελέσει για να είναι πράγματι ουσιαστικός ο ρόλος του σε αυτή την βαθμίδα.

Με αυτά λοιπόν τα δεδομένα έχοντας ως στοιχεία αυτά αφ' ενός ότι είναι επαγγελματικός χώρος υπαρκτός, αφ' ετέρου ότι πρέπει αυτή η βαθμίδα να αναβαθμιστεί, έκανε τις εξής πρώτες απόπειρες το ΕΜΠ: Να προσπαθήσει στην διάρκεια των σπουδών των μηχανικών να εισάγει εκείνα τα μαθήματα που αποτελούν ένα πυρήνα εκπαιδευτικής επάρκειας.

Γνωρίζαμε ότι αυτό το ρόλο τον επιτελούσε και τον επιτελεί μέχρι σήμερα τα τμήματα της ΣΕΛΕΤΕ, η πρώην ΠΑΤΕ, σήμερα ΑΣΠΕΤΕ, όπου πηγαίνανε απόφοιτοι μηχανικοί αλλά που από την φύση της είχε και αυτή δομικά προβλήματα γιατί ένας απόφοιτος μιας ανώτατης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όταν πηγαίνει σε μία βαθμίδα κατώτερη δεν ξέρω με πόση σοβαρότητα αντιμετωπίζει αυτή την

εκπαιδευτική διαδικασία. Και δεν ξέρω και εάν μπορεί εύκολα να μπει σε αυτή την αντίληψη.

Η σκέψη μας ήταν η εξής. Εάν πράγματι υπήρχε από την διάρκεια των σπουδών των μηχανικών ένα ποσοστό φοιτητών οι οποίοι θα θέλανε όντως να γίνουν εκπαιδευτικοί, να αποκτήσουν την νοοτροπία και την αντίληψη.

Η έρευνα που κάναμε για να πάρουμε και να κατευθυνθούμε σε κάποιες προτάσεις και κάποιες λύσεις, μεταξύ των σπουδαστών του ΕΜΠ δεν ήταν πολύ ενθαρρυντική. Βέβαια έγινε σε μία περίοδο δύσκολη με καταλήψεις, αποχές, κινητοποιήσεις για κάποια ζητήματα, και αν σκεφθείτε ότι οι φοιτητές στο πολυτεχνείο οι ενεργοί είναι περίπου 10.000, 500 εκδήλωσαν ενδιαφέρον για να παρακολουθήσουν ένα τέτοιο κύκλο μαθημάτων. Ένα ποσοστό γύρω στα 5%. Θα ήταν πιστεύουμε τελείως διαφορετικό το ποσοστό εάν πράγματι αυτό το πράγμα λειτουργούσε.

Οι πρώτες σκέψεις ήταν οι εξής. Εάν για να γίνει ολοκληρωμένη αυτή η κατάρτιση ποια μαθήματα θα εισαχθούν και εάν θα έπρεπε να μούνε με έναν τρόπο που να αποτελούν μία χωριστή κατεύθυνση μέσα στην οποίαν θα μπαίνουν οι σπουδαστές όσοι επιθυμούν παρακολουθώντας παράλληλα τις σχολές ειδικότητες εάν θα μπαίνουν να παρακολουθήσουν αυτό το πρόγραμμα, που κατά την άποψή μας ήταν και πιο ολοκληρωμένη αυτή η λύση γιατί κανένας θα έμπαινε σε αυτή την λογική να αποκτήσει μία ολοκληρωμένη εκπαιδευτική επάρκεια με στόχους να γνωρίζει την εξέλιξη της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πόσα πράγματα θεωρούσανε ότι έπρεπε να συγκροτεί αυτό το προφίλ αποφοίτου και ιδιαίτερα την ιστορία της Τεχνολογία της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Να μάθει τις βασικές θεωρίες μάθησης και τις διάφορες διδακτικές μεθοδολογίες και κυρίως τις ενεργητικές μεθόδους μάθησης.

Να γνωρίζει πως η ψυχοπαιδαγωγική επιστήμη ερμηνεύει και αντιμετωπίζει τα ποικίλα προβλήματα που παρουσιάζονται στην καθημερινή σχολική ζωή.

Να γνωρίζει πως οι νέες τεχνολογίες και κυρίως η Πληροφορική αξιοποιούνται στην διδακτική πράξη.

Να γνωρίζει τους διάφορους τύπους προγραμμάτων σπουδών και πως αυτά σχεδιάζονται ιδιαίτερα στην Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Να ασκηθεί στην εκπαιδευτική έρευνα.

Να γνωρίζει την δομή, την οργάνωση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Και να γνωρίζει και την νέα μορφή οργάνωσης της εργασίας που επρόκειτο να ενταχθεί ο απόφοιτος τέτοιων σχολών.

Τα πράγματα ήτα δύσκολα προς αυτή την κατεύθυνση, γι' αυτό προσαρμόσαμε την πρότασή μας σε ποιο ρεαλιστικές λύσεις, όπου μια ομάδα οκτώ μαθημάτων να εισαχθεί μέσα στα προγράμματα σπουδών των σχολών ως μαθήματα κατ' επιλογήν και όσοι εκ των σπουδαστών επιθυμούν να τα παρακολουθήσουν να έχουν την δυνατότητα να πάνε στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση χωρίς την υποχρέωση να παρακολουθήσουν την ΑΣΠΕΤΕ.

Αυτό το πρόγραμμα σήμερα πειραματικά υλοποιείται. Ο μεγάλος αριθμός των σπουδαστών που το παρακολουθεί προέρχεται από την Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών, γιατί εκεί η διέξοδος στην εκπαίδευση θεωρείται πολύ πιο αναγκαία, επειδή είναι μία καινούργια σχολή, έχει έξι χρόνια λειτουργίας και ακόμα δεν

έχει κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Όμως ο στόχος είναι αυτό να γενικευτεί σε όλες τις σχολές του ΕΜΠ και να υπάρξει και η κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση.

Αυτή την στιγμή βρισκόμαστε σε αυτό το σημείο. Έχουν πολύ σοβαρά μελετηθεί τα περιεχόμενα των μαθημάτων που καλύπτουν μαθήματα Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Διδακτικής Μεθόδου και των τεχνολογικών μαθημάτων και των μαθημάτων Φυσικής και Μαθηματικών, έτσι ώστε να προχωρήσει αυτή η ιστορία.

Τελειώνω λέγοντας ότι οι προσπάθειες θα συνεχιστούν. Υπάρχει πολύ ισχυρός πυρήνας που το πιστεύει αυτό το πράγμα, παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες αντιδράσεις κατά την άποψή μου προέρχονται από συναδέλφους οι οποίοι θεωρούν ότι με αυτόν τον τρόπο το προφίλ των σπουδών του μηχανικού θα αλλοιωθεί. Όμως έχουν πειστεί οι περισσότεροι ότι αυτή είναι μία πραγματική ανάγκη και αυτή είναι μία πραγματική συμβολή στα προβλήματα της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, γι' αυτό πιστεύω ότι σ' αυτή την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε και την επόμενη περίοδο.

Σας ευχαριστώ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Να ευχαριστήσουμε και εμείς τον κύριο Σπαθή και να του ευχηθούμε κάθε επιτυχία. Καθώς και να βρει το παράδειγμα αυτό μιμητές και στις άλλες πολυτεχνικές σχολές, γιατί υπάρχει μία πραγματική ανάγκη και θα συμβάλει ουσιαστικά στην άνοδο της ποιότητας των στελεχών της Τεχνικής Εκπαίδευσης.

Να καλέσουμε τώρα τον Γιάννη Αντωνίου, ιστορικό, ίσως τον ιστορικό των Ελλήνων μηχανικών, αν μου επιτρέψει να τον προσφωνήσω έτσι, στο βήμα.

ΘΕΜΑ**«Η Τεχνική Εκπαίδευση Μέσης Βαθμίδας
στο ΕΜΠ. Από τα Προσηρτημένα Σχολεία
στις Σχολές Υπομηχανικών. 1914-1950»****Κος ΑΝΤΩΝΙΟΥ:**

Ευχαριστώ για την φιλοφρόνηση.

Διαβάζοντας το πρόγραμμα της διημερίδας αισθάνθηκα ότι μπορεί να είμαι λίγο εκτός θέματος από την άποψη ότι δεν προτίθεμαι να σας μιλήσω άμεσα για το παρόν και τις προοπτικές της Τεχνικής Εκπαίδευσης. Είχα αρχίσει ήδη να συντάσσω την ανακοίνωσή μου προτού γνωρίσω το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Αντικείμενο της ανακοίνωσής μου είναι το παρελθόν και συγκεκριμένα μια σχετικά άγνωστη πτυχή του, η εκπαίδευση των εργοδηγών και των υπομηχανικών στο ΕΜΠ στο διάστημα από το 1914 μέχρι και την δεκαετία του '50.

Εκτιμώ ωστόσο ότι η σκιαγράφηση της τροχιάς του συγκεκριμένου εγχειρήματος που οδήγησε από τα προσηρτημένα τεχνικά σχολεία, έτσι όπως ονομάζονταν, τότε μέχρι τις σχολές Υπομηχανικών το λεγόμενο «Μικρό Πολυτεχνείο», τους προγόνους δηλαδή των ΚΑΤΕ και των ΤΕΙ, προσφέρει αρκετό υλικό για στοχασμό και συμπεράσματα για το παρόν και για το μέλλον της Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Ο νόμος 388/1914, ο οποίος προέβλεψε την ίδρυση των ανωτάτων σχολών στο ΕΜΠ συμπεριλάμβανε και την ίδρυση τεχνικών σχολείων μέσης βαθμίδας των λεγομένων Προσηρτημένων Σχολείων. Στις αρχικές ρυθμίσεις προβλεπόταν η ίδρυση πέντε σχολείων διετούς διάρκειας. Τρία απ' αυτά θα λειτουργήσουν σε πρώτη φάση από το

1915 μέχρι 1917. Το 1917 ψηφίστηκε ο νόμος 980 που τροποποίησε το καθεστώς των ανωτάτων σχολών και μαζί το καθεστώς των Προσηρτημένων Σχολείων.

Στο πνεύμα των προβλεπομένων διατάξεων ιδρύθηκαν καταρχάς δύο σχολεία, το Σχολείο Εργοδηγών Γεωμετρών, το οποίο ήταν προσηρτημένο στην Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, και το Σχολείο Εργοδηγών Μηχανουργών, το οποίο ήταν προσηρτημένο στην Σχολή Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων.

Το 1919 θα προστεθούν άλλα τρία, το Σχολείο Εργοδηγών Χημικής και Μεταλλευτικής Βιομηχανίας, το οποίο δεν λειτούργησε ποτέ. Το Ειδικό Σχολείο Γεωμετρών, το οποίο επίσης δεν λειτούργησε ποτέ. Και το Ειδικό Σχολείο Σχεδιαστών, το οποίο λειτούργησε ουσιαστικά από το 1919 μέχρι το 1938.

Η ίδρυση των προσηρτημένων όπως άλλωστε και η ίδρυση των ανωτάτων σχολών στο ΕΜΠ ως κινήσεις εγγράφονται στο πλαίσιο της γενικότερης συγκυρίας που οι ιστορικοί ονομάζουν «βενιζελικό εκσυγχρονισμό». Μηχανικοί όπως ο Γκίνης, ο Κιτσίκης, ο Λαμπαδάριος, ο Διαμαντίδης και λοιπά παίζοντας ενεργό ρόλο σε αυτή την συγκυρία ουσιαστικά μετέφραζαν την επίσημη εθνικιστική ιδεολογία σε όρους τεχνικότητας, ορθολογισμού, ανάπτυξης και λοιπά.

Ο Άγγελος Γκίνης, ίσως ο μακροβιότερος διευθυντής του Πολυτεχνείου, δεν υπήρχε το τίτλος Πρύτανη τότε, από το 1910 μέχρι το 1928 ήταν ουσιαστικά ο εμπνευστής του εγχειρήματος. Μαζί με την ίδρυση των ανωτάτων σχολών στο ΕΜΠ πρότεινε και την θεσμοθέτηση συντεταγμένης, μέσης, και κατώτερης τεχνικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα πρότεινε την διαμόρφωση μιας πυραμίδας τεχνικών εκπαιδευτικών θεσμών και την διοικητική υπαγωγή τους σε μία ενιαία

κρατική αρχή με ενεργό και αποφασιστική συμμετοχή του Πολυτεχνείου σε αυτήν.

Η ιδέα ήταν απλή και οι βασικές της αρχές βρίσκονταν ήδη σε κείμενα του 19^{ου} αιώνα, ενώ δεν έπαψε να επαναδιατυπώνεται με ποικίλους τρόπους και να ενισχύεται με ποικίλα επιχειρήματα σε όλη την διάρκεια του μεσοπολέμου και μεταγενέστερα. Δηλαδή ο στόχος ήταν η διαμόρφωση μιας συντεταγμένης ιεραρχίας στα τεχνικά επαγγέλματα. Η θέση και αρμοδιότητες στο παραγωγικό πεδίο, τα επαγγελματικά δικαιώματα και οι απολαβές έπρεπε να αντανακλούν τις αντίστοιχες βαθμίδες ιεράρχησης της Τεχνικής Εκπαίδευσης και να είναι κατοχυρωμένες από το κράτος.

Στο πλαίσιο αυτής της ρύθμισης το Πολυτεχνείο και οι διπλωματούχοι μηχανικοί τοποθετούντο στην κορυφή της πυραμίδας ως οι μόνοι δικαιούμενοι να φέρουν τον τίτλο του μηχανικού. Στην ενδιάμεση βαθμίδα τοποθετούντο οι απόφοιτοι των Προσηρτημένων Σχολείων ή των Σχολών Εργοδηγών του ΕΜΠ, οι οποίοι μέχρι το 1941 έφεραν τον επαγγελματικό τίτλο του εργοδηγού, ενώ μετά την μετονομασία αυτών των συγκεκριμένων σχολών σε σχολές υπομηχανικών τους αποδόθηκε ο τίτλος του Υπομηχανικού. Τέλος στην βάση της πυραμίδας τοποθετούντο οι απόφοιτοι των κατωτέρων τεχνικών σχολείων και λοιπά.

Οι απόφοιτοι της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης προορίζονταν ως οι ενδιάμεσοι κρίκοι ανάμεσα στους διπλωματούχους μηχανικούς και τους τεχνίτες, οι οποίοι στην γλώσσα της εποχής ορίζονταν ως οι καταρτισμένοι υπαξιωματικοί, έτσι είναι η φράση, που θα πύκνωναν τις τάξεις του τεχνικού στρατού στις κρίσιμες σημασίας μέσης βαθμίδας παραγωγικές θέσεις στις κατασκευές, στην βιομηχανία και την διοίκηση.

Στο πλαίσιο αυτό η άνοδος του επιπέδου των σπουδών στο Πολυτεχνείο, η διακλάδωσή της σε εθνικό επίπεδο και η πυραμιδωτή συγκρότησή της σε ανώτατη, μέση, κατώτερη, έτσι που ένας τύπος εγκύκλιας γνώσης να εγγυάται και ένα αντίστοιχο επαγγελματικό στάτους προβαλλόταν στην μακρά διάρκεια από τις αρχές του αιώνα μέχρι και την δεκαετία του '50 και μετά ως όροι *sine qua non* για την παραγωγική και τεχνική ανάπτυξη της χώρας και της εισόδου της σε αυτό που γινότανε αντιληπτό ως το κλαμπ των ανεπτυγμένων κρατών της εποχής.

Τα σχολεία ξεκίνησαν την σταδιοδρομία τους με την επίσημα ονομασία Προσηρτημένα Σχολεία. Μετονομάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '30 σε σχολεία Εργοδηγών ΕΜΠ ΣΕΡ είναι το ακρωνύμιο. Το 1938 έγιναν Σχολές Εργοδηγών, έχει σημασία αυτό, θα το διευκρινίσω παρακάτω. Σχολές Εργοδηγών. Αυτός ο νόμος κατήργησε την Σχολή Σχεδιαστών και προέβλεπε την λειτουργία δύο μόνον σχολών των Εργοδηγών και των Εργοδηγών Ηλεκτρομηχανουργών.

Το 1941, τρία χρόνια μετά δηλαδή οι δύο αυτές σχολές θα μετονομαστούν σε σχολές Υπομηχανικών, ΣΥΠ είναι το ακρωνύμιο. Συγκεκριμένα η πρώτη μετονομάστηκε Σχολή Πολιτικών Υπομηχανικών, και η δεύτερη Σχολή Ηλεκτρομηχανουργών Μηχανικών και υπάγονταν αντίστοιχα στην Σχολή Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων.

Στο διάστημα 1948 - 1950 στα πλαίσια του κλίματος της μεταπολεμικής ανασυγκρότησης ιδρύθηκαν έξι επαρχιακές σχολές υπομηχανικών, στο Βόλο, στην Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα, στο Ηράκλειο, στο Ληξούρι και στα Γιάννενα. Οι σχολές αυτές είχαν μία περιπετειώδη τροχιά κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '50, η οποία

κατέληξε ουσιαστικά στο κλείσιμό τους ή στο χαρακτηρισμό τους ως Σχολών Εργοδηγών των περισσοτέρων απ' αυτών. Κρατήθηκαν ουσιαστικά με αυτόν τον τίτλο το 1959-'60 οι Σχολές των Υπομηχανικών, η Σχολή της Αθήνας και η Σχολή της Θεσσαλονίκης.

Η διάρκεια της φοίτησης στις σχολές αυτές, κάποια στοιχεία έτσι ενδεικτικά, η διάρκεια της φοίτησης μέχρι να σταθεροποιηθεί στις αρχές της δεκαετίας του '20 είχε διάφορες διακακυμάνσεις. Στα σχολεία των Γεωμετρών και των Μηχανουργών ορίστηκε κατ' αρχάς τετραετής, μειώθηκε σε τριετή το 1919, για να επανέλθει σε τετραετή στις αρχές της δεκαετίας του '20. Το σχολείο των Σχεδιαστών ξεκίνησε με διετή φοίτηση, η οποία επεκτάθηκε στα τρία χρόνια για την ίδια περίοδο.

Την ίδια περίοδο, σε αυτή την πρώτη περίοδο της λειτουργίας τους τα προσηρτημένα διοικούνται κατευθείαν από το ΕΜΠ, δηλαδή από τις ανώτατες σχολές, ενώ το διδακτικό προσωπικό τους μέχρι και το 1919 κατά κύριο λόγο αποτελείτο από καθηγητές του Πολυτεχνείου. Το 1919 άρχισαν να αποκτούν δικό τους διδακτικό προσωπικό, ενώ το 1923 θεσπίστηκε και ένα πλαίσιο σχετικής διοικητικής αυτονομίας από τον κεντρικό οργανισμό του ΕΜΠ. Συγκεκριμένα θεσπίστηκε θέση διευθυντή και οι διδάσκοντες αποτέλεσαν χωριστό σύλλογο. Ο διευθυντής προτεινόταν από το σύλλογο των διδασκόντων καθηγητών και διοριζόταν από την Σύγκλητο του ΕΜΠ με τριετή θητεία. Το ίδιο διοικητικό καθεστώς εξακολουθούσε να ισχύει ουσιαστικά σε όλη την περίοδο του μεσοπολέμου και μετά την ίδρυση των σχολών Υπομηχανικών.

Οι καθηγητές των σχολείων έπρεπε να έχουν πτυχίο ανώτατης σχολής, είτε Πολυτεχνείου είτε Πανεπιστημίου, επιλέγονταν με διαδικασίες κανονικής εκλογής από την Σύγκλητο του ΕΜΠ μετά από

πρόταση του Συλλόγου Καθηγητών των προσηρτημένων. Οι προβλεπόμενες έδρες σε αυτά τα σχολεία κυμαίνονταν μεταξύ 13 και 15. Τα λέω όλα αυτά τα στοιχεία για να σχηματοποιήσω κάπως το προφίλ του θεσμού.

Στους καθηγητές των σχολείων, και αυτό έχει έτσι ένα ενδιαφέρον πάλι για το προφίλ, αναγνωρίζονταν ένα στάτους και μισθολογικές απολαβές οι οποίες αντιστοιχούσαν στην βαθμίδα του έκτακτου καθηγητή του ΕΜΠ. Το 1915 από τους 13 καθηγητές της ΣΥΠ Αθηνών οι 9 ήταν διπλωματούχοι μηχανικοί, 7 είχαν σπουδάσει στο ΕΜΠ και άλλοι δύο στο εξωτερικό, ένας στην Λιέγη και ένας στην Λοζάνη. Οι τέσσερις ήταν πτυχιούχοι πανεπιστημίου και δύο εξ αυτών ήταν και κάτοχοι διδακτορικού τίτλου.

Οι σπουδαστές γινότανε δεκτοί κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων στα Ελληνικά, τα Μαθηματικά, και στην δεκαετία του '20 υπήρχε και το μάθημα της Καλλιγραφίας. Στο μεσοπόλεμο προϋπόθεση για την συμμετοχή στις εξετάσεις ήταν τουλάχιστον το ενδεικτικό της δευτέρας τάξεως γυμνασίου μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '30 και αργότερα το ενδεικτικό της τρίτης.

Το εβδομαδιαίο ωράριο λειτουργίας ήταν μεταξύ 40 και 45 ώρες, οι οποίες μοιράζονταν μεταξύ διδασκαλίας, ασκήσεων και ολίγες εργαστηριακές εξάσκησης ή καθόλου σε κάποιες φάσεις.

Οι σπουδαστές υποχρεούντο στην καταβολή διδάκτρων. Τα δίδακτρα ήταν 1200 δραχμές. Στο μεσοπόλεμο ήταν αρκετά λεφτά, δεν ήταν λίγα δηλαδή.

Οι σπουδαστές ένα ενδιαφέρον στοιχείο είναι το κοινωνικό προφίλ των σπουδαστών. Σε ένα ποσοστό που προσέγγιζε περίπου το 60% ήταν γόννοι οικογενειών που ανήκαν σε μεσαία κοινωνικά στρώματα. Κατά πλειοψηφία ήταν παιδιά τα οποία έδιναν εξετάσεις

στο Πολυτεχνείο, δεν περνούσαν στο Πολυτεχνείο και επέλεξαν την λύση να πάνε σε αυτές τις σχολές μετά την αποτυχία.

Στο διάστημα από το 1921 ως το 1950 από τις σχολές αυτές αποφοίτησαν 851 Εργοδηγοί Υπομηχανικοί. Απ' αυτούς οι 624 πήραν πτυχίο Πολιτικού Υπομηχανικού, οι 113 Ηλεκτρομηχανολόγου και οι 114 Σχεδιαστή.

Ο μέσος όρος ετήσιας αποφοίτησης στην δεκαετία του '20 ήταν 17 άτομα περίπου το έτος, την δεκαετία του '30 ήταν 40 και την δεκαετία του '40 ήταν 28.

Σχετικά με το καθεστώς επαγγελματικής κατοχύρωσης στην δεκαετία του '30 τρία νομοσχέδια, να μην τα πω, τρεις νόμοι ουσιαστικά διαμόρφωσαν το πλαίσιο της επαγγελματικής κατοχύρωσης των αποφοίτων αυτών των σχολών. Σε γενικές γραμμές σύμφωνα μ' αυτό οι τεχνικές θέσεις μέσης βαθμίδας στα υπουργεία, στους οργανισμούς, στους δήμους και λοιπά καταλαμβάνονταν υποχρεωτικά από πτυχιούχους ΣΕΡ ή σχολών Υπομηχανικών στα πλαίσια της ιεράρχησης της γνωστής ιεραρχίας που ανέφερα παραπάνω.

Κατοχυρώνονταν επίσης το δικαίωμα συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων, όπως και το δικαίωμα μελέτης και ανέγερσης διωρόφων οικοδομών. Ήταν αυτό το μείζον διακύβευμα της δυνατότητας να μπορούν να βγάλουν άδεια δύο ορόφων.

Ιδιαίτερα για την περίοδο του μεσοπολέμου όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία σε ένα ...

(...) ήταν υπάλληλοι της Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων και Υπουργείου Συγκοινωνίας.

Στα μέσα της δεκαετίας του '50 οι απασχολούμενοι σε υπουργεία, δήμους, δηλαδή ουσιαστικά στον κρατικό μηχανισμό, από το σύνολο των αποφοίτων έφθανε περίπου το 70%.

Κάποιες αποτιμήσεις λαμβάνοντας υπόψη και το διεθνές πλαίσιο. Είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι διεθνώς τα μοντέλα οργάνωσης της Τεχνικής Εκπαίδευσης και των μηχανικών εκτός από την οικονομία συναρτώνται στενά με το ρόλο του κράτους, όπως επίσης και τα μοντέλα οργάνωσης εκπαίδευσης και του επαγγέλματος των μηχανικών.

Αρκετά σχηματικά και για λόγους έτσι οικονομίας, γιατί σας κούρασα αρκετά, μπορούμε σε γενικές γραμμές να μιλήσουμε για δύο παραδείγματα για την εποχή που μιλάμε, το αγγλοσαξονικό και το ηπειρωτικό μοντέλο.

Το αγγλοσαξονικό παράδειγμα οργάνωσης της Τεχνικής Εκπαίδευσης με δεδομένες τις σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην Βρετανική και την Αμερικάνικη Τεχνική Εκπαίδευση εκπροσωπούσε κάτι το τελείως διαφορετικό από τις αντίστοιχες παραδόσεις της ηπειρωτικής Ευρώπης.

Δηλαδή στην Αγγλία και της Ηνωμένες Πολιτείες οι μηχανικοί της βιομηχανίας, οι εργοδηγοί, οι ειδικευμένοι τεχνίτες προέκυψαν εν πολλοίς ως το αποτέλεσμα μιας εκβιομηχάνησης από τα κάτω χωρίς κρατική παρέμβαση και διαμεσολάβηση κρατικών εκπαιδευτικών θεσμών στην παραγωγή του αναγκαίου τεχνικού δυναμικού.

Ειδικότερα το μεγαλύτερο μέρος του τεχνικού δυναμικού όλων των βαθμίδων στην Βρετανία ακόμα και μέχρι την δεκαετία του '30 ήταν σε μεγάλο βαθμό προϊόν πρακτικής μαθητείας και η εκπαίδευση η οποία βρίσκονταν στην δικαιοδοσία των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών ενώσεων.

Στην Αμερική τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά, μετά το 1860 ακολούθησαν μία διαφορετική πορεία. Το κράτος ενίσχυσε οικονομικά τις τοπικές κοινωνίες να ξεκινήσουν προγράμματα Τεχνικής

Εκπαίδευσης και ίδρυση τεχνικών κολεγίων με προγράμματα σπουδών προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες της γεωργίας και της δευτερογενούς παραγωγής. Αποφασιστικός ως τόσο σε αυτή την κατεύθυνση και από την άποψη οικονομικής ενίσχυσης και του προσανατολισμού ήταν ο ρόλος των επιχειρηματιών και της βιομηχανίας.

Στο ηπειρωτικό παράδειγμα τώρα, στις χώρες δηλαδή της ηπειρωτικής Ευρώπης με ηγεμονεύοντα παραδείγματα σημαντικά διαφορετικά μεταξύ τους στην Γαλλία και την Γερμανία, η καθιέρωση εκπαιδευτικών θεσμών και η ανάδειξη των τεχνικών επαγγελματιών στην βιομηχανία, στις κατασκευές στο κράτος και την διοίκηση εν γένει ήταν κατά κύριο λόγο το αποτέλεσμα μιας συνειδητής κρατικής πολιτικής, κάτι που ήρθε από πάνω, είτε αυτή ήταν έκφραση της βασιλικής θέλησης, είτε εξέφραζε την ορμή της επανάστασης του 1889, είτε τις αυτοκρατορικές διαθέσεις του βοναπαρτισμού της πρώτης και της δεύτερης περιόδου στην Γαλλία, είτε συνδεότανε με το στόχο της εθνικής ολοκλήρωσης σε συνδυασμό με την κατάκτηση της πρωτοπορίας στις τεχνικές επιστήμες και την βιομηχανία στην Γερμανία.

Στην Ελλάδα η εκπαίδευση των μηχανικών και η Τεχνική Εκπαίδευση επηρεάστηκε χωρίς αμφιβολία από το ηπειρωτικό μοντέλο. Από την Γαλλία το δεύτερο μισό του 19 αιώνα και από την Γερμανία αργότερα, χωρίς ωστόσο οι γαλλικές καταβολές να πάψουν να παίζουν το ρόλο τους.

Ανεξάρτητα ωστόσο από τις συνάψεις και τις επιρροές οι διαφορές της ελληνικής περίπτωσης παρέμειναν ισχυρές και στενά συνδεδεμένες με το μοντέλο οικονομίας, κοινωνίας, πολιτικής και ιδεών. Τα σχολεία στα οποία αναφέρθηκαν, παρά τις προθέσεις, τις

διακηρύξεις και λοιπά, απείχαν πόρω από το στόχο της κατάρτισης του ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού θα στελέχωνε τις θέσεις της μέσης βαθμίδας στην βιομηχανία και στις κατασκευές.

Ο θεωρητικός κατά βάσει προσανατολισμός των προγραμμάτων σπουδών με ισχυρή την παρουσία των μαθηματικών, η απουσία εργαστηριακής κατάρτισης, η θεωρητική προσέγγιση των τεχνικών γνωστικών αντικειμένων, που εν πολλοίς αποτελούσαν μία εκλαϊκευμένη ρέπλικα των αντίστοιχων γνώσεων των ανωτάτων σχολών, προετοίμαζαν ανθρώπους κατάλληλους μάλλον για την στελέχωση της κρατικής γραφειοκρατίας και το επάγγελμα του εργολάβου κατασκευαστή δυο ορόφων.

Είναι εντυπωσιακό ότι οι επισημάνσεις αυτές σε μία μακρά, σε ένα ντιμπέιτ που κράτησε, κρατούσε όλη αυτή την περίοδο ήταν διαρκώς παρούσης στις αξιολογήσεις των στόχων και της αποτελεσματικότητας των σχολείων από την Σύγκλητο του ΕΜΠ, από το ΤΕΕ, από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Ωστόσο τα πράγματα με έναν τρόπο τελείως μαγικό ποτέ δεν άλλαζαν. Αυτό που άλλαζε ήταν το όνομα συνέχεια. Τα προσηρτημένα σχολεία έγιναν σχολεία εργοδηγών, αργότερα σχολές εργοδηγών και στην συνέχεια σχολές υπομηχανικών, οι οποίες στα τέλη της δεκαετίας του '50 διεκδικούσαν το πέρασμα στην ανώτερη βαθμίδα, από την μέση στην ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Πίσω απ' αυτή την διαδοχική ονοματοδοσία υπήρχε σταθερά η πρόθεση των καθηγητών και των σπουδαστών για θεσμική αναβάθμιση του στάτους των σχολών και του αντίστοιχου επαγγελματικού στάτους των αποφοίτων τους με την ενίσχυση του θεωρητικού προσανατολισμού των σπουδών παρά τις ισχυρές αντιστάσεις του ΕΜΠ και του ΤΕΕ, που σ' αυτή την τροχιά της αναβάθμισης διέβλεπαν μια

απειλή εναντίον της επαγγελματικής ηγεμονίας των μηχανικών, αλλά και του ατελέσφορου του εγχειρήματος στο πεδίο της παραγωγής.

Εν προκειμένω το όραμα της ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας αναδεικνυόταν για άλλη μια φορά ισχυρότερο από τις παραγωγικές προτεραιότητες. Μια τάση που είχε δομικού χαρακτήρα προκείμενες, οι οποίες αποτελούσαν και νομίζω ότι αποτελούν οργανικά συστατικά του κοινού φαντασιακού, του ισχύοντος κοινωνικού φαντασιακού.

Εκείνη η ταινία «Δεσποινίς Διευθυντής» την έχετε δει ενδεχομένως όλοι, την βάζει το μεσημέρι η τηλεόραση, με την Καρέζη και τον Αλεξανδράκη στα μέσα της δεκαετίας του '60 αποτυπώνει με περισσή παραστατικότητα την παραπάνω τάση. Ο έρωτας μπορούσε να οδηγηθεί στο ευτυχές αποτέλεσμα του γάμου εάν ο υποψήφιος σύζυγος απάλειφε από τον επαγγελματικό τίτλο εκείνη την απαξιωτικού περιεχομένου πρόθεση «υπό». Και επιτέλους γινότανε μηχανικός όπως και η αγαπημένη του.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Να ευχαριστήσουμε και εμείς τον κύριο Αντωνίου για τα πολύ ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία που μας είπε.

Και σε δύο λεπτά για να γίνει μία τεχνική ρύθμιση παρακαλούμε τον κύριο Ιγνάτιο Χατζηευστρατίου, μόνιμο Πάρεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, από τα αρχαιότερα στελέχη της ελληνικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, να έρθει στο βήμα.

ΘΕΜΑ

**«Η τεχνική - επαγγελματική εκπαίδευση
στην Ελλάδα και συγκριτικά στοιχεία με
τα ισχύοντα στις χώρες της Ευρωπαϊκής**

Ένωσης»

Κος ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ:

Αγαπητοί συνάδελφοι.

Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω την Οργανωτική Επιτροπή που με κάλεσε σ' αυτή την διημερίδα να εκφράσω με μία μικρή εισήγηση τις θέσεις μας για την Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση. Και επίσης βέβαια να συγχαρώ την Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου για την εκδήλωση αυτή, αν και βέβαια θα ήθελα να πω ότι πιστεύω ότι θα πρέπει αυτές οι εκδηλώσεις και το ενδιαφέρον για την εκπαίδευση και ειδικότερα βέβαια για την δευτεροβάθμια Τεχνική Εκπαίδευση θα πρέπει να εκδηλώνονται πολύ πιο συχνά και πολύ πιο έντονα από το Τεχνικό Επιμελητήριο.

Ξεκινώντας θα ήθελα επίσης να πω ότι η μικρή εισήγηση των δεκαπέντε περίπου λεπτών θα έχει τρεις βασικούς άξονες. Πρώτα απ' όλα θα επισημάνω λίγα ιστορικά στοιχεία για να δούμε πως φθάσαμε στην σημερινή κατάσταση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Στην συνέχεια θα σταθώ λίγο στις επιταγές της Λισσαβόνας, όπως έχουμε συνηθίσει να την λέμε, δηλαδή στο τι σχεδιάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση αυτή την στιγμή για το χώρο της εκπαίδευσης, διότι πιστεύω ότι αν υπάρχει ένας λόγος να κάνουμε αυτή την στιγμή μια μεταρρύθμιση εκπαιδευτική είναι βασικό στοιχείο το να ενσωματώσουμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό και την ευρωπαϊκή διάσταση στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Και το τρίτο που θα σταθώ λίγο περισσότερο θα είναι κάποιες προτάσεις για το τι ακριβώς μπορεί να γίνει.

Πρώτα απ' όλα λοιπόν ξεκινώντας θα ήθελα να πω ότι όταν συγκροτήθηκε για πρώτη φορά το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα μετά

την απελευθέρωση, μετά την σύσταση του νέου ελληνικού κράτους, στην Ευρώπη είχαν ήδη δομηθεί τα αντίστοιχα εκπαιδευτικά συστήματα των ευρωπαϊκών χωρών. Και βεβαίως το ελληνικό σύστημα είχε όταν συστάθηκε κάποια επίδραση απ' αυτά και κυρίως βέβαια είχε σαν πρότυπο τότε για την εποχή εκείνη το γαλλικό σύστημα.

Βεβαίως τα εκπαιδευτικά συστήματα των ευρωπαϊκών χωρών παρουσίαζαν και παρουσιάζουν πολλά κοινά στοιχεία, αλλά βέβαια και σημαντικές ιδιαιτερότητες ανάλογα με την κοινωνική σύσταση κάθε χώρας και τις επιρροές που έχει. Και βέβαια αυτές οι διαφορές διατηρούνται μέχρι σήμερα.

Έτσι λοιπόν και το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει σημαντικές διαφοροποιήσεις από τα λοιπά ευρωπαϊκά συστήματα.

Ας δούμε όμως ποια είναι τα βασικά γνωρίσματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος όπως συγκροτήθηκε. Ήτανε ότι η βασική η θεωρητικοποίηση των σπουδών που είχε, είχε δηλαδή, ήταν βασικά έδωσε αξία μεγάλη στο θεωρητικό υπόβαθρο και βέβαια ίσως ως ένα βαθμό αντικατόπτριζε και το θέμα της εποχής εκείνης στην Ευρώπη και βεβαίως δομήθηκε σε ένα απόλυτα συγκεντρωτικό χαρακτήρα.

Αυτά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα εξακολουθούν να διέπουν ακόμα και σήμερα το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Και εξακολουθούν να το διέπουν, διότι εάν π.χ. δούμε τα εκπαιδευτικά προγράμματα από την σύσταση, από την πρώτη δηλαδή σύσταση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος μέχρι και εκατό, εκατόν δέκα χρόνια μετά θα δούμε ότι ελάχιστες, για να μην πω την λέξη καμία αλλαγή δεν έγινε. Δηλαδή τα μαθήματα που υπάρχουν στο πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τους ίδιους τίτλους περίπου εξακολουθούσαν να υπάρχουνε για εκατό χρόνια μετά στα προγράμματα σπουδών.

Έγινε μία προσπάθεια, όπως τονίστηκε και στην χθεσινή εισήγηση του κυρίου Γκλαβά, το '29 - '30, όταν πράγματι κάποιοι παιδαγωγοί της εποχής εκείνης, μεταξύ των οποίων και τα γνωστά ονόματα που ξέρουμε, Δελμούζος, Γλινός και τα λοιπά, προσπάθησαν με την επιρροή που μπορούσαν να έχουν να δημιουργήσουν μία τροποποίηση, μία αλλαγή στο εκπαιδευτικό σύστημα, η οποία όμως δεν καρποφόρησε τουλάχιστον σε σημαντικό βαθμό, έμεινε ημιτελής, διότι υπήρξε σημαντική αντίδραση της ελληνικής κοινωνίας.

Βασικό βέβαια μειονέκτημα της όλης οργάνωσης του εκπαιδευτικού συστήματος ήταν το γεγονός ότι δεν οργανώθηκε από την αρχή σαν εναλλακτική μορφή εκπαίδευσης η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Για μία μεγάλη σειρά ετών, μέχρι θα μπορούσα να πω το 1970, όταν ο πρώτος νόμος πλέον ο 580 δημιούργησε το δημόσιο σύστημα τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση προσφερότανε, παρείχετο στην ελληνική επικράτεια μέσα από τις μεμονωμένες προσπάθειες κάποιων ιδιωτικών φορέων ή και κοινωφελών οργανισμών ή κληροδοτημάτων και βεβαίως όχι με δομημένο τρόπο.

Έτσι λοιπόν όταν για πρώτη φορά δομήθηκε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης ακολούθησε τις επιταγές της εποχής εκείνης και οργανώθηκαν οι σπουδές, έγινε μάλιστα μνεία σε χθεσινή συζήτηση με βάση το φορτικό τειλορικό σύστημα, δηλαδή υπήρχαν αρκετά εξειδικευμένες γνώσεις στις πρώτες σχολικές μονάδες, έβγαζαν δηλαδή εξειδικευμένους ανθρώπους για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της παραγωγής σύμφωνα με τις κρατούσες τότε συνθήκες.

Βεβαίως το σύστημα αυτό όπως δομήθηκε σαν παράπλευρό σύστημα της τεχνικής εκπαίδευσης χωριστό από την μέχρι τότε

επικρατούσα γενική εκπαίδευση, με χωριστό εκπαιδευτικό προσωπικό, με χωριστό τρόπο διοίκησης και οργάνωσης και χωρίς να υπάρξουν τα απαραίτητα συνοδευτικά μέτρα για την ουσιαστική κατοχύρωση της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και την απόδοση της αξίας που της έπρεπε στην κοινή γνώμη, είχε σαν αποτέλεσμα να απαξιωθεί μέσα στην κοινή γνώμη και βέβαια να θεωρηθεί σαν μία δευτερεύουσας μορφής εκπαίδευση.

Στην συνέχεια μετά το '75 έγινε μία προσπάθεια διόρθωσης της όλης αυτής κίνησης της τεχνικής εκπαίδευσης και εκσυγχρονίστηκαν κατά κάποιο τρόπο τα προγράμματα. Και επίσης ιδιαίτερα μετά την ίδρυση των ΚΑΤΕ σαν τεχνολογικών μονάδων εφαρμογής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπου δόθηκε η δυνατότητα στους αποφοίτους της τεχνικής εκπαίδευσης να οδεύουν προς τα εκεί σαν φυσική μετεξέλιξή τους. Προσπάθησε λοιπόν να γίνει μία αλλαγή, μία διορθωτική αλλαγή, αλλά αυτή η αλλαγή έφερε το αντίθετο αποτέλεσμα. Δηλαδή μπήκαμε, πέρασανε πολλά γενικά μαθήματα, μειώθηκαν σε πάρα πολύ σημαντικό βαθμό οι τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες, με αποτέλεσμα να υπάρξει απαξίωση των αποφοίτων στην αγορά της εργασίας.

Στην συνέχεια και πάλι με διάφορες διορθωτικές κινήσεις έγινε προσπάθεια τα επόμενα χρόνια να υπάρξει μία αλλαγή και μία διορθωτική μεταβολή. Χαρακτηριστικά αναφέρω την ενοποίηση της δευτεροβάθμιας τεχνικής με την γενική εκπαίδευση, όπου υπήρξε η ελπίδα και ως ένα βαθμό επιτεύχθηκε να υπάρξει μία με την συνάρθρωση αυτών των δύο μορφών εκπαίδευσης μία καλύτερη αντιμετώπιση στην κοινή γνώμη ακριβώς των σχολικών αυτών μονάδων. Και βέβαια και κάποιες διορθωτικές πράξεις που γίνανε όσον αφορά τα προγράμματα σπουδών.

Δυστυχώς όμως η όλη πολιτική που ακολουθήθηκε όλα αυτά τα χρόνια ήταν κατά την άποψή μας αντιφατική. Ενέργειες θετικές που στην συνέχεια όμως υπήρχαν άλλες ενέργειες αντιφατικές οι οποίες αποδιοργάνωναν τις προσπάθειες που πηγαίνανε να γίνουν. Και τελικά φθάσαμε σε μια μεταρρύθμιση, την τελευταία το '97 περίπου, '97 - '98, όπου βέβαια στην τελευταία μεταρρύθμιση υπάρχουν πολλά αρνητικά και πολλά θετικά σημεία.

Τα αρνητικά σημεία είναι γεγονός και τα έχουμε συζητήσει και άλλες φορές, είναι ότι πρώτα απ' όλα καταργήθηκαν χωρίς να υπάρχει λόγος, χωρίς να υπάρχει αξιολόγηση, κάποιες σχολικές μονάδες οι οποίες συνέδεαν την γενική δευτεροβάθμια με την τεχνική εκπαίδευση. Μιλώ για τα ενιαία πολυκλαδικά λύκεια. Και επίσης μέσα από την μεταρρύθμιση αυτή ενοποιήθηκαν, χωρίς πάλι να υπάρχει ουσιαστικός λόγος, το επίπεδο 2 των επαγγελματικών δικαιωμάτων όπως έχουν ονομαστεί με το επίπεδο 3 μέσα στην ίδια σχολική μονάδα.

Παρόλα αυτά όμως υπήρχαν θετικές εξελίξεις. Και οι θετικές εξελίξεις είναι ότι αναγνωρίστηκε και δόθηκε η δυνατότητα να γίνει η λεγόμενη εσωτερική μεταρρύθμιση σε βάθος. Δηλαδή να αναθεωρηθούν τα προγράμματα σπουδών και να αναθεωρηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Τα προγράμματα σπουδών όπως λειτουργούσε μέχρι τότε η τεχνική εκπαίδευση είχαν ήδη απαξιωθεί. Παρείχαν γνώσεις οι οποίες δεν είχαν κανένα αντίκρουσμα στην αγορά εργασίας και ιδιαίτερα για τις ειδικότητες που έχουν σχέση με την σύγχρονη τεχνολογία. Αυτό λοιπόν έγινε και ως ένα βαθμό μπορώ να πω ότι σε σημαντικό μάλλον βαθμό υπάρχουν θετικά αποτελέσματα με τις όποιες αδυναμίες λόγω της μεγάλης ακριβώς αυτής αναδιοργάνωσης του εσωτερικού προγράμματος των σχολείων και του μικρού χρόνου που χρειάστηκε να

γίνουν όλες αυτές οι αλλαγές και που ήταν αναπόφευκτες να υπάρχουν και αυτές οι ατέλειες.

Άρα λοιπόν όταν ερχόμαστε τώρα να δούμε γιατί πρέπει να κάνουμε και αν πρέπει να κάνουμε κάποιες διορθωτικές κινήσεις, είναι για να δούμε ίσως δύο πράγματα. Το ένα είναι να δούμε εάν πράγματι υπάρχουν κάποιες αστοχίες από την τελευταία μεταρρύθμιση να τις διορθώσουμε, και το δεύτερο, εάν πράγματι κάτι έχει μεταβληθεί στο χώρο τον ευρωπαϊκό, να δούμε πως μπορούμε να ενσωματώσουμε την σύγχρονη πλέον αυτή τεχνολογία και στα δικά μας προγράμματα.

Ποια είναι λοιπόν τα προβλήματα που ενδεχομένως υπήρξαν. Έχει παρατηρηθεί ως πρόβλημα το γεγονός του εκσυγχρονισμού των γνώσεων; Προφανώς όχι. Εκείνο βέβαια που υπήρξε πρόβλημα είναι ότι έμεινε ημιτελής αυτή η μεταρρύθμιση, διότι το όλο αυτό το πρόγραμμα περιελάμβανε πέρα από την ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς επίσης και την ανανέωση του τεχνικού εξοπλισμού, του εργαστηριακού εξοπλισμού.

Αυτά δεν έγιναν και δεν έγιναν χωρίς να υπάρχει ουσιαστικός λόγος. Οι πιστώσεις υπήρχαν, αλλά διοικητικές ατέλειες δεν άφησαν να ολοκληρωθεί και αυτή η μεταρρύθμιση.

Αποτέλεσμα βέβαια ήτανε οι εκπαιδευτικοί στο χώρο της τεχνικής εκπαίδευσης να τους ρίξουμε στα βαθιά νερά όπως λέμε. Δηλαδή να κληθούν να αντιμετωπίσουν προγράμματα σπουδών στην διδακτική πράξη για αντικείμενα για τα οποία πολλές φορές δεν είχαν οι ίδιοι ακούσει ούτε στις βασικές τους πανεπιστημιακές σπουδές. Και βεβαίως μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Δεν ήταν αυτός ο σχεδιασμός, δεν ολοκληρώθηκε αυτή η μεταρρύθμιση.

Άρα λοιπόν εάν θέλουμε να κρίνουμε το αποτέλεσμα αυτής της μεταρρύθμισης θα έπρεπε πρώτα να ολοκληρωθεί και μετά να το κρίνουμε. Σίγουρα όμως τα μηνύματα που έχουμε από την αγορά εργασίας είναι ότι, ως προς αυτό το θέμα, ως προς την μετάδοση των τεχνικών, τεχνολογικών γνώσεων και δεξιοτήτων βρισκόμαστε στον σωστό δρόμο.

Θα περάσω πάρα πολύ σύντομα, διότι είναι ο χρόνος βέβαια πάρα πολύ μικρός όπως καταλαβαίνετε, για τους στόχους της Λισσαβόνας. Στο Συμβούλιο της Λισσαβόνας που έγινε το 2000 αποφασίστηκε ότι θα πρέπει πλέον η Ευρωπαϊκή Ένωση να οργανώσει με καλύτερο τρόπο την συνεργασία στα εκπαιδευτικά προγράμματα των διαφόρων κρατών, γιατί έχουν άμεσο αντίκρισμα με την οικονομική ανάπτυξη όλων των κρατών.

Και βέβαια εστιάζει το ενδιαφέρον της σε δύο βασικές μορφές εκπαίδευσης. Το ένα είναι βέβαια η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και το άλλο είναι η τριτοβάθμια. Καθώς επίσης βέβαια και την διαβίου εκπαίδευση. Γιατί; Διότι απ' αυτές τις μορφές εκπαίδευσης οδηγούνται τα άτομα στην αγορά εργασίας.

Βεβαίως εστιάζει ως ένα βαθμό το ενδιαφέρον της και στις άλλες βαθμίδες εκπαίδευσης, διότι είναι φανερό ότι εάν τυχόν δεν υπάρχουν οι προαπαιτούμενες γνώσεις δεν μπορείς να στηρίξεις επάνω σ' αυτά σωστά την επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης. Και άρα λοιπόν όταν έρχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση στις επιταγές της Λισσαβόνας λέει ότι αυτή την στιγμή θα πρέπει να προσπαθήσουν οι χώρες να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους στο χώρο της εκπαίδευσης σε ορισμένους άξονες. Και οι ορισμένοι αυτοί άξονες είναι ότι θα πρέπει να εννοιοποιήσουν κατά το δυνατόν τις γνώσεις που παρέχονται στο χώρο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Και βέβαια όταν μιλάμε για τις γνώσεις που παρέχονται,

τις ανέφερε χθες και ένας ομιλητής ο Χάρης ο Ορφανός, εάν θυμάμαι καλά, για να τις επαναλαμβάνω είναι ότι βεβαίως πρέπει να υπάρχουν γνώσεις στην μητρική γλώσσα, δύο ξένες γλώσσες τουλάχιστον, γνώσεις στους υπολογιστές, βασικές γνώσεις μαθηματικών και βασικές γνώσεις των επιστημών, αλλά και τεχνολογικές γνώσεις απ' ό,τι λέει.

Και βεβαίως αυτό το οποίο υπάρχει στον ελληνικό χώρο είναι ότι δεν υπάρχει, και έχει ευθύνη και το Επιμελητήριο προς αυτή την κατεύθυνση και τα πολυτεχνεία προς αυτή την κατεύθυνση, ότι δεν υπάρχει στην χώρα μας η τεχνολογική κουλτούρα που υπάρχει στις δυτικές ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό δεν είναι θέμα απλών μαθημάτων, είναι θέμα το πως περνάς αυτή την κουλτούρα και αυτή την γνώση ώστε να διακατέχει όλο το εκπαιδευτικό σύστημα έτσι ώστε πράγματι να μπορεί ο νέος άνθρωπος να εκτιμήσει την ανάγκη που υπάρχει ώστε να εξοικειωθεί με την σύγχρονη τεχνολογία και βεβαίως όσοι έχουν την έφεση να μπορέσουν να ασχοληθούν περισσότερο.

Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες, υπάρχουν άλλωστε στο πλαίσιο της εισήγησης αυτά τα θέματα, αλλά θα ήθελα να μπω λίγο στις προτάσεις.

Τι πρέπει να γίνει τώρα σύμφωνα με αυτά τα δύο πράγματα, με την μέχρι τώρα εμπειρία που υπάρχει και με τις επιταγές που υπάρχουνε από το χώρο και τις κινήσεις που υπάρχουν από το χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θα πρέπει σίγουρα να υπάρχει ένα σύστημα τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στο χώρο της Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως υπάρχει στις περισσότερες για να μην σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, το οποίο βέβαια σύστημα αυτό επαγγελματικής εκπαίδευσης πρέπει να οδηγεί σε πρώτη φάση τους αποφοίτους στην αγορά εργασίας σε κάποιες βασικές ειδικότητες επαγγελματικές. Αλλά παράλληλα θα πρέπει αυτό το σύστημα να τους δίνει την δυνατότητα

παρέχοντάς τους στέρεη γενική τεχνολογική γνώση, να τους δίνει την δυνατότητα για να μπορούν να εξειδικεύονται ή να μπορούν να μεταλλάσσουν αυτή τους την γνώση όταν εκσυγχρονίζεται το επάγγελμά τους.

Εδώ υπάρχει ένα πάρα πολύ λεπτό σημείο. Τι εννοούμε όταν λέμε γενική γνώση. Εδώ είναι η μεγάλη παρανόηση. Και βεβαίως άκουσα την κυρία Υπουργό στην αρχική της τοποθέτηση που είπε ότι ξέρετε και όπως έχει γίνει και με την εισήγηση που έχει καταθέσει ο Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας, που είπε ξέρετε εμείς βλέπουμε μια σχέση μεταξύ γενικών μαθημάτων και τεχνολογικών 45-55.

Εμείς λέμε, η πρότασή μας είναι ότι ίσως θα είναι λίγο μεγαλύτερο το ποσοστό που θα πρέπει να είναι στα τεχνολογικά μαθήματα. Αλλά δεν είναι αυτό το πρόβλημα, το πρόβλημα είναι τι εννοούμε γενική γνώση και τι εννοούμε όταν λέμε τεχνολογική γνώση. Δηλαδή η ηλεκτροτεχνία όταν διδάσκεται στους ηλεκτρολόγους και όταν η ηλεκτροτεχνία είναι ένα κεφάλαιο φυσικής, ή η μηχανική όταν διδάσκεται στους πολιτικούς μηχανικούς, δηλαδή σε αυτούς που ασχολούνται με έργα πολιτικού μηχανικού σε αντίστοιχες ειδικότητες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή με έργα ή σε τομείς μηχανολογικού ενδιαφέροντος, είναι ειδική γνώση; Είναι κεφάλαιο της φυσικής, απλώς πρέπει να διδαχθεί με διαφορετικό τρόπο σε αυτούς για να μπορεί πράγματι να κατανοήσουν τις πρακτικές εφαρμογές.

Όταν διδάσκονται τα κυκλώματα π.χ. τα ηλεκτρολογικά, στα οποία βέβαια είναι φυσική, είναι οι κανόνες του Κίρκοφ ενσωματωμένοι με μαθηματικούς τύπους πως επιλύονται, είναι εξειδικευμένη γνώση αυτή;

Εάν λοιπόν αυτή που εμείς την τοποθετούμε στην εξειδικευμένη γνώση την θεωρήσουμε ως ένα βαθμό γενική, τότε δεν υπάρχει καμία διαφορά εάν θέλετε στα ποσοστά που υπάρχουν και καμία διαφωνία.

Κλείνω αναφέροντας μόνο τις υπόλοιπες προτάσεις, που λέμε ότι θα πρέπει η τεχνική εκπαίδευση να είναι ελκυστική για τους αποφοίτους της υποχρεωτικής εκπαίδευσης παρέχοντας συγκεκριμένα κίνητρα για την προσέλευσή τους. Και βέβαια τα κίνητρα για την προσέλευσή τους πρέπει να είναι και η δυνατότητα, η δυνατότητα σαν δυνατότητα να προχωράνε προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά από κει και πέρα το βασικό κίνητρο πρέπει να είναι ότι θα πρέπει να παρέχουνε ουσιαστική γνώση ώστε να πείθουν και τους μαθητές και τους γονείς ότι μπορούν να ανταποκριθούνε στην αγορά εργασίας με καλύτερο τρόπο σε συγκεκριμένα επαγγέλματα απ' ότι εάν είναι ανειδίκευτοι.

Λέμε στην συνέχεια ότι θα πρέπει να υπάρχει άμεση συνεργασία με το φορέα σχεδιασμού της αρχικής κατάρτισης, ώστε οι απόφοιτοι της τεχνικής εκπαίδευσης να εξειδικεύονται σε αντίστοιχα τμήματα και να καλύπτουν την αγορά εργασίας. Τώρα δρα ανεξάρτητα ο σχεδιασμός της αρχικής κατάρτισης και της συνεχιζόμενης στην συνέχεια από την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Να υπάρχει μόνιμο σύστημα επιμόρφωσης και κατάρτιση των εκπαιδευτικών της τεχνικής εκπαίδευσης, ώστε να ενσωματώνονται συνεχώς στην σύγχρονη γνώση.

Να δοθούν μεγαλύτερες επενδύσεις και να ληφθεί μέριμνα για την αποδοτικότερη εξυπηρέτησή τους. Δεν δίνονται πολλά λεφτά, αλλά και δεν αξιοποιούνται κατάλληλα τα χρήματα τα οποία δίνονται γενικότερα στην εκπαίδευση και ειδικότερα στην τεχνική εκπαίδευση.

Να γίνεται συνεχώς απαραίτητη ενημέρωση των μαθητών και των γονέων για τα πλεονεκτήματα που παρέχει η εκπαίδευση αυτή της μορφής. Υπάρχει απουσία του κράτους σε αυτό το επίπεδο.

Να ληφθεί πρόνοια ώστε να βελτιωθεί η υποχρεωτική εκπαίδευση και οι μαθητές που έρχονται για σπουδές στην ΤΕΕ να διαθέτουν σε επαρκή βαθμό τις απαραίτητες γνώσεις.

Εάν δεν βελτιώσουμε ουσιαστικά την υποχρεωτική εκπαίδευση δεν μπορούμε να στηρίξουμε επάνω σ' αυτή και μία σωστή επαγγελματική εκπαίδευση.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Χατζηευστρατίου.

Να υπενθυμίσω ότι οι ερωτήσεις προς τους ομιλητές θα κατατίθενται έξω στην Γραμματεία. Χρησιμοποιείτε το σχετικό έντυπο που υπάρχει στο φάκελό σας, σημειώνετε και το όνομα και τον αριθμό της θέσης για διευκόλυνση.

Ευχαριστώ.

(...) δημοσιογράφου, συγγραφέα και γνωστό σε όλους μας ερευνητή εκπαιδευτικών θεμάτων. Ίσως δεν έχει έρθει ακόμη.

Μπορούμε να προχωρήσουμε. Παρακαλούμε τον κύριο Ολύμπιο Δαφέρμο, Σύμβουλο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου να προσέλθει στο βήμα.

ΘΕΜΑ

**«Ζητήματα Σχεδιασμού του
Επαγγελματικού Λυκείου»**

Κος ΔΑΦΕΡΜΟΣ:

Συνάδελφοι, εγώ θα ασχοληθώ με αυτά που όλοι μας συζητάμε αυτές τις ημέρες, αυτή την περίοδο, με το νέο Επαγγελματικό Λύκειο.

Έχει αναπτυχθεί ένας πολύ γόνιμος κατά την άποψή μου προβληματισμός, οργανώνονται ημερίδες, διήμερα, γίνονται συζητήσεις που πρώτη φορά γίνονται. Αυτά είναι πολύ ενθαρρυντικά πράγματα κατά την άποψή μου. Ταυτόχρονα κυκλοφορούν και δεκάδες σχέδια. Σχέδια πως πρέπει να οργανωθεί το Επαγγελματικό Λύκειο.

Όλα όμως, συνάδελφοι, μένουν στην εξωτερική δομή του Λυκείου. Δεν περνάει παρά μόνο το πρώτο σχέδιο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και αν δεν κάνω λάθος και του συναδέλφου του Πάγκαλου του Σταύρου, το τι θα γίνεται μέσα στο Λύκειο. Πως δηλαδή θα κατακτάται η γνώση, τι λειτουργίες θα υπάρχουν.

Βέβαια η εξωτερική δομή επηρεάζει και την εσωτερική λειτουργία, δεν την καθορίζει όμως. Την επηρεάζει θετικά ή αρνητικά.

Γιατί λοιπόν μια τέτοια έμφαση στην εσωτερική λειτουργία από μεριάς μου. Γιατί είναι πολύ πιο σημαντικό να δούμε πως κατακτάται η γνώση από το να έχουμε 55% γενικά μαθήματα και 45% ειδικά ή το αντίθετο και να παίζεται ή να έχουμε κατευθύνσεις ή να μην έχουμε κατευθύνσεις να έχουμε κύκλους ή να μην έχουμε κύκλους, να έχουμε ειδικότητες ή κλάδους και τα λοιπά, είναι πολύ πιο σημαντικό.

Γιατί αδιαφορούμε, τα κάνουμε καλά; Είμαστε πεπεισμένοι ότι μέσα στο σχολείο εμείς οι εκπαιδευτικοί, οι σχολικοί σύμβουλοι, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο θεωρούμε ότι γίνεται μία καταπληκτική δουλειά διδακτική και όλα πάνε καλά και δεν ασχολούμαστε μ' αυτό το θέμα; Εν πάση περιπτώσει.

Θα διαβάσω επιγραμματικά από ένα φυλλάδιο της Ουνέσκο που το έχει γράψει η κυρία Στέλλα Βοζνιάδου με τον τίτλο «Πως μαθαίνουν οι μαθητές» έτσι επιγραμματικά. Πολύ γρήγορα τι λέει μέσα αυτό.

Οι μαθητές μαθαίνουν, λέει, με την ενεργό συμμετοχή, εσείς μπορείτε να σκέφτεστε εάν υπάρχουν αυτά τα χαρακτηριστικά που λέει μέσα στην καθημερινή διδακτική πράξη, οργανωμένοι σε ομάδες μάθησης με δραστηριότητες που έχουν νόημα, σύνδεση σχολικής γνώσης με την πραγματικότητα που ζει ο μαθητής.

Με το να συνδυάζεται η νέα γνώση με τις υπάρχουσες κατακτημένες γνώσεις. Με την καλλιέργεια δεξιοτήτων, ικανοτήτων, π.χ. πως εκπονείται μία εργασία, πως να κάνουν συστηματική καταγραφή κάποιων δεδομένων και πως να εξάγουν συμπεράσματα, πως οργανώνουν ένα πείραμα και άλλα.

Με το να ξέρουν πως να σχεδιάζουν την μάθησή τους και πως θα διορθώνουν τα λάθη τους. Σχεδίαση προβλημάτων, οργάνωση πειραμάτων και άλλα.

Με το αναδομούν την προϋπάρχουσα γνώση όταν βασίζεται σε λάθος παραδοχές.

Με το να κατανοούν και όχι να απομνημονεύουν.

Με το να εφαρμόζουν τις γνώσεις του σχολείου στην πραγματική ζωή.

Όταν μαθαίνουν με το δικό τους ρυθμό, κάθε παιδί έχει διαφορετικό ρυθμό μάθησης, και με το δικό τους τρόπο. Όταν έχουν κίνητρα για μάθηση, όταν αποκτά νόημα η γνώση.

Υπάρχει τίποτα, συνάδελφοι, μέσα στην καθημερινή πράξη του σχολείου απ' αυτά που λένε σήμερα οι επιστήμες της αγωγής; Έχω την εντύπωση ότι μόνο στο περιθώριο του σχολικού μας συστήματος υπάρχει ο δαίδαλος λιγότερο, η τεχνομάθεια περισσότερο, αλλά είναι στο περιθώριο.

Άρα τι γίνεται, γιατί δεν κουβεντιάζουμε αυτό το ζήτημα. Ούτε το Υπουργείο. Το σχέδιο που έδωσε το Υπουργείο δεν κάνει ούτε την

παραμικρή νύξη γι' αυτό το ζήτημα. Ούτε το δεύτερο σχέδιο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου δεν κάνει την παραμικρή νύξη γι' αυτό το σχέδιο, απλώς λέει κάποια στιγμή να έχουμε ενεργητικές μορφές μάθησης. Αυτό εάν δεν ενταχθεί στην δομή του δεν λέει απολύτως τίποτα κατά την άποψή μου.

Ένα άλλο ζήτημα, συνάδελφοι, η σχολική αποτυχία. Το κύριο πρόβλημα κατά την άποψη την δική μου είναι η σχολική αποτυχία στην τεχνική εκπαίδευση. Κάνουμε σαν να μην το βλέπουμε το ζήτημα, σαν να μην υπάρχει. Άμα το βάζουμε καμιά φορά λέμε μα είναι πρόβλημα του δημοτικού και του γυμνασίου. Μέχρι λοιπόν να το αντιμετωπίσει το δημοτικό και το γυμνάσιο εμείς θα κλείνουμε τα μάτια μας, έτσι;

Όμως πάντα και παντού οι αδύνατες μαθητές πάνε στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, δεν πάνε οι δυνατοί και το να προσπαθήσουμε να τους φέρουμε μάλλον είναι ουτοπία. Εν πάση περιπτώσει.

Να σας διαβάσω μερικά πραγματάκια τι κάνει η Φιλανδία, που βγαίνει στους διάφορους διαγωνισμούς, βγαίνει πρώτη ή δεύτερη. Και οι διάφοροι αυτοί διαγωνισμοί δεν παίρνουν μέρος οι καλοί μαθητές, είναι τυχαίο το δείγμα. Άρα γι' αυτό μετράται έτσι όπως μετράται.

Ακούστε λοιπόν σε ένα σχολείο τι γίνεται. Μαθητές καθορίζουν εβδομαδιαίους στόχους με τους δασκάλους τους και επιλέγουν τις εργασίες τις οποίες μπορούν να φέρουν σε πέρας. Μπορούν να φέρουν σε πέρας με το δικό τους ρυθμό.

Άλλο απόσπασμα. Τα μαθήματα με κανένα τρόπο δεν διεξάγονται με σιωπηλή απομνημόνευση. Τα παιδιά τριγυρνούν, συλλέγουν πληροφορίες, ζητούν συμβουλές από τους δασκάλους τους, συνεργάζονται με άλλους μαθητές και ακόμα περιστασιακά αναπαύονται στον καναπέ.

Η κατάσταση στην τάξη είναι ενεργητική, αλλά ο δάσκαλος ποτέ αφήνει να του ξεφύγει ο έλεγχος χωρίς να χρησιμοποιεί αυταρχικές μεθόδους.

Το σχολείο έχει τάξεις με συγχωνευμένες ηλικιακές ομάδες. Κάθε ομάδα έχει δύο διαφορετικές σε ηλικία ομάδες. Εδώ η σύγκριση δεν γίνεται. Οι διαφορές μπορεί να είναι ουσιώδεις μεταξύ παιδιών της αυτής ηλικίας, αλλά σε ομάδες με ενοποιημένες ηλικίες οι διαφορές θεωρούνται δεδομένες και υπάρχει λιγότερη σύγκριση. Σε εκείνους που είναι πιο αργοί η πιο γρήγοροι από το μέσο όρο τους δίδονται εργασίες ανάλογες με τις ανάγκες τους.

Κάπου αλλού γράφουν και διαβάζουμε λέει στην Φιλανδία δεν υπάρχουν κακοί μαθητές. Μα πως να υπάρξουν.

Κάποιο άλλο σχολείο τι κάνει. Σε τρία επίπεδα μέσα στην ίδια τάξη γίνεται η διδασκαλία. Μα είναι δυνατόν θα μου πείτε; Ε, ναι είναι δυνατόν υπάρχουν τεχνικές.

Άλλο. Αλλιώς αντιμετωπίζονται οι δυνατοί μαθητές, οι καλοί μαθητές, αλλιώς οι μέτριοι και αλλιώς οι αδύνατοι, με στόχο όλοι να προχωρήσουν μπροστά και να φθάσουν και στο ίδιο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Κάποιες άλλες φορές φτιάχνουν ομάδες με δικό τους πρόγραμμα τα παιδιά που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν, και εάν κάποιος από κει δεν μπορεί να παρακολουθήσει και την ομάδα του κάνουν εξατομικευμένο πρόγραμμα. Ναι, συνάδελφοι, γιατί στην κοινωνία της γνώσης όποιος δεν μάθει γράμματα είναι καταδικασμένος. Σήμερα το επάγγελμα και η εκπαίδευση συνδέεται άμεσα με την απασχόληση.

Εμείς όμως δεν τα κουβεντιάζουμε αυτά, θεωρούμε ότι εάν πάρουμε ένα κομμάτι, έχουμε κατευθύνσεις στην τρίτη τάξη δεν έχουμε, θα λύσουμε το πρόβλημα. Εάν έχουμε 55% και όχι 45%

μαθήματα γενικά θα του λύσουμε το πρόβλημα. Ε, δεν λύνεται, συνάδελφοι. Δεν λύνεται με τίποτα.

Άλλο ζήτημα, ο ρόλος της γενικής παιδείας. Τα γενικά μαθήματα πολύ καλά ξέρουμε εμείς που γίνονται στην ΤΕ ότι είναι χαμένες ώρες. Καμία συζήτηση πως να συναρθρωθούν με τα ειδικά που το ένα να δίνει στο άλλο. Πρέπει τα γενικά μαθήματα να είναι τα ίδια με της γενικής εκπαίδευσης; Λένε όσοι ασχολούνται με την γλώσσα, ότι εξίσου καλά μπορεί να μάθει κανείς την μητρική του γλώσσα με την λογοτεχνία και την ποίηση, αλλά και με έναν κανονισμό της ΔΕΗ ή του ΟΤΕ.

Ένα άλλο τεράστιο ζήτημα είναι ο ρόλος των νέων τεχνολογιών. Συνήθως βάζουμε τον υπολογιστή δίπλα στον καθηγητή σαν να είναι ο προτζέκτορας ή σαν να είναι γραφομηχανή. Δεν έχει καμία σχέση. Θεωρώ ότι εάν μπει στο κέντρο της εκπαιδευτικής δράσης σε καθημερινή βάση ο υπολογιστής θα αλλάξει άρδην τα πράγματα και θα τα κάνει πολύ πιο εύκολα και θα αντιμετωπίσει και την σχολική αποτυχία σε μεγάλο βαθμό.

Επειδή δεν τα ελέγχο όμως αυτά τα ζητήματα του ηλεκτρονικού υπολογιστή σχετικά καλά θα μου επιτρέψετε να σας διαβάσω μερικά κομμάτια έτσι που τα έχω γράψει, αφού πω πρώτα ότι ο υπολογιστής δεν έχει καμία σχέση με κανένα άλλο μηχάνημα που χρησιμοποιήθηκε στη διδακτική πράξη μέχρι σήμερα, και όλων μαζί τις ιδιότητες να τις βάλετε δεν κάνουν τον υπολογιστή. Γιατί;

- Έχει την δυνατότητα ο υπολογιστής να αποθηκεύει τεράστιο όγκο πληροφοριών και να συνδέεται με τράπεζες πληροφοριών.
- Να επιτρέπει την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων ανεξάρτητα από την απόσταση.
- Να επεξεργάζεται δεδομένα και να καταλήγει σε αποτελέσματα.

- Να αναπαριστά την πραγματικότητα.
- Να διαλέγεται με τους ανθρώπους.
- Να λύνει προβλήματα.
- Να βοηθά τους ανθρώπους να κάνουν πρωτότυπα πράγματα.

Ακούστε, η επιλογή είναι αποσπάσματα δεν είναι συνεχές το κείμενο.

Η επιλογή λογισμικών που επιτρέπει στους μαθητές να έχουν τον πρώτο λόγο να είναι δημιουργικοί. Υπάρχουν τέτοια λογισμικά. Να τους επιτρέπουν να εξερευνούν, να αναλύουν, να συνθέτουν, να σχεδιάζουν προβλήματα και στρατηγικές επίλυσής τους, καθιστούν τον υπολογιστή ένα μέσο εκπαιδευτικής απελευθέρωσης. Ακόμα πιο πέρα πάει δηλαδή.

Ο υπολογιστής σε συνδυασμό με το Διαδίκτυο μπορεί να υποστηρίξει οποιοδήποτε σχέδιο εργασίας, πρόντζεκτ. Ομάδες μαθητών συνεργαζόμενοι μεταξύ τους ή με άλλες ομάδες έχουν την δυνατότητα να επινοήσουν, να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να εκτελέσουν ένα πρόντζεκτ χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή.

Μέσα από αυτή την εκπαιδευτική διαδικασία οι μαθητές ανατρέχουν σε διάφορες πηγές γνώσης, αξιολογούν πληροφορίες, συνθέτουν πληροφορίες και παράγουν νέες. Μετατρέπουν τις πληροφορίες καμιά φορά και σε γνώσεις.

Αναπτύσσουν την αναλυτική και συσχετική τους ικανότητα. Καταλήγουν, καλλιεργούν την πρωτοβουλία, την επινοητικότητα και την φαντασία τους.

Μαθαίνουν να διοικούν ένα έργο. Μαθαίνουν να επιλέγουν την καλύτερη δυνατή λύση σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτουν.

Εκτιμούν τις συνέπειες των επιλογών τους. Αναπτύσσεται η συνεργασία μεταξύ των μαθητών.

Η δυνατότητα του υπολογιστή να κάνει το αφηρημένο συγκεκριμένο και το μη ορατό, ορατό, αναπτύσσει την αφαιρετική ικανότητα των μαθητών.

Μέσω του υπολογιστή μπορεί να γίνει διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Η τεμαχισμένη γνώση μοιρασμένη σε μαθήματα επανενώνεται και αποκτά νόημα γιατί προσεγγίζεται μέσω πραγματικών προβλημάτων και ζητημάτων τα οποία απαιτούν συνδυασμό γνώσεων, μαθητικά, φυσική, ιστορία, γεωγραφία, γραπτό λόγο και άλλα.

Για την κατάκτηση της γνώσης μπορούν να υπάρξουν διαφορετικά λογισμικά ή και ένα λογισμικό με πολλές εναλλακτικές δυνατότητες, που να επιτρέπει στον κάθε μαθητή να αρχίζει από το γνωστικό επίπεδο που βρίσκεται, όχι που θα έπρεπε να βρίσκεται. Να επιλέγει τους δικούς του δρόμους κατάκτησης της γνώσης και να πορεύεται με τους δικούς του ρυθμούς.

Με αυτόν τον τρόπο περιορίζεται δραστικά η σχολική αποτυχία. Επίσης αναπτύσσεται ο διάλογος μεταξύ των μαθητών γιατί ο καθένας διαθέτει διαφορετικές εμπειρίες.

Αυτό θα συμβαίνει πολύ περισσότερο όταν όλοι οι μαθητές δεν θα μαθαίνουν τα ίδια πράγματα, αλλά διαφορετικά σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους.

Οι ενεργητικές μορφές μάθησης ευνοούνται ιδιαίτερα από την χρήση του υπολογιστή. Ο μαθητής είναι εκείνος ο οποίος καθορίζει την μαθησιακή διαδικασία μέσω του υπολογιστή, καθορίζει τους όρους και τις παραμέτρους. Ακόμα μπορεί να δημιουργήσει τα δικά του λογισμικά και τις στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων. Έτσι

αναπτύσσεται η κριτική του σκέψη, η δημιουργικότητά του και η φαντασία του.

Η συμμετοχική συνεργατική μάθηση την οποίαν ευνοεί ο υπολογιστής δίνει την δυνατότητα να ασκηθούν οι μαθητές στην επικοινωνία, στην διαμόρφωση θέσεων, στην ανάπτυξη επιχειρημάτων και στην λήψη αποφάσεων.

Τα λογιστικά της προσομοίωσης, που εμείς οι τεχνικοί τα χρειαζόμαστε πολύ, επιτρέπουν την αναπαράσταση της πραγματικότητας εκεί που δεν μπορούμε να έχουμε εργαστήρια, αλλά και εκεί που μπορούμε να έχουμε εργαστήρια.

Η αλλαγή των δεδομένων σε μία αναπαράσταση π.χ. μιας λειτουργούσας βενζινομηχανής αυτοκινήτου δίνει την δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν οι διάφορες βλάβες και οι διαφορετικές συνθήκες στην λειτουργία της. Έτσι μπορούν να πειραματιστούν αλλάζοντας τις παραμέτρους και να καταλήξουν σε συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Ο υπολογιστής εάν χρησιμοποιηθεί με λογισμικά που επιτρέπουν στον μαθητή να έχει τον πρώτο λόγο δεν προσβάλλει, δεν αποθαρρύνει, δεν φοβίζει. Έτσι μπορούν να βοηθηθούν αποτελεσματικά οι μαθητές που δεν προέρχονται από προνομιούχα περιβάλλοντα και εκείνοι με μαθησιακά προβλήματα. Οι μαθητές μπορούν να αυτοελέγχονται και να αυτοδιορθώνονται.

Αυτό είναι μία συγκεκριμένη χρησιμοποίηση του υπολογιστή. Μπορεί να γίνει και η χρησιμοποίησή του για χειραγώγηση. Δεν προτείνω βέβαια αυτήν.

Ούτε σε αυτό το επίπεδο, ενώ στα συνέδρια των πληροφορικών έχουμε ένα πλούσιο προβληματισμό, δεν περνάει στην εκπαίδευση.

Χρησιμοποιούμε τον υπολογιστή σαν ένα βοηθητικό όργανο στην μετωπική διδασκαλία.

Είπε χθες ο κύριος Χασάπης, ξέχασα το όνομά του, που μίλησε για τον ... φορτισμό, ότι δεν μπορεί να αφήνει ανεπηρέαστη την τεχνική εκπαίδευση η τρομακτική αλλαγή στην οργάνωση της παραγωγής. Οι θεμελιακές αλλαγές που γίνονται από κει που είχαμε τον άνθρωπο εκτελεστικό όργανο προέκταση της μηχανής, που εκμεταλλευόμαστε τις μηχανικές ικανότητες του ανθρώπου, θέλουμε τώρα να εκμεταλλευτούμε τις πνευματικές, τις αισθητικές ικανότητες του ανθρώπου.

Μιλάμε για ομάδες εργασίας πολύ-επιδέξιες, πολύ- ειδικευμένες, με πρωτοβουλία, ανάληψη ευθυνών, κριτική σκέψη και όλα αυτά. Κοινωνικές λεγόμενες δεξιότητες, δεξιότητες κλειδιά, όπως θέλετε πείτε τις. Πού καλλιεργούνται αυτές, ούτε αυτό το κουβεντιάζουμε στην εκπαίδευση. Δεν το κουβεντιάζουμε καθόλου. Πώς θα καλλιεργηθούν αυτές οι δεξιότητες, πώς θα ετοιμάσουν το παιδί για την νέα πραγματικότητα.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η βασική ειδική γνώση. Εγώ ονομάζω βασική ειδική γνώση π.χ. να το πω με παραδείγματα, ηλεκτροτεχνία στους ηλεκτρολόγους και στους ηλεκτρονικούς. Γιατί την ονομάζω βασική ειδική γνώση. Θεωρώ ότι αυτή η γνώση δεν θα αλλάξει ούτε μετά εκατό ούτε μετά διακόσια χρόνια. Οι εφαρμοσμένες γνώσεις όμως στον τομέα των ηλεκτρολόγων και των ηλεκτρονικών μπορεί σε πέντε χρόνια να μην υφίστανται.

Τι βάρος δίνουμε σε αυτή την ειδική γνώση και τι ρόλο θέλουμε να παίξει αφού εκεί πάνω κτίζονται οι εξειδικεύσεις. Αφού λέμε ότι θα αλλάξει πολλές επάγγελμα, αλλάζουν πολύ γρήγορα τα επαγγέλματα, η εφαρμοσμένη γνώση απαξιώνεται γρήγορα, αλλά χρειάζεται μονίμως

να διαβάζει, να μαθαίνει ένας άνθρωπος. Πέρα από την γενική παιδεία λοιπόν του χρειάζεται και αν μείνει στον τομέα τον γενικό, των ηλεκτρολόγων ας πούμε, μία πολύ καλή γνώση σε βάθος και όχι μαθηματικοποιημένη να κατακτήσει τις έννοιες και τους νόμους της ηλεκτροτεχνίας.

Πως γίνεται αυτό μέχρι τώρα. Με το ότι λέμε ότι ο νόμος του Ομ ισούται με $I=V/R$ και έτσι τον διδάσκουμε; Όχι βέβαια, δεν λέει τίποτα στο παιδί αυτό. Ούτε σ' αυτό κάνουμε κουβέντα. Εγώ θεωρώ λοιπόν ότι και γι' αυτό ο ρόλος της βασικής ειδικής γνώσης θα πρέπει να μας απασχολήσει πολύ.

Η σύνδεση εργασίας σχολείου, εύκολη άποψη. Να πούμε μαθητεία, δεν γίνεται αυτό, δεν έχουμε τόσες βιομηχανίες και επιχειρήσεις. Όμως πρέπει να το κουβεντιάσουμε σοβαρά, γιατί το σχολείο δεν μπορεί να ακολουθήσει τις ταχύτατες αλλαγές σε όλους τους τομείς της ζωής, και της τεχνολογίας και της εργασίας. Πρέπει να το κουβεντιάσουμε να δούμε τι γίνεται, πως μπορούμε να συνδέσουμε στο σχολείο το δικό μας με την εργασία μόνο. Εγώ θα ήθελα όχι μόνο με την εργασία. Πως μπορεί να γίνει, μπορεί να γίνει και πως, και τι πρέπει.

Ούτε αυτό το κουβεντιάζουμε, λέμε απλώς σύνδεση σχολείου εργασίας, λες και είναι αυτονόητο πως θα γίνει.

Λέμε και άλλα πράγματα κυρίως από κάποιες συντεχνίες.

Με κολπατζίδικα σχέδια εργασίας, βγαίνω έξω από το θέμα μου τώρα λέω κάποια άλλα που με ενοχλούν πολύ, να πάρουμε κάποιους καλούς μαθητές που να μπαίνουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μα δεν κατάλαβα, θα κάνουμε άλλο ένα δρόμο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση; Γιατί; Αφού έχουμε το Γενικό Λύκειο. Μήπως υποκρύπτει ότι δεν χρειαζόμαστε την τεχνική εκπαίδευση; Αν το υποκρύπτει αυτό

να το πούμε να το κουβεντιάσουμε ότι δεν χρειαζόμαστε τεχνική εκπαίδευση. Αλλιώς γιατί να πάρουμε τους καλούς μαθητές, για να μην ασχοληθούμε πάλι με τους αδύνατους; Για να μούνε πάλι, να έχουμε αυτό το φαινόμενο που στο τέλος το ζήσαμε, το είδαμε ότι όποιοι πηγαίνανε, στην αρχή τουλάχιστον γιατί μετά αυτά ατόνησαν, όποιοι πήγαιναν για τα ΑΕΙ έλεγαν μην με απασχολείς εμένα με τα τεχνικά μαθήματα, εγώ ασχολούμαι με τα μαθηματικά, την φυσική, θα δώσω εξετάσεις, σε παρακαλώ πολύ. Πιέσεις από γονείς, από μαθητές και τα λοιπά. Και τα άλλα παιδιά έλεγαν μην με απασχολείς εμένα με τα μαθηματικά, την φυσική και τα ελληνικά, εγώ θέλω να βγω τεχνίτης. Πλήρη διάλυση του σχολείου και την ζήσαμε.

Άλλη φενάκη. Για να έχει κύρος η εκπαίδευση δεν μιλάει κανείς ότι πρέπει να μαθαίνει γράμματα. Δεν λέω να δίνει πτυχία χωρίς αντίκρυσμα και χωρίς περιεχόμενο, να μαθαίνει γράμματα σε μία κοινωνία της γνώσης, να έχουμε επαγγελματική κατοχύρωση. Ποια επαγγελματική κατοχύρωση, συνάδελφοι, όλα τινάζονται στον αέρα τα επαγγελματικά δικαιώματα τώρα, είναι σε μία επίθεση ο νεοφιλελευθερισμός και δεν αφήνει τίποτα όρθιο. Σε λίγο λέει θα καταργηθούν οι συλλογικές συμβάσεις και ο κάθε εργαζόμενος θα κάνει σύμβαση με τον εργοδότη του. Φαντάζεστε ε, δύναμη που θα έχει ο κάθε εργαζόμενος να υπογράφει ατομική σύμβαση με τον εργοδότη του.

Τι μπορεί σε αυτό να του δώσει δύναμη, μόνο η αξιοσύνη του. Μόνο η ικανότητά του να μαθαίνει καινούργια πράγματα, να είναι ευέλικτος. Μόνο εάν τον έχουμε προετοιμάσει εμείς σοβαρά μέσα στο σχολείο.

Και εγώ εξανίσταμαι και εκνευρίζομαι και λέω. Μα είναι δυνατόν να μην κουβεντιάσουμε τι δουλειά γίνεται στο σχολείο, να έχουμε

επαναπαυτεί, και παίζουμε με τα μαθήματα πιο πολλά γενικά, λιγότερα τεχνικά. Η ΟΛΜΕ θέλει πιο πολλά γενικά, η ΟΛΤΕ θέλει πιο πολλά τεχνικά, η ΟΛΤΕ θέλει και εάν κομμάτι καλών μαθητών και όλα αυτά. Γιατί;

Μπροστά στην πραγματικότητα έχουμε να κάνουμε με αδύνατους μαθητές που οφείλει το κράτος, η πολιτεία να τους μάθει γράμματα, γιατί εάν δεν τους μάθει γράμματα θα οδηγούν στο κοινωνικό περιθώριο στην κοινωνία της γνώσης. Έχουν πάψει να υπάρχουν οι θέσεις ρουτίνας, τις κατάργησαν οι νέες τεχνολογίες.

Ευχαριστώ.

Κος ΣΤΡΑΒΟΠΟΛΗΣ:

Να ευχαριστήσουμε τον κύριο Δαφέρμο για την ενδιαφέρουσα εισήγηση.

Να μου επιτραπεί ένα μικρό σχόλιο. Βρήκα μία ανθρωπιστική διάσταση που δόθηκε έμφαση ιδιαίτερη, όχι με την έννοια του περιεχόμενου των σπουδών, δηλαδή που λέμε ανθρωπιστικές σπουδές και εννοούμε την φιλοσοφία, κοινωνιολογία, ποίηση, ρητορική, αλλά κατά πόσον πραγματικά στο επίκεντρο είναι ο μαθητής και μάλιστα ο αδύνατος μαθητής.

Ο επόμενος ομιλητής που καλούμε να έρθει στο βήμα είναι ο κύριος Σταύρος Πάγκαλος, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Μηχανολόγος Ηλεκτρολόγος, Σχολικός Σύμβουλος της ειδικότητας ΠΕ 12. Κύριε Πάγκαλε, έχετε το λόγο.

ΘΕΜΑ

**«Η Νέα Δομή της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής -
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Κριτήρια
σχεδιασμού, απαιτήσεις, προτάσεις»**

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Ευχαριστώ.

Πάντα όταν κάνει κανείς μία εισήγηση και θέλει έτσι να πει πολύ γενικά πράγματα έχει το πρόβλημα του χρόνου και την αγωνία ότι κάτι θα το ξεχάσει. Νομίζω ότι μια ευκολία είναι ότι υπάρχει, τα βασικά σημεία της εισήγησης που ήθελα να κάνω υπάρχουν γραμμένα σε εσάς, επομένως θα προσπαθήσω να πω ορισμένα, να επισημάνω ορισμένα πράγματα σε σχέση με την εισήγηση και ώστε να έχουμε και έναν χρόνο να κάνουμε και συζήτηση στο τέλος.

Ήθελα λοιπόν να μιλήσω και εγώ για την δομή της εκπαίδευσης αυτή που πρέπει να γίνει πιστεύοντας ότι αυτή η εποχή είναι μία ευκαιρία για να γίνει κάτι που να έχει έναν μόνιμο χαρακτήρα, είναι μία ευκαιρία που δεν πρέπει να πάει χαμένη. Κατά καιρούς έχουμε δει διάφορες μεταρρυθμίσεις αλλαγές, που όμως όλες από την αρχή είχαν το σπέρμα της αποτυχίας. Δηλαδή σχεδόν σίγουρο ήταν ότι μετά από δύο, τρία, πέντε, δέκα χρόνια, θα θέλανε αλλαγή, όχι στο επίπεδο των προγραμμάτων και των σπουδών που αυτό είναι φυσικό, αλλά στο επίπεδο της δομής και της ίδιας φιλοσοφίας.

Πιστεύω λοιπόν ότι πρέπει να γίνει μία δουλειά σφαιρική πιάνοντας όλα τα πράγματα από την αρχή και βάζοντας το σωστό πλαίσιο που θα λειτουργήσει οποιαδήποτε μεταρρύθμιση. Π.χ. πρέπει να ξεκινήσουμε καταρχήν από το διεθνές περιβάλλον. Εδώ δεν μπορώ να το αναλύσω αυτή την στιγμή, καταλαβαίνουμε όμως όλοι. Είπαν άλλοι ομιλητές μιλήσανε πολύ παραστατικά τι συμβαίνει με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, με τα νέα μοντέλα οργάνωσης εργασίας, η καλλιέργεια βασικών ή γενικών ικανοτήτων που απαιτείται με το νέο περιβάλλον.

Εδώ μπορώ να πω, να σας δείξω αυτόν τον πίνακα τελείως συνοπτικά, ο οποίος λέει ότι οι σημερινές ικανότητες που απαιτούνται από τους εργαζόμενους έχουν αλλάξει. Το παλαιό περιεχόμενο ήταν αυτό που έχει στην δεύτερη στήλη και το νέο περιεχόμενο είναι αυτό. Π.χ. το νέο περιεχόμενο αντί για την πειθαρχία και την συμπεριφορά βασίζεται στην λήψη πρωτοβουλιών.

Οι γνώσεις είναι γνωστικές. Γι' αυτό απ' ό,τι βλέπω θα σας μιλήσει ο κύριος Παλαιοκρασάς τι εννοούμε με αυτό το πράγμα. Και εντοπισμό και επίλυση προβλημάτων προβλέπονται να είναι αντί να έχουν σχέση με εμπειρικές γνώσεις που μεταφέρονται απλώς.

Η αλληλοεξάρτηση επίσης στην παραγωγή, ενώ παλιά ήταν διαδοχική, ιεραρχική, σήμερα έχει να κάνει με συστημική οργάνωση, με ομαδική εργασία και λοιπά.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση παλιά σε όλα τα μοντέλα ήτανε μια έξω και από την αρχή, σήμερα η δια βίου εκπαίδευση το μοντέλο που επικρατεί.

Η μάθηση, και αυτό έχει αναλυθεί από προηγούμενους ομιλητές, από παθητική και παρακολούθηση ενός προγράμματος, είναι ενεργητική μάθηση και ο καθένας πια είναι υπεύθυνος για το δικό του πρόγραμμα μάθησης.

Και αυτό που είχαμε πει επίσης, πάλι δεν θα το αναλύσω, δεν έχουμε και χρόνο. Οι γενικές βασικές δεξιότητες, πολλοί ομιλητές μιλήσανε. Αυτά τα πράγματα πρέπει, τα έχουν ξεχωρίσει, έχουν γίνει αυτά τα τεστ της Πίζα που λένε και όλα αυτά. Όλοι οι διεθνείς οργανισμοί, όλη η Ευρώπη, όλα τα προγράμματα σε διεθνές επίπεδο πασχίζουν να δούνε ποιες είναι αυτές τέλος πάντων οι γενικές οι βασικές δεξιότητες που πρέπει να έχουν σχεδόν όλοι οι εργαζόμενοι για να μπορέσουν να επιζήσουν στο καινούργιο περιβάλλον. Και αυτές

έχουν να κάνουν όταν λέμε με την επικοινωνία, μιλάμε γλωσσική επικοινωνία, ικανότητα να γράφεις κείμενα, ικανότητα να μιλάς στον συνομιλητή σου ανάλογα με το επίπεδο που απαιτείται κάθε φορά.

Η τεχνολογία πληροφορικής επίσης είναι ένα πράγμα που πρέπει να το έχουν όλοι. Η εφαρμογή αριθμητικών δεδομένων σημαίνει ικανότητα να κάνεις πρακτικά πράγματα, να διαβάζεις διαγράμματα, να βλέπεις γραφήματα. Η ομαδική εργασία είναι προφανές τι εννοούμε. Η βελτίωση της προσωπικής μάθησης επίσης. Είναι δηλαδή ο καθένας πρέπει να είναι υπεύθυνος για την εκπαίδευση και την κατάρτισή του και να βρίσκει τρόπους από μόνος του για να μπορεί να την βελτιώσει.

Και επίσης ένα καινούργιο πράγμα που μπαίνει μέσα από την παραγωγική διαδικασία είναι ότι πρέπει να προχωρήσει η ικανότητα των εκπαιδευομένων όλων των ανθρώπων στην επίλυση προβλημάτων.

Αυτά σε πολύ γενικές γραμμές. Φυσικά δεν έχουμε το χρόνο εδώ να τα αναλύσουμε, αλλά νομίζω και άλλοι ομιλητές έχουν αναλύσει πάρα πολλά απ' αυτά τα ζητήματα.

Εγώ θα ήθελα να σταθώ σε μερικές όμως ιδιομορφίες ελληνικές. Δηλαδή μιλάμε ότι για τους τομείς που λέμε της ελληνικής οικονομίας. Η ελληνική οικονομία δεν είναι προφανώς στην δομή της γερμανικής οικονομίας ή της γαλλικής ή οποιασδήποτε άλλης χώρας της Ευρώπης, έχει κάποια χαρακτηριστικά. Π.χ. ένα από τα χαρακτηριστικά είναι ότι η παραδοσιακή βιομηχανία είναι σε ύφεση και αναπτύσσεται ο τομέας του τουρισμού και οι κατασκευές.

Αυτό πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη όταν σχεδιάζουμε αλλαγές ή οτιδήποτε ειδικότητες μέσα στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Π.χ. πρέπει να δούμε αυτό ότι αυτή την στιγμή οι ειδικότητες που λειτουργούν στην τεχνική εκπαίδευση, που λέμε ότι έχουν σχέση με την βιομηχανία, ελάχιστη σχέση έχουν με την

βιομηχανία. Εμείς όταν βγάζουμε ηλεκτρολόγους, υδραυλικούς, μηχανικούς αυτοκινήτων και διάφορες άλλες τέτοιες συναφείς ειδικότητες απευθύνονται στην ουσία στον τομέα των υπηρεσιών, στον κατασκευαστικό τομέα και όχι στην καρδιά της βιομηχανίας, όπου εκεί οι χειριστές μηχανημάτων αυτοί που ασχολούνται με εργασίες ξέρω εγώ σε μεγάλες βιομηχανίες δεν υπάρχουν αυτές οι ειδικότητες να βγαίνουν από την τεχνική εκπαίδευση.

Αυτό είναι ένα σημείο που πρέπει να μελετηθεί και να δούμε τι κάνουμε. Όχι να λέμε ότι βγάζουμε ανθρώπους για την βιομηχανία και να βγάζουμε ανθρώπους οι οποίοι δουλεύουν στον τομέα υπηρεσιών.

Και έχει άμεση σχέση να κάνει και με τον τρόπο που υπάρχει ο κατασκευαστικός τομέας και λειτουργεί. Δηλαδή με την μέθοδο της αντιπαροχής, την χαμηλή ποιότητα που γίνανε όλες οι πολυκατοικίες και τα λοιπά, αυτή την στιγμή σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο έχουμε ανάγκη να συντηρείται από έναν υδραυλικό και έναν ηλεκτρολόγο. Και αυτούς τους ανθρώπους παράγουμε πάλι στο εκπαιδευτικό σύστημα και όχι που νομίζουμε ηλεκτρολόγους, υδραυλικούς οι οποίοι θα κάνουν π.χ. θα αναπτύξουν την ελληνική οικονομία σε καινούργιους τομείς.

Επίσης ένα άλλο που πρέπει να δούμε είναι το νομοθετικό πλαίσιο που υπάρχει. Δεν υπάρχει σε όλα τα επαγγέλματα. Π.χ. στο τομέα των κατασκευών που είναι πολύ ανεπτυγμένος στην Ελλάδα κανείς οικοδόμος δεν βγαίνει από τις σχολές μας, διότι δεν υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο κατοχύρωσης και δεν τους ζητάνε κανένα χαρτί. Ο πολιτικός μηχανικός υπογράφει τα πάντα και όλοι αυτοί που κάνουν πάρα πολύ υπεύθυνες δουλειές, δηλαδή βάζουν τα σίδερα στο μπετόν και τα λοιπά, είναι άνθρωποι ανειδίκευτοι. Μπορεί κάποιοι να είναι ειδικευμένοι, να είναι εργάτες από την Πολωνία ή την Ρουμανία και τα λοιπά που να ξέρουν, αλλά εν πάση περιπτώσει η μεγάλη μάζα

μαθαίνει εμπειρικά γιατί δεν τους το έχει ζητήσει το κράτος να έχει νομοθετική κατοχύρωση. Και οι ειδικότητες στον κατασκευαστικό τομέα στον ΤΕΕ είναι πολύ ελάχιστες. Δηλαδή ελάχιστα ΤΕΕ σε όλη την Ελλάδα δουλεύουν.

Συνοπτικά λοιπόν δεν μπορούμε να επεκταθούμε παραπάνω σ' αυτά, μπορούμε όμως να μιλήσουμε για την γραφική κατανομή, η οποία στην ουσία απαγορεύει να φτιάξεις σχολεία τα οποία θα έχουν ειδικεύσεις στενές, γιατί θα φτιάξεις σχολεία που έχουν τμήματα τριών και τεσσάρων μαθητών. Αυτό δεν θα ληφθεί υπ' όψιν όταν σχεδιάζουμε; Επίσης και η δημοσιονομική πολιτική, καθώς και η αντίστοιχη πολιτική της ΕΟΚ η οποία επιβάλλει ή όχι περιστολή των δαπανών πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν.

Εάν φύγουμε τώρα απ' αυτόν τον παράγοντα και πάμε στο εκπαιδευτικό προσωπικό νομίζω έχω γράψει έτσι ακροθιγώς ορισμένα χαρακτηριστικά που έχει. Μιλάμε για ένα προσωπικό που έχει διαφορετικά επίπεδα σπουδών, διαφορετική εργασιακή εμπειρία, έλλειμμα επιμόρφωσης τεράστιο, το έχουν πει όλοι οι ομιλητές. Οι διορισμοί τους γίνονται με βάση τυπικά προσόντα και όχι με βάση διδακτικές ανάγκες. Δηλαδή διορίζουμε ανθρώπους και μετά ψάχνουμε να βρούμε τι είναι ικανοί να διδάξουν αντί να πάμε ανάποδα.

Είναι προσωπικό που προσιδιάζει στις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, δηλαδή αυτά που έχει μάθει, κλασική εκπαίδευση και κατάρτιση που υπήρχε στις σχολές εργοδηγών και μετέπειτα συνεχώς. Επομένως όταν μιλάμε για ενεργητικές μεθόδους μάθησης και τα λοιπά, πρέπει να ξέρουμε ότι δεν έχουμε το αντίστοιχο υποκείμενο που θα τις κάνει παρά μόνο σε πολύ μικρό βαθμό.

Ένα άλλο που θέλω να πω είναι σε σχέση με το μαθητικό δυναμικό. Δεν ξέρω εάν φαίνεται αυτός ο πίνακας, νομίζω φαίνεται.

Έχω χωρίσει για λόγους έτσι απλώς ανάλυσης ότι οι μαθητές σε κάθε σχολείο μπορούμε να τους χωρίσουμε σε τρεις τύπους. Είναι με διάφορα κοινωνικά και οικογενειακά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά.

Ο τύπος Α είναι αυτός που θέλει να βγει γρήγορα στην αγορά εργασίας και συνήθως είναι αυτοί στους οποίους βασίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά είναι μικρό ποσοστό, είναι από 10% έως 30%.

Το Β είναι ένα ποσοστό το οποίο υπήρχε παλιότερα, δεν ξέρω σε ποιο βαθμό υπάρχει και σήμερα, που είναι αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν τις τεχνικές σχολές για να περάσουν στα ΤΕΙ. Είναι ένα ποσοστό ικανοποιητικό και αυτό, μικρό όμως.

Και το μεγάλο ποσοστό είναι αυτοί που οι λεγόμενοι αδύνατοι μαθητές, οι οποίοι έρχονται, χωρίς να είναι ακριβώς σίγουροι για την ειδικότητα που θέλουν να επιλέξουν, έρχονται να πάρουν ένα χαρτί με ποιο εύκολο τρόπο από το γενικό λύκειο, ή ένα χαρτί για να προωθηθούνε στο δημόσιο τομέα κατά κάποιο τρόπο. Και άλλοι απλώς έρχονται σαν ας πούμε παραμένοντας στο εκπαιδευτικό σύστημα μέχρι να δούνε τι θα κάνουν. Έτσι λοιπόν υπάρχουν πολλαπλές μαθητές μέσα σε τάξεις πολλαπλών ταχυτήτων ...

... Δηλαδή πάρουμε μέτρα που ενισχύουν την πρόσβαση στα ΤΕΕ ή μέτρα π.χ. που προβλέπουν να προσλαμβάνονται σε σώματα ασφαλείας και τα λοιπά. Αυτοί ουσιαστικά δεν προσφέρουν στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Δηλαδή ο κύριος σκοπός είναι να βγάζουμε επαγγελματίες και μετά θα έχουμε ένα πρόβλημα, δηλαδή θα λέμε τι τύπος σχολείου είναι αυτό, ποιος είναι ο προορισμός του, γιατί το κάναμε και τα λοιπά.

Με βάση αυτά τα προηγούμενα πολύ συνοπτικά μπορώ να πω ορισμένα μέτρα, τα οποία μπορεί να είναι και διαφορετικά δεν είναι θέμα αξιολόγησης. Ότι ευνοούνται η έμφαση στην καλλιέργεια βασικών ή γενικών ικανοτήτων. Προετοιμασία για την δια βίου εκπαίδευση.

Η σύμπτυξη ειδικοτήτων με όλα τα στοιχεία που έχουμε πει για την ελληνική πραγματικότητα και διεθνή.

Η επιμήκυνση του χρόνου φοίτησης στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η γενικοποίηση με κάποιο τρόπο της οργανωτικής εκπαίδευσης.

Η χρονική αναβολή της εξειδίκευσης.

Τα προγράμματα δομημένα σύμφωνα με το είδος της πυραμίδας εξειδίκευσης. Θα αρχίσουμε από γενικά και πάμε προς τα ειδικά. Δυστυχώς δεν μπορούμε να τα αναλύσουμε περισσότερο, αλλά νομίζω ότι έχετε πάρει όλοι μία ιδέα περί τίνος.

Και μιλάμε τώρα για τα κριτήρια για το σχεδιασμό που πρέπει να έχουμε, το βασικότερο πράγμα, που νομίζω κατά την γνώμη μου ότι πρέπει καταρχήν να βάλουμε κάποια ιεράρχηση. Π.χ. κύρια αποστολή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι η προετοιμασία για το επάγγελμα και όχι η συνέχιση σπουδών σε ΑΕΙ, ΤΕΙ. Σαν βασικός κανόνας.

Κατά συνέπεια όπως κάθε επαγγελματικό σχολείο, πως είναι το Πανεπιστήμιο, το ΤΕΙ και τα ΙΕΚ, είναι επαγγελματικά σχολεία στην ουσία, πρέπει να λειτουργεί με βάση προκαθορισμένο αριθμό εισακτέων για λόγους κόστους και τα λοιπά, εργαστηρίων και τα λοιπά. Εμείς λοιπόν κάνουμε το αντίθετο συνήθως. Βάζουμε τους μαθητές μέσα και λέμε μετά να συμπληρώσουμε ειδικότητες και κάθε φορά υπάρχει ανασφάλεια στους καθηγητές εάν θα έχουμε δουλειά του

χρόνου, εάν θα γράψουμε μαθητές και ό,τι άλλες παρενέργειες δημιουργεί αυτή η κατάσταση.

Ένα άλλο στοιχείο είναι η συμβατότητα με την αγορά εργασίας. Π.χ. βασικό κριτήριο είναι για την επιτυχία μιας σχολής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης η απορρόφηση από την αγορά εργασίας. Π.χ. οι σχολές του ΟΑΕΔ όπως έχουμε πει, οι παλιές ΤΕΣ, τα ΙΕΚ ξέρω εγώ, έχουν απορρόφηση από την αγορά εργασίας μεγαλύτερη από τα παλιά ΤΕΛ ή οι διάφορες άλλες σχολές, τα ΤΕΕ που έχουμε τώρα και τα λοιπά. Αυτό δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη;

Η αποφυγή λοιπόν επίσης πολλαπλών επιλογών, πολυδιάσπαση, επικαλύψεων και τα λοιπά. Το νοικοκύρεμα των .. έχει να κάνει με την δημοσιοπολιτική πολιτική. Μπορούμε να πούμε ότι ένα ερώτημα που πάντα απασχολεί και το λέμε άκριτα να υπάρχει ισοτιμία τεχνικής και γενικής εκπαίδευσης, ισοτιμία τεχνικού λυκείου και γενικού λυκείου. Είναι δυνατόν να υπάρχει τέτοια ισοτιμία; Κατά την γνώμη είναι δυνατόν δύο σχολεία που έχουν διαφορετικό πρόγραμμα σπουδών να έχουνε.. Όταν λέμε ισοτιμία τι θα είναι στην πράξη; Θα έχουν ένα απολυτήριο ή εν πάση περιπτώσει εάν θα έχουν όλα ένας που παίρνει στο επαγγελματικό λύκειο και απολυτήριο και πτυχίο στην ουσία θα είναι ανώτερος από αυτόν του γενικού λυκείου; Δηλαδή θα παίρνει και τις θέσεις του γενικού λυκείου, αλλά θα παίρνει και τις δικές του του τεχνίτη;

Τι σημαίνει ισοτιμία και σε ποιο βαθμό. Απλώς το χρησιμοποιούμε χωρίς να ψάξουμε να βρούμε κατά βάθος τι σημαίνει και εάν γίνεται η ισοτιμία. Όπου επιχειρήθηκε ισοτιμία να έχει ακριβώς τα ίδια δικαιώματα ένας μαθητής τεχνικού και ένας μαθητής γενικού, συνήθως έγινε με την προσθήκη ενός έτους σπουδών. Ή έγινε τέσσερα χρόνια, ή ξαναγύρναγε για να δώσει εξετάσεις μέσω δεσμών

ξέρω εγώ και έκανε ένα χρόνο παραπάνω, και τα λοιπά και τα λοιπά για να πάρει και απολυτήριο και πτυχίο. Πάντως η διαδικασία να γίνονται και τα δύο μαζί μου μοιάζει λίγο περίεργη. Προσπαθούμε δηλαδή να βάλουμε τα πράγματα, είναι σαν την διαδικασία που λέει να συμπτύξουμε τις ώρες όταν γίνεται απεργία των καθηγητών και συμπτύσσουμε τις ώρες και τελειώνει η ύλη μέσα σε τρεις μέρες αντί να τελειώσει σε δεκαπέντε. Πράγμα δηλαδή που ξέρουμε όλοι ότι κοροϊδεύουμε.

Τώρα επίσης ένα άλλο σημείο που είναι σημείο κλειδί. Η εισαγωγή στα ΑΕΙ, ΤΕΙ, πρέπει να γίνεται όπως όπως να βρούμε μία διαδικασία, αν βρούμε κάποια μαθήματα να τους εξετάσουμε να πάει, ή πρέπει να γίνεται με κριτήριο τι πρέπει να ξέρουν αυτοί που πάνε στην αντίστοιχη σχολή. Δεν πρέπει να έχουν ένα υπόβαθρο στα μαθηματικά, στην φυσική, ξέρω εγώ στα ελληνικά, ότι χρειάζεται εν πάση περιπτώσει για να μπορέσουν να σπουδάσουν, ή τους βάζουμε απλώς μέσα και μετά παρατηρούμε ότι πόσοι από αυτούς θα τελειώσουν με κάποια δυσκολία και πόσοι θα τα παρατήσουν.

Ένα άλλο ερώτημα επίσης. Υπάρχει σαφής διάκριση, το λένε πολλοί, εκπαίδευσης και κατάρτισης; Υπάρχουν κάποια μαθήματα, το είπε και ο αγαπητός συνάδελφος ο Ολύμπιος Δαφέρμος, είπε ότι υπάρχουν γενικά μαθήματα και άλλα που είναι μαθήματα ειδικότητας. Επομένως αλλά γενικά ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν έχει αλληλοκαλύψεις; Δηλαδή δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά που σταματάει η εκπαίδευση και που αρχίζει η κατάρτιση.

Άρα λοιπόν όταν θα πούμε να έχουμε μία συνάρθρωση, θα πρέπει να ξέρουμε ότι ένα κομμάτι της κατάρτισης γίνεται αναγκαστικά και μέσα σε οποιοδήποτε λύκειο φτιάξουμε ή οτιδήποτε άλλο σχολείο.

Με βάση αυτά εγώ πρότεινα.. Τέλος πάντων δεν είναι τόσο δύσκολο το σχήμα, μπορούμε να το πούμε και με λόγια. Προτείνω εγώ τελικά ένα σχήμα που είναι σχετικά πολύ απλό. Λέμε θα υπάρχει καταρχήν ένας τύπος λυκείου, δεν θα υπάρχουν δύο. Ο τύπος αυτός λυκείου θα κάνει μία διαφοροποίηση, θα έχει ένα κοινό πρόγραμμα πρώτη και δεύτερη τάξη μπορούμε να δούμε με όλους αυτούς τους τρόπους ενεργητικής μάθησης και τα λοιπά, αλλά θα είναι κοινό για όλους, και με εισαγωγή μαθημάτων τεχνολογίας σε κάποιο βαθμό, αλλά σε όλα τα λύκεια. Και στην δεύτερη τάξη θα χωρίζεται, η τρίτη τάξη του δηλαδή θα είναι αυτοί που θέλουν να πάνε σε ακαδημαϊκή κατεύθυνση για να πάρουν μαθήματα ακαδημαϊκά για να μούνε στο πανεπιστήμιο και να συνεχίσουν εκεί, και άλλοι που θα παίρνουνε αντί γι' αυτό 35 ώρες μαθήματα ειδικότητας πρακτικά, επαγγελματικά, εκπαίδευσης - κατάρτισης.

Μ' αυτόν τον τρόπο έχουμε κάποια πλεονεκτήματα. Δηλαδή στην ουσία τι προτείνω, να κατέβουν τα ΙΕΚ ένα χρόνο πιο κάτω. Πως θα γίνει τώρα αυτό; Οι μαθητές έτσι δεν έχουν να τους προσθέσεις και έναν χρόνο παραπάνω εκπαίδευση, γιατί όσοι π.χ. αποτύχουν να πάνε στα πανεπιστήμια που θέλανε με τον άλλο τρόπο, θα ξαναγυρίσουν να κάνουν ένα χρόνο εκπαίδευση σε αυτά τα καινούργια ΙΕΚ που λέω.

Επίσης προτείνω γι' αυτούς τους μαθητές οι οποίοι για διάφορους λόγους, μιλήσαμε για του τομείς της παραγωγής, επείγονται να βγούνε και χρειάζονται να πάρουν μία δουλειά, να υπάρχουν παράλληλα και κάποιες σχολές όπως αυτές οι σχολές του ΟΑΕΔ τώρα που είναι διετείς ή τριετείς που είναι οι σχολές μαθητείας ή να φτιάξουμε κάποιες ακόμη διετείς ή τριετείς σχολές που θα δίνουν σε κάποιες ειδικότητες, που είναι και απλές ειδικότητες. Δηλαδή που θα βγάλουμε έναν μάγειρα ή έναν κομμωτή, ή έστω ακόμα και έναν

υδραυλικό απλό, ή ένα φανοποιό αυτοκινήτων, πρέπει να του πούμε να τελειώσει όλο το λύκειο και μετά να κάνει και εξειδίκευση, γιατί δεν θα τα έχει μάθει και καλά τα πρακτικά; Εν πάση περιπτώσει.

Προτείνω λοιπόν να υπάρχει και αυτός ο παράλληλος δρόμος. Υπάρχει στο χαρτί σας, μπορείτε να το δείτε όλο το σχόλιο, να μην ψάχνουμε εδώ γιατί δεν φαίνεται καλά, δεν είναι και δύσκολο. Έχει ορισμένα πλεονεκτήματα κατά την γνώμη μου ως εξής. Δηλαδή δεν εισάγεται δεύτερος τύπος λυκείου. Συνοπτικά τα έχω αναφέρει εδώ. Αξιοποιούνται τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών και βιβλία, γιατί όλα αυτά μπαίνουν.. Στην ουσία προτείνω προγράμματα εκπαίδευσης - κατάρτισης με αυτά τα βιβλία που υπάρχουν, δεν θα πάνε για πέταμα αυτά τα βιβλία μέσα σε τρία, τέσσερα, πέντε χρόνια από τότε που γραφτήκανε.

Ελαχιστοποιούνται τα μικρά τμήματα μαθητών. Έτσι μπορούμε σε νησιωτικές περιοχές όπου έχουμε σχολεία με τρία και τέσσερα και πέντε άτομα να αναβάλουμε αυτή την περίπτωση μετά την β' λυκείου και να γίνονται και μετακινήσεις μαθητών που είναι 17 χρονών και είναι πιο εύκολες να πάνε σε μεγαλύτερα μέρη.

Δεν υπάρχουν λέω παράλληλες διπλές διαδικασίες για την εισαγωγή στα ΑΕΙ, ΤΕΙ, ένας τρόπος εξετάσεων για όλους. Να πάνε στην τρίτη τάξη για ακαδημαϊκή κατεύθυνση και από κει θα βγούνε μόνο. Δεν υπάρχουν ούτε για άλλους, όποιος θέλει αυτή είναι η διαδικασία.

Ελαχιστοποιείται επίσης το φαινόμενο να παρακολουθούν τις τάξεις μαθητές αδιάφοροι. Λαμβάνεται υπόψη η τάση των γονέων και γενικότερα της ελληνικής κοινωνίας να αναβάλει την απόφαση. Υπάρχει ένα κατεστημένο της ελληνικής κοινωνίας. Όλοι προσπαθούν τα παιδιά τους να τα σπουδάσουν. Αυτό είναι και καλό και κακό. Τους

δίνουμε λοιπόν την δυνατότητα να αναβάλουν αυτή την απόφαση όσο μπορούν να φθάσουν τέλος πάντων στην β' λυκείου και εκεί να πάρουν την απόφαση. Να μην τους βάλουμε όμως σε ένα σχολείο από την αρχή και να εγκλωβιστούνε κατά κάποιο τρόπο αν αλλάξουν γνώμη, γιατί και τα παιδιά σε ηλικία από 15 μέχρι 18 πολλές φορές αλλάζουν γνώμη και βρίσκουνε και μπορούν να είναι σε καλύτερη θέση και μετανιώνουν γιατί ακολούθησανε αυτό το σχολείο, μπορεί να έχει τυπικές δυνατότητες αλλά δεν έχει ουσιαστικές δυνατότητες να πάνε παραπάνω.

Εξυπηρετούνται οι μαθητές λέω που επείγονται να εισέλθουν νωρίς στην αγορά εργασίας μέσω των λίγων παράλληλων σχολών που διατηρούνται, αυτός που θα είναι διετής μετά το γυμνάσιο ή τριετής, και απελευθερώνονται δαπάνες που μπορούν να δοθούν για την ποιοτική βελτίωση εκπαίδευση. Όλο αυτό το σύστημα κοστίζει λιγότερο από οποιοδήποτε άλλο.

Απλώς θέλω να πω μερικά κρίσιμα ερωτήματα να προσθέσω στο σχέδιο που έχει κυκλοφορήσει μέσα από το ΕΣΥΠ το Υπουργείο Παιδείας. Έχει ένα καταρχήν σχέδιο με ορισμένες κατευθύνσεις. Σ' αυτό μπορεί ο καθένας να το συγκρίνει με τα κριτήρια που έβαλα προηγουμένως, να δει τι ανταπόκριση έχει σε σχέση μ' αυτό, που συμφωνεί, που διαφωνεί. Έχει και θετικά και αρνητικά μπορώ να πω.

Αλλά έχει ορισμένα σημεία που κατά την γνώμη μου είναι κλειδιά. Δηλαδή θα πρέπει να διευκρινιστούνε και να γίνουν κάποιες τροποποιήσεις πως θα λειτουργήσουν. Π.χ. έχουμε το πτυχίο επιπέδου 3 το οποίο δίνεται σε τομείς. Είναι δυνατόν αυτό σε όλους τους τομείς, π.χ. στους μηχανολόγους ή υγείας και πρόνοιας. Είναι δύσκολο να βγάλεις έναν γενικό μηχανολόγο και να ασχολείται με τα αυτοκίνητα, τα υδραυλικά και τα ψυκτικά σε επίπεδο δευτεροβάθμιας. Ούτε και

στον τομέα Υγείας και Πρόνοιας να βγάλεις ένα νοσηλευτή παρασκευαστή βοηθό μικροβιολόγου, δεν ξέρω τι άλλες ειδικότητες έχουν εκεί.

Τώρα το άλλο. Μήπως εκτραπεί το σύστημα σε έναν εύκολο μέσω της δυνατότητας που δίνει να πας σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, και στα ΑΕΙ έχει ακόμη μεγαλύτερη αίγλη, έτσι λέει τουλάχιστον, σε ένα εύκολο δρόμο και προσελκύσουμε μαθητές εκ του πονηρού, μπορούμε να το πούμε και έτσι που θα βρούνε τον εύκολο τρόπο για να πάνε προς τα επάνω και έτσι θα λέμε αναβαθμίστηκε η ΤΕ, αλλά στην ουσία δεν έχει αναβαθμιστεί, απλώς κάποιοι βρήκανε εκείνο το δρόμο για να πάνε παραπάνω. Και κάποιοι διευθυντές όπως το κάνανε παλιά σχολείων γράφανε τα παιδιά τους επίτηδες, όπως γράφανε παλιά στα εσπερινά που δεν ίσχυε, για να έχουν καλύτερη πρόσβαση να μούνε στις εξετάσεις. Για να το δούμε και αυτό. Χρειάζεται λοιπόν να γίνει εδώ μία διευκρίνιση.

Μήπως οι πανελλήνιες εξετάσεις που θα είναι σε έξι μαθήματα ανάλογες με του γενικού λυκείου και τα τέσσερα αυτά μαθήματα π.χ. θα είναι γενικά, κάπως έτσι φαίνεται, αλλά με ένα πρόγραμμα μαθημάτων γενικής παιδείας στην τρίτη τάξη δέκα έως δώδεκα ώρες το πολύ εκ των οποίων και κάποια δεν θα εξετάζονται. Δηλαδή θα εξετάζονται πανελλαδικά σε μαθήματα που διδάσκονται μία ή δύο ώρες; Μαθηματικά. Ένα πρόβλημα και αυτό.

Και ακόμη με την κατάργηση των σχολών αυτών του ΟΑΕΔ ή των τεχνικών σχολών ή οτιδήποτε άλλο, που δεν λέει αν θα καταργηθούν βέβαια ή όχι, αν δεν δώσουμε διέξοδο στους μαθητές που επείγονται να μούνε στην παραγωγή για λόγους βιοποριστικούς, για λόγους πραγματικούς, κοινωνικούς, μήπως αυξηθεί η σχολική διαρροή; Ο

άλλος το βλέπει βουνό να τελειώσει όλο το λύκειο, δεν έχει την εναλλακτική λύση.

Τέλος και τελειώνω μ' αυτό, σε όλα αυτά μια και η ημερίδα μας έχει τον τίτλο «Μηχανικοί και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση» θα ήθελα να συμπληρώσω σε σχέση με άλλες εισηγήσεις ότι ο ρόλος των μηχανικών, των διπλωματούχων μηχανικών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι κλειδί, πρέπει να το τονίσουμε αυτό, για όλες τις μεταρρυθμίσεις, τις ποιοτικές αναβαθμίσεις και τα λοιπά που μπορούν να γίνουν σε αυτόν τον τομέα.

Αυτή την στιγμή έχουμε μία άσχημη κατάσταση. Το Υπουργείο Παιδείας θέλει τους μηχανικούς να υποαπασχολούνται στην πράξη στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τους χρησιμοποιεί σε ρόλο τεχνολόγων στην ουσία. Έχουν τις ίδιες αναθέσεις μαθημάτων, τα ίδια καθήκοντα με αυτούς. Ακόμη χειρότερα, έχουν μειωμένη αναγνώριση της προσφοράς τους. Ενώ οι μηχανικοί και τεχνολόγοι υπηρετούν σε αναλογία ένας προς τρεις, στις διευθυντικές θέσεις, στις διευθύνσεις, στα γραφεία, στα σχολεία, η αναλογία είναι ένας προς δέκα ή ακόμη χειρότερη. Σε όλη λοιπόν την εκπαίδευση οι τεχνολόγοι δίνουν τον τόνο.

Σύμφωνα με την θεωρία των συστημάτων η ταχύτητα ενός συστήματος καθορίζεται από την ταχύτητα του πιο αργού τμήματος. Επομένως αν δεν προβλεφτεί διακριτός ρόλος για τους μηχανικούς, αν δεν χρησιμοποιηθούν οι μηχανικοί σε καθήκοντα ανάλογα με τις ικανότητες και τα προσόντα τους, δεν μπορούμε να μιλάμε για βελτίωση της κατάστασης στην δευτεροβάθμια τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Ευχαριστώ.

Κος ΣΤΡΑΒΟΠΟΛΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Σταύρο Πάγκαλο και για την ολοκληρωμένη, νομίζω είναι προφανές αυτό, ανάλυση που έκανε και για τις προτάσεις του.

Και θα προχωρήσουμε στον επόμενο ομιλητή. Είναι ο κύριος Σταμάτης Παλαιοκρασσάς, Αντιπρόεδρος της ΑΣΠΑΙΤΕ, και μέχρι πρότινος σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΘΕΜΑ

«Γνωστικό μοντέλο μάθησης:

Εφαρμογή στη διδασκαλία

τεχνικών γνώσεων»

Κος ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ:

Χαίρεται.

Αγαπητοί φίλοι, θα προσπαθήσω να μην σας κουράσω, παρόλο που έχω επιλέξει μία κάπως θεωρητική ομιλία, αλλά ευνοούμαι από το γεγονός ότι υπάρχει συνοχή της εισήγησής μου με την εισήγηση του φίλου του Ολύμπιου του Δαφέρμου. Εγώ θα προσπαθήσω να τεκμηριώσω εάν θέλετε θεωρητικά αυτά που είπε και με τα οποία συμφωνώ απόλυτα για έναν νέο ρόλο του διδάσκοντα μέσα σε μία τάξη επαγγελματικού σχολείου.

Θα αναφερθώ και εγώ λιγάκι στις ευρωπαϊκές εξελίξεις, αλλά με κάλυψαν οι προηγούμενοι, δεν θα ασχοληθώ πολύ μ' αυτό, θα είμαι ποιο εξειδικευμένος όμως. Το θέμα που θέλω να διαπραγματευτώ είναι αν η παιδαγωγική που έμαθε η πλειονότητα των μηχανικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όταν πήγε στην ΠΑΤΕ, στην ΣΕΛΕΤΕ ισχύει ακόμη σήμερα. Η υπόθεση που κάνω εγώ είναι ότι ισχύει μερικώς, άρα όχι ολικώς ύστερα από κάποιες εξελίξεις.

Εάν η παιδαγωγική έχει αλλάξει επομένως σε ποια θεωρία μάθησης στηρίζεται η καινούργια παιδαγωγική. Και πως αυτή η καινούργια παιδαγωγική, που εγώ θεωρώ ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί, όχι επειδή είμαι σοφός, αλλά επειδή χρησιμοποιείται παγκοσμίως πλέον, έχει καθιερωθεί, πως εφαρμόζεται στην πράξη.

Η ατζέντα μου λοιπόν είναι, θα ξεκινήσω με το ευρωπαϊκό πλαίσιο, θα μπω λίγο στην βιοχημική εξήγηση της μάθησης. Βιοχημική, διότι μία καινούρια, σχετικά καινούργια ειδικότητα των νευροπαιδαγωγών έχει καταλήξει σε σπουδαία συμπεράσματα για το πως συντελείται η μάθηση μέσα στον εγκέφαλο του ανθρώπου και επειδή σ' αυτή την θεωρία στηρίζεται η θεωρία μάθησης που θα σας αναφέρω.

Θα κάνω μία αναφορά, αλλά δεν θα μπω στις λεπτομέρειες, όλων των θεωριών μάθησης που υφίστανται αυτή την στιγμή. Και ήθελα αν τονίσω από την αρχή ότι το γεγονός που θα προτείνω εγώ κάποια θεωρία μάθησης δεν σημαίνει ότι αυτή η θεωρία πρέπει να χρησιμοποιείται.

Δυστυχώς τελευταία αποδεικνύεται σε πολλά μέρη του κόσμου ότι η παιδαγωγική δεν είναι επιστήμη. Και δεν ξέρω πόσοι από εσάς γνωρίζετε το σπουδαιότερο πανεπιστήμιο στην Αμερική με την καλύτερη σχολή Οικονομολόγων και Κοινωνιολογίας, το πανεπιστήμιο του Σικάγο πρόσφατα κατήργησε την Παιδαγωγική του σχολή γι' αυτό το λόγο.

Και θα αναφερθώ στο γνωστικό μοντέλο μάθησης, διότι αυτό είναι το μοντέλο που κυριαρχεί αυτή την στιγμή στις ανεπτυγμένες χώρες και στην επαγγελματική εκπαίδευση. Και μία στρατηγική μάθησης των τεχνικών γνώσεων, επειδή ο μηχανικός ουσιαστικά μεταδίδει τεχνικές γνώσεις.

Η στρατηγική αυτή λέγεται «αυθεντική μάθηση». Αυτό είναι δικός μου όρος. Το κοντέξιον λέρνιν όπως είναι στα αγγλικά έχει μεταφραστεί αδόκιμα πιστεύω στην ελληνική γλώσσα ως πλαισική ή και πλαισιακή μάθηση. Και θα είμαι πολύ πρακτικός στο τέλος.

Όσον αφορά την ευρωπαϊκή πρόκληση σας είπαν για την Σύνοδο της Λισσαβόνας, όπου εκεί όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση γίνεται αναφορά για την ανύψωση του κύρους της σε σύγκριση με την γενική. Την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της. Και θεωρώ ότι η νέα θεωρία, η νέα, παλιά θεωρία είναι, την ξανα-ανακαλύψαμε, η γνωστική θεωρία μάθησης θα συμβάλει σε αυτή την αποτελεσματικότητα.

Ζητάει η Σύνοδος επίσης καινοτομίες στην διδασκαλία της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αναφέρεται στην αυθεντική μάθηση, αυτό που είπαμε προηγουμένως κοντέξιον λέρνιν, και κυρίως ο νέος ρόλος του εκπαιδευτικού της επαγγελματικής εκπαίδευσης όπως διαμορφώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με μία πρόσφατη μελέτη, σας την συνιστώ να την διαβάσετε την μελέτη «Γιούρο Προφ» από το πρόγραμμα «Λεονάρντο Νταβίντσι», όπου εκεί ο διδάσκων πλέον διαφαίνεται ότι είναι ένας μάνατζερ της διαδραστικής μάθησης. Και η διαδραστική μάθηση και αυτό το μάνατζμεντ, η διαχείριση δηλαδή της διαδραστικής μάθησης καλύπτει όλα αυτά που είπε ο Ολύμπιος, να μπορείς να διδάσκεις με πολλές ταχύτητες ανάλογα με τις ικανότητες των μαθητών που έχεις στην τάξη. Να κάνεις ομαδικές δραστηριότητες να σπάει η τάξη σε ομάδες. Δηλαδή όσο το δυνατόν πιο πολύ να καταργείται η ομιλία και η κιμωλία η οποία κυριαρχεί αυτή την στιγμή στο ελληνικό σχολείο, όπου ο δάσκαλος γυρνάει την πλάτη στα παιδιά και γράφει συνεχώς στον πίνακα.

Επομένως ας εστιαστούμε σε αυτόν τον όρο πλέον, διότι αυτό διαφαίνεται απ' αυτή την μελέτη, η οποία είναι μία πολύ καλή συγκριτική θεώρηση των συστημάτων προετοιμασίας των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη για την επαγγελματική εκπαίδευση. Και από αυτή την συγκριτική εκπαίδευση βγαίνει ότι μόνο στην Φιλανδία, να πάλι η φιλανδοποίηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, και στην Γερμανία οι διδάσκοντες απόφοιτοι πανεπιστημίων κυριαρχούν σε αυτά τα συστήματα.

Όσον αφορά την βιοχημική εξήγηση της μάθησης σάς είπα ότι έχουν αναπτυχθεί πολλά μοντέλα από τους νευροπαιδαγωγούς αν θέλετε, οι οποίοι εξηγούν πως χαράσσονται οι γνώσεις στον εγκέφαλό μας όταν μαθαίνουμε. Φυσικά όλοι γνωρίζουμε ότι ένας εγκέφαλος ο οποίος ζυγίζει περίπου 1,5 κιλό αποτελείται από εκατοντάδες δισεκατομμύρια νευρώνες. Όταν συντελείται μάθηση γίνονται σχηματισμοί κυτταρικών δομών. Μπορούμε να τις αναφέρουμε και ως κυτταρικές γνωστικές δομές όσον αφορά την μάθηση. Και επομένως αυτή η κατηγορία των επιστημόνων ορίζουν την μάθηση ως μία διαδικασία στον εγκέφαλο η οποία αναπτύσσει και διαμορφώνει κυτταρικές γνωστικές δομές.

Εάν η γνώση που παρουσιάζεται είναι τελείως καινούργια και δεν υπάρχει συσχετισμός με κάτι που ήδη ξέρει το παιδί, τότε η κυτταρική δομή είναι καινούργια, ο σχηματισμός της. Εάν όμως είναι μία προέκταση μιας προηγούμενης γνώσης, τότε η κυτταρική, αναπτύσσεται μάλλον η προηγούμενη δομή της κυτταρικής δομής της κεκτημένης γνώσης.

Πολλές θεωρίες μάθησης. Είπαμε ότι δεν είναι ακριβής ως επιστήμη η Παιδαγωγική και γι' αυτό ο καθένας μπορεί να επιλέξει μία ή περισσότερες ανάλογα με το στυλ που του πάει, αλλά τις αναφέρω

για να αναδείξω την γνωστική θεωρία. Συμπεριφοράς η θεωρία είναι του 20ού αιώνα. Αυτήν χρησιμοποιούμε ακόμα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, κιμωλία - ομιλία όπως είπα, μετωπική την είπε ο Ολύμπιος διδασκαλία.

Η θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών. Εδώ γίνεται μία σύγκριση με το πως λειτουργεί ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και προσπαθούμε να τον αντιγράψουμε, ή τουλάχιστον αυτή η θεωρία προσπαθεί να αντιγράψει πως λειτουργεί, πως κωδικοποιεί, πως ταξινομεί αριθμητικά δεδομένα ο υπολογιστής και προσπαθεί να εξηγήσει πως αντίστοιχα γίνεται στον ανθρώπινο εγκέφαλο η ίδια η ταξινόμηση και η ίδια κωδικοποίηση.

Η γνωστική θεωρία αυτή που αφορά η ομιλία μου, η θεωρία της εμπειρίας, η θεωρία της κατασκευής της γνώσης, που στην ουσία είναι μία προέκταση της γνωστικής θεωρίας. Τελευταία η θεωρία της πολλαπλής ευφυίας του Γκάρνερ. στο Χάρβαρντ.

Επιτρέψτε μου επειδή τρέχει ο χρόνος να μην αναφερθώ ειδικά σε κάθε μία από αυτές τις θεωρίες. Θα παραμείνω μόνο στην γνωστική θεωρία, η οποία δίνει έμφαση στο γεγονός ότι η μάθηση είναι μία διαδικασία όπου αυτός που μαθαίνει δημιουργεί διανοητικές παραστάσεις, οι οποίες τον βοηθούν να αναγνωρίζει από την εμπειρία του, υπογραμμίζω το «εμπειρία του» εκείνα τα στοιχεία που σχετίζονται με αυτό που προσπαθεί να μάθει.

Οι παραστάσεις ονομάζονται γνωστικές δομές όπως προείπα και τροποποιούνται συνεχώς από τον μαθητή καθώς αλληλοεπιδρούν με τις σχετικές εμπειρίες του.

Θα είμαι συνεπής με το χρόνο μου, δεν έχει νόημα άλλωστε να σας κάνω μάθημα για τις θεωρίες μάθησης, εκτός από τούτη η οποία είναι πάρα πολύ σημαντική για την επαγγελματική εκπαίδευση.

Ειπώθηκε ότι έχουμε μαθητές στην επαγγελματική εκπαίδευση πολλών ταχυτήτων. Και ένας πραγματικός δάσκαλος, ένας διαχειριστής εάν θέλετε της μάθησης στο επαγγελματικό σχολείο πρέπει να αντιμετωπίζει ισότιμα όλα αυτά τα παιδιά.

Τα περισσότερα παιδιά που λέμε ότι είναι αδύναμοι μαθητές έχει αποδειχτεί ότι είναι μαθητές οι οποίοι ήταν αδιάφοροι για την γνώση και όχι απαραίτητα χαμηλής ευφυίας. Επομένως ποτέ δεν είναι αργά αν τα παρακινήσει ο διδάσκων σωστά να τα σώσει εάν θέλετε και να τα επαναφέρει στην διαδικασία της μάθησης την αποτελεσματική.

Το μαζικό σύστημα εκπαίδευσης που κυριαρχεί στην χώρα μας, αλλά και σε όλες τις χώρες, δίνει σημασία μόνο σε δύο απ' αυτές τις επτά διαστάσεις, την γλωσσική και την λογική μαθηματική. Τα μαθηματικά και η γλώσσα κυριαρχούν σε όλα τα μαζικά συστήματα εκπαίδευσης και το πρόβλημα είναι ότι κάποιο παιδί το οποίο δεν έχει σπουδαίες ικανότητες σε αυτά τα δύο αποκτά αυτομάτως χαμηλή αυτοεκτίμηση, ενώ θα μπορούσε να έχει υψηλή αυτοεκτίμηση εάν είχε αναδειχθεί πρώτα σε κάποια από τις άλλες ικανότητες στις οποίες τις έχει πραγματικά. Και αυτό προσπαθεί να κάνει ο Γκάρνερ, προσπαθεί να εστιάσει την προσοχή αυτών που αναπτύσσουν στρατηγικές μάθησης στην περίπτωση των αδύνατων μαθητών να τους παρακινήσει με την ανάπτυξη κάποιας άλλης διάστασης της ευφυίας τους να αποκτήσουν την απαραίτητη αυτοεκτίμηση και μετά να βελτιωθούν και στην γλώσσα και στα μαθηματικά.

Αυτή την διαφάνεια δεν θα σας την δείξω, είναι πολύπλοκη, θα την δώσω όμως ως διαφάνεια στα πρακτικά. Αναφέρεται στον τρόπο που το γνωστικό μοντέλο μάθησης συσχετίζεται με τον τρόπο που χαράσσονται και αποτυπώνονται και απομνημονεύονται εάν θέλετε οι νέες γνώσεις στον εγκέφαλο. Και έχει το γνωστό σχήμα η προσωρινή

μνήμη σε σχέση με την μόνιμη μνήμη του εγκεφάλου, ή μάλλον του μοντέλου.

Εδώ αυτή η διαφάνεια είναι η πεμπτουσία της παρουσιάσής μου. Αυτή η διαφάνεια αλλάζει ριζικά την στρατηγική της διδασκαλίας. Προσέξτε στην άκρη δεξιά το μεγάλο κουτί είναι ο βασικός στόχος της στρατηγικής. Προσέξτε ότι δεν είναι εκεί το περιεχόμενο το επαγγελματικό, το ειδικό, αλλά είναι κάτω χαμηλά. Το ειδικό περιεχόμενο, η διδακτέα ύλη αν θέλετε που μας τυραννά τότε να την καλύψουμε και μήπως δεν την καλύψουμε και λοιπά και η οποία κατά την άποψη την δική μου είναι η αιτία που δεν μαθαίνουν τα παιδιά, βρίσκεται πλέον σε μία θέση μέσου. Είναι το μέσο για να επιτευχθούν οι ικανότητες αυτές κλειδιά που βλέπετε στο μεγάλο κουτί.

Εδώ θα μπορούσε να βάλει κανείς και το να μαθαίνουν τα παιδιά μόνα τους, πως να μαθαίνουν, να μαθαίνουν να είναι ευέλικτα, να μαθαίνουν να λειτουργούν διαθεματικά, διότι τα πραγματικά προβλήματα στο επάγγελμα είναι διαθεματικά και δεν είναι στεγανοποιημένα σε ηλεκτρολογικά προβλήματα ή μηχανολογικά προβλήματα ή δεν ξέρω όπως στεγανοποιούμε εμείς την γνώση στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Αυτή είναι η πεμπτουσία της αλλαγής. Εκεί που εμείς είχαμε παλιά ή μάλλον ακόμα το ισχύον σύστημα το περιεχόμενο, το πρότυπο επαγγελματικό περιεχόμενο, ηλεκτροτεχνία, κυκλώματα, είμαι και εγώ ηλεκτρολόγος και γι' αυτό αναφέρομαι μόνο σ' αυτά, έχουν μεταφερθεί κάτω, όχι ότι δεν έχουν σημασία, αλλά είναι το μέσο πλέον, το περιεχόμενο το ειδικό είναι το μέσο για να αναπτυχθούν οι ικανότητες οι οποίες θα προσδώσουν στον απόφοιτο την επαγγελματική επιτυχία και θα τον διασφαλίσουν σε μία αλλαγή της οργάνωσης εργασίας η οποία δουλεύει πλέον διαθεματικά. Δουλεύει με ομάδες

εργασίας και αλίμονο εάν ο απόφοιτος δεν μπορεί να λειτουργήσει εκτός ειδικότητας όπως λέμε, διότι τα προβλήματα αντιμετωπίζονται ομαδικά πλέον στο χώρο της εργασίας, διαθεματικά. Και αναγκάζονται πολλοί επαγγελματίες ηλεκτρολόγοι να δουλέψουν σε ομάδες που ασχολούνται με ένα πρόβλημα μηχανολογικό ή και ένα τελείως διαφορετικό, γιατί τα μηχανολογικά είναι κοντά με τα ηλεκτρολογικά. Αυτή είναι η μεγάλη διαφορά ...

Λέγονται ως «χάι ρόντερ σκίλς», δηλαδή ικανότητες οι οποίες διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της γνώσης στο χώρο του επαγγέλματος.

Η μάθηση που πάει με αυτό το μοντέλο λέγεται «κοντέξιον λέρνιν», γιατί στα ελληνικά εγώ έδωσα τον όρο «αυθεντική μάθηση» με ποια έννοια, ότι οι νέες γνώσεις διδάσκονται σε συσχετισμό με την εφαρμογή τους σε ένα αυθεντικό επαγγελματικό πλαίσιο, σε έναν επαγγελματικό χώρο επαγγελματικής εφαρμογής. Και λίγο πολύ αυτά λένε και οι διαστάσεις αυτές που σας ανέφερα.

Ήθελα μόνο εδώ να τονίσω την προτελευταία την αυτοελεγχόμενη μάθηση. Είναι αυτή που είπε κάποιος προηγουμένως ότι πρέπει να μάθει το παιδί να διαγνώνει τα λάθη του και μόνος του να τα διορθώνει και να μην περιμένει κάποιον ο οποίος έχει περισσότερες γνώσεις π.χ. το δάσκαλο κάθε φορά να του λέει έκανες λάθος. Και αυτό είναι μία πάρα πολύ μεγάλη ικανότητα στο επάγγελμα. Και φυσικά να αξιολογεί καταστάσεις.

Η πράξη, δεν θα αναφερθώ, θα την βρείτε στο ερώτημα «είμαι μηχανικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πως μπορώ να βελτιώσω αυτή την στιγμή με βάση, εφόσον θεωρήσω ότι αυτό που πρότεινα εγώ είναι αποδεκτό, πως μπορώ να βελτιώσω αυτή την στιγμή την διδασκαλία μου». Μία σειρά από προτάσεις οι οποίες έχουν βγει από

έμπειρους εκπαιδευτικούς που χρησιμοποιούνε το μοντέλο της γνωστικής μάθησης και της αυθεντικής διδασκαλίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Παλαιοκρασσά για την ενδιαφέρουσα και διδακτική τουλάχιστον για μένα εισήγηση.

Μπορεί να έρθει στο βήμα ο κύριος Μαρκόπουλος Γιάννης, Σύμβουλος Επιχειρήσεων και Συνεργάτης του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών.

ΘΕΜΑ

**«Επαγγελματική» αυτοτελής &
ισότιμη στη «Γενική», ή μόνον
«Γενική», αλλά σύγχρονη;»**

Κος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ:

Καλή σας μέρα.

Ήθελα να ευχαριστήσω την Οργανωτική Επιτροπή και τους μηχανικούς της εκπαίδευσης και το ΤΕΕ για την πρόσκληση σε αυτή την ημερίδα.

Παίρνω αφορμή από την εισήγηση του Προέδρου του ΤΕΕ την πρώτη μέρα που κάναμε χθες στην αρχή, που δεν αναφερθήκανε άλλοι ομιλητές σε αυτή, αλλά που την βρήκα εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, πριν σας κάνω την άλλη παρουσίαση, θα την βρείτε και την δικιά μου παρουσίαση, έτσι και αλλιώς στις σημειώσεις. Θα προσπαθήσω να την καλύψω και γρήγορα. Αλλά αναφέρθηκε σε μία πρόταση για την πιστοποίηση από το ΤΕΕ των αποφοίτων της ΤΕΕ.

Με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο μια τέτοια πρόταση όπως γενικευμένα για την πιστοποίηση από τους επιμελητηριακούς φορείς, γιατί δεν υπάρχει μόνο το ΤΕΕ, υπάρχουν και άλλοι, δεν υπάρχει μόνο η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, υπάρχει επαγγελματικό λύκειο γενικά.

Οι επιμελητηριακοί φορείς είναι οι καταλληλότεροι να πιστοποιούν και είναι οι καταλληλότεροι να προδιαγράφουν την κάθε στιγμή δυναμικά τι έχει ανάγκη ο τάδε επιμελητηριακός κλάδος, τον προδιαγράφει, συμπροδιαγράφει μαζί με το παιδαγωγικό, ορίζει την πιστοποίηση και μετά τρέχει το πρόγραμμα κατάρτισης και τα λοιπά.

Βέβαια η κατοχύρωση που πολλοί αναφερθήκανε, ναι σ' αυτήν, συμφωνώ απόλυτα, αλλά μόνο σε αυτή την βάση. Κατοχύρωση πιστοποιημένης εκπαίδευσης από επιμελητηριακό φορέα στην βάση μιας επιμελητηριακής προδιαγραφής και όχι μία ξένη από τους φορείς προδιαγραφή και ξένη από τους φορείς πιστοποίηση.

Άρα χρειάζεται η δόμηση και η εφαρμογή ανοικτών δυναμικών θεσμοθετημένων συστημάτων προδιαγραφής και πιστοποίησης από συλλογικούς θεσμοθετημένους φορείς κλαδικούς και η υιοθέτηση και χρήση είναι το μέσον πια, στην παρουσίασή μου θα δείτε αυτή την πρόταση επίσης, της εναλλασσόμενης εκπαίδευσης και εναλλασσόμενης κατάρτισης σε επίπεδο ΙΕΚ. Εναλλασσόμενη όχι κατ' ανάγκη με την μορφή του δυϊκού γερμανικού συστήματος, αλλά τέτοιας μορφής εναλλαγής θέσεων σε επιχείρηση και σε σχολείο, και το γνωστό επιχείρημα «εάν δεν βρίσκουμε θέση». Εάν δεν βρίσκετε θέση, εάν το σχολείο δεν βρίσκει θέσεις σημαίνει ότι αυτό που κάνει δεν ενδιαφέρει. Κάνει κάτι που δεν το συμφώνησε ο επιμελητηριακός φορέας. Θα έπρεπε να ενοχλείται κανείς με την υποθετική τοποθέτηση

«δεν θα βρίσκουμε θέσεις». Σημαίνει ότι φτιάχνουμε κάτι που δεν το θέλει η ζήτηση.

Για την κύρια παρουσίαση τώρα. Ποιο είναι το πρόβλημα το μεγάλο της αδυναμίας των συστημάτων. Είναι αυτό που ονομάζω στην παρουσίαση αυτή συχνά δυναμική απόκλιση. Όντας τεχνικός αυτομάτου ελέγχου κανονικά στα τριάντα χρόνια της δουλειάς μου χρησιμοποιώ συχνά τέτοιους όρους. Είναι η απόκλιση ανάμεσα στην επιθυμητή τιμή και την μέτρηση. Ανάμεσα στα ζητούμενα προσόντα που είναι η επιθυμητή τιμή και τα διαθέσιμα από τον κάθε απόφοιτο, από τον κάθε αυριανό εργαζόμενο, από τον κάθε άνθρωπο.

Τα προσόντα στην αγορά εργασίας αλλάζουν είναι δυναμικά, δεν είναι τα ίδια πάντα. Άρα και τα διαθέσιμα πρέπει και αυτά να αλλάζουνε. Δεν είναι μια και έξω να μάθεις κάτι, γιατί αυτό το μια και έξω που μαθαίνεις είναι για πεπερασμένο χρόνο. Η πιστοποίηση θα πρέπει να γίνεται όπως και η προδιαγραφή είπαμε πριν δυναμικά. Από καιρό σε καιρό να επαναπροδιαγράφεται. Άρα να επαναοργανώνεται η αντίστοιχος χώρος εκπαίδευσης ή κατάρτισης και να επαναπιστοποιείται.

Ποια είναι λοιπόν στην περίπτωση της προ τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αυτή η δυναμική απόκλιση. Την βλέπει κανένας μέσα από τις ανάγκες που έχει η αγορά και που τις εκφράζει με διάφορους τρόπους. Ένας εύκολος τρόπος είναι να σας τις παρουσιάσουν εκπρόσωποί τους εφόσον τους ρωτήσετε ή να το αναζητήσετε εσείς μέσα από τις αγγελίες. Πιο καλά είναι η οργανωμένη παρουσίαση από τους θεσμοθετημένους εκπροσώπους των κλάδων της αγοράς.

Έχετε λοιπόν την ζήτηση και την προσφορά που εκδηλώνεται μέσα από τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις δηλώνουν τις ανάγκες,

αυτές οι ανάγκες αποτελούν το βασικό στοιχείο για την κατοπινή προδιαγραφή και λειτουργία σε επόμενα στάδια των προγραμμάτων.

Οι ειδικότητες στο βαθμό που βλέπετε εδώ στο σχήμα μια επιχείρηση του δευτερογενούς, όπου χαρακτηριστικά δουλεύω εγώ τριάντα χρόνια, έχει ένα προσωπικό παραγωγής εκμετάλλευσης, μπορεί να είναι του τριτογενούς τομέα, να είναι το προσωπικό που δουλεύει τις υπηρεσίες, ή να είναι του δευτερογενούς και να είναι το προσωπικό εκμετάλλευσης της παραγωγής, κάποιους που κάνουν την συντήρηση και κάποιους που εξασφαλίζουν διοίκηση και οικονομία. Παντού αυτό γίνεται και στον δευτερογενή και στον τριτογενή.

Μέσα στο χρόνο η πίεση είναι να μειώνεται το προσωπικό στις επιχειρήσεις για να αυξάνει η ανταγωνιστικότητα. Θα δείτε ότι περνώντας από το ένα σχήμα στο άλλο η μαύρη διαγράμμιση είναι μέρος που καλύπτεται από εξωτερικές επιχειρήσεις πάντα, εργολαβικές ή εξωτερικές επιχειρήσεις που συνδράμουν την επιχείρηση να καλύψει ειδικά θέματα.

Με το πέρασμα του χρόνου μειώνεται το προσωπικό πράγματι, βοηθάει και η τεχνολογία. Δεν καταλαβαίνω καθόλου γιατί ξεχνιέται ο αυτόματος έλεγχος. Από το όλο κεφάλαιο της κυβερνητικής αναφέρουν συνέχεια την πληροφορική και τηλεπικοινωνίες. Ο αυτόματος έλεγχος είναι το τρίτο κομμάτι. Χάρης στον αυτόματο έλεγχο, χάρης στις τηλεπικοινωνίες, χάρης στην πληροφορική, έχετε μία μείωση και του τομέα των διοικητικών οικονομικών και του τομέα της συντήρησης. Της συντήρησης επειδή το παίρνουν εξωτερικές εταιρείες εργολαβικές. Διοίκηση και οικονομία χάρης στην προσφορά της πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Στην ίδια την παραγωγή χάρης στον αυτόματο έλεγχο εάν είναι για δευτερογενή.

Χάρης σε αυτά λοιπόν μειώνεται, δεν μειώνεται ομοιόμορφα όμως. Ενώ η παραγωγή έχει βασικά μέσα της το νόου χάου το προσωπικό της εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων και δεν μειώνεται πολύ, ο χρόνος ο αναγκαίος για την άσκηση του νόου χάου μειώνεται. Άρα συμπληρώνεται αυτός ο χρόνος των ίδιων εργαζομένων με συμπληρωματικές δραστηριότητες από τα διοικητικά. Συντάσσουν αυτοί αναφορές, εμπλουτίζουν αρχεία και τα λοιπά και προς την συντήρηση καλύπτοντας την συντήρηση πρώτου κλιμακίου, ενώ η ίδια η συντήρηση χάνει, άλλη αφαίμαξη, προς τις εργολαβίες.

Τι σημασία έχει για την δευτεροβάθμια εκπαίδευση αυτό. Έχει μεγάλη γιατί εάν έχεις λίγες επιχειρήσεις και ήθελες να τις ρωτήσεις είναι σχετικά λίγοι οι κλάδοι που θα ρώταγες για τα προφίλ. Όσο περισσότερο περνάει έξω από την επιχείρηση φορείς το προσωπικό, η κάλυψη των δραστηριοτήτων, τόσο δυσκολότερο γίνεται το έργο της προδιαγραφής των αναγκών.

Στο κάτω σχήμα βλέπετε οι επικαλύψεις μεταξύ της διοίκησης της παραγωγής και συντήρησης για τους λόγους που σας ανέφερα πριν.

Την κλασική οργάνωση. Είναι από ένα μεγάλο χυτήριο. Έχει προϊστάμενο βάρδιας, εργοδηγό, υπεύθυνο του ψυχρού τομέα. Κάθε φορά έχετε πολλά κάθετα, είναι περισσότερα. Τεχνικό και εργατοτεχνίτη.

Το πέρασμα της νέας κατάστασης στην βιομηχανία οδήγησε στο σχήμα που βλέπετε αριστερά το κάθε επίπεδο να εμπεριέχει το άλλο. Ο εργοδηγός πρέπει να μπορεί να εργαστεί και σαν τεχνίτης, όχι την επαύριο που βγαίνει από την σχολή, μπαίνοντας στην επιχείρηση ο εργοδηγός της όποιας ειδικότητας θα περάσει ένα στάδιο του χαμηλότερου επιπέδου, γιατί είναι απαραίτητο για την επιχείρηση εν τέλει να οδηγεί τεχνίτες που ξέρει τι κάνουνε. Άρα ο εργοδηγός στην

επιχείρηση είναι και τεχνίτης. Ο αρχιεργοδηγός είναι και εργοδηγός. Και ολοκληρώνεται το μοντέλο όλο και περισσότερο σε συνθετότερες καταστάσεις.

Έτσι η οργάνωση της επιχείρησης που την κατηγορούν το φορτικό πράγματι έχει αλλάξει. Θα δείτε εδώ μία οργάνωση μιας σύγχρονης επιχείρησης περισσότερο είναι κατά προϊόν οι κάθετες που βλέπετε. Πάνω έχετε έναν υπεύθυνο παραγωγής της αλυσίδας ένα, από κάτω έχετε την ομάδα εκμετάλλευσης. Το παιχνίδι των ρόλων είναι έντονο, δεν είναι ένας εργαζόμενος σε μία θέση, εναλλάσσονται μία ομάδα εργαζομένων σε έναν αριθμό θέσεων αλλά ρολόι όπως παίζουν βόλεϊ μερικοί, πρέπει να μπορούν να τα κάνουν όλα, όχι την επ' αύριο, μέσα όμως να μπορέσει να το κάνει. Και καλύπτει και την συντήρηση του πρώτου κλιμακίου που σας έλεγα.

Δεύτερο προϊόν, το τρίτο είναι για την συντήρηση, πάλι έχετε πρώτο επίπεδο κλιμάκιο που το καλύπτουνε η παραγωγή, το δεύτερο κάνει πια η συντήρηση. Είναι περισσότερο τεχνική δουλειά. Και δεξιά πέρα βλέπετε τους εξωτερικούς συμβούλους, και για την διεύθυνση της εταιρείας και για τα τμήματα όλο και περισσότερο εξωτερικά βρίσκουν βοήθεια. Δεν τους παίρνουν μέσα τους συμβούλους, όταν τους χρειάζονται, όσο τους χρειάζονται.

Χαρακτηριστικές εικόνες από τα επαγγελματικά προφίλ. Παλιά ήταν η μορφή επάνω. Έντονες οι ικανότητες, οι δεξιότητες σε συγκεκριμένους τομείς. Είναι το μοντέλο του εργαλειομηχανικού, αυτός που δουλεύει φρέζες και τα λοιπά. Είχε μεγάλου επιπέδου και εύρους δεξιότητες και ικανότητες σε θέματα της δουλειάς του, δεν είχε όμως σε θέματα επικοινωνίας, δούλευε πολύ με την μηχανή του. Βλέπετε δεξιά είναι πολύ λίγο η ακτίνα που δείχνει τις γνώσεις.

Αντίθετα το κάτω μοντέλο είναι ο σημερινός εργαλειομηχανικός, που όλο και πιο πολύ πλησιάζει ένα κυκλικό μοντέλο. Δηλαδή χρειάζεται και να μπορεί να επικοινωνεί, να καλύπτει τα θέματα ασφάλειας εργασίας, τα θέματα οικονομίας, περιβαλλοντολογικά θέματα. Παλιά δεν ήταν μέσα στην ειδικότητά του.

Το ίδιο είναι για τον τεχνικό αυτοσυντηρητή αυτοματοποιημένων εγκαταστάσεων. Πάλι από το παλιό σχήμα που ήτανε βλέπετε, μάλλον το εσωτερικό ορθογώνιο σχήμα, άρα με έντονες περισσότερο δύο κατηγορίες ειδικοτήτων και δομημένα προγράμματα πάνω σ' αυτό, εάν υπήρχαν αυτές οι ειδικότητες. Δεν φτιάχτηκαν ευτυχώς ή δυστυχώς στο ελληνικό τεχνικό σχολείο, αλλά πάντως υπήρχε ένας προσανατολισμός τέτοιος. Σήμερα όλο και πιο κυκλικό γίνεται το σχήμα. Προσέξτε δεν αναιρείται η υψηλή ικανότητα στα συγκεκριμένα που είχε και πριν. Πρέπει να υπάρχει και αυτή και κάτι άλλο και περισσότερο κυκλική.

Η νέα τεχνολογία, ο ανταγωνισμός, η εργασία σε ομάδες οδηγεί σε.. Έχετε σε αυτό το σχήμα μία παρουσίαση ποιες είναι οι αλλαγές, μαθησιακές και οργανωτικές αντιδράσεις, οι ικανότητες κλειδιά, οι στόχοι και η αποτελεσματικότητα παιδαγωγικής μεθοδολογίας στο εργασιακό πλαίσιο. Όλα αυτά μπαίνουν πια μέσα, πρέπει να μπαίνουν σαν στόχοι αυτών που φτιάχνουν τα προγράμματα. Τα προγράμματα τα κάνει τουλάχιστον στην Ελλάδα το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αλλά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με στόχους που έχει πάρει σε μία στενή συνεργασία, όχι ευκαιριακή, όχι κατ' επιλογήν δική του με ειδικούς, με τους κλαδικούς φορείς.

Πρέπει να μάθουν και στην Ελλάδα οι φορείς να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με μόνιμα όργανα. Και το Παιδαγωγικό και οι όποιοι φορείς, το Υπουργείο Παιδείας γενικά να μάθει να συνεργάζεται με αυτούς μόνιμα θεσμοθετημένα.

Ποια δευτεροβάθμια θέλουμε, προ-τριτοβάθμια. Οποσδήποτε δεν πρέπει να είναι ανοικτή, η στόχευση να αλλάζει, η μεθοδολογία να είναι ανοικτή να μπορεί να προσαρμόζεται, από την άλλη να είναι κλειστή, να βγάζει κατάλληλους γι' αυτό που έχουμε στόχο. Έχουμε στόχο σε συνεργασία με την αγορά.

Έχετε έναν πίνακα ενδεικτικό και μόνο ειδικοτήτων, γιατί τα θέματα ειδικοτήτων είναι μία άλλη ομάδα, αλλά έχετε εδώ δέκα ειδικότητες κλειδιά θα έλεγα βασικές που μπορούσαν να καλυφθούν σε πρώτο επίπεδο από τα ΤΕΕ. Στα δύο χρόνια τους χρόνια βλέπετε επάνω γράφει. Τα ΤΕΕ δεν είναι δύο χρόνια, είναι τρία, αλλά τον έναν χρόνο περίπου τον διαθέτουμε για το γενικό μέρος. Άρα δύο μένουν περίπου πραγματικά και μπορούν να πάρουν μόνο τις βάσεις, όχι εξειδικεύσεις επαγγελματικές, μόνο βασικές ειδικότητες.

Έχετε εδώ δύο ιδέες, αυτή και άλλη μία θα σας δείξω. Το ένα είναι από την από δω μεριά το γενικό λύκειο βλέπετε και από την άλλη το επαγγελματικό λύκειο. Αν θέλουμε για λόγους ανθρωπιστικούς, νεαρότητα της ηλικίας, να έχετε μία ευκολία να κάνετε τις διακλαδώσεις, αυτό στοιχίζει πάρα πολύ γιατί για να κάνετε διακλάδωση από την πρώτη του λυκείου να πηγαίνει στην δεύτερη του ΤΕΕ πρέπει να έχετε κάποια ειδικά ενισχυτικά τμήματα μέσα στο ΤΕΕ. Το ίδιο και αν θέλετε, θα μου πείτε δεν υπάρχει στην Ελλάδα περίπτωση, θα έπρεπε να υπάρξει εάν πετύχει το επαγγελματικό λύκειο. Από το γενικό να πάνε στο επαγγελματικό πάλι θέλει να τους κάνετε ειδικά τμήματα. Και πολύ περισσότερο στο δεύτερο έτος. Αν θέλετε μετά δηλαδή από το επόμενο να πάνε.

Τώρα στο σχήμα που έχει εδώ πέρα στην τριτοβάθμια είναι αυτονόητο ότι και ο δύο μπορούν να πάνε το ίδιο. Πρέπει να επιτρέπεται το ίδιο, σε ποια τριτοβάθμια. Το ίδιο ισχύει με τον πελάτη

όπως έλεγα πριν για την αγορά εργασίας και για τα τριτοβάθμια σαν πελάτες της δευτεροβάθμιας. Είναι τα ιδρύματα στο βαθμό αυτονομίας τους που θα ορίζουνε τους όρους που θα παίρνουν μαθητές. Κάλλιστα ένα ίδρυμα μπορεί να πει εγώ θέλω να παίρνω, θέλω, όχι μου επιβάλουν αυτό το ποσοστό, θέλω να παίρνω απόφοιτους των ΕΠΑΛ σε τέτοιο ποσοστό, σε τέτοιο αριθμό. Φέτος θέλω έτσι, τον άλλο χρόνο θέλω αλλιώς. Αυτούς τους ΕΠΑΛ, όχι άλλους της ΕΠΑΛ, θέλω με αυτά τα χαρακτηριστικά.

Και εδώ είναι το σχήμα πιο απόλυτο. Χωρίζει ουσιαστικά τα δύο, το ΕΠΑΛ από το γενικό, ξαναδίνει το πρώτο έτος δυνατότητα αλλαγής, και βλέπετε στο τελευταίο για την τριτοβάθμια το χωριστό πια επαγγελματικό μπορεί να πηγαίνουν παιδιά εκεί που τα τριτοβάθμια, τα συγκεκριμένα κάθε φορά τριτοβάθμια θέλουν αυτά, δεν είναι υποχρεωμένα, αλλά στο βαθμό αυτονομίας τους που κάποτε πρέπει να αποκτήσουνε έχουν ανάγκες για να πάρουν και τέτοιους.

Έχετε τις προτάσεις. Αυτές μπορείτε να τις βρείτε γιατί τις έχουν οι.. Οι σύμβουλοι εκπαίδευσης έχουν κάνει πολλές συναντήσεις πάνω σ' αυτά τα θέματα και στην Θεσσαλονίκη. Αυτές διατυπώθηκαν πολύ καθαρά από το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης. Στην Ελλάδα η βιομηχανία μπορεί να μην ανθεί, αλλά η βιοτεχνία και οι μικρές επιχειρήσεις είναι αυτές που απορροφούνε τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ.

Σας έγραφαν λοιπόν τότε στα πρακτικά που είχανε βγάλει ότι θέλουν έγκαιρη πρόβλεψη των αναγκών, ενεργή συνεργασία του εκπαιδευτικού συστήματος με τους κοινωνικούς εταίρους. Σύνδεση τις εκπαίδευσης με τις ανάγκες της παραγωγής και αγοράς. Συνδυασμός θεωρητικής και εργαστηριακής σε συγκεκριμένες θέσεις εργασίας μέσα στην επιχείρηση το εργαστηριακό μέρος. Αυτό θα έχετε οι

περισσότεροι από εσάς ελπίζω να το έχετε δει, γιατί είναι από τα πρακτικά των συμβούλων εκπαίδευσης στο παρελθόν.

Δεν είναι εύκολο το να αναδιοργανώνεις πραγματικά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Είναι εύκολο να πεις δεν χρειάζομαι, έχω ένα δωδεκάχρονο σχολείο, οργανώνω ένα πρόγραμμα για ένα δωδεκάχρονο σχολείο και μετά έχω τα ΙΕΚ, δημιουργώ, υπάρχουν επιχειρήσεις, υπάρχει αγορά, ας λύσει το πρόβλημά της και να περιοριστείς σε ένα ενιαίο δωδεκάχρονο με ένα πρόγραμμα που έχεις φτιάξει για δώδεκα τάξεις.

Εάν θέλεις να αρχίσεις τις διαμερισματοποιήσεις, όχι γυμνάσιο και λύκειο, όχι γενικό και επαγγελματικό, αυτά κάνουν πιο βαρύ το πρόβλημα, αλλά τουλάχιστον σε βαθμό ειλικρίνειας προϋποθέτουν ότι θα ρωτάς τους πελάτες σου, αλλιώς το προϊόν σου μην απορείς που δεν πουλιέται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ευχαριστήσουμε τον κύριο Μαρκόπουλο για την τόσο εμπειριστατωμένη ομιλία του. Και να καλέσω για άλλη μία φορά τον κύριο Κάτσικα αν βρίσκεται έστω και καθυστερημένα στην αίθουσα να προσέλθει, εάν όχι θα προχωρήσουμε σε μία σύντομη συζήτηση.

Παρακαλώ τον τεχνικό να συνδέσει την θέση 25, ώστε να απευθύνει ο κύριος Διαμαντόπουλος Ανάργυρος μια ερώτηση στον κύριο Σπαθή Γεράσιμο. Ο κύριος Διαμαντόπουλος είναι Σύμβουλος Μηχανολόγος. Κύριε Διαμαντόπουλε, έχετε το λόγο.

Κος ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Καθηγητά, το ερώτημά μου αναφέρεται στο πως αντιμετωπίζετε την ανάγκη ύπαρξης ειδικών παιδαγωγών καθηγητών στα τμήματα του Πολυτεχνείου για τα οποία μας μιλήσατε. Υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο;

Και αν ναι, ποιο είναι αυτό. Ειδάλλως στην πράξη σήμερα τι γίνεται, ποιοι διδάσκουν τα παιδαγωγικά μαθήματα. Αυτό.

Κος ΣΠΑΘΗΣ:

Αυτή την στιγμή δεν έχουμε μόνιμο κανονικό προσωπικό όπως ισχύει στους πανεπιστημιακούς θεσμούς, όπως ισχύει για όλα τα υπόλοιπα μαθήματα που διδάσκονται στο Πολυτεχνείο. Έχουμε προσωπικό του Νόμου 407, συμβασιούχους δηλαδή με θητεία, οι οποίοι όμως είναι διδάσκοντες παιδαγωγικών τμημάτων πανεπιστημιακής σε διάφορες βαθμίδες. Δηλαδή αυτή την ανάγκη την καλύπτουμε αυτή την στιγμή με συμβασιούχους του Νόμου 407. Και είναι πολύ δύσκολο.. Ορίστε;

Κος ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο νόμος τίνος έτους είναι.

Κος ΣΠΑΘΗΣ:

Ο 407;

Κος ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα. Μήπως ξέρετε.

Κος ΣΠΑΘΗΣ:

Όχι δεν ξέρω, αλλά αυτό είναι πολύ γνωστό. Είναι σε όλη την ανώτατη εκπαίδευση. Το ένα τρίτο των διδασκόντων αυτή την στιγμή κυρίως στα νέα πανεπιστήμια είναι συμβασιούχοι του Νόμου 407.

Αυτή την στιγμή κανονικούς διδάσκοντες δεν μπορούμε σε αυτές τις διδακτικές μονάδες και θέσεις να πάρουμε γιατί δεν έχει υιοθετηθεί αυτό ως πρόγραμμα για να ενταχθεί κανονικά. Δεν έχει θεσμοθετηθεί δηλαδή από την πλευρά της πολιτείας για να μπορείς να ζητήσεις και κανονικές θέσεις διδακτικού προσωπικού.

Κος ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ας μιλήσει και ο κύριος Πατεράκης μια και ..

Κος ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ:

Κύριε Σπαθή, ήθελα να ρωτήσω το εξής. Βασιστήκατε για την βιωσιμότητα αυτού του τμήματος του Παιδαγωγικού, ή μάλλον της ομάδας μαθημάτων επιλογής για να κυριολεκτούμε, για την βιωσιμότητά του βασιστήκατε στο ότι οι μαθητές σήμερα στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση είναι περίπου 150.000 όπως αναφέρατε.

Επειδή τα νούμερα τώρα έχουν μειωθεί πολύ δραματικά και φοβάμαι ότι με τα νέα μέτρα όπως προοιωνίζονται με την αύξηση των γενικών μαθημάτων θα έχουμε ακόμη περισσότερη πτώση και επίσης μείωση των ωρών διδασκαλίας των τεχνολογικών επαγγελματικών μαθημάτων στην ΤΕΕ για να χωρέσουν τα μαθήματα των γενικών μαθημάτων. Η παλιά ιστορία, ξαναγυρίζουμε στα παλιά.

Λοιπόν, με βάση αυτές τις προοπτικές και με το γεγονός ότι όλη η Ελλάδα είναι γεμάτη από παιδαγωγικά τμήματα, μήπως το Πολυτεχνείο αργά ξεκίνησε αυτή την ιστορία και μήπως, που είναι σωστή και δεν την αναιρώ, αλλά υπάρχει μία μεγαλύτερη, πολύ μεγαλύτερη ανάγκη στο χώρο της εκπαίδευσης της τεχνικής επαγγελματικής που είναι η επιμόρφωση η τεχνολογική των εκπαιδευτικών που δεν γίνεται απολύτως τίποτα. Και όταν μιλάω τεχνολογική δεν εννοώ κάθε φορά τα εναλλασσόμενα παιδαγωγικά επιμορφωτικά προγράμματα, αλλά τεχνολογική επιμόρφωση στην ειδικότητα.

Μήπως θα έπρεπε το Πολυτεχνείο να στραφεί και προς αυτή την πλευρά και όλα τα πολυτεχνεία και όλα τα τεχνολογικά ιδρύματα να βοηθήσουν το χώρο της τεχνικής εκπαίδευσης στον τομέα αυτό. Χωρίς να αναιρώ την αναγκαιότητα που υπάρχει, έχω το φόβο ότι με τα μέτρα τα οποία γίνονται θα είναι άκαιρη, και μάλιστα μου έκανε εντύπωση

που είπατε ότι το τμήμα αυτό το παρακολουθούν μόνο των εφηρμοσμένων μαθηματικών, δηλαδή άνθρωποι που δεν είναι μηχανικοί, και εδώ μιλάμε για μηχανικούς στην εκπαίδευση. Άρα δεν υπάρχει προσφορά και ο λόγος είναι ότι μεγάλη ανεργία. Ξέρετε τώρα την ανεργία που δημιουργείται μετά την παύση των ολυμπιακών έργων, θα έχουμε και στους μηχανικούς ανεργία. Αν αυξηθούν τα γενικά μαθήματα θα έχουμε μείωση του αριθμού των εισακτέων των καθηγητών. Επίσης τώρα ακόμα από τους προσερχόμενους του ΑΣΕΠ που έχουν παιδαγωγικά προσόντα φαίνεται ότι υπάρχει μία περίσσια, ένα στοκ συναδέλφων οι οποίοι είναι προετοιμασμένοι για να δώσουν και δεν βρίσκουν θέση στο χώρο της εκπαίδευσης.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΣΠΑΘΗΣ:

Προφανώς είναι σωστές αυτές οι παρατηρήσεις. Σε όλους τους εργασιακούς χώρους υπάρχουν προβλήματα και στενότητα και τα πράγματα γίνονται συνέχεια δυσκολότερα και επομένως κανείς πρέπει να τα λαμβάνει υπόψη του.

Βέβαια εμείς ξεκινήσαμε με μία ανάγκη που διαπιστώνουμε στην τεχνική εκπαίδευση εξ αιτίας πολλών παραγόντων, όχι μόνο του αριθμού των αποφοίτων μηχανικών που προσανατολίζονται προς τα εκεί, αλλά της ανάγκης αναμόρφωσης και αναδιάρθρωσης του προσωπικού. Υπάρχει και μεγάλος αριθμός αναπληρωτών για παράδειγμα. Ή είναι δυσανάλογα από τα νούμερα που έχουμε δει ο αριθμός των διδασκόντων που προέρχονται από τον επαγγελματικό χώρο ή από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

Πάντως όντως η βελτίωση του επιπέδου των ήδη υπάρχοντων μελών διδακτικού προσωπικού και στην τεχνική επαγγελματική

εκπαίδευση μέσω της επιμόρφωσης είναι πολύ σημαντικό. Δυστυχώς η ανώτατη εκπαίδευση δεν έχει συστηματικά οργανώσει αυτόν τον τομέα.

Πολλοί ισχυρίζονται ότι εκεί θα έπρεπε να κατευθυνθούν αυτές οι προσπάθειες που τώρα ακούγονται μέσω της δια βίου εκπαίδευσης. Ότι η πραγματική ανάγκη για τα πανεπιστημιακά τμήματα είναι να οργανώσουν συστηματικά την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες. Αυτό είναι γενικότερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ευχαριστήσουμε τον κύριο Σπαθή. Ο κύριος Γεώργιος Ρίζος Εκπαιδευτικός Μηχανικός θέλει να απευθύνει μία ερώτηση στον κύριο Δαφέρμο.

Κος ΡΙΖΟΣ:

Απ' ό,τι έχω κάνει και γραπτά την ερώτηση για την επάνδρωση και την οργάνωση όπως είναι τώρα και τα πράγματα είναι αποκαρδιωτικά πραγματικά για τους μηχανικούς, και συνεχίζεται να είναι και το ίδιο, εγώ δεν βλέπω να αλλάζει κάτι. Και η εσωτερική δομή των λυκείων διοικείται από τους τεχνολόγους ΤΕ και θεωρώ ότι υπάρχει μία αντιπαλότητα μεταξύ μας και θα συνεχιστεί να υπάρχει για πολλούς και διαφόρους λόγους που ξέρουν καλά οι συνάδελφοι που βρίσκονται σε ένα τέτοιο κλίμα.

Και βέβαια δεν νομίζω ότι θα μπορέσουμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό ό,τι και μεταρρύθμιση να γίνει στην τεχνική εκπαίδευση αν δεν αλλάξει το προσωπικό, η διοίκηση. Αν δεν δώσουμε στους μηχανικούς αυτό που είπε και κάποιος άλλος συνάδελφος εδώ, αρμοδιότητες και να έχουμε όπως λέμε την καθοδήγηση..

Αυτή είναι η ερώτησή μου, εάν μπορεί να αλλάξει αυτό το πράγμα.

Κος ΔΑΦΕΡΜΟΣ:

Μάλλον θεωρώ ότι είναι τοποθέτηση.

Στο βαθμό που όπως είναι οργανωμένη η κοινωνία είναι προφανές ότι δεν μπορούν να είναι προϊστάμενοι άνθρωποι που έχουν λιγότερα προσόντα από κάποιους άλλους εάν θέλουμε να λειτουργεί το σύστημα. Αυτή είναι η λογική του συστήματος. Στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση δεν λειτουργεί αυτό. Λειτουργήσαν οι συντεχνίες, ανέτρεψαν τα πράγματα. Τι να σας πω.

Εμείς ο Σύλλογός μας των Μηχανικών της εκπαίδευσης είναι δραστήριος, εμείς υπάρχουμε, δημιουργούμε καταστάσεις; Έχω την εντύπωση ότι μετά από πολλά - πολλά χρόνια φτιάξαμε αυτή την ημερίδα, το διήμερο αυτό. Οι άλλοι υπάρχουν είναι πολλοί, αγωνίζονται, έχουν ασφάλειες, πιέζουν και κατακτούν. Είναι η εποχή των συντεχνιών στην Ελλάδα και όχι των κοινωνικών κινημάτων αν θέλετε να το πάμε και πιο πέρα.

Επανεπιλημμένως λέω ότι εάν θέλουμε να σταθούμε στα πόδια μας σαν τεχνική εκπαίδευση συνολικά θα πρέπει να δημιουργήσουμε κινήσεις. Να φτιάξουμε ενδεχομένως περιοδικά με άποψη, να υπάρξουμε. Δεν υπάρχουμε, η κοινωνία μάς αγνοεί. Έχετε δει ποτέ η ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ακόμα και ο ΣΕΒ, εδώ είναι αντιπρόσωπος, ας μας το πει, η οργανωμένη κοινωνία να ασχοληθεί με την τεχνική εκπαίδευση; Με την κατάρτιση ίσως. Είμαστε στο περιθώριο.

Στο βαθμό που η κοινωνία δεν ασχολείται με έναν θεσμό είναι προφανές ότι αυτός θα είναι μονίμως σε κρίση, ή που η κοινωνία δεν τον αποδέχεται ενδεχομένως, γιατί είναι προσανατολισμένη προς τα πανεπιστήμια και μπαίνει ένα ζήτημα. Αν δείτε τα άρθρα που γράφονται στην μεταπολίτευση μέχρι το '96 υπάρχει ένα μεγάλο ενδιαφέρον, μεγάλο, ένα σχετικό ενδιαφέρον ...

... Πως την λένε την μεταρρύθμιση του '97 - '98, δεν κουνιέται φύλλο μετά από κει. Μήπως έχουν αλλάξει τα δεδομένα, και εδώ ειπώθηκαν πολύ ενδιαφέροντα πράγματα και θα πρέπει να μιλήσουμε για μία άλλη τεχνική εκπαίδευση με άλλα χαρακτηριστικά;

Εγώ αυτό πιστεύω, αλλά νομίζω ότι προς το παρόν το παλιό υπερισχύει. Υπερισχύει παντού και σε όλα τα σχέδια που υπάρχουν ακόμα και των πιο προωθημένων οργανισμών. Δεν ξέρω εάν απάντησα αλλά ...

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Υπάρχει και μία άλλη ερώτηση από τον κύριο Κιτίνο Ευάγγελο για τον κύριο Δαφέρμο. Εάν είναι εύκολο τώρα να την διατυπώσει ο κύριος Κιτίνος.

Κος ΚΑΤΙΝΟΣ:

Η εμπνευσμένη ομιλία του κυρίου Δαφέρμου από μένα εισπράχθηκε σαν ένας ραπισμός. Δηλαδή ένοιωσα ανίκανος, ένοιωσα λίγος, συγκρινόμενος με τους Σκανδιναβούς συναδέλφους μου.

Συγκρίνοντας το σχολείο μας που είναι μία γυμνή αίθουσα χωρίς καθόλου υλικοτεχνική υποδομή, συγκρίνοντας ότι μέσα σε κάθε τάξη υπάρχουν 25, 30 και 32 μαθητές με ανελαστικότητα μετατόπισης, δεν μπορούμε να τους κάνουμε καθ' ομάδες, δεν μπορούμε να τους κάνουμε τίποτε. Συγκρίνοντας ότι δεν με βοηθάει καθόλου το κράτος και το μόνο εργαλείο που μου μένει είναι η κιμωλία και η ομιλία, αυτό που υποτιμητικά αναφέρθηκε, ήθελα να ρωτήσω εκτός από τον πομπό και τον δέκτη, τον μαθητή και τον καθηγητή τι άλλα μέσα έχουν οι Σκανδιναβοί, πως είναι οι αίθουσές τους, τι υλικοτεχνική υποδομή χρησιμοποιούν;

Ευχαριστώ.

Κος ΔΑΦΕΡΜΟΣ:

Απ' όσο ξέρω, συνάδελφε, είναι προφανές ότι είναι πολύ καλύτερα οργανωμένα τα σχολεία τους. Αλλά υπάρχει και κάτι άλλο που εμείς δεν το έχουμε εκεί. Η εκπαίδευση είναι υπόθεση της κοινωνίας. Η κοινωνία ασχολείται με την εκπαίδευση. Ενδιαφέρεται για την εκπαίδευση. Στηρίζει το κάθε σχολείο ξεχωριστά και συνολικά το εκπαιδευτικό σύστημα.

Να φέρω ένα παράδειγμα για να γίνω σαφής. Η ελληνική κοινωνία ασχολήθηκε πάρα πολύ σοβαρά με το θέμα των εισαγωγικών εξετάσεων στα πανεπιστήμια και επέβαλε ένα αδιάβλητο σύστημα αν μπορώ έτσι να δώσω το στίγμα της απάντησής μου. Προηγουμένως είπα είδατε ποτέ να ασχολείται η ελληνική κοινωνία με τίποτα άλλο παρά μόνο με τις εισαγωγικές εξετάσεις; Ούτε με το λύκειο ασχολείται, ούτε με το δημοτικό, ούτε με το νηπιαγωγείο. Πολύ περισσότερο δεν ασχολείται με την τεχνική εκπαίδευση. Δεν υπάρχει η κουλτούρα αυτή.

Εάν δείτε στην πρώτη φάση που δώσαμε την δυνατότητα, έδωσε η πολιτεία την δυνατότητα στους δήμους να διαχειριστεί το ζήτημα των κτιρίων, δεν έδινε τα λεφτά στα σχολεία, τα έκανε δρόμους, τα έκανε γεφύρια, δεν ξέρω τι τα έκανε, τα έκανε λάμπες στον ηλεκτροφωτισμό.

Καταλαβαίνετε ότι είμαστε μακριά απ' αυτό. Δεν μπορούμε να μιλάμε σοβαρά για αναβάθμιση εάν δεν υπάρξει στήριξη από κάπου και ενδιαφέρον από κάπου. Δεν μπορεί η πολιτεία, ο υπουργός, η κυβέρνηση οποιαδήποτε, οποιουδήποτε κόμματος να βελτιώσει πολύ την τεχνική εκπαίδευση εάν εμείς δεν ενδιαφερθούμε πρώτα και η κοινωνία ακολούθως.

Εγώ θεωρώ ότι η κακοδαιμονία της τεχνικής εκπαίδευσης εκεί βασίζεται, γι' αυτό όπου πάω μου λένε δεν γίνεται. Ας κάνουν έναν όμιλο, συνάδελφοι, να βγάλουμε ένα περιοδικό, να οργανώσουμε

σεμινάρια, να οργανώσουμε κινήσεις. Τώρα μόνο γίνεται αυτό και γίνεται.. εγώ είμαι πολύ ευχαριστημένος σε όλη την Ελλάδα γίνονται διήμερα και ημερίδες για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Αλλά φοβάμαι με την εξαγγελία των αποφάσεων της κυβέρνησης θα σταματήσουν αυτά και θα είναι κακό. Δεν τελειώνει η τεχνική εκπαίδευση με την απόφαση μιας κυβέρνησης οποιασδήποτε με τις τρομακτικές εξελίξεις που έχουμε στον τομέα των τεχνολογιών. Μονίμως πρέπει να βελτιώνουμε αυτή την κατάσταση. Δεν ξέρω εάν απάντησα, συνάδελφοι.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Νομίζω ότι είναι σαφής.

Κος ΚΙΤΙΝΟΣ:

Επιτρέψτε μου ένα σχόλιο. Το να μαζευόμαστε και να τα λέμε σε διημερίδες μήπως σημαίνει ότι ικανοποιούμεθα μόνοι μας για να μην πω αυτοϊκανοποιούμεθα;

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΔΑΦΕΡΜΟΣ:

Για να μπορέσουμε να παρέμβουμε θα πρέπει καταρχήν να έχουμε άποψη και άποψη καλά τεκμηριωμένη στα νέα δεδομένα. Δεν είναι εύκολο μόνος του ο καθένας να έχει άποψη καλά τεκμηριωμένη στα νέα δεδομένα γιατί έτσι μπορούμε να μιλήσουμε στην κοινωνία και έτσι η κοινωνία να ανταποκριθεί θετικά. Με αυτή την λογική το είπα.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Νομίζω ότι το στίγμα του κυρίου Δαφέρμου είναι σαφές και από την ομιλία και από την απάντηση. Και το βήμα αυτό έχει την χρησιμότητά του και το Παιδαγωγικό την πολύ μεγαλύτερη, και όλοι όσοι εμπλέκονται. Δεν μπορούμε εμείς ούτε έχουμε εξουσίες, ο ρόλος μας

είναι να παρουσιαστούν ελεύθερα όλες οι απόψεις, όλα τα ρεύματα αυτή την κρίσιμη στιγμή.

Ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Πάριο Αναστάση που έχει προς το Προεδρείο απευθύνει ένα χαρτί, θέλει να κάνει κάποια τοποθέτηση;

Κος ΠΑΡΙΟΣ:

Εκείνο το οποίο βλέπω σήμερα και ακούω στην διαδικασία είναι η αναζήτηση μιας αναβάθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης που είναι ένα σημαντικό σημείο αναφοράς στον τρόπο με τον οποίον όλοι τα προηγούμενα χρόνια το αντιμετωπίσαμε και το είδαμε και το γνωρίσαμε.

Η τοποθέτησή μου είναι η εξής με την θέση ερώτημα μαζί. Ότι σαν σύμβουλος επιχειρήσεων έχω διαπιστώσει το εξής σημείο αναφοράς. Ότι ενώ υπάρχει η γνώση έχουμε πρόβλημα στην διαδικασία της χρηστικότητας της γνώσης. Έχουμε ένα έλλειμμα χρηστικότητας γνώσης. Έρχονται οι νέοι άνθρωποι με μία αποκτημένη γνώση και ταυτόχρονα διαπιστώνουμε ότι αυτή η γνώση δεν είναι χρηστική, δεν έχουν την δυνατότητα, δεν έχουν αποκτήσει την δεξιότητα να κάνουν χρηστική την γνώση τους αυτή.

Εδώ λοιπόν τίθεται ένα ερώτημα. Πού οφείλεται αυτό και πού θα πρέπει να ψάξουμε τις αιτίες για την διόρθωσή τους.

Ένα άλλο σημείο. Αναζητούμε πραγματικά την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και αυτό σημαίνει όπως ακούστηκε εδώ και πιστοποίηση. Σημαντικό σημείο αναφοράς το να ζητάμε να πιστοποιήσουμε μία διαδικασία η οποία γίνεται μέσα σε έναν χώρο γενικά της εκπαίδευσης. Δεν άκουσα όμως το χρονοδιάγραμμα μέσα στο οποίο θα υλοποιηθεί αυτή η διαδικασία και κάτι άλλο και τους πόρους. Πού θα βρούμε χρήματα για να μπορέσουμε να έχουμε αυτή

την δυνατότητα υλοποίησης των προσδοκιών οι οποίες ακούστηκαν και ήταν πραγματικά ευχάριστο αυτή η κίνηση η σημερινή.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Και εμείς να ευχαριστήσουμε. Έχουμε και εμείς αυτή την απορία. Πιστεύουμε ότι στην πρόοδο του διαλόγου που έχει αρχίσει στο τέλος το Υπουργείο θα καθορίσει σαφώς τις απαντήσεις που ζητήσατε.

Για τον κύριο Χατζηευστρατίου μία ερώτηση από τον κύριο Στραβοπόδη.

Κος ΣΤΡΑΒΟΠΟΔΗΣ:

Ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Χατζηευστρατίου, επειδή όπως φάνηκε από την εισήγηση έχει μελετήσει τα συστήματα που υπάρχουν τα αντίστοιχα στην ανώτερη δευτεροβάθμια και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά πόσον υπάρχουν χώρες απ' αυτές που έχει μελετήσει που να έχουν μόνο έναν τύπο λυκείου στην ανώτερη δευτεροβάθμια. Δηλαδή να υπάρχει μόνο ένα ενιαίο και αδιαίρετο όπως λένε πολλοί συνάδελφοι στις εισηγήσεις τους χωρίς να υπάρχει και κάποιο δεύτερο, είτε αυτό είναι τεχνικό, είτε είναι επαγγελματικό, είτε κλασσικό, είτε οτιδήποτε.

Αυτό μόνο ήθελα να ρωτήσω. Ευχαριστώ.

Κος ΧΑΤΖΗΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ:

Υπάρχει πράγματι και αυτό το φαινόμενο. Δηλαδή υπάρχει ενσωματωμένο σε ένα λύκειο, περίπου η πρόταση που έκανε και ένας συνάδελφος εδώ προηγουμένως, αν θυμάμαι καλά ο Σταύρος ο Πάγκαλος, ότι θα μπορούσε ίσως ένα λύκειο με μία ενιαία διοίκηση να υπάρχει και η τεχνολογική κατεύθυνση, που να οδηγεί όμως σε απόκτηση εργασιακών δικαιωμάτων, αλλά και η κατεύθυνση εκείνη

που να οδηγεί μέσα από έναν άλλο δρόμο προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Βεβαίως εκείνο όμως που έχει σημασία είναι το εξής. Ότι σε όλες τις χώρες στο τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης υπάρχουν δρόμοι ώστε να οδηγούνται τα παιδιά σε κάποιες τουλάχιστον ειδικότητες στο χώρο της εργασίας. Να μην είναι αναγκαία δηλαδή η καταφυγή στην κατάρτιση προκειμένου να οδηγηθούν στην αγορά εργασίας. Αλλά η κατάρτιση, άμεσα συνδεδεμένη βέβαια με την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, προσφέρει τις απαραίτητες διεξόδους σε εξειδικεύσεις, ώστε να διευκολύνεται όπου είναι αναγκαίο η καλύτερη απορρόφηση των εργαζομένων.

Ευχαριστώ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Η κυρία Στέφη Καραγιάννη ήθελε να απευθύνει ένα ερώτημα στον κύριο Πάγκαλο.

Κα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ:

Ένα θέλω στον κύριο Πάγκαλο και ένα στον κύριο Δαφέρμο.

Στον κύριο Πάγκαλο θέλω να πω το εξής. Ότι στην πρόταση αν θα πρέπει να υπάρχει ένα είδος λυκείου με πολλές κατευθύνσεις όπου θα υπάρχουν κάπου δεκαοκτώ - δεκαεννιά ώρες γενικών μαθημάτων και δεκάξι ώρες ειδικών μαθημάτων για την Β' και Γ' λυκείου, η Α' κοινή, όπου τις δεκάξι αυτές ώρες ειδικών μαθημάτων κάποιιοι θα επιλέγουν τα Χ μαθήματα, κάποιιοι τα Ψ, δηλαδή κάποιιοι θα επιλέγουν διαφορετικές εξισώσεις, κάποιιοι θα επιλέγουν ηλεκτρολογία ξέρω εγώ ή κάτι άλλο ή οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μάθημα. Θα έχουν όλοι δικαίωμα να δώσουν στις σχολές που επιθυμούν σύμφωνα με αυτά που ζητάτε από την κάθε σχολή. Βρίσκει αυτό αντίθετο αυτό το ερώτημα;

Αυτή στον κύριο Πάγκαλο.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Καταρχήν αυτή δεν είναι μία πρόταση που την έκανα, δεν ξέρω αν θα μπορούσε να υπάρχει κάτι τέτοιο, για μένα έχω κάποιες επιφυλάξεις ως προς το εξής. Όταν χωρίζουμε σε πολλές κατευθύνσεις ένα τμήμα που αρχίζει ξέρω εγώ στην πρώτη τάξη και στην δεύτερη το χωρίζουμε στα δύο, δηλαδή πούμε οι μισοί θα κάνουν εκείνο και οι άλλοι μισοί το άλλο, αυτομάτως δημιουργεί προβλήματα στην ελληνική πραγματικότητα. Γιατί ξέρουμε ότι ξεκινάνε όλα τα σχολεία γράφουμε στην πρώτη τάξη είκοσι άτομα για να διατηρηθεί το σχολείο στην ακριτική περιοχή τάδε και στην δεύτερη τάξη από τα δεκαπέντε που θα έχουν μείνει τα επτά πάνε στην μία κατεύθυνση, τα οκτώ στην άλλη από τους μαθητές και αμέσως δημιουργούνται προβλήματα και στην τρίτη τάξη μετά ψάχνουμε να βρούμε γιατί υπάρχουν τρεις μαθητές στο σχολείο.

Η δικιά μου η εμπειρία από τέτοια σχολεία, επειδή δεν φαίνεται ίσως στην Αθήνα, αλλά και εδώ στην Αθήνα υπάρχουν μέσα στην περιοχή, σ' αυτά τα σημεία είναι, δηλαδή υπάρχουν σχολεία αυτή την στιγμή που μιλάμε για ΤΕΕ που μπορεί να έχουν 27 καθηγητές και 45 μαθητές με νούμερα που μπορώ να σας τα δείξω. Ή σχολεία που έχουν στην τελευταία τάξη του δεύτερου κύκλου δύο μαθητές, έναν μαθητή, τρεις εικονικούς μαθητές και τα λοιπά. Υπάρχουν, υπάρχουν και πάρα πολλά.

Υπάρχουν και στην περιοχή Αττικής σχολεία, που θα είναι απαράδεκτο, με πέντε μαθητές και με τρεις μαθητές. Και κάθε πρόταση που είναι αυτού του τύπου, δηλαδή που λέει να χωρίσουμε και άλλο τις ειδικότητες ή να έχουμε μαθήματα επιλογής και κάτι τέτοια, στο τέλος καταλήγει να είναι στα χαρτιά. Απλώς δεν εφαρμόζεται ή εφαρμόζεται

με τον τρόπο αυτόν που λένε επειδή δεν γίνεται αλλιώς θα κρατήσουμε το τμήμα με χαρακτηριστικές διατάξεις και τα λοιπά.

Δηλαδή για να σας πω κάτι. Ολόκληρη η Α' Αθήνας στην οποία είμαι υπεύθυνος σαν σχολικός σύμβουλος έχει ένα τμήμα ηλεκτρολόγων αυτοκινήτων, μιλάμε τώρα για όλο το Δήμο Αθήνας και άλλους δέκα μεγάλους δήμους γύρω-γύρω, ένα τμήμα ηλεκτρολόγων αυτοκινήτων, το οποίο σε ένα σχολείο γίνεται η δεύτερη τάξη και τον άλλο χρόνο γίνεται η Γ' εναλλάξ δηλαδή. Κάθε χρόνο κάποιο σχολείο τελειώνει, μόνο ένα τελειώνει την τελευταία τάξη. Αμα λοιπόν αρχίζουμε και χωρίζουμε και άλλο.

Γενικά αυτή είναι η αντίρρησή μου σε τέτοιου τύπου, γι' αυτό έβαλα μία πρόταση η οποία να μειώνει τα τμήματα αντί να τα χωρίζει. Προσπάθησα να μπω σε αυτή την λογική.

Κα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ:

Ωραία. Και μία δεύτερη ερώτηση στον κύριο Δαφέρμο, ο οποίος είπε ότι η κοινωνία ασχολείται μόνο με την εισαγωγή την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό είναι γιατί η τριτοβάθμια εκπαίδευση ουσιαστικά τον κατοχυρώνει επαγγελματικά, τον καταξιώνει. Εάν τον κατοχύρωνε και επαγγελματικά και η δευτεροβάθμια θα ασχολιόταν και με αυτήν.

Γι' αυτό πιστεύω και εάν πιστεύετε και εσείς, αυτό θέλω να ρωτήσω, ότι τα πτυχία που θα δίνονται ή απολυτήρια από την δευτεροβάθμια θα είναι τέτοια που θα τους επιτρέπει ανάλογη εργασία στον καθέναν. Δηλαδή θα είναι προσόντα για να δουλέψουν οπουδήποτε.

Κος ΔΑΦΕΡΜΟΣ:

Εγώ εάν θέλετε και ιδεολογικά πιστεύω στην κατοχύρωση αυτή και με είμαι υπέρ των εργατικών κατακτήσεων. Όμως δεν έχει σχέση με τα δικά μου πιστεύω, με τις δικές μου πολιτικές απόψεις, έχει σχέση με

την πραγματικότητα. Η πραγματικότητα δείχνει ότι όλα αυτά τινάζονται στον αέρα. Κανείς πια όσο να είναι και κατοχυρωμένος επαγγελματικά δεν θα κατοχυρώνεται στην πράξη. Εδώ μιλάμε ότι καταργούνται οι συλλογικές συμβάσεις και θα γίνεται σύμβαση όπως είπα προηγουμένως του εργαζόμενου με του εργοδότη. Καταργούνται τα οκτάωρα, καταργούνται οι υπερωρίες, όλα για να αντιμετωπίσουν το κέρδος. Ριζικά διαφωνώ, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα.

Εγώ βλέπω λοιπόν ως απάντηση σ' αυτό όχι την επαγγελματική κατοχύρωση, να είναι και αυτή, αλλά δεν νομίζω ότι κάνει τίποτα. Είναι το τι δουλειά γίνεται μέσα στην τεχνική εκπαίδευση ώστε να βγάζουμε τα παιδιά μας άξια και με δυνατότητα να ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις του επαγγέλματός τους και όχι μόνο. Άρα γι' αυτό δίνω μεγάλο βάρος το τι δουλειά γίνεται μέσα στην εκπαίδευση. Με ποιους τρόπους κατακτάται η γνώση. Πως βγάζουμε τα παιδιά μας να ξέρουν γράμματα. Ξέρω γράμματα και έχω πτυχίο δεν ταυτίζονται. Ξέρουμε πόσα πτυχία δίνουμε στην τεχνική εκπαίδευση χωρίς περιεχόμενο. Μην σας δείξω και πιστοποιημένα τώρα με την καινούργια ρύθμιση που έχουμε μηχανικό αυτοκινήτων που στα δύο βασικά μαθήματα έχει 4 και 4 και παίρνει πτυχίο για άλλους λόγους. Αυτός θα έχει μοίρα; Θα κατοχυρώνεται επειδή θα έχει επαγγελματικά δικαιώματα κατοχυρωμένα; Θα απολυθεί, δεν θα έχει καμία μοίρα. Θα έχει για δύο χρόνια, για τρία; Μετά θα απολυθεί. Ή εάν δεν θα απολυθεί θα τον βάλουν να σκουπίζει.

Θα χρειαστεί λοιπόν αυτός να εξελίσσεται. Για να μπορεί να εξελίσσεται πολύ σημαντικό ρόλο κατά την άποψή μου παίζει η καλή διευρυμένη γενική παιδεία, όχι μαθηματικά, φυσική και πρώτα και απ' όλα η μητρική του γλώσσα, αλλά και στοιχεία οικονομίας, και διαχείριση, όπως λέει και ο φίλος μου ο Γιάννης ο Καρβέλης χρυσή

διαχείριση της ενέργειας και οικολογική συνείδηση, αλλά και καλά να κατέχει την βασική ειδική γνώση του τομέα της ειδίκευσής του.

Εάν λοιπόν εγώ ξέρω καλή ηλεκτροτεχνία, πολύ καλή ηλεκτροτεχνία είναι πολύ εγώ κατά την άποψή μου, πάρα πολύ εύκολο να ακολουθήσω τις εξειδικεύσεις του ηλεκτρονικού και του ηλεκτρολόγου που θα προκύψουν.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ευχαριστούμε. Για τον κύριο Πάγκαλο και πάλι μια ερώτηση από την εκπαιδευτικό μηχανικό Τσαπούρα Ευθυμία.

Κα ΤΣΑΠΟΥΡΑ:

Ανέφερε ο κύριος Πάγκαλος για το νομοθετικό πλαίσιο των επαγγελματιών και αναρωτιέμαι για τα επαγγέλματα του κατασκευαστικού τομέα που όλοι ξέρουμε πόσο εμπειρικά είναι, αν θα μπορούσε η τεχνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση να αναλάβει την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εργαζομένων εκεί όλων αυτών των συνεργείων και την πιστοποίησή τους με σεμινάρια ή άλλες διαδικασίες.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ο κύριος Πάγκαλος να απαντήσει.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Το πρόβλημα δεν είναι ότι αν η τεχνική εκπαίδευση μπορεί να το κάνει, ίσα - ίσα υπάρχουν διορισμένοι πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί στο δομικό τομέα και οι οποίοι αυτή την στιγμή είναι άνεργοι. Δηλαδή αναγκάζονται και κάνουν άλλα μαθήματα. Είχαμε κάνει πρόσφατα ένα σεμινάριο τεχνολογίας και είδαμε ότι ένα μεγάλο ποσοστό απ' αυτούς τους καθηγητές που είναι στον δομικό τομέα κάνουν το μάθημα της τεχνολογίας προφανώς γιατί στα ΤΕΕ δεν λειτουργούνε τμήματα, τα οποία είχαν αρχίσει να λειτουργούν κάποια στιγμή και φθίνουν.

Το πρόβλημα είναι πράγματι σε κάποια επαγγέλματα η πολιτεία όταν παίρνει μέτρα νομοθετικά δημιουργεί ζήτηση στα ΤΕΕ. Π.χ. οι υδραυλικοί πριν από δέκα - δεκαπέντε χρόνια δεν είχαν νομοθετική κατοχύρωση και δεν υπήρχαν και ειδικότητες υδραυλικών στις τεχνικές σχολές ή στα τεχνικά λύκεια ελάχιστα. Μόλις βγήκε ότι πρέπει να έχει ο υδραυλικός πτυχίο για να πάρει την άδεια και να μπορεί να υπογράψει, χρειάστηκε και αυτού η υπογραφή στην ύδρευση και τα λοιπά για να συνδεθεί η οικοδομή και τα λοιπά, αμέσως γέμισαν οι σχολές υδραυλικών και είναι ακόμα γεμάτες γιατί υπάρχει αυτή ..

Εάν το ίδιο πράγμα γινότανε π.χ. που θα μπορούσε να γίνει γι' αυτούς που δουλεύουν που είναι υπεύθυνοι ξέρω εγώ ... στις οικοδομές, δεν ξέρω ακριβώς τις ειδικότητες γι' αυτόν που είναι υπεύθυνος εκεί που βάζει τα σίδερα π.χ., που το θεωρώ υπεύθυνη δουλειά μαζί, με τον μηχανικό βέβαια, γιατί και ο υδραυλικός μαζί με τον αντίστοιχο μηχανολόγο είναι υπεύθυνος. Αν χρειαζότανε αυτουνού αμέσως θα γεμίζανε οι σχολές.

Δηλαδή υπάρχουν όμως όπως καταλαβαίνετε εδώ μεγάλα συμφέροντα. Επειδή ο κατασκευαστικός τομέας έχει μεγάλο εύρος όταν θα δώσεις πτυχίο σε κάποιον είναι προφανές, το καταλαβαίνουμε όλοι μας ότι ανεβαίνει το κόστος της εργασίας. Δηλαδή θα πρέπει να το πληρώνεις το πτυχίο, έχει περισσότερα, έχει συλλογικές συμβάσεις, έχει ιστορίες και τα λοιπά. Άρα λοιπόν ολόκληρος αυτός ο τομέας μέσω των εργολαβιών όπως είναι, μπορεί οι μεγάλες εταιρείες να μην έχουν πρόβλημα, μπορεί να έχουν πρόβλημα οι μικροεργολάβοι δεν ξέρω. Πάντως ο συσχετισμός των δυνάμεων είναι τέτοιος που βολεύεται με αυτό το σύστημα που υπάρχει. Παίρνει επαγγελματίες που είναι εμπειροτέχνες, εμπιστεύεται. Έχει τον πολιτικό μηχανικό πολλές φορές σαν όμηρο υπογράφει χωρίς να έχει δει τι έχει γίνει,

γιατί δεν υπάρχει με άλλον να μοιραστεί την ευθύνη, και αυτό είναι και προς ζημία.

Αν λοιπόν η κοινωνία το πιέσει, δηλαδή μέσω του Τεχνικού Επιμελητηρίου ας πούμε π.χ. και καταλάβουν ότι είναι κοινωνική ανάγκη για την ασφάλεια των οικοδομών και τα λοιπά να θεσμοθετηθούν άδειες στους κατώτερους τεχνικούς θα προχωρήσει. Πάντως η τεχνική εκπαίδευση δεν έχει πρόβλημα αυτή καθαυτή, έχει πρόβλημα όλο το υπόλοιπο σύστημα.

Κα ΤΣΑΠΟΥΡΑ:

Πως θα μπορούσαμε να το προχωρήσουμε αυτό σαν Τεχνικό Επιμελητήριο, σαν Ένωση Μηχανικών.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Αυτό που είπα. Δεν είμαι σίγουρος εάν το Τεχνικό Επιμελητήριο επειδή έχει μηχανικούς και εργολάβους ταυτόχρονα ενδιαφέρεται και προς αυτόν τον τομέα, πρέπει να το δούμε, δεν είμαι ακριβώς σίγουρος. Δηλαδή κάπου μοιράζεται η πίττα.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Πάγκαλο.

Ο κύριος Σπύρος Διάμεσης πρώην Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου θέλει να κάνει μία παρέμβαση.

Κος ΔΙΑΜΕΣΗΣ:

Πρώην με την εξής διευκρίνιση, συνηθίζω να είμαι εντός και εκτός του συστήματος, νομίμως εντός, παρανόμως όποτε θέλουν να με έχουν εκτός, είτε αυτό είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το ΚΕΜΕ, είτε το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, είτε όργανα όπως άλλα κρίσιμα όργανα τα οποία δεν είναι πολύ γνωστά για θέματα παιδείας, τεχνικής παιδείας, γλώσσας, δια βίου εκπαίδευσης. Επομένως θεωρήσετέ με εντός και όποτε ισχυρίζομαι,

όποτε τα δικαστήρια κρίνουν ότι πρέπει να γυρίσω ή να μην θεωρώ ότι έφυγα

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Παρακαλώ να στοχεύσουμε στην ουσία και όχι στους τίτλους. Παράκληση να στοχεύσουμε στην ουσία του θέματος.

Κος ΔΙΑΜΕΣΗΣ:

Υποθέτω ότι απαντήσατε στον κύριο Διαμαντόπουλο και όχι σε μένα. Τα δικά μου ισχύουν στο ακέραιο. Και πρέπει να επισημάνω μαζί με τις ευχαριστίες μου για τον χρόνο των μερικών είτε δευτερολέπτων, είτε λεπτών, το οποίο θα έχω αντί χρόνου ωρών όχι σε αυτή την διημερίδα, αλλά γενικότερα για τέτοια θέματα, ίσως με την ιδιότητα του Συμβούλου επί τρεις δεκαετίες του αρμοδίου τμήματος Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του ΚΕΜΕ να θέσω τα θέματα λίγο ευρύτερα. Υποθέτω ότι τρία - τέσσερα λεπτά δεν θα είναι κατάχρηση του χρόνου σας. Και επισημαίνοντας επιγραμματικά ...

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Παρακαλώ σε τρία λεπτά να διατυπώσετε τις θέσεις σας, διότι υπάρχουν και άλλοι ομιλητές και νομίζω ότι και ο μπουφές έξω πρέπει να είναι σε λειτουργία.

Κος ΔΙΑΜΕΣΗΣ:

Τότε να ευχαριστήσω για την δυνατότητα που μου δώσατε να ανοίξω το στόμα μου και χωρίς προσβολή για το Προεδρείο και κανέναν από τους συναδέλφους ολοκλήρωσα και ευχαριστώ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Εγώ νομίζω ότι παρερμηνεύτηκε η παρέμβαση του Προεδρείου.

Ο κύριος Τρασανίδης Γιώργος, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Βορείου Ελλάδος.

Κος ΤΡΑΣΑΝΙΔΗΣ:

Πρέπει να δούμε πιστεύω όλα αυτά τα ζητήματα τα οποία αναφέρθηκαν σήμερα στην πρωινή συνεδρία που έχουν σχέση με την δομή της εκπαίδευσης μέσα από ένα πρίσμα της δημιουργίας και της λειτουργίας ενός συστήματος διασφάλισης της ποιότητας.

Είναι πολύ βασικό αυτό. Διαπιστώνουμε όλοι επιμέρους παρεμβάσεις, ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν σε κάθε τομέα, αλλά όλα αυτά δεν τα εντάσσουμε σε ένα συνολικό σύστημα. Ένα τέτοιο σύστημα πρέπει να έχει κάποια ρύθμιση. Η ρύθμισή του είναι τα πρότυπά του. Και μέσα σε αυτά τα πρότυπα εντάσσονται κοινωνικές θέσεις, πολιτικές θέσεις, επαγγελματικές απόψεις. Το βασικό όμως στοιχείο ενός τέτοιου συστήματος είναι το προϊόν του συστήματος. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση δεν υπάρχει ούτε για τους καθηγητές της ούτε για τους μαθητές της. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση οφείλει να υπάρχει για την κοινωνία.

Εάν ξεκινήσουμε λοιπόν από κει πρέπει να δούμε πως αυτό το προϊόν, και συγνώμη για την έκφραση, ίσως σοκάρει αλλά τελικά αυτό είναι, να δούμε εάν είναι ανταγωνιστικό και αν είναι λειτουργικό. Όλες οι άλλες παρεμβάσεις πρέπει να υπακούουν σε αυτή την βασική λογική. Και πρέπει να υπάρχει ένα σύστημα όπως είπα πριν διασφάλισης της ποιότητας. Η εκπαίδευσή μας χρειάζεται ένα ISO. Δεν θέλετε το ISO, πάρτε το EFQM, πάρτε ένα άλλο πρότυπο. Χρειάζεται όμως μεγέθη και στοιχεία, γιατί είμαστε και μηχανικοί. Ο Λόρδος Κέλβιν λέει μπορώ να πω ότι κάτι ξέρω για ένα θέμα μόνο αν μπορώ να το μετρήσω. Μπορούμε σήμερα να μετρήσουμε την αποτελεσματικότητα του συστήματος; Έχουμε όλοι σαν ενεργοί πολίτες, σαν επαγγελματίες μία άποψη, αλλά αυτό δεν είναι η μέτρηση

του συστήματος. Έχουμε σήμερα μέτρηση του συστήματος, πιστοποίηση του συστήματος; Δεν έχουμε.

Και μετά από κει και από το τι προϊόν θέλουμε, με βάση ποιο πρότυπο θα δουλέψουμε σε αυτή την χώρα, μπορούμε να εκμεταλλευτούμε και την ευρωπαϊκή εμπειρία, αλλά μπορούμε να έχουμε και έχουμε αυτό το δικαίωμα να έχουμε και δικές μας διαστάσεις και ως κοινωνία και ως πρόσωπα και ως ιστορία σε αυτόν τον τόπο, να δούμε μετά ποια δομή ταιριάζει, αλλά σίγουρα πρέπει να έχουμε και φίτμπακ, πρέπει να έχουμε ανατροφοδότηση και πρέπει να έχουμε και ανάδραση. Πρέπει δηλαδή να μετρήσουμε αυτό το αποτέλεσμα και αυτή την στιγμή δεν το μετρούμε και ούτε βλέπω και από τις χθεσινές τοποθετήσεις της πολιτικής ηγεσίας καμία διάθεση να μετρήσουμε αυτό το σύστημα. Έχουμε διάθεση να ρυθμίσουμε, να εξαλείψουμε κάποιες κοινωνικές εντάσεις και ουσιαστικά το πρόβλημα ξανά μένει.

Η παιδεία και η τεχνική επαγγελματική αλλά και η γενικότερη παιδεία είναι πολύ μεγάλο σύστημα και ξέρουμε σαν μηχανικοί ότι ένα μεγάλο σύστημα έχει πολύ μεγάλη αδράνεια. Έχει πολύ μεγάλη αδράνεια, δεν μπορείς να το αλλάξεις εύκολα. Και για να το αλλάξεις εύκολα πιστεύω ότι μόνο με τέτοιες ιδέες και τέτοιες λύσεις, και αυτό εάν θέλετε κάνω και μία πρόταση να είναι αν θέλετε στα συμπεράσματα εφόσον βέβαια η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θελήσει και σαν ΕΜΔΗΔΕ και σαν Τεχνικό Επιμελητήριο να τολμήσουμε.

Είπε πριν ο συνάδελφος ο Σταύρος ο Πάγκαλος κλειδί και δεν το είπαμε στην Υπουργό αυτό χθες ότι εμείς θεωρούμε το ρόλο του μηχανολόγου ηλεκτρολόγου, όχι ότι είμαστε οι μοναδικοί τους θέλουμε όλους, όλοι έχουν ρόλο σε ένα τέτοιο σύστημα, ο ρόλος μας είναι

κλειδί, γιατί πρέπει να πάμε σε μία ποιοτική μετρήσιμη συστημική προσέγγιση του προβλήματος. Γι' αυτό χρειάζεται η τεχνική εκπαίδευση μηχανικούς. Χρειάζεται για να ανεβεί το επίπεδό της, όχι όπως το αντιλαμβάνεται ο καθένας, αλλά με μετρήσιμο ποιοτικό και συστηματικό τρόπο.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ευχαριστούμε και εμείς, απλά να κάνω ένα σχόλιο. Σίγουρα η ποιότητα είναι το ζητούμενο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Θέλει βέβαια και προσοχή όταν μεταφέρουμε από την αγορά κάποια μοντέλα στο χώρο της εκπαίδευσης που έχει μία ιδιαιτερότητα. Βέβαια εκτός από την ποσοτική διάσταση που μπορεί να αξιολογήσει κάποια πράγματα υπάρχει και η ποιοτική. Την ποιοτική νομίζω όλοι την αντιλαμβανόμαστε.

Και μία παρατήρηση, ότι όλα τα συστήματα διασφάλιση της ποιότητας έχουν και ένα αρνητικό, γραφειοκρατικοποιούν το σύστημα. Ας το σπρώξουμε μπροστά ποιοτικά σε διάφορα επίπεδα και βεβαίως θα έρθει και αυτό. Αυτή είναι η προσωπική μου εκτίμηση. Μία απάντηση.

Κος ΤΡΑΣΑΝΙΔΗΣ:

Ήμουν στην Φιλανδία το Σεπτέμβρη για έντεκα περίπου ημέρες. Ένα μόνο θα σας πω, μία μόνο πρόταση. Σχολείο το οποίο δημιούργησε η φιλανδική εταιρεία, η οποία είναι περίπου και κρατική παρόλο που λέμε το φιλανδικό μοντέλο το νεοφιλελεύθερο είναι κρατική εταιρεία, είναι αυτή που παράγει την Φιλάνδια βότκα και πάρα πολλές άλλες μάρκες, ζητάει από το Υπουργείο Παιδείας εντός μηνός να δημιουργήσει σχολείο δικό της η επιχείρηση. 60% εντός της επιχείρησης, 40% στο κοντινότερο ΤΕΕ θα λέγαμε στα ελληνικά

δεδομένα. Το πρόγραμμα εγκρίνεται εντός μηνός από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Φιλανδίας, το σχολείο δημιουργείται.

Αντιμετωπίζει η βιομηχανία το πρόβλημά της ότι ο μέσος όρος ηλικίας εργαζομένων είναι 52 χρόνια. Θέλει λοιπόν να ανανεώσει το προσωπικό της, δημιουργεί σχολείο με επίσημους τίτλους, επαγγελματικά δικαιώματα. Κάνει πρόσληψη 25 μαθητών και εξασφαλίζει σε 21 απ' αυτούς μόνιμη πρόσληψη. Οι υπόλοιποι τέσσερις μη μόνιμη πρόσληψη, εποχιακή πρόσληψη, αλλά με προοπτική για μόνιμη πρόσληψη.

Έχουμε αυτή την δυνατότητα να πάμε σε τέτοιους είδους λύσεις; Ειπώθηκε μία ερώτηση πριν για το φιλανδικό μοντέλο. Σας μεταφέρω εμπειρία του Σεπτεμβρίου του 2004, επίσημο σχολείο που δημιουργεί σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες, κανένας σύμβουλος υπουργού, κανένας γενικός γραμματέας δεν το σκέφθηκε, και μία κοινωνία ανοικτή στις τοπικές ανάγκες που επιλύει προβλήματα, επιλύει προβλήματα ανεργίας, και συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ένα δημόσιο σχολείο έρχεται και συνεισφέρει σε ένα ιδιωτικό σχολείο με μόνιμες προοπτικές απασχόλησης παρακαλώ πολύ για τους.. Είμαστε σε ικανότητα, έχουμε αυτή την ευελιξία σκέψης να πάμε σε τέτοιες λύσεις; Αυτό εννοούσα πριν όταν είπα ότι το σχολείο πρέπει να ανήκει στους καθηγητές του.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Να κάνω μία παρατήρηση. Σίγουρα πρέπει οι λύσεις να δουλεύονται και τελικά να υιοθετούνται εντός του τοπικού πλαισίου. Αλλιώς είναι η Φιλανδία, η φιλοσοφία της η εκπαιδευτική, η νοοτροπία της, η οικονομία της, αλλιώς η ελληνική. Νομίζω ότι εν μέρει κάποια

απάντηση υπήρχε στην εισήγηση του κυρίου Χατζηευστρατίου, πέρασε όμως πολύ γρήγορα. Και να δώσω το λόγο στον κύριο Πάγκαλο.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Απλώς ήθελα να συμπληρώσω. Είπα μία κουβέντα ότι στην Φιλανδία, επειδή πολλά λέγονται γι' αυτό το σύστημα, υπάρχει πλήρης αποκέντρωση. Οι δαπάνες για το σχολείο, για το προσωπικό που θα προσληφθεί, για οτιδήποτε έχει σχέση είναι σε επίπεδο δήμου. Δηλαδή ο δήμος κάνοντας τον προϋπολογισμό του μπορεί να στείλει τα λεφτά να φτιάξει δρόμους ή να κάνει σχολείο. Είναι σε τέτοιο επίπεδο, δεν υπάρχουν λεφτά από την κεντρική που δίνονται γι' αυτό το σκοπό. Άρα λοιπόν υπάρχει..

Έπειτα ένα άλλο απλό πράγμα που υπάρχει. Π.χ. όταν φτιάχνουν μία τεχνική σχολή ή το αντίστοιχο τεχνικό λύκειο της Φιλανδίας, σ' αυτό το λύκειο έχει εισαγωγικές εξετάσεις και τεστ για να δούνε εάν οι μαθητές είναι προσανατολισμένοι σε αυτόν τον τομέα και όχι δεν γράφονται εκεί, αλλιώς να κάτσουν στο γενικό λύκειο ...

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Ο κύριος Πατεράκης να παρέμβει γιατί έχουμε ξεπεράσει το πρόγραμμα κατά πολύ και θα έχει επίπτωση στην συνέχεια.

Κος ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ:

Ήθελα να μιλήσω για την μυθολογία της Φιλανδίας, η οποία κινδυνεύει να γίνει μάλιστα τον τελευταίο καιρό επειδή την υιοθετούνε κάποιοι άλλοι.

Έχει δημοσιεύσει ο Πρόεδρος της ΟΛΜΕ με κάποιον άλλον συνάδελφο τον Γραμματέα της ΟΛΜΕ ένα άρθρο στην «Ελευθεροτυπία». Και επειδή κατάλαβα ότι σαν πλεονέκτημα εμφανίζεται το ότι έχει αποκεντρωθεί πλήρως η εκπαίδευση στην Φιλανδία και είναι ένα από τα βασικά του, μέσα από το άρθρο που

αναφέρει ο συνάδελφος Πρόεδρος αναγράφεται το εξής. Σας το λέω επί λέξει.

«Από αντιπροσωπεία Φιλανδών που ήρθανε εδώ και συνεννοήθηκαν προς καιρού ... Προβλήματα στην χρηματοδότηση των σχολείων της Φιλανδίας προκαλεί ιδιαίτερα μεγάλη εμπλοκή των τοπικών αρχών δήμων στην κατανομή των χρημάτων στις σχολικές μονάδες αλλά και στις άλλες ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, μια και με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους δήμους να κατευθύνουν σε άλλες προτεραιότητες τις δαπάνες τους».

Να μην τρελαθούμε το τέλος. Συνέχεια αναμασάμε τα ίδια και τα ίδια και παντού συμβαίνουν τα ίδια πράγματα. Εκείνο που αποσιωπούνε όλοι είναι ότι οι καθηγητές πρώτα απ' όλα πληρώνονται διπλάσια χρήματα ως αμοιβές. Και δεύτερον, όλοι έχουν πολύ υψηλή επιμόρφωση και επίπεδο. Είναι όλοι απόφοιτοι μεταπτυχιακών σπουδών. Αυτό είναι το βασικό και όχι όλα τα άλλα.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Κατά 80%.

Κος

Δεν πληρώνονται όμως τόσο καλά, δεν πληρώνονται. Έχουν κάποιο κύρος κοινωνικό, δεν είναι ...

Κος ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ:

Και το κοινωνικό κύρος, σωστό.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Και κατά 70% έως 80% έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους. Αυτό νομίζω λέει πολλά.

Κος ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ:

Έτσι. Ευχαριστώ πάρα πολύ και ζητώ συγγνώμη.

Κος ΤΣΙΛΙΚΑΣ:

Να ευχαριστήσω όλους για την συμμετοχή τους, την υπομονή τους, τις ιδέες τους. Ολοκληρώθηκε το πρώτο μέρος της σημερινής μέρας. Μπορείτε να περάσετε στο μπουφέ και να συνεχίσουμε μετά.

(Διάλειμμα - μπουφές)

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι ανάγκες σε τεχνικές ειδικότητες

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Μπαίνουμε στην τρίτη ενότητα για τις ανάγκες σε τεχνικές ειδικότητες. Και να καλέσω στο βήμα τον κύριο Ζαχείλα Λουκά, Διευθυντή Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων του ΟΕΕΚ, που θα αναπτύξει το θέμα: «ΤΕΕ Αρχική και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση: Η συνάρθρωση των ρόλων τους με βάση τα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά Δεδομένα». Παρακαλώ τον κύριο Ζαχείλα να μας αναπτύξει το θέμα.

ΘΕΜΑ

«ΤΕΕ, Αρχική και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση:

Η συνάρθρωση των ρόλων τους με βάση τα

Ελληνικά και Ευρωπαϊκά Δεδομένα»

Κος ΖΑΧΕΙΛΑΣ:

Να σας ευχαριστήσω με την σειρά μου για την πρόσκληση. Ο τίτλος της ομιλίας είναι μάλλον αρκετά μεγάλος και αρκετά φιλόδοξος. Με λίγα λόγια θα προσπαθήσω ουσιαστικά να αποτυπώσω τις υπάρχουσες

τάσεις σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να καταλήξουμε με κάποιες πιθανές προοπτικές που θα πρέπει να έχει το εκπαιδευτικό μας σύστημα και το σύστημα κατάρτισης προκειμένου να εναρμονιστούμε με αυτές.

Θα ξεκινήσουμε με το γεγονός ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι θεωρούσαμε βέβαιο εδώ και πολλά χρόνια έχει πάψει να ισχύει. Ακόμα περισσότερο όταν έχουμε να μιλήσουμε για θέματα μάθησης γενικότερα, όπου πλέον οι έρευνες επικεντρώνονται σε περιοχές που μέχρι τώρα θεωρούντο απαγορευτικές. Έτσι εκτός από την τυπική, την άτυπη, την μη τυπική μάθηση συζητάμε πλέον για τυχαία, για επιλεγμένη μάθηση, και πλέον η σύγχρονη έρευνα αρχίζει και επικεντρώνεται και σε θέματα που παλιά δεν ακουμπούσε ουσιαστικά κανένας. Και είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να δούμε ότι σύμφωνα πάλι με κάποιες έρευνες η μορφή των γνώσεων που χρησιμοποιούμε ειδικά για θέματα εργασιακά, και ο τρόπος που φθάνουν αυτές οι γνώσεις σε εμάς έχει αλλάξει πάρα πολύ.

Σύμφωνα λοιπόν με κάποιες μελέτες το 70% των γνώσεων που αφορούν τις δουλειές μαθαίνονται με άτυπο τρόπο. Και ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο δανεισμένο από τις θετικές επιστήμες. Ο χρόνος ημιζωής γνώσης. Δηλαδή πόσο χρειαζόμαστε για να χάσουμε την μισή από την γνώση που διαθέτουμε σε ένα συγκεκριμένο τομέα έχει υποστεί τρομακτικές μειώσεις. Και έτσι ενώ τον 18^ο αιώνα στην πλειοψηφία των επαγγελμάτων μπορούσαμε να πούμε ότι πλησιάζει τα 100 χρόνια, σήμερα ειδικά στα επαγγέλματα αιχμής ο χρόνος αυτός κατεβαίνει στα πέντε χρόνια.

Αυτό λοιπόν δείχνει με την σειρά του ότι όλα αυτά που μας απασχολούν και συζητάμε, όπως τα θέματα των εκπαιδευτών, των

εκπαιδευομένων, του περιεχομένου αυτής της εκπαίδευσης αλλάζουν με δραματικό τρόπο.

Για το 2010 λοιπόν οι τάσεις είναι ότι ο εκπαιδευόμενος θα καθορίζει ο ίδιος την μαθησιακή διαδικασία. Θα είναι ουσιαστικά ένας εργαζόμενος με γνώσεις σε μία κοινωνία της γνώσης. Θα προσανατολίζεται προς τις υπηρεσίες και όχι στα ιδρύματα της γνώσης. Θα έχει την δυνατότητα να μαθαίνει από πολλές και διαφορετικές πηγές. Και η αξιολόγησή του δεν θα γίνεται με τους παραδοσιακούς βαθμούς, αλλά με βάση τις γνώσεις και τις εμπειρίες.

Ίσως αυτό το 2010 ακούγεται πολύ νωρίς, αλλά συνήθως η πραγματική ζωή μεταθέτει αυτά τα γεγονότα κάποια χρόνια, ελπίζω όχι δεκαετίες, αλλά οι τάσεις οδηγούν κάπου εκεί.

Για τον μέσο εκπαιδευτή μπορούμε να πούμε ότι με χρονικό ορίζοντα αντίστοιχο δεν θα εξαφανιστεί, γιατί υπήρχαν και κάποιες θεωρίες και σκέψεις που οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι ίσως ο εκπαιδευτής πάψει να είναι χρήσιμος στις τάξεις του μέλλοντος.

Οι τάσεις όμως σήμερα είναι ότι πραγματικά ο εκπαιδευτής θα εξακολουθεί να υπάρχει, θα δίνει όμως περισσότερο καθοδηγητικά στοιχεία σ' αυτούς που εκπαιδεύει. Θα εστιάζει στην συμβουλευτική των προσόντων και θα είναι στην πραγματικότητα ένας παίκτης ομάδας.

Για να δούμε λοιπόν με βάση αυτές τις γενικές σκέψεις και διατυπώσεις που είδαμε κάποια θέματα που επικεντρώνονται περισσότερο σε πρακτικά σημεία, δηλαδή σε πολιτικές που διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αναπόφευκτα ουσιαστικά είναι και γνώμονας για εθνικές πολιτικές.

Επιγραμματικά όλοι γνωρίζουμε ότι η Λισσαβόνα έβαλε σαν κυρίαρχους στόχους στην κοινωνία της γνώσης και την απασχόληση

για όλους. Και προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στρατηγικοί στόχοι ανέπτυξε συγκεκριμένες πολιτικές, την δια βίου μάθηση, την κοινωνία της πληροφορίας, την προώθηση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ειδικά για την εκπαίδευση και την κατάρτιση η επικέντρωση έρχεται να εστιαστεί στην βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου θα πρέπει να δούμε θέματα όπως είναι:

Η βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών, κάτι που ήδη αναφέρθηκε και στις συζητήσεις προηγουμένως.

Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης.

Η εξασφάλιση της πρόσβασης στις σύγχρονες τεχνολογίες και επικοινωνίες σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Να αυξηθεί το ποσοστό εκείνων που κατευθύνονται προς τις επιστημονικές και τεχνικές σπουδές.

Και να γίνεται η βέλτιστη χρήση των πόρων.

Άλλη μεγάλη κατεύθυνση είναι εκείνη που θα πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση όλων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ένα σημείο που θα λέγαμε το δικό μας τουλάχιστον σύστημα έχει πολλές αγκυλώσεις.

Τι θα πρέπει να γίνει λοιπόν προς αυτή την κατεύθυνση; Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα ανοικτό περιβάλλον μάθησης, να γίνει ελκυστικότερη η μάθηση και να υποστηριχθεί η ενεργοποίηση του πολίτη, της ισότητας των ευκαιριών και της κοινωνικής συνοχής. Ακούγονται αρκετά σαν ευχές, αλλά ουσιαστικά είναι κατευθύνσεις.

Ο τρίτος στόχος έχει να κάνει με διαμόρφωση αυτών των συστημάτων, έτσι ώστε να είναι ανοικτά στον ευρύτερο κόσμο.

Για να γίνει κάτι τέτοιο η Ευρώπη μας λέει ότι θα πρέπει να ενισχυθούν οι δεσμοί με τον κόσμο της εργασίας και την έρευνα και την ευρύτερη κοινωνία. Να αναπτυχθεί το επιχειρηματικό πνεύμα. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Να δώσουμε έμφαση στην αύξηση της κινητικότητας και στις ανταλλαγές. Και τέλος η ευρωπαϊκή συνεργασία να κατέβει σε όλα τα επίπεδα.

Στην χώρα μας όλοι γνωρίζουμε υπάρχουν κάποιοι κρίσιμοι παράγοντες οι οποίοι διαμορφώνουν τις συνθήκες που πρέπει να επιλύσουμε προβλήματα όπως εκείνα της εφαρμογής αυτών των ευρωπαϊκών στόχων. Είναι κάποιοι παράγοντες που θα πρέπει να έχουμε συνεχώς υπόψη μας προκειμένου να δούμε οι κατευθύνσεις που θα δούμε στην συνέχεια εάν μπορούν πραγματικά να υλοποιηθούν.

Υπάρχει λοιπόν μία ανεργία πολύ μεγάλη. Ένα νέο περιβάλλον απασχόλησης. Και κάτι που είναι ξεκάθαρο, μη συντονισμένη πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η απάντηση στο πρόβλημα της ανεργίας φυσικά δεν είναι τόσο απλή ώστε να διατυπωθεί σε μία παράγραφο, αλλά είναι προφανές ότι οι πολιτικές θα πρέπει να ξεκινούν ακόμα και από τον σχεδιασμό σε επίπεδο βασικής εκπαίδευσης. Και φυσικά να επεκτείνεται σε όλη την διαδρομή που ακολουθεί ένα άτομο στην ζωή του.

Το νέο περιβάλλον απασχόλησης απαιτεί συστήματα ευέλικτα, κάτι που λείπει πάλι και αυτό με την σειρά του από την ελληνική κοινωνία. Και η μη συντονισμένη πολιτική είναι κάτι που ζείτε οι περισσότεροι πιστεύω και ζούμε μέσα από την καθημερινή μας επαφή με προγράμματα, συστήματα, δομές, οι οποίες ουσιαστικά εμποδίζουν την ορθολογική συνεργασία στα διάφορα επίπεδα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Θα πρέπει λοιπόν, τι θα πρέπει να γίνει. Να αναπτυχθούν συγκεκριμένοι μηχανισμοί, οι οποίοι θα πρέπει να αναλύουν και να προσδιορίζουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, έτσι ώστε αυτές οι ανάγκες να μπορούν να εναρμονίζονται με τις εκροές των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Θα πρέπει να συντονιστούν τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και συνεχιζόμενης. ώστε να υπάρξει μία συμπληρωματικότητα στο ρόλο της αποστολής τους.

Θα πρέπει το θέμα της πιστοποίησης να διευρυνθεί, να μην παραμένει στην μορφή που έχει σήμερα και να ανοίξει τα μάτια και προς μορφές πιστοποίησης που έρχονται να αγγίξουν την εμπειρία.

Τέλος θα πρέπει πάντα να υπάρχει ενεργός και θεσμικά κατοχυρωμένος ο ρόλος της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων σε όλες αυτές τις διαδικασίες.

Αυτά είναι τα ζητούμενα, τα ζητούμενα για να πλησιάσουμε προς το κοινό ευρωπαϊκό όραμα. Στο να φθάσουμε δηλαδή μετά από κάποια χρόνια, γιατί ο στόχος του 2010 όπως είπα και προηγουμένως φαίνεται ότι θα πρέπει να μετατεθεί κάποια χρόνια αργότερα, αλλά θα πρέπει να προχωρήσουμε αναγκαστικά σε κατευθύνσεις που θα μας επιτρέψουν να είμαστε ένα κομμάτι πραγματικά μιας Ευρώπης γνώσης, που θα μπορεί να εξασφαλίζει και την απασχόληση στους πολίτες της.

Για να δούμε πιο συγκεκριμένα κάποια πράγματα που μπορούν να έχουν ουσιαστικά και πρακτικές εφαρμογές στα συστήματα τα εκπαιδευτικά και τα συστήματα κατάρτισης, θα δώσουμε έμφαση σε αυτούς τους τομείς που δίνει έμφαση πραγματικά και η Ευρωπαϊκή Ένωση στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Σε μία διαδρομή που ξεκίνησε από την Λισσαβόνα και ο τελευταίος της σταθμός ήταν στο Μάαστριχ το 2004, οι λέξεις κλειδιά ήταν η διαφάνεια, η ποιότητα, η μεταφορά πιστωτικών μονάδων και όχι ομάδων όπως γράφει η διαφάνεια, και το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων. Λίγα λόγια για τον καθένα απ' αυτούς τους τομείς.

Η διαφάνεια, δηλαδή ο τρόπος που μπορούμε να παρουσιάζουμε προς τα έξω με ξεκάθαρο τρόπο τι είμαστε ικανοί να κάνουμε στην πραγματικότητα μάς έχει δώσει ένα πρώτο χειροπιαστό αποτέλεσμα και αυτό είναι το γιούροπας, το ευρωδιαβατήριο. Μια πρωτοβουλία που έχει ξεκινήσει αρκετά χρόνια δεν είναι φυσικά ακόμα ευρέως γνωστή, αλλά η έμφαση που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται ότι θα μας οδηγήσει μέσα στα επόμενα χρόνια να αποτελέσει μία λέξη κλειδί για τις εξελίξεις.

Στο πλαίσιο αυτής της διαφάνειας από το 1996 ουσιαστικά έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες οι οποίες οδήγησαν στην δημιουργία κάποιων εργαλείων, όπως είναι το συμπλήρωμα διπλώματος και το συμπλήρωμα πιστοποιητικού. Θα πούμε λίγα λόγια μετά, γιατί αυτά μπορούν να έχουν άμεση εφαρμογή και η δυνατότητα αξιοποίησής τους και προώθησής τους είναι εφικτή.

Σ' αυτά λοιπόν τα πρώτα εργαλεία ήρθαν να συμπληρωθούν το πορτφόλιο ευρωπαϊκών γλωσσών, το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα, και το πρώτο ευρωδιαβατήριο, γιατί διαφέρει από το ευρωδιαβατήριο που ανέφερα στην αρχή πριν από μερικές διαφάνειες. Το πρώτο ευρωδιαβατήριο που στην πραγματικότητα ήταν ένα έγγραφο που κατέγραφε τις εμπειρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας. Προγράμματα που θα διευκόλυναν ακριβώς αυτούς τους ευρωπαϊκούς

στόχους για μεγαλύτερη και ευκολότερη πρόσβαση όλων των πολιτών μέσα σε μία ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

Αυτό λοιπόν το παλιό ευρωδιαβατήριο εφαρμόστηκε στις 15 παλαιότερες χώρες, αλλά και εφαρμόζεται σταδιακά και στις δέκα νέες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν. Ήδη ο αριθμός έχει ξεπεράσει τις 75.000, πλησιάζει τις 100.000 ευρωδιαβατηρίων που έχουν απονεμηθεί στις διάφορες χώρες. Και επειδή η αρχική του μορφή ήτανε εστιασμένη ακριβώς στα προγράμματα κινητικότητας τα 3.200 ευρωδιαβατήρια κατάρτισης που αναλογούν στην Ελλάδα σε μεγάλο βαθμό προερχόντουσαν από παιδιά που φοιτούσαν σε ΙΕΚ, κάποια παιδιά που ήταν σε ΤΕΙ και πολύ λιγότερα από τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια.

Η νέα μορφή λοιπόν αυτού του ευρωδιαβατηρίου, που είναι να υπενθυμίσω ένας πυλώνας ευρωπαϊκός στην κατεύθυνση της διαφάνειας, έρχεται να αποτελέσει ένα φάκελο με τέσσερα διαφορετικά στοιχεία και ανοίγει πλέον ουσιαστικά για όλους σχεδόν τους ευρωπαίους πολίτες.

Υπάρχει το ευρωδιαβατήριο κατάρτισης το γιούροπα στρέιγκ που αφορούσε αυτές τις κινητικές διαδρομές, το πορτφόλιο γλωσσών, το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα, το συμπλήρωμα πιστοποιητικού και το συμπλήρωμα διπλώματος.

Ο συντονισμός αυτών των εργαλείων γίνεται από το Εθνικό Κέντρο Ευρωδιαβατηρίου, που ουσιαστικά λειτουργεί σαν ένα πόρταλ που συνδέει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η κεντρική ιδέα είναι να μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα μεγάλο φάκελο μέσα στον οποίον προσθέτουμε τα διάφορα έγγραφα ή παραστατικά που μπορούν να μας χρησιμεύσουν προκειμένου να

μπορούμε να προωθήσουμε με ευκολότερο τρόπο και να αναδείξουμε τα προσόντα που διαθέτουμε.

Έτσι λοιπόν αυτά τα στοιχεία εκδίδονται από διάφορους εθνικούς φορείς. Και τον γενικό συντονισμό αυτών των φορέων έχει ακριβώς αυτό το εθνικό κέντρο του γιούροπας που δημιουργείται στην χώρα μας.

Τα πέντε αυτά στοιχεία στην συγκεκριμένη περίοδο που βρισκόμαστε, γιατί σκεφθείτε ότι είναι μία πρωτοβουλία που τώρα αρχίζει και αναπτύσσεται. Η επίσημη ανακοίνωση και εφαρμογή του νέου διευρυμένου ευρωδιαβατηρίου ήταν η 1^η Φεβρουαρίου του 2005. Έτσι λοιπόν κάποιο κοινής μορφής βιογραφικό σημείωμα μπορεί να είναι ο πυρήνας πάνω στον οποίον μπορούμε να κτίσουμε όλοι αυτό το ευρωδιαβατήριο, που ουσιαστικά θα οδηγήσει πιστεύεται μετά από κάποια χρόνια σε έναν ενιαίο τρόπο αναγνώρισης των προσόντων μας μέσα στην αγορά εργασίας.

Και κλείνοντας το θέμα της διαφάνειας περνάμε στην ποιότητα, στην ποιότητα που είναι μία ιδιαίτερα ευαίσθητη πολιτική, αλλά και αρκετά ακριβή.

Οι εργασίες της σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατέληξαν ουσιαστικά στην δημιουργία ενός εγχειριδίου θα λέγαμε μέσω του οποίου μπορούμε σαν φορείς να αυτοαξιολογηθούμε ή να εφαρμόσουμε πολιτικές ποιότητας. Και επιπλέον η ομάδα εργασίας η οποία λειτούργησε σε ευρωπαϊκό επίπεδο ασχολήθηκε και με δείκτες ποιότητας, ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον θέμα για να μπορούμε στο μέλλον να μετρούμε τα βήματα που κάνουμε προς την σωστή κατεύθυνση.

Η λογική είναι γνωστή στους περισσότερους, έρχεται μέσω κύκλων ποιότητας. Δεν θέλω να επιμείνω σε αυτή την διαφάνεια. Αλλά ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ένα από τα τμήματα αυτού του πυλώνα θα

λέγαμε των ευρωπαϊκών πολιτικών, γιατί έρχεται να ακουμπήσει το ιδιαίτερα ενδιαφέρον θέμα των διαδικασιών αναγνώρισης μη τυπικής και άτυπης μάθησης.

Μέσα λοιπόν σε αυτό το θέμα της ποιοτικής αντιμετώπισης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης βλέπουμε ουσιαστικά ότι η διαδρομή ενός ατόμου ουσιαστικά κινείται ανάμεσα σε δύο άξονες. Έναν άξονα, βλέπουμε δύο παράλληλες γραμμές. Φανταστείτε ότι μία παράλληλη γραμμή αφορά όλους τους τυπικούς φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης. Και η άλλη αφορά όλες τις υπόλοιπες περιοχές της ζωής μας από την οποία μπορούμε να αποκτήσουμε γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες.

Και βλέπουμε ότι η διαδρομή ενός ατόμου μέσα στο πλαίσιο μιας δια βίου μάθησης είναι μια συνεχής πορεία και συγκέντρωση ανάμεσα σε αυτούς τους δύο άξονες των απαραίτητων προσόντων. Συγκέντρωσης που οδηγεί στην τρίτη σημαντική πρωτοβουλία, στις πιστωτικές μονάδες. Ένα θέμα που έρχεται να αγγίξει ακριβώς και την ουσία πιστεύω των θεμάτων που συζητούνται σε αυτή την διημερίδα, γιατί στην πραγματικότητα το θέμα της δημιουργίας δόμησης και μορφής των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει πολύ μεγάλη σχέση με το κατά πόσον αυτά τα προγράμματα είναι λογικά δομημένα, έτσι ώστε η προσφορά του σε διαφορετικά επίπεδα να μην οδηγεί σε αδιέξοδα. Θα έχουμε στην συνέχεια την δυνατότητα να το δούμε στην παρουσίαση.

Η λογική ενός συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων ξεκινάει από την δόμηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με βάση μονάδες. Και σαν μονάδες γιούνιξ θα μπορούσαμε να πούμε ένα σύνολο από γνώσεις και δεξιότητες που μπορούμε να

αξιολογήσουμε, να αναγνωρίσουμε και εάν χρειαστεί να πιστοποιήσουμε.

Τα προγράμματα σπουδών θα πρέπει να δομούνται με τέτοιο τρόπο ώστε αυτές οι μονάδες να είναι αναγνωρίσιμες και μεταφέρσιμες ανάμεσα σε διαφορετικά συστήματα τόσο στην ίδια χώρα όσο και σε διαφορετικές χώρες.

Η πίεση χρόνου απλώς θα με αναγκάσει να δείξω επιγραμματικά ότι οι μονάδες, οι γνωστικές αυτές μονάδες θα πρέπει να αντιστοιχούν σε κάποιο αριθμό πιστωτικών μονάδων, που είναι η μεζούρα με τις οποίες τις μετράμε. Και σε ένα τέτοιο σύστημα θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας και την εμπειρία αλλά και την δυνατότητα μεταφοράς και αναγνώρισής τους ανάμεσα από τα διαφορετικά συστήματα όπως προαναφέρθηκε.

Τα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης, επαγγελματικής εκπαίδευσης, θα πρέπει να δομηθούν με αυτόν τον τρόπο αντιστοιχώντας σε συγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα και επαγγελματικά πρότυπα, έτσι ώστε η ιδεατή και ελπίζω όχι τόσο μακρινή μορφή ενός συστήματος να περιλαμβάνει την δόμηση και την ύπαρξη διαφορετικών διαδρομών που οδηγούν σε πιστοποιήσεις ή και υποπιστοποιήσεις γνώσεων και δεξιοτήτων.

Οι δομές θα πρέπει πλέον να κοιτάζουν με διαφορετικό μάτι τα προγράμματα εκπαίδευσης, είτε επαγγελματικής εκπαίδευσης, είτε αρχικής κατάρτισης, είτε συνεχιζόμενης κατάρτισης, έχοντας πάντα υπόψη ότι η εμπειρία θα είναι ένας χώρος ο οποίος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ιδιαίτερα όταν θα πρέπει να δούμε συνολικά την εικόνα που θα πρέπει να έχουν στο μέλλον τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα συστήματα κατάρτισης.

Αυτή η διαφάνεια νομίζω ουσιαστικά κλείνει την παρουσίαση, γιατί μας δείχνει ποιο θα ήταν το ιδανικό, φυσικά με τις κατάλληλες προσαρμογές, σε ένα ευέλικτο σύστημα το οποίο θα επέτρεπε την ελεύθερη και απρόσκοπτη κίνηση από τα συστήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην κατάρτιση και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία και χρησιμοποιώντας σαν όχημα τις πιστωτικές μονάδες που θα αναγνωρίζουν τα διάφορα θα λέγαμε πακέτα γνώσης που συσσωρεύουμε στην ζωή μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Και εμείς ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Ζαχείλα για την πράγματι πολύ εμπειριστατωμένη εισήγησή του.

Και να καλέσω στο βήμα τον κύριο Σταύρου Σταύρου, τέως Αναπληρωτή Πρόεδρο του CEDEFOP να μας αναπτύξει το θέμα:

ΘΕΜΑ

**«Δυνατότητες και όρια διάγνωσης τάσεων στη
συζήτηση επαγγελματών - πτυχές και προσεγγίσεις
του ζητήματος με βάση τις εμπειρίες στην Ε.Ε.»**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και καθηγητής Πανεπιστημίου_

Κος ΣΤΑΥΡΟΥ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Δεν ξέρω κάποια άλλη ιδιότητα εάν έχετε.

Κος ΣΤΑΥΡΟΥ:

Όχι δεν είμαι μηχανικός, είμαι οικονομολόγος. Οικονομολόγος της εκπαίδευσης συγκεκριμένα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Ωραία. Είστε κομμάτι της εκπαίδευσης και εσείς λοιπόν.

Κος ΣΤΑΥΡΟΥ:

Ίσως σας εκπλήσσει το γεγονός πως ένας πρώην αναπληρωτής διευθυντής ενός ευρωπαϊκού κέντρου επανέρχεται στην παραδοσιακή μορφή των διαφανειών, αλλά εδώ και δεκαπέντε μέρες δεν διαθέτω πια την υποστήριξη των βοηθών μου να μου φτιάχνουν τις ... και πρέπει να στήσω το ιδιωτικό μου πλέον ηλεκτρονικό γραφείο και αυτό παίρνει κάποιο χρόνο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ το Τεχνικό Επιμελητήριο για την πρόσκληση. Και θα μου επιτρέψετε και εγώ συνεχίζοντας την αρχή της δεύτερης Συνεδρίας μετά το μεσημεριανό διάλειμμα να αναφερθώ σε ορισμένες ευρωπαϊκές εμπειρίες όσον αφορά τα όρια και τις δυνατότητες διάγνωσης τάσεων σχετικά με τα επαγγέλματα.

Οι κυβερνήσεις των περισσότερων χωρών προσπαθούν ανέκαθεν να προβλέψουν τις μελλοντικές εξελίξεις όσον αφορά τα επαγγέλματα, ειδικότερα δε το περιεχόμενο και το επίπεδό τους, προκειμένου να σχεδιάσουν το εκπαιδευτικό σύστημα με τρόπο ώστε αυτό να ανταποκριθεί στην μεσομακροπρόθεσμη ζήτηση της αγοράς εργασίας όσο καλύτερα γίνεται. Είναι μία εύλογη επιδίωξη των υπευθύνων πολιτικού σχεδιασμού, αφού ως γνωστόν απαιτούνται πολλά χρόνια έως ότου εκπαιδευτούν και προετοιμαστούν επαγγελματικά οι νέοι και νέες σε σχολές διαφόρων ειδών και επιπέδων.

Ωστόσο μολονότι μία τέτοια προσπάθεια είναι καταρχήν κατανοητή και χρήσιμη, είναι σκόπιμο να επισημάνουμε ορισμένες

εγγενείς αδυναμίες της προκειμένου να ελαχιστοποιήσουμε τις σχετικές αρνητικές επιπτώσεις στην πράξη.

Η ρήση ενός διάσημου αμερικανού επιστήμονα ότι αντί να επιχειρούμε να προβλέψουμε το μέλλον ας προσπαθήσουμε να το διαμορφώσουμε οι ίδιοι, έχει την σημασία της και στην περίπτωσή μας.

Εκπαίδευση και κατάρτιση που με όρους γνώσεων και ικανοτήτων υπερβαίνει την ζήτηση της οικονομίας δεν είναι περιττή και άχρηστη, αλλά αντιθέτως δημιουργεί νέα ζήτηση. Εξάλλου κάθε πρόοδος θα ήταν αδιανόητη αν οι άνθρωποι μάθαιναν αποκλειστικά και μόνον αυτά που κατά καιρούς θα ζητούσε η αγορά. Είναι ακριβώς το σχετικό πλεόνασμα γνώσεων, ικανοτήτων και εμπειριών πρωτογενές μέσα από την εκπαίδευση και δευτερογενές μέσα από την εργασία και την ζωή εκείνο το οποίο δημιουργεί την δυναμική των εξελίξεων.

Θα μου επιτρέψετε δε να επαναλάβω το αυτονόητο. Ότι δηλαδή όσα μαθαίνουμε δεν σκοπεύουμε να τα χρησιμοποιήσουμε μόνο για την δουλειά μας, αλλά εξίσου για να αναπτύξουμε και να ολοκληρώσουμε την προσωπικότητά μας.

Εκτός απ' αυτά οι προσπάθειες έγκαιρης πρόβλεψης των μελλοντικών τάσεων ως προς την ζήτηση των επαγγελματιών παρουσίαζαν και εν μέρει ακόμη παρουσιάζουν καίριες αδυναμίες, σύμφυτες με την μεθοδολογία που χρησιμοποιούν.

Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί, και ίσως οι παλαιότεροι το γνωρίζουν, το μεσογειακό περιφερειακό πρόγραμμα του ΟΟΣΑ από την δεκαετία του '60 που παρείχε σε χώρες της Μεσογείου την δυνατότητα να σχεδιάσουν το εκπαιδευτικό τους σύστημα στην βάση ορισμένων μεσομακροπρόθεσμων προβλέψεων των αναγκών σε ειδικότητες.

Ωστόσο οι πραγματικές εξελίξεις στα χρόνια που ακολούθησαν απείχαν κατά πολύ από εκείνες τις προβλέψεις. Κυριότερη αιτία αυτής

της αποτυχίας ήταν η άκριτη προβολή στο μέλλον όλων σχεδόν των τεχνολογικών και οργανωτικών δεδομένων της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και των καταναλωτικών συμπεριφορών που ίσχυαν όταν έγινε η πρόβλεψη.

Εάν λοιπόν αυτή η στατική και συντηρητική αντίληψη για τις κοινωνικοοικονομικές δομές ξεπεράστηκε από τα γεγονότα ήδη στις δεκαετίες του '60 και του '70, εύκολα αντιλαμβάνεστε πόσο περισσότερο εξωπραγματική είναι στην σημερινή εποχή, όπου οι ιλιγγιώδεις εξελίξεις και μεταλλαγές τόσο μέσα όσο και πέρα από την επαγγελματική ζωή κυριολεκτικά κόβουν την ανάσα.

Οι ταχύτατοι ρυθμοί με τους οποίους αλλάζουν περιεχόμενο, μέθοδοι και περιβάλλον της εργασίας, όπως επίσης και η χρήση του ελεύθερου χρόνου, καθιστούν ακόμη πιο δύσκολες οποιεσδήποτε μεσομακροπρόθεσμες προβλέψεις για το ποια επαγγέλματα θα έχουν αυξημένη ζήτηση και ποια ενδέχεται να φθίνουν ή και να εξαφανιστούν. Τούτο μάλιστα όταν είναι γνωστό ότι τα συστήματα κυρίως της εκπαίδευσης και λιγότερο της κατάρτισης χρειάζονται αρκετό χρόνο για να προσαρμοστούν σε νέα δεδομένα.

Όμως παρ' όλες αυτές τις δυσκολίες το ζήτημα της ικανοποιητικής ανταπόκρισης του εκπαιδευτικού συστήματος στις ανάγκες της οικονομίας γενικότερα και της αγοράς εργασίας ειδικότερα, παραμένει όχι μόνο επίκαιρο αλλά γίνεται όλο και πιο επιτακτικό.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα τελευταία χρόνια αυτό απασχολεί έντονα ακόμη και έναν τομέα όπου η συσχέτιση της παραγωγής του με την αγορά εργασίας δεν συνήθιζε να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Μιλάμε για τα πανεπιστήμια, η αναδιάρθρωση και ο προσανατολισμός των οποίων έχουν καταστεί αντικείμενο εντονότατης δημόσιας

διαβούλευσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Μπολόνια, την Πράγα, το Βερολίνο και λίαν προσεχώς το Μπέργκεν, να σηματοδοτούν τις διάφορες φάσεις εξέλιξης των σχετικών συζητήσεων και αποφάσεων.

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, κάποιες γενικές πληροφορίες.

(...) του ανθρώπινου δυναμικού τους, αλλά και στην σωστή κατανομή του. Έτσι το ποσοστό των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συνεχίζει σπουδές στην τριτοβάθμια σπανίως ξεπερνά το 50%. Μάλιστα στην ηγέτιδα οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Γερμανία αυτό δεν ξεπερνά το 35%. Οι περισσότεροι από τους υπόλοιπους επιλέγουν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Αυτό αντικατοπτρίζει το αυτονόητο. Ότι δηλαδή μια οικονομία υψηλών επιδόσεων δεν μπορεί να βασίζεται μόνον σε αποφοίτους πανεπιστημίων οι οποίοι ασχολούνται με το μάνατζμεντ, την έρευνα, την ανάπτυξη και την ανώτατη διοίκηση, αλλά εξίσου στα μεσαία στελέχη. Δηλαδή σε εξειδικευμένους τεχνολόγους, τεχνικούς και τεχνίτες που καλύπτουν τον τομέα των εφαρμογών.

Από ποσοτική άποψη λοιπόν βλέπουμε ότι οι ροές του μαθητικού δυναμικού αυτών των χωρών αντανakλούν και διαμορφώνουν την γενική εικόνα όπως προαναφέρθηκε.

Εκτός απ' αυτό όμως υπάρχει και η ποιοτική διάσταση αφού σύμφωνα με την συσσωρευμένη εμπειρία του CEDEFOP η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση απολαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα στις περισσότερες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου οι μεταρρυθμίσεις είναι συνεχείς και τα καινοτομικά στοιχεία έντονα.

Στις 14 Δεκεμβρίου της περασμένης χρονιάς με αφορμή μία μεγάλη εκδήλωση και πανευρωπαϊκά συνέδρια στα πλαίσια της

Ολλανδικής Προεδρίας υπογράφηκε στο Μάαστριχ από επίσημους εκπροσώπους 32 χωρών η ομώνυμη διακήρυξη με τίτλο «Μελλοντικές προτεραιότητες για μια στενότερη ευρωπαϊκή συνεργασία στην επαγγελματική κατάρτιση». Πρόκειται ουσιαστικά για μία συμπλήρωση και επικαιροποίηση της διακήρυξης της Κοπεγχάγης από το 2000 όπου έγινε προηγουμένως λόγος.

Κύρια επιδίωξη είναι η συμβολή στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, έτσι ώστε να επιτευχθούν οι λεγόμενοι στόχοι της Λισσαβόνας όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό.

Στην διακήρυξη αυτή αφού υπογραμμίζεται η θεμελιώδης σημασία αυτού του τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο αναφέρονται τέσσερα σημεία στα οποία θα έπρεπε να εστιάζουν οι μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

1ον. Η βελτίωση της εικόνας και του κύρους της.

2ον. Η καινοτομία και η υψηλή ποιότητα.

3ον. Ειδική μέριμνα για τα άτομα χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης και εξειδίκευσης.

Και 4ον. Η διασύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την ζήτηση της αγοράς εργασίας σε μία κοινωνία της γνώσης.

Όπως προαναφέρθηκε λοιπόν προβάλλει ανάγκη μιας ακόμη καλύτερης διασύνδεσής της με την αγορά εργασίας.

Γνωρίζοντας καλά τις μεθοδολογικές και τεχνικές αδυναμίες παλαιότερων μοντέλων πρόγνωσης αναγκών σε ειδικότητες όπως αυτό που προανέφερα του ΟΟΣΑ, το CEDEFOP υποκίνησε προσφάτως έναν ευρύ επιστημονικό διάλογο σε συνδυασμό με την επανεξέταση των συναφών πρακτικών εργαλείων που θα ήταν χρήσιμα στην πολιτική με

την έννοια της συμβολής τους σε ένα μακροχρόνιο σχεδιασμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Σε μία επιστημονική συνάντηση γόρκσοπ στο Βερολίνο το Μάιο του 2002 έγινε αρχικά μία κριτική ανασκόπηση πολλών σύγχρονων πρακτικών μεθόδων έγκαιρου εντοπισμού των αναγκών σε επαγγέλματα που εφαρμόζονταν σε διάφορες χώρες μέλη. Και έχουμε εδώ τα παραδείγματα της Γερμανίας με το Φρεκ Βενς, το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξιοπιστία των πτυχίων και συντάσσονται διάφορα εναλλακτικά σενάρια. Στην Ισπανία με ένα παρατηρητήριο επαγγελματών να καταγράφει και να αξιολογεί τις σχετικές εξελίξεις. Στην Ιταλία με ένα δίκτυο καταγραφής των τάσεων δημιουργίας νέων ειδικοτήτων. Και την Ολλανδία, όπου ένα συγκεντρωτικό μοντέλο εντοπίζει αλληλεπιδράσεις μεταξύ επιμέρους κλάδων της αγοράς εργασίας και υποκαταστάσεις επαγγελμάτων.

Η κοινή διαπίστωση πως οι νέες απόπειρες είναι επιστημονικά στιβαρές και αξιόπιστες και έχουν στην πλειονότητά τους θετικά ή τουλάχιστον ενθαρρυντικά αποτελέσματα ώθησαν το CEDEFOP και άλλους οργανισμούς ή ινστιτούτα να διοργανώσουν ένα μεγάλο διεθνές συνέδριο το Μάιο του 2003, όπου η συζήτηση εστιάστηκε σε ζητήματα λήψης μέτρων πολιτικής.

Αποφασίστηκε λοιπόν ομόφωνα η δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού δικτύου έγκαιρου εντοπισμού των αναγκών σε ειδικότητες, του λεγόμενου Σκίλσνετ το οποίο θα λειτουργούσε και λειτουργεί υπό την εποπτεία του CEDEFOP.

Οι τάσεις, οι γενικές τάσεις όσον αφορά τις μεθόδους και τα συστήματα πρόγνωσης μπορούν να συνοψιστούν στα εξής τέσσερα σημεία.

1ον. Ο σχεδιασμός του ανθρώπινου δυναμικού στην βάση ενός δεδομένου λογισμικού έπαψε προ πολλού να θεωρείται ως μοναδικός ή βασικός τρόπος πρόγνωσης των αναγκών σε εργατικό δυναμικό.

2ον. Η πρόγνωση επιτελεί πλέον δύο λειτουργίες. Πρώτον, μία πολιτική αποτελώντας σημείο αναφοράς για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων. Και δεύτερον, μία πληροφοριακή που συνδέεται με την συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

3ον. Τα στοιχεία για την αγορά εργασίας αναδεικνύονται πλέον ως ένα δημόσιο αγαθό που εξυπηρετεί πολύ περισσότερους ανθρώπους πέρα από εμπειρογνώμονες ή φορείς άσκησης πολιτικής και κοινωνικούς εταίρους.

Και 4ον. Το κρίσιμο ερώτημα σήμερα δεν είναι πια πόσα άτομα σε τούτο και εκείνο το επάγγελμα θα ζητούνται σε πέντε έως δέκα χρόνια, αλλά ποια επαγγέλματα και τι είδους νέες ειδικότητες και δεξιότητες καθώς και ποιας ποιότητας εργατικό δυναμικό θα ζητείται.

Ερχόμαστε τώρα να πούμε πολύ πιο συνοπτικά ποια είναι τα ισχυρά και ποια τα αδύνατα σημεία που χαρακτηρίζουν αυτές τις σύγχρονες τάσεις.

Στα θετικά συγκαταλέγεται:

Η καλύτερη ενημέρωση για την αγορά εργασίας και τις έρευνες που γίνονται σε άλλες χώρες.

Η ολιστική προσέγγιση, που σημαίνει ότι δεν βασίζομαι μόνο σε ένα μοντέλο ή σε μία πηγή πληροφοριών αλλά σε περισσότερες τις συνδυάζω και έτσι αποκτώ πιο αξιόπιστα στοιχεία.

3ον. Υπάρχουν συστήματα σήμερα σε ορισμένες χώρες μέλη όπου γίνεται αυτόματη καταγραφή νέων εξειδικεύσεων που εμφανίζονται τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

4ον. Χρησιμοποιείται πλέον το διαδίκτυο, ούτως ώστε να διοχετευτούν αυτές οι πληροφορίες προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Και 5ον. Οι διακλαδικοί φορείς εμπειρογνωμοσύνης έχουν αυξημένη παρέμβαση στο ζήτημα και εδώ έχουμε τα παραδείγματα της Πολωνίας και της Κύπρου. Και σε περιφερειακό ή κλαδικό επίπεδο υπάρχουν φορείς οι οποίοι αξιοποιούν, φορείς παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης που αξιοποιούν σε καθημερινή βάση την διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη που σχετίζεται με την πρόγνωση των αναγκών, όπως γίνεται στην Ολλανδία, την Ιταλία, την Νορβηγία, την Τσεχία και την Ρουμανία.

Τα αδύνατα σημεία:

Πολλές προσπάθειες διεξάγονται παράλληλα και ασύνδετα η μία με την άλλη.

Τα αποτελέσματα και συμπεράσματα ερευνών καθυστερούν χρονικά.

Η μετουσίωση των αποτελεσμάτων σε πολιτικές και πράξη χωλαίνει.

Σε ορισμένες υποψήφιες χώρες όπως στην Βουλγαρία τα στοιχεία είναι κακής ποιότητας.

Η ολιστική προσέγγιση είναι μεν επιθυμητός στόχος, αλλά εξαρτάται από τις ικανότητες των επιμέρους ερευνητών και όχι από μία συστηματική δομή που διασφαλίζει κάτι τέτοιο.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση πολλές προσπάθειες μοιάζουν να είναι ίδιες, αλλά δεν είναι γιατί η μεθοδολογία τους διαφέρει και έτσι τα στοιχεία δεν είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους.

Επανερχόμενοι στο Σκίλσνετ θέλουμε να σημειώσουμε ότι μετά την ίδρυση που ακολούθησε το 2003 ακολούθησε μία διάσκεψη συνεργασίας τον Απρίλιο του 2004 στο Χάλε της Γερμανίας με θέμα

τον εντοπισμό ειδικοτήτων στον τομέα του τουρισμού. Και εδώ με λύπη μου θα σας πω ότι παρά τις επανειλημμένες μου προσπάθειες προς διάφορους φορείς εκπαίδευσης και το ΣΕΤΕ εστάθη αδύνατον να υπάρξει ελληνική εκπροσώπηση την στιγμή που ο τουρισμός είναι μετά την ναυτιλία η δεύτερη μεγαλύτερη βιομηχανία μας.

Επίσης έγινε ένα συμπόσιο στο Στρασβούργο τον Σεπτέμβριο του 2004 με θέμα «Δημιουργία ευρωπαϊκών ειδικοτήτων» και προβλέπεται για τους επόμενους μήνες, και αυτό ενδιαφέρει εσάς ειδικά τους μηχανικούς, ένα συμπόσιο με θέμα τις νέες τεχνολογίες, ειδικά δε τις νανοτεχνολογίες και τις απαιτούμενες σχετικές ειδικότητες πέρα και κάτω από το επίπεδο της τριτοβάθμιας. Διότι όπως είπαμε μία οικονομία δεν λειτουργεί μόνο με διπλωματούχους αλλά και με εντελώς σωστά καταρτισμένους εμπειροτέχνες.

Το Σκίλσνετ για το οποίο σας μίλησα είναι ήδη πραγματικότητα. Μπορείτε να έχετε προσπέλαση σε αυτό στον δικτυακό χώρο τον οποίον σας αναφέρω. Υπεύθυνος είναι ο κύριος Μάνφρε Τέσερινγκ. Το Σεντεφόπ έχει την ευτυχία να έχει ως κορυφαίο εμπειρογνώμονά του τον πρώην επιστημονικό διευθυντή του γερμανικού ΟΑΕΔ και ειδικά του Ινστιτούτου Ερευνών αγοράς εργασίας. Καταλαβαίνετε για τι διαμετρήματος εμπειρογνώμονα μιλάμε.

Και βεβαίως το δίκτυο αυτό επιδιώκει να αποκαταστήσει επαφές μεταξύ των ερευνητών που ασχολούνται με αυτό το θέμα. Να αποφύγουμε δηλαδή την ξανα-ανακάλυψη του τροχού όσο μπορούμε. Να αναζητηθούν από κοινού καινούργιες ειδικότητες που θα ισχύουν σε περισσότερες από μία χώρες. Να συλλεχθούν και να συνδυαστούν ποιοτικά αλλά και ποσοτικά στοιχεία. Και τέλος να ασχοληθούν με διάφορους εξειδικευμένα με κλάδους ή με ομάδες στόχους όπως είναι οι μετανάστες και ούτω καθεξής.

Στην γραπτή εισήγησή μου την οποίαν έχω υποβάλει στους διοργανωτές αναφέρομαι και εγώ και όπως και πολλοί άλλοι ομιλητές στις αδυναμίες της ελληνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, δεν χρειάζεται να τις επαναλάβω. Θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ σε κάποια σημεία στα οποία νομίζω ότι πρέπει να εστιαστεί η προσοχή σε όποιες προσπάθειες μεταρρύθμισης και αναζωογόνησης επαγγελματικής εκπαίδευσης πρόκειται να γίνουν από δω και μπρος.

Πρώτον θα πρέπει η ευρωπαϊκή διάσταση να ληφθεί σοβαρά υπόψη. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι εκτός από το ό,τι δημιουργείται σιγά - σιγά μία ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, δημιουργείται και μία ευρωπαϊκή αγορά εκπαίδευσης και κατάρτισης. Δεν μπορούμε να αγνοούμε τα δεδομένα εάν θέλουμε να νοιαστούμε πραγματικά για το μέλλον των παιδιών μας.

Συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν σημαίνει μόνον απορρόφηση πόρων από τις Βρυξέλλες, για τις οποίες συχνά αναφερόμαστε σε τρίτο πρόσωπο, λες και εμείς είμαστε απέξω, αλλά σημαίνει ενεργό συμμετοχή. Και εκεί τα περιθώρια για την Ελλάδα τουλάχιστον στον τομέα για τον οποίον μπορώ να μιλήσω εγώ είναι τεράστια.

Ως πλαίσιο αναφοράς για την αναμόρφωση μεταρρύθμιση όλου του εκπαιδευτικού συστήματος από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο, πρέπει να χρησιμοποιείται πλέον η δια βίου μάθηση. Και είναι σημαντικό ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση επέλεξε το όρο «δια βίου μάθηση» και όχι «εκπαίδευση ή κατάρτιση», διότι εκείνο που μετράει είναι το αποτέλεσμα, το τι μαθαίνει κανείς.

Οι βασικές ικανότητες στις οποίες αναφέρθηκαν πολλοί ομιλητές. Μαθαίνουμε τα παιδιά να μαθαίνουν. Μαθαίνουμε ξένες γλώσσες, εξοικείωση με τους υπολογιστές, να δουλεύουν σε ομάδες, να

αντιμετωπίζουν προβλήματα, να έχουν ευελιξία πνευματική. Να πιστοποιούμε τις άτυπες ικανότητες και τα προσόντα. Δεν μπορούμε να μιλάμε για δια βίου μάθηση όταν η τυπική εκπαίδευση σταματάει χοντρικά στην ηλικία των 30 αποκτώντας ένα διδακτορικό. Από κει και πέρα ότι μαθαίνουμε στην ζωή μας το μαθαίνουμε άτυπα, αλλά δεν πρέπει να πάει χαμένο, πρέπει να το πιστοποιούμε, να το αναγνωρίζουμε. Να το συνδέουμε π.χ. με επαγγελματική καριέρα, διότι μόνον έτσι δίνουμε κίνητρο στους ανθρώπους για να ενταχθούν σε αυτό που λέγεται δια βίου μάθηση.

Μιλάμε πολλές φορές, και ο κύριος Ζαχείλας μίλησε για σπονδυλωτά προγράμματα αλλά δεν είναι πανάκεια, υπάρχουν και όρια γι' αυτό. Δεν μπορούμε να συνδυάσουμε τα πάντα σε άπειρους συνδυασμούς. Και τέλος μίλησε για το γιούροπας σιβί, για το ευρωπαϊκό βιογραφικό, και εγώ έχω να σας πω εδώ το εξής τελειώνοντας. Ότι ένας πολίτης Ευρωπαίος ο οποίος είναι εγγράμματος όσον αφορά τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και εφόσον οι εθνικές και οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες αξιολογούν ποιοτικά το τι συμβαίνει στο Γιούρες στην ζήτηση και προσφορά εργασίας, αναδεικνύουν τα προβλήματα, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και τις τάσεις έχοντας ως δεδομένο το βιογραφικό του, ξέροντας δηλαδή τι μπορεί και τι δεν μπορεί να κάνει, μπορεί να μπει στον Πλοτέα που είναι μία άλλη βάση δεδομένων που μας δείχνει που υπάρχει προσφορά επαγγελματικής εκπαίδευσης αρχικής και συνεχιζόμενης. Και να συμπληρώσουμε τα κενά βλέποντας του τι συμβαίνει στην αγορά εργασίας που έχουμε εμείς, ούτως ώστε να μπορέσουμε ευκολότερα να βρούμε θέσεις εργασίας.

Και τέλος κλείνοντας θέλω να πω κάτι για το οποίο έγινε πολύ λίγος λόγος στην Ελλάδα, η αναδιάρθρωση των πανεπιστημίων, η Μπολόνια, στον βωμό θα έλεγα τη προσαρμογής στην αγορά εργασίας.

Από την μια μιλάμε σε όλη την Ευρώπη για την αναβάθμιση της ποιότητας και τους κύρους της επαγγελματικής κατάρτισης, αλλά πολύ λίγοι ή σχεδόν κανένας δεν έχει δημόσια εκφράσει την επιφύλαξη του ή τον φόβο του μέχρι σήμερα για το τι θα γίνει με τους αποφοίτους των πανεπιστημίων επιπέδου Μπάτσελορ. Αυτοί λέει θα ασχολούνται με την εφαρμογή, με την παραγωγή. Ε, τότε τι θα κάνουν οι αναβαθμισμένοι απόφοιτοι της επαγγελματικής κατάρτισης; Να ένα ερώτημα για το οποίο αξίζει να αφιερωθεί περισσότερη φαιά ουσία μεταξύ των άλλων.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Σταύρου για την πράγματι εμπειριστατωμένη εισήγησή του.

Να καλέσω στο βήμα τον κύριο Ξενοφών Τσούρο, Επισμηναγό Μηχανικό Αεροσκαφών, Σχολή Ικάρων, που θα αναπτύξει το θέμα: «Εκτίμηση Αναγκών σε Τεχνικές Ειδικότητες στην Πολεμική Αεροπορία».

Μία παράκληση στους εισηγητές. Να σεβαστούμε το χρόνο των 15 λεπτών, διότι ο χρόνος τρέχει και φαντάζομαι ότι δεν θα είμαστε μέσα στο χρόνο που πρέπει να τελειώσουμε την σημερινή ημερίδα.

Επίσης θα ήθελα να πω το εξής. Ότι καλό θα είναι να δούμε και το τελευταίο κομμάτι το στρογγυλό τραπέζι. Έχουμε καλέσει όλους τους εκπροσώπους των φορέων για να μας πούνε τις απόψεις τους.

Και θα έκανα μία παράκληση στους συναδέλφους, παρόλο που είναι Σάββατο απόγευμα να παρακολουθήσουμε όλοι αυτό το

στρογγυλό τραπέζι και την πράγματι φαντάζομαι πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση. Ευχαριστώ.

Ο κύριος Τσούρος παρακαλώ έχει το λόγο.

ΘΕΜΑ

«Εκτίμηση Αναγκών σε Τεχνικές Ειδικότητες στην Πολεμική Αεροπορία»

Κος ΤΣΟΥΡΟΣ:

Εκ μέρους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας οφείλω να ευχαριστήσω το Τεχνικό Επιμελητήριο για την πρόσκληση και την ευκαιρία που μας δίνετε να καταθέσουμε και εμείς την άποψή μας οι Ένοπλες Δυνάμεις για την τεχνική κατάρτιση και εκπαίδευση.

Η Πολεμική Αεροπορία είναι ένας χώρος ο οποίος προσφέρει αρκετές θέσεις εργασίας ετησίως σε τεχνικές ειδικότητες. Είναι ένας χώρος ο οποίος παρέχει τεχνική εκπαίδευση, παράλληλα όμως παράγει και γνώση μέσα από ερευνητικά προγράμματα. Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε, και θα προχωρήσω στην εισήγησή μου.

Γνωρίζετε ποιος ήταν ο Τσας Τέιλορ; Πιθανώς όχι. Ήταν ο αφανής ήρωας της πρώτης μηχανοκίνητης πτήσης. Η ιστορία της πτήσης των αδελφών Ράιτ μπορεί να είναι σε όλους γνωστή, ελάχιστη είναι όμως η αναγνώριση της σκληρής δουλειάς και του εξαιρετικού μυαλού του μηχανικού τους Τέιλορ.

Αντίστοιχα σήμερα η σκέψη μας πρέπει να πηγαίνει στους τεχνικούς της Πολεμικής Αεροπορίας που εργάζονται με μόχθο για την αξιοπιστία των πτητικών μέσων προκειμένου η Πολεμική Αεροπορία να πραγματοποιεί με ασφάλεια τις χιλιάδες εξόδους αεροσκαφών που

απαιτούνται ετησίως για την προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων.

Για την επίτευξη της αποστολής της η Πολεμική Αεροπορία χρειάζεται προσωπικό με σωστή τεχνική κατάρτιση, εξειδίκευση και δεξιότητες.

Από την άλλη μεριά όμως υπάρχει μία έντονη ανησυχία ότι η τεχνολογική διάσταση της εκπαίδευσης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Κυρίες και κύριοι, θα σας ενημερώσω για τις ανάγκες της Πολεμικής Αεροπορίας σε τεχνικές ειδικότητες με σκοπό να διαμορφώσετε μία ολοκληρωμένη άποψη για το βασικό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτείται να έχει το τεχνικό προσωπικό για να ενταχθεί ομαλά τεχνική δομή της Πολεμικής Αεροπορίας, έτσι ώστε να συμβάλλετε από την θέση σας στην βελτίωση της ποιότητας τεχνικής υποστήριξης.

Συγκεκριμένα θα αναφερθώ στις κυριότερες γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου της τεχνικής υποστήριξης στις τεχνικές ειδικότητες και στα συμπεράσματα των αξιολογήσεων του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Προκειμένου να κατανοήσετε τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται θα αναφερθώ σύντομα στο αντικείμενο της τεχνικής υποστήριξης. Κύρια αποστολή λοιπόν είναι η προληπτική, βελτιωτική, και επισκευαστική συντήρηση αεροσκαφών, ελικοπτέρων, διάφοροι εξοπλισμοί που βλέπετε στην διαφάνεια τηλεπικοινωνιακών μέσων, διαδρόμων προσγείωσης, κτιριακών εγκαταστάσεων.

Δεδομένου ότι υπάρχει μεγάλη ποικιλία και στο μέγεθος του υλικού όπως είδατε, δημιουργούνται υψηλές απαιτήσεις εξειδίκευσης. Και για την καλύτερη διεκπεραίωση του έργου συντήρησης έχουμε

χωρίσει την συντήρηση σε τρία επίπεδα. Τον πρώτο βαθμό συντήρησης, που εκτελείται στην πολεμική μοίρα και εκτελούνται απλές εργασίες κυρίως εξυπηρέτησης αεροσκαφών λίπανσης και αντικατάστασης μητρώων συγκροτημάτων. Στο δεύτερο βαθμό συντήρησης παράγεται μία πιο εκτεταμένη συντήρηση που φθάνει μέχρι και την επισκευή ή κατασκευή εξαρτημάτων. Ενώ στον τρίτο βαθμό συντήρησης που γίνεται στο εργοστάσιο όπως η ΕΑΒ γίνεται γενική και μερική επισκευή, τροποποίηση, διάσωση, κατασκευή εξαρτημάτων.

Οι προϋποθέσεις που πρέπει εξασφαλίζονται προκειμένου το τεχνικό προσωπικό να εκτελεί σωστά μία συγκεκριμένη εργασία είναι εκτός από τις σαφείς τεχνικές οδηγίες και τα εργαλεία οπωσδήποτε γνώση και δεξιότητα στην εφαρμογή και χρήση. Απαραίτητη είναι η γνώση στην χρήση συντήρηση, αλλά και της σχεδίασης των μηχανών και εργαλείων. Όπως επίσης απαραίτητο είναι να γνωρίζει ο τεχνικός τις πρακτικές εφαρμογές της μηχανικής και της τεχνολογίας. Να εφαρμόζει αρχές, διαδικασίες σχεδίασης και παραγωγής.

Δεξιότητες που απαιτούνται είναι πάρα πολλές και ποικίλουν σε μορφή.

Είναι να μπορεί να κατανοεί και να αναλύει τεχνικά σχέδια και δεδομένα.

Να διαγνώσει και να επιλύει σύνθετα μηχανικά προβλήματα.

Να προσαρμόζεται σε δυναμικές και πολύπλοκες καταστάσεις που απαιτούνται από το επιχειρησιακό περιβάλλον.

Να διαχειρίζεται μεταβαλλόμενο φόρτο εργασίας.

Να μπορεί να αναγνώσκει όργανα μέτρησης.

Να είναι παρατηρητικός.

Να έχει οπτικοκινητικό συντονισμό και δεξιότητες κινητικού σχεδιασμού.

Να έχει καλή, αδρή και λεπτή κινητικότητα.

Όπως επίσης να έχει δεξιότητες καλής επικοινωνίας με τα άλλα μέλη της ομάδος. Και να συνεργάζεται πολύ καλά με την υπόλοιπη ομάδα.

Να λαμβάνει πρωτοβουλίες και αναλαμβάνει και τις ευθύνες του.

Τις βασικές γνώσεις τώρα της ειδικότητας ο κάθε τεχνικός τις αποκομίζει από την σχολή προέλευσης ή από τα διάφορα κέντρα για τους ΕΠΟΠ και τους στρατεύσιμους. Ακολουθεί η θεωρητική εκπαίδευση στα σχολεία των μονάδων για συγκεκριμένο οπλικό σύστημα ή υποσύστημα. Τέλος έπεται η εκπαίδευση στην πράξη το «ον Δε τζομπ τρέινινγκ» για τον συγκεκριμένο τομέα εργασίας που αντιστοιχεί σε έναν βαθμό συντήρησης.

Τα επίπεδα δεξιότητας που έχουν καθιερωθεί και χρησιμοποιούνται σε όλους τους τομείς εργασίας είναι ο βοηθός εκτελεστή, είναι ο άπειρος τεχνικός, ο οποίος έχει περιορισμένη γνώση για το αντικείμενο της εργασίας του και χρησιμοποιείται μόνο βοηθητικά. Είναι ο εκτελεστής, ο υπόλογος εργασίας όπως λέμε, ο οποίος κατέχει βασικές γνώσεις. Γνωρίζει πολύ καλά τα μέτρα ασφαλείας, μπορεί να εκτελέσει χωρίς καθοδήγηση απλές εργασίες, αλλά για σύνθετες εργασίες απαιτεί καθοδήγηση.

Είναι ο επιθεωρητής συνεργείου, είναι ο έμπειρος τεχνικός όπου κατέχει πολύ ικανοποιητικά το αντικείμενο εργασίας του και ο στόχος της Πολεμικής Αεροπορίας είναι το 80% του προσωπικού να φθάνει σε αυτό το επίπεδο.

Τέλος είναι ο επιθεωρητής ελέγχου ποιότητας. Είναι ολοκληρωμένος τεχνικός που εκτελεί με ακρίβεια, ποιότητα και

ταχύτητα το έργο του. Μπορεί να αποτρέψει, να επιλύσει προβλήματα και έχει αναπτύξει ικανότητες κατεύθυνσης και επίβλεψης.

Θα αναφερθώ τώρα στις τεχνικές ειδικότητες όλων των επιπέδων που έχουμε στην Πολεμική Αεροπορία, όπου έχουμε πέντε προελεύσεις. Είναι οι μηχανικοί της ΣΜΑ, είναι οι τεχνολόγοι της ΤΥΑ, είναι οι τεχνίτες της ΕΠΟΠ, είναι οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι στρατεύσιμοι. Και θα αναφερθώ ειδικότερα στις τρεις πρώτες κατηγορίες δεδομένου μόνιμους υπαλλήλους έχουν περιοριστεί τώρα οι προσλήψεις ενώ οι ειδικότητες των στρατευσίμων είναι παρόμοιες με των ΕΠΟΠ.

Η Σχολή Ικάρων Τμήμα Μηχανικών έχει τεθεί στα πεδία των θετικών και τεχνολογικών επιστημών. Η φοίτηση στην Σχολή είναι τετραετής και υπάρχει και πρακτική εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου. Οι απόφοιτοι είναι μηχανικοί ανώτατης στάθμης που ασχολούνται με την επίβλεψη της συντήρησης, την εκπόνηση μελετών και καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις διοίκησης. Εξελίσσονται γρήγορα σε επιθεωρητές ελέγχου ποιότητας.

Η Σχολή Τεχνικών Υποαξιωματικών η ΣΤΥΑ έχει τεθεί στο πεδίο τεχνολογικών επιστημών. Για πρώτη φορά για το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 η ΣΤΥΑ θα δεχτεί ποσοστό 5% των εισακτέων από τα τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια. Η φοίτηση είναι διετής, υπάρχει θεωρητική πρακτική εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι είναι τεχνολόγοι εφαρμογής που ασχολούνται με την εκτέλεση και επίβλεψη συντήρησης. Καταλαμβάνουν θέσεις προϊσταμένου και γίνονται επιθεωρητές εργασιών σε τέσσερα χρόνια, ενώ σε επτά χρόνια μετά την αποφοίτηση μπορούν να γίνουν επιθεωρητές ελέγχου ποιότητας.

Ο θεσμός των ΕΠΟΠ θεσμοθετήθηκε το 2001 και ήδη η Πολεμική Αεροπορία ετοιμάζει την προκήρυξη για την κατάταξη της τρίτης

σειράς ΕΠΟΠ. Η ΕΠΟΠ είναι ουσιαστικά οι τεχνίτες της Πολεμικής Αεροπορίας. Μετά την βασική στρατιωτική εκπαίδευση τους παρέχεται μία σύντομη και πολύ ενός εξαμήνου θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση με δυνατότητα επιμήκυνσης εφόσον το γνωστικό επίπεδο των κατατασσόμενων το επιβάλλει. Δηλαδή έχουμε φτιάξει ένα δυναμικό πρόγραμμα διδακτικών συστημάτων, το οποίο προσαρμόζεται ανάλογα με το επίπεδο εισακτέων.

Η εκπαίδευση της ειδικότητας βασίζεται σε διδακτικά συστήματα που περιέχουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις, καθώς επίσης και σε σχέδια μαθήματος.

Η πλειονότητα των ΕΠΟΠ είναι απόφοιτοι ΙΕΚ ή τεχνικών επαγγελματικών εκπαιδευτηρίων και το επίπεδό τους είναι ικανοποιητικό. Αρχικά χρησιμοποιούνται μόνο ως βοηθοί εκτέλεσης εργασίας, στα τέσσερα χρόνια μπορούν να γίνουν υπόλογοι εργασιών, ενώ επιθεωρητές μπορούν να γίνουν στα έντεκα χρόνια.

Η ΣΜΑ παρέχει τρεις ειδικότητες, εισάγονται περίπου σαράντα υποψήφιοι κάθε χρόνο. Είναι των μηχανικών αεροσκαφών με γνωστικά αντικείμενα όπως είναι αεροναυπηγική, αεροδυναμική, προωθητικά συστήματα, μηχανολογία. Όμως δίνουμε ιδιαίτερα βαρύτητα και στην ηγεσία και στη διοίκηση. παραγωγής. Είναι οι ΤΑΦΙΤΑ οι οποίοι ασχολούνται με τις τηλεπικοινωνίες ραντάρ, τα ηλεκτρονικά, τους υπολογιστές. Και είναι και οι αεροπορικών εγκαταστάσεων υποδομών με κύρια γνωστικά αντικείμενα την κατασκευή αεροδρομίων, την οικοδομική, την συντήρηση υποδομών.

Στις ΣΤΥΑ εισάγονται περίπου 200 υποψήφιοι κάθε χρόνο και παρέχει τις ειδικότητες του μηχανοσυνθέτη, των μεταφορικών μέσων, του ηλεκτρολόγου, του οπλουργού. Και εδώ έχουμε τους οπλουργούς να δίνουμε έμφαση στο κομμάτι των ηλεκτρονικών, δεδομένου ότι τα

νέα οπλικά συστήματα έχουν πολλά ηλεκτρονικά και έτσι έχει αναβαθμιστεί πολύ αυτή η ειδικότητα. Του συντηρητή αεροπορικών εγκαταστάσεων, και του τηλεπικοινωνιών ηλεκτρονικού.

Οι ειδικότητες των ΕΠΟΦ φαίνονται στην διαφάνεια, όπως επίσης και οι θέσεις που προκηρύξαμε το 2003. Τώρα αναμένουμε την επόμενη προκήρυξη για το 2005.

Η Πολεμική Αεροπορία προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης εφαρμόζει σύστημα διασφάλισης της ποιότητας στα πλαίσια του οποίου γίνονται αυτοαξιολογήσεις των σχολών, καθώς και εξωτερικές αξιολογήσεις των αποφοίτων από τους προϊσταμένους τους μόλις πάνε στις μονάδες.

Εδώ θα σταθούμε λίγο, γιατί επισημαίνω ότι τα κύρια προβλήματα που έχουμε από την εκπαίδευση και από την δευτεροβάθμια προέρχονται αλλά και από την δική μας εκπαίδευση που παρέχουμε, και είναι έτσι τα παράπονα που ακούγονται στις εσωτερικές αξιολογήσεις τόσο από τους μαθητές αλλά και από το διδακτικό προσωπικό είναι η ανεπαρκής πρακτική εξάσκηση, η αδυναμία κατανόησης της φυσικής σημασίας ορισμένων μεγεθών, η αδυναμία εκτέλεσης σωστών πράξεων και αναγνώρισης παράλογου αποτελέσματος, οι δυσκολίες στην μετατροπή μονάδων μέτρησης, αλλά και προβλήματα στην χρήση του προφορικού και γραπτού λόγου που είναι πάρα πολύ σημαντικά στο κομμάτι της επικοινωνίας.

Επίσης είναι τελευταίο, αλλά ουσιαστικά είναι νομίζω το κυρίαρχο, ότι υπάρχουν ελλείψεις σε βασικές επιστήμες. Όσο και τα τεχνολογικά μαθήματα υπάρχουν και βοηθούν. Εκεί που πραγματικά οι ελλείψεις ξεκινάνε για το τεχνικό προσωπικό είναι στα μαθηματικά και στην χημεία. Στα μαθηματικά όπου δεν μπορούν να αναγνώσουν ένα

διάγραμμα, έναν πίνακα, και δεν μπορούν να κάνουν κάποιες απλές πράξεις.

Η εξωτερική αξιολόγηση δίνει προβλήματα, όπως η αδυναμία αναγνώρισης και επίλυσης προβλήματος, που είναι σημαντικό για να μπορέσουμε να κάνουμε διάγνωση βλάβης και να την διορθώσουμε την βλάβη. Η αδυναμία εφαρμογής της γνώσης είναι ... στο μέτρο ασφαλείας με αποτέλεσμα να προκύπτουν και ατυχήματα. Η παράλειψη διαδικασιών συντήρησης, η αδυναμία κατανόησης ποιοτικών προτύπων λόγω χαμηλού ποσοστού γνώσης αγγλικής τεχνικής ορολογίας. Αυτό είναι πολύ σημαντικό πρόβλημα για την Πολεμική Αεροπορία, δεδομένου ότι όλα τα ποιοτικά μας πρότυπα οι τεχνικές οδηγίες είναι στα αγγλικά και δεν υπάρχει η δυνατότητα μετάφρασης.

Η αδυναμία λήψης σωστής μέτρησης, οι δυσκολία στην μετατροπή μονάδων από το ένα σύστημα μέτρησης στο άλλο, και η δυσκολία στην κατάκτηση νέων τεχνολογιών.

Εκτιμούμε ότι η οποιαδήποτε προσπάθεια αλλαγής δεν μπορεί παρά να περνάει μέσα από την διαδικασία ανατροφοδότησης των αναλυτικών προγραμμάτων. Η πρώτη διάσταση είναι το περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων που κατά την άποψή μας θα πρέπει να δίνει βαρύτητα σε τομείς όπως η υγιεινή και η ασφάλεια, οι βασικές επιστήμες, άλγεβρα, ευκλείδειο γεωμετρία. Νομίζω στα ΤΕΕ η ευκλείδειος γεωμετρία δεν διδάσκεται, η φυσική, η χημεία. Γνωστικά αντικείμενα όπως οι τεχνικές των μετρήσεων και ο έλεγχος ποιότητας, η τεχνολογία υλικών δεδομένου γιατί έχουμε πολλά νέα υλικά, σύνθετα υλικά στην αεροπορική τεχνολογία. Οι σύγχρονες κατεργασίες. Οπωσδήποτε οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Τα συστήματα παραγωγής και η αγγλική τεχνική ορολογία.

Η δεύτερη συνιστώσα είναι η διδακτική μεθοδολογία που θα πρέπει να δίνει έμφαση στην επίδειξη και στο πείραμα.

Τέλος ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δώσουμε στον τομέα της αξιολόγησης, δεδομένου ότι παρ' όλες τις προσπάθειες που έχουν γίνει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση να μην είναι μόνο κριτήριο αξιολόγησης η αποστήθιση πληροφοριακών στοιχείων, η πράξη δείχνει ότι το αποτέλεσμα δεν είναι ικανοποιητικό.

Έτσι λοιπόν τονίζω πάλι το αυτονόητο ότι θα πρέπει να δίνουμε βαρύτητα σε δεξιότητες όπως η κατανόηση της πληροφορίας, η εφαρμογή στην γνώση στην επίλυση προβλήματος, η δεξιότητα ανάλυσης, η συνθετική ικανότητα, η κριτική σκέψη, η παρατηρητικότητα, η φαντασία, η δημιουργικότητα και η πρωτοτυπία.

Κυρίες και κύριοι, οι γρήγοροι ρυθμοί της τεχνολογικής προόδου επιβάλλουν στο τεχνολογικό προσωπικό της Πολεμικής Αεροπορίας να ανανεώνει συνεχώς τις γνώσεις και δεξιότητες για να διατηρεί την αεροπλοΐμότητα σε υψηλά επίπεδα. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία των υπολογιστών, των συστημάτων αεροσκαφών και των υλικών απαιτούν υψηλό επαγγελματισμό και ύπαρξη τεχνικής κουλτούρας.

Όντως διαπιστώνονται κάποιες αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος όλων των βαθμίδων. Η πρόληψη φαίνεται να μπορεί όμως ακόμα να παίξει σημαντικό ρόλο και η λύση του προβλήματος απαιτεί την ενεργό συμμετοχή όλων μας.

Αρκούν όμως οι γνώσεις και οι δεξιότητες για να πετύχουμε τους στόχους μας; Το σημαντικό στοιχείο εδώ είναι η διαρκής μάθηση, αλλά πρέπει να γνωρίζει κανείς και το πως να μαθαίνει. Η εποχή μας σφραγίζεται από τους έξυπνους πυραύλους που δεν έχουν στόχο αλλά αποκτούν στόχο στην πορεία τους.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Τσούρο για την εμπειριστατωμένη εισήγησή του στην οποίαν μεταξύ των άλλων μας τόνισε αφ' ενός ότι υπάρχει και ο τομέας της ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στον οποίον δεν έχουμε αναφερθεί, και από την άλλη πλευρά μας έδειξε ότι είμαστε στο σωστό δρόμο ως προς την έμφαση που πρέπει να δίνουμε στις γενικές δεξιότητες που πρέπει να καλλιεργεί το εκπαιδευτικό σύστημα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Καλούμε στο βήμα τον κύριο Τορτοπίδη Αντώνη, ο οποίος είναι συντονιστής ομάδος Έρευνας και Ανάλυσης του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, ο οποίος θα μας αναπτύξει μία εισήγηση σε σχέση με την έρευνα του ΣΕΒ για τις ανάγκες των επιχειρήσεων σε ειδικότητες αιχμής για την τριετία 2005-2007.

ΘΕΜΑ

**«Έρευνα του ΣΕΒ για τις Ανάγκες των
Επιχειρήσεων σε Ειδικότητες Αιχμής
για την τριετία 2005-2007»**

Κος ΤΟΡΤΟΠΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, για την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας που έχει μία κάποια ηλικία, συμπλήρωσε περίπου δέκα μήνες από τότε που ολοκληρώθηκε, αλλά θεωρούμε ότι διατηρεί την επικαιρότητά της.

Η έρευνα την οποίαν διεξήγαγε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών απευθυνότανε σε επιχειρήσεις της μεταποίησης, των κατασκευών, και άλλων επιχειρήσεων, σε επιχειρήσεις άλλων κλάδων του δευτερογενούς τομέα, καθώς και σε λίγες επιχειρήσεις των

υπηρεσιών. Συνεπώς τα συμπεράσματα αφορούν περισσότερο αν θέλετε κλάδους του δευτερογενούς τομέα και όχι του συνόλου της οικονομίας.

Η εκπροσώπηση των επιχειρήσεων όλων των μεγεθών ήτανε σωστή και όλων των περιφερειών. Δεν θα σας απασχολήσω με τα τεχνικά χαρακτηριστικά του δείγματος.

Το ενδιαφέρον ίσως, έτσι ένα θεωρητικό ενδιαφέρον είναι ότι η έρευνα στηρίχθηκε σε ερωτηματολόγιο έξι μόλις ερωτήσεων. Και αυτό βοήθησε ώστε να υπάρξουν αξιόπιστες απαντήσεις. Και το γεγονός ότι αυτές τις ερωτήσεις τις συνδυάσαμε με μία σειρά από άλλα στοιχεία των επιχειρήσεων που απαντούσαν, που ήταν δεδομένα από άλλες βάσεις πληροφόρησης, μας έδωσε την δυνατότητα να κάνουμε μία διασταύρωση και μία σειρά συσχετισμών όχι μόνον μεταξύ των έξι ερωτήσεων αλλά και μεταξύ διαφόρων άλλων στοιχείων τα οποία αντλήσαμε από άλλες βάσεις πληροφόρησης. Δεν τα ζητήσαμε από τις επιχειρήσεις, κάτι στο οποίο νομίζω ότι υστερούν πολλές έρευνες τις οποίες πραγματοποιών διάφοροι φορείς, είτε λέγεται αυτό ΟΑΕΔ, είτε λέγεται Υπουργείο Εργασίας, είτε οτιδήποτε άλλο, που καταπονούν τους ανθρώπους που χρειάζεται να απαντήσουν τις ερωτήσεις με ερωτήσεις οι οποίες μπορούν να συμπληρωθούν ανεξάρτητα από αυτούς και έτσι τους αποτρέπουν από το να δίνουν την κατάλληλη προσοχή στην απάντηση συγκεκριμένων ερωτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο είχε τρεις ενότητες. Η μία αφορούσε τις ειδικότητες για τις οποίες υπάρχει ζήτηση στις εταιρείες. Η δεύτερη ενότητα αφορούσε και αποτελείτο από δύο ερωτήσεις, αφορούσε την αξιολόγηση των επιχειρήσεων για το πόσο σημαντικές είναι οι γνώσεις και ποιες ικανότητες πρέπει να έχουν τα στελέχη τους στις ειδικότητες τις οποίες ζητάνε. Και η τρίτη ενότητα, που αποτελείτο από μία μόνον ερώτηση ήτανε από που προκύπτουν οι ανάγκες των επιχειρήσεων.

Θα πάω πολύ γρήγορα να παρουσιάσω τρία συγκεντρωτικά αποτελέσματα. Το πρώτο αφορά τις προβλέψεις των επιχειρήσεων για νέα στελέχη, για την ανάγκη νέων στελεχών. Και εδώ βλέπετε ότι το 81% των επιχειρήσεων, να πω παρενθετικά ότι το δείγμα αποτελείτο από 378 επιχειρήσεις, το 81% λοιπόν από αυτές προβλέπουν στην επόμενη τριετία ανάγκη νέων στελεχών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και 67% των εταιρειών προβλέπουν ανάγκη στελεχών νέων συνεργατών με χαμηλότερη από τριτοβάθμια, προτριτοβάθμια εκπαίδευση.

Είναι ένα χαρακτηριστικό, μολονότι η διαφορά των ποσοστών είναι σημαντική δεν είναι εξαιρετικά μεγάλη, δείχνει όμως και την τάση να στηρίζονται ολοένα και περισσότερο για να καλύψουν νέες ανάγκες τους οι επιχειρήσεις με στελέχη με τριτοβάθμια εκπαίδευση. Και αυτό νομίζω ότι έχει σημασία για το πως πρέπει να είναι οργανωμένη η εκπαίδευση και στην δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Ένα δεύτερο συνολικό στοιχείο το οποίο θα ήθελα να παρουσιάσω, είναι οι προθέσεις των επιχειρήσεων να εκπαιδεύσουν υφιστάμενα στελέχη τους. Και εδώ όπως βλέπετε στην διαφάνεια το 68% των επιχειρήσεων προβλέπουν να εκπαιδεύσουν στελέχη τους με τριτοβάθμια εκπαίδευση και μόνον 50% των επιχειρήσεων προβλέπουν να εκπαιδεύσουν υφιστάμενα στελέχη τους με προτριτοβάθμια εκπαίδευση.

Και εδώ έχουμε μία διαφορά που αναδεικνύει αυτό που είπα προηγούμενα σε σχέση με την αναζήτηση νέων στελεχών, δηλαδή στηρίζονται σε αναβάθμιση στελεχών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περισσότερο απ' ό,τι με προτριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό όμως αναδεικνύει και κάτι που έχει σχέση με αυτά που είπε προηγουμένως ο κύριος Τσούρος, ότι ποιες είναι και οι δυνατότητες των στελεχών με

προτριτοβάθμια εκπαίδευση να αναπτύσσουν συνεχώς τις γνώσεις τους. Και αυτό νομίζω ότι επίσης έχει σημασία για τα συμπεράσματα τα οποία μπορούμε να αντλήσουμε για την οργάνωση και την σημασία που πρέπει να έχουν κάποια χαρακτηριστικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Μία αντίστροφη εικόνα παίρνουμε στην ερώτηση αν έχουν δυσκολία οι επιχειρήσεις να βρουν κατάλληλα στελέχη. Και παρά την μεγάλη ανεργία που υπάρχει βλέπετε ότι το 48% των επιχειρήσεων λένε ότι έχουν δυσκολία να βρουν στελέχη με τριτοβάθμια εκπαίδευση στις ειδικότητες και με τις γνώσεις τις οποίες αναζητούν. Ενώ για τα στελέχη με προτριτοβάθμια εκπαίδευση η δυσκολία είναι ακόμη μεγαλύτερη, αντιμετωπίζεται από το 60% των εταιρειών.

Και εδώ πέρα χρειάζεται ίσως να δούμε και κάποιες αιτίες γι' αυτό, και τις αιτίες μπορούμε να τις αναζητήσουμε και στην νοοτροπία της κοινωνίας που δεν θέλει να αναζητήσει, δεν θέλει εύκολα να προσανατολιστεί στην αναζήτηση εργασιών που έχουν σχέση με την βιομηχανία, αλλά ακόμη και στην εγκατάλειψη ορισμένων ειδικοτήτων που δεν προσφέρονται από το τυπικό σύστημα εκπαίδευσης.

Και πηγαίνω τώρα να επικεντρωθώ στις απαντήσεις που αφορούν τα στελέχη με προτριτοβάθμια εκπαίδευση. Στην πρώτη διαφάνεια θα προσπαθήσω να δώσω τις ειδικότητες των στελεχών προτριτοβάθμιας εκπαίδευσης και για κάθε μία από αυτές ποιο είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων που δήλωσε ότι αναζητά νέους συνεργάτες σε αυτές τις ειδικότητες. Θα το κάνω για λόγους συγκριτικούς παρουσιάζοντας για κάθε ειδικότητα και το ποσοστό των εταιρειών που λέει ότι ζητάει στελέχη αυτής της ειδικότητας με τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Και ξεκινάω από μηχανικούς μηχανολόγους και φαντάζομαι ότι είναι και φυσικό αυτό. Το 30% των επιχειρήσεων λέει ότι ζητά

μηχανικούς μηχανολόγους με τριτοβάθμια εκπαίδευση και μόλις κοντά στο 8% των επιχειρήσεων μηχανικούς με προτριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η εικόνα είναι παρόμοια για τα επαγγέλματα, τα οικονομικά επαγγέλματα, αλλά εδώ η ζήτηση νέων συνεργατών με προ τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι πολύ χαμηλότερη ακόμη. Βλέπετε ότι περιορίζεται στο 3,5% των επιχειρήσεων. Ενώ για τα στελέχη με τριτοβάθμια πηγαίνει στο 30%.

Τα στελέχη πωλήσεων αντίθετα είναι μία ειδικότητα στην οποία στελέχη με προτριτοβάθμια εκπαίδευση έχουν ζήτηση.

Δεν συμβαίνει το ίδιο με τα στελέχη πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών. Βλέπετε με κίτρινη μπάρα πάντοτε τα στελέχη με προτριτοβάθμια εκπαίδευση και με πράσινη τα στελέχη με τριτοβάθμια.

Οι ηλεκτρολόγοι είναι μία ειδικότητα στην οποία η προτριτοβάθμια εκπαίδευση παράγει στελέχη που έχουν ζήτηση στην αγορά. Οι βοηθοί χημικοί ή οι φυσικοί όχι. Οι ηλεκτρονικοί περισσότερο.

Τα στελέχη εφοδιαστικής, αυτό είναι ένα ενδιαφέρον εύρημα εάν θέλετε, μολονότι το ποσοστό των επιχειρήσεων που ζητά τέτοια στελέχη δεν είναι μεγάλο, είναι λίγο πάνω από το 5%, η διαφορά μεταξύ στελεχών τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας ή προτριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι μεγάλη.

Στην διαχείριση ποιότητας κανείς δεν αναζητά στελέχη με προτριτοβάθμια.

Οι προγραμματιστές χειριστές μηχανημάτων είναι ειδικότητα όπου η προ τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει κύριο λόγο. Τα στελέχη κατασκευής και διοίκησης έργων είναι επίσης σε μικρή ζήτηση, αλλά ίση κατανεμημένη μεταξύ τριτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Εκτός από την αναζήτηση νέων στελεχών οι επιχειρήσεις προσπαθούν να καλύψουν τις ανάγκες τους εκπαιδεύοντας το υφιστάμενο στελεχιακό δυναμικό τους. Και σ' αυτή την διαφάνεια παρουσιάζουμε τις ειδικότητες υφιστάμενων στελεχών για τις οποίες οι επιχειρήσεις σκοπεύουν να αναπτύξουν τις ικανότητες των στελεχών τους προσφέροντας εκπαίδευση στα στελέχη τους.

Οι ειδικότητες αυτές προτριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κυρίως εργατοτεχνίτες, στελέχη πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, προγραμματιστές και χειριστές μηχανημάτων, στελέχη πωλήσεων και στελέχη εφοδιαστικής, όπως και οργάνωσης και τεχνολογία της παραγωγής. Και μία σειρά από άλλα, αλλά αυτές είναι οι κυριότερες.

Τέλος να ρίξουμε μία ματιά στις ειδικότητες που σπανίζουν. Ειδικότητες στελεχών με προτριτοβάθμια εκπαίδευση για τις οποίες έχουν δυσκολίες οι επιχειρήσεις να βρουν στελέχη για να τα προσλάβουν. Εργατοτεχνίτες, προγραμματιστές χειριστές μηχανημάτων, ανειδίκευτοι εργάτες, μολονότι είναι μία κατηγορία ανθρώπινο δυναμικού που έχει ζήτηση στην αγορά και έχει και δυσκολία η αγορά να βρει τέτοιους ανθρώπους, στελέχη πωλήσεων, ηλεκτρολόγοι και μηχανικοί.

Φεύγω τώρα από το θέμα των ειδικοτήτων και πηγαίνω στο θέμα της σημαντικότητας γνώσεων και ικανοτήτων σύμφωνα με την γνώμη των επιχειρήσεων. Με άριστα το 5 βλέπετε σε αυτή την διαφάνεια ότι οι επιχειρήσεις δίνουν ένα μέσο βαθμό 4,4 στην ανάγκη καλών βασικών γνώσεων του αντικειμένου τους. Με άριστα το 5 πάλι δίνουν 4,1 στην ικανότητα απόκτησης νέων γνώσεων. 4,3 στην ικανότητα επικοινωνίας ομαδικής εργασίας. Βαθμό 4 στις ικανότητες χρήσης τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Και 3,4 στις ξένες γλώσσες.

Ενδιάμεσα σε κάθε μπάρα φαίνεται ο βαθμός που δίνουν οι επιχειρήσεις στο πόσο εξοπλισμένοι βγαίνουν οι νέοι άνθρωποι από τα συστήματα εκπαίδευσης ως προς κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες ικανοτήτων. Και βλέπετε ότι η εκτίμηση είναι μάλλον αποκαρδιωτική. Με άριστα το 5 ο μέσος βαθμός προίκισης των νέων ανθρώπων με αυτές τις ικανότητες από το εκπαιδευτικό σύστημα σύμφωνα με την αξιολόγηση των επιχειρήσεων είναι κοντά στο 2.

Υποθέμα της ικανότητας χρήσης γλωσσών είναι ποιες ξένες γλώσσες. Βλέπετε την κυριαρχία της αγγλικής, όπου το 40% των επιχειρήσεων λέει ότι χρειάζεται αγγλικά, ενώ μόλις 13% γερμανικά, τα ιταλικά στην τρίτη θέση με 7%, τα γαλλικά στο 5% και μετά κάποιες άλλες γλώσσες. Στις άλλες γλώσσες υπάρχει μία αναφορά σε κινέζικα, μία - δύο αναφορές σε τούρκικα. Εγώ σας λέω αυτή η έρευνα αφορούσε την επόμενη τριετία, τις ανάγκες της επόμενης τριετίας.

Και τέλος καταγράφουμε τις αιτίες οι οποίες οδηγούν τις επιχειρήσεις να αναζητούν νέα στελέχη ή να σκοπεύουν να εκπαιδεύσουν τα υφιστάμενα στελέχη τους. Και είναι ενδιαφέρον αυτό.

Η βασική αιτία είναι ότι έχουν εισάγει νέες τεχνολογίες στην παραγωγή. Στην δεύτερη θέση με περίπου ίδιο ποσοστό έρχονται ως αιτίες αναζήτησης νέων στελεχών το ό,τι έχουν επεκταθεί ή σκοπεύουν να επεκταθούν σε νέα αντικείμενα ή έχουν εισάγει νέα συστήματα οργάνωσης και διοίκησης. Πολλές φορές αυτά τα δύο πηγαίνουν και μαζί. Και σε μικρότερα ποσοστά έρχεται η πρόβλεψη για αλλαγές τις οποίες θα κάνουν. Δηλαδή είναι εντυπωσιακό ότι εκπαιδεύουν στελέχη οι επιχειρήσεις αφού κάνουν τις αλλαγές κατά κύριο λόγο, και κατά μικρότερο λόγο προβλέποντας ότι θα κάνουν αυτές τις αλλαγές και ξεκινώντας από την εκπαίδευση προσωπικού ή την πρόσληψη νέων στελεχών.

Με αυτό νομίζω, να μην επεκταθώ σε τούτο, είναι μία ιδιαιτερότητα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων όπου τα νέα στελέχη τα αναζητούν γιατί έχουν επεκταθεί ή σκοπεύουν να επεκταθούν σε νέα αντικείμενα. Και αυτό είναι χαρακτηριστικό της συγκυρίας στον κατασκευαστικό τομέα.

Πηγαίνουμε σε μερικές βασικές διαπιστώσεις και στην συνέχεια σε τέσσερις πέντε βασικές προτάσεις και κλείνω.

Οι διαπιστώσεις ποιες είναι. Πρώτον, ότι υπάρχει ζήτηση για πρόσληψη νέων στελεχών και αυτό δημιουργεί ευκαιρίες θέσεων απασχόλησης, αρκεί να υπάρχει η δυνατότητα εξεύρεσης στην αγορά εργασίας τέτοιων στελεχών.

Δεύτερη διαπίστωση είναι ότι υπάρχει ανάγκη για συνεχή εκπαίδευση των εργαζομένων και η πρότασή μας είναι να ενισχυθεί με κίνητρα για επένδυση στην δια βίου μάθηση τόσο για το άτομο, τον πολίτη τον εργαζόμενο τον αναζητούντα εργασία, όσο και για τις επιχειρήσεις.

Τρίτη διαπίστωση είναι ότι οι επιχειρήσεις αναζητούν ανθρώπινο δυναμικό με βασικές γνώσεις όχι μόνο του αντικειμένου τους, αλλά με βασικές γνώσεις του αντικειμένου τους καλές, αλλά και με ευρύτερες ικανότητες όπως αυτές τις οποίες αναφέραμε. Να μαθαίνουν συνεχώς, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται, να έχουν πρωτοβουλία, να αναζητούν στελέχη τα οποία είναι ολοκληρωμένοι άνθρωποι με λίγα λόγια.

Τέταρτη διαπίστωση αναδεικνύονται ορισμένες ανερχόμενες ειδικότητες χωρίς να είναι ακόμη ένας τομέας μεγάλης ζήτησης, όμως, σε σχέση μάλιστα και με μια άλλη έρευνα που κάναμε προ τριετίας, προ τετραετίας πια έχουμε αυξανόμενη ζήτηση. Τέτοιες ειδικότητες

είναι η διαχείριση ποιότητας, η υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, η εφοδιαστική.

Και πηγαίνουμε σε μία σειρά τεσσάρων - πέντε προτεινόμενων αλλαγών. Είδαμε την τάση να ζητούνται στελέχη σε μεγαλύτερη αναλογία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό μας οδηγεί στο ό,τι το πεδίο πρόσβασης των αποφοίτων της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης προς τις ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης πρέπει να είναι ανοικτό. Και αυτό είναι ένα χαρακτηριστικό το οποίο αναζητάμε με ουσιαστικό περιεχόμενο.

Δεύτερη αλλαγή, το περιεχόμενο των σπουδών πρέπει να αποκτήσει συνάφεια με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, κάτι στο οποίο αναφέρθηκαν περισσότεροι ομιλητές.

Τρίτη αλλαγή και όλες οι επόμενες που θα ακολουθήσουν έχουν να κάνουν με αυτό που ονομάζουμε ευελιξία στην παροχή της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Πρώτο στοιχείο αυτής της ευελιξίας είναι η δυνατότητα αυτονομίας στην λήψη αποφάσεων στα σχολεία για να ανταποκριθούν στις αλλαγές. Αυτό πρέπει να συμβαδίζει με συστήματα αξιολόγησης, βελτίωσης και ανταμοιβής.

Δεύτερο στοιχείο ευελιξίας είναι, και αναφέρθηκαν και προηγούμενοι ομιλητές σε αυτό, η ανάγκη σύνδεσης της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις τοπικές ανάγκες. Το παράδειγμα της Φιλανδίας που ανέφερε ένας από τους συνέδρους στο τέλος της προηγούμενης ενότητας λέει περισσότερα γι' αυτό.

Τρίτο στοιχείο ευελιξίας είναι η εισαγωγή μαθημάτων επιλογής. Όσο ανεβαίνουμε στην ηλικιακή πυραμίδα των μαθητών τόσο κατά την άποψή μας πρέπει να έχουν την δυνατότητα επιλογής μαθημάτων στην

ΤΕΕ, ένα σύστημα το οποίο εφαρμόστηκε τα τελευταία χρόνια με εντυπωσιακή επιτυχία θα έλεγα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Να συνοψίσω αυτά τα οποία είπα. Παρουσίασα την έρευνα του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών για τις ανάγκες των επιχειρήσεων σε νέες ειδικότητες.

Πρώτο συμπέρασμα ήτανε ότι υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για στελέχη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρά προτριτοβάθμιας. Παρουσίασα για τα στελέχη προ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ποιες είναι οι ειδικότητες εκείνες που έχουν μεγαλύτερη ζήτηση και στελέχη ποιων ειδικοτήτων σκοπεύουν οι επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις ικανότητες παρέχοντας εκπαίδευση κατάρτιση και για ποιες ειδικότητες έχουν δυσκολία να βρουνε νέα στελέχη.

Παρουσίασα τα άλλα χαρακτηριστικά πλην των βασικών γνώσεων που αναζητούν οι επιχειρήσεις στα νέα στελέχη τους. Και τέλος παρουσίασα διαπιστώσεις και προτάσεις του ΣΕΒ για κάποιες αλλαγές.

Ευχαριστώ.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Τορτοπίδη για την εμπειριστατωμένη παρουσίαση των στοιχείων και των ευρημάτων της έρευνας που μας έκανε.

Και συνέχεια στο βήμα θα είναι ο κύριος Φρέσκος Γρηγόριος που είναι εκπρόσωπος του Συλλόγου Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας του γνωστού ΣΤΕΒ. Θα μιλήσει πάλι για το ρόλο των αποφοίτων ΤΕΕ στην ελληνική βιομηχανία, εκ μέρους και του κυρίου Κατηφόρη Νικόλαου που είναι μεταλλουργός μηχανικός. Ο κύριος Φρέσκος είναι μηχανολόγος μηχανικός.

ΘΕΜΑ

«Ο ρόλος των αποφοίτων ΤΕΕ στην
Ελληνική Βιομηχανία - Σημερινή
κατάσταση και προοπτικές»

Κος ΦΡΕΣΚΟΣ:

Γεια σας. Να ευχαριστήσουμε τους οργανωτές για την πρόσκληση.

Ο Σύλλογος Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας για όσους δεν τον ξέρουν εκπροσωπεί τους διπλωματούχους και τεχνολόγους μηχανικούς που εργάζονται στην βιομηχανία.

Θα αξιοποιήσουμε την πρόσκληση που μας έγινε για να δώσουμε την δική μας άποψη για την κατάσταση που βλέπουμε, που ζούμε σήμερα στην ελληνική βιομηχανία, την θέση των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην βιομηχανία και κάποιες αλληλοεπιδράσεις που έχουμε με τις άλλες βαθμίδες.

Η δομή της παρουσίασης, θα κάνουμε μία γρήγορη ανάλυση παρουσίασης μίας άποψης που έχουμε για την κατάσταση της βιομηχανίας σήμερα. Θα δούμε λιγάκι πως η Ευρωπαϊκή Ένωση με τους διάφορους κανονισμούς και άλλες ενέργειες επιδρά στην δομή.

Να δούμε λιγάκι μετά τις προοπτικές ανάδειξης ανά κλάδο ίσως και να βγάλουμε κάποια κοινά στοιχεία για τους εργαζόμενους και δεξιότητες που περιμέναμε από αυτούς. Να συνοψίσουμε τις προϋποθέσεις ανάπτυξης της βιομηχανίας. Να δούμε τι νομίζουμε ότι πρέπει να περιλαμβάνει η τεχνική πραγματική εκπαίδευση.

Θα κάνουμε μία αναφορά στην κατάσταση που νομίζουμε ότι επικρατεί στα ΤΕΕ σήμερα, αν και δεν ήμαστε οι πλέον αρμόδιοι, αλλά τουλάχιστον την άποψη που ίσως έχουμε. Πως γίνεται συνοπτικά ... σήμερα. Τι θα πρέπει να περιμένουν σήμερα οι απόφοιτοι των ΤΕΕ

στην βιομηχανία και πως θα εξελιχθούν αυτοί. Και να παρουσιάσουμε κάποια συμπεράσματα.

Συνοπτικά εκτιμούμε ότι παρατηρούμε μία φθίνουσα πορεία κάποιων παραδοσιακών κλάδων της βιομηχανίας της πρωτογενούς, όπως στα μεταλλεία και εξαγωγική μεταλλουργία. Η πρωτογενής μεταποιητική έχει κάποια σταθερή πορεία με ... προοπτικές. Το βασικό όμως θέμα είναι τι κάνουμε στην βιομηχανία με υψηλή προστιθέμενη αξία ενδιάμεσου εθνικού προϊόντος. Αυτό ακόμα δεν έχει αναλυθεί όσο πρέπει και εκεί είναι το ζητούμενο για εμάς.

Βασικοί παράγοντες, βασική συνιστώσα της βιομηχανίας μας είναι αυτές που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Αυτές ενεργοποιούνται κυρίως σε ενέργεια, τηλεπικοινωνίες και αμυντική βιομηχανία, και εν γένει στην θέση να διαχειρίζονται ή να περνάει μέσα απ' αυτές ένα μεγάλο ποσοστό της τεχνογνωσίας που έρχεται στην χώρα.

Ο κατασκευαστικός κλάδος είναι γνωστό ότι γνώρισε μία μεγάλη άνθηση λόγω Ολυμπιακών Αγώνων και εν γένει ελπίζουμε αυτό να συνεχιστεί.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδοτεί πολλά προγράμματα, πολλά έργα, μπαίνει στην καθημερινότητά μας στον τρόπο δουλειάς και των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης μέσα από απαιτήσεις, πιστοποιήσεις, από απαιτήσεις ελέγχου προϊόντων, από τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που εισάγονται, τις απαιτήσεις της διαχείρισης της ποιότητας. Υπάρχουν αποφάσεις για απελευθέρωση αγορών όπως οι ... τηλεπικοινωνιών. Υπάρχουν και πράγματα που γίνονται και λίγο έξω από εμάς εν σχέσει με τις ... βιομηχανίες. Κάποια στιγμή σίγουρα θα, μάλλον ήδη μας αφορούν.

Έτσι αν δούμε λιγάκι κάποιες βιομηχανίες θετικά πως πορεύονται πια και πως βλέπουμε ότι θα πορευτούν στα επόμενα χρόνια. Να μείνουμε ας πούμε ... βιομηχανία τις ανάγκες που προκύπτουν για συνεχή και ποιοτικό έλεγχο προϊόντων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προτύπων.

Η ... βιομηχανία που επίσης έχει κάποιες ανάγκες συνεχείς, πιστοποιήσεις συνεχούς ελέγχου και διασφάλισης ποιότητας. Εδώ έχουμε μία στροφή επίσης μεγάλης εξαγωγικής δραστηριότητας σχετικά.

Στην βιομηχανία τροφίμων συναντάμε επίσης ανάγκες από προσωπικό για ελέγχους της αλυσίδας αλλά και της παραγωγής. Αντίστοιχο στα ηλεκτρονικά προϊόντα, αντίστοιχο στις αμυντικές βιομηχανίες, στην ΕΑΒ ή την ΙΝΤΡΑΚΟΜ ή κάπου αλλού.

Έτσι αν αυτά τα μαζέψουμε λιγάκι θεωρούμε ότι όπως, δεν είναι κάτι καινούργιο το έχουν πει και προλαλήσαντες ομιλητές. Έχουμε λοιπόν μία απαίτηση για αυτοματοποίηση της παραγωγής, εκσυγχρονισμό, όπως φάνηκε και από προηγούμενες ομιλίες. Η τήρηση διαδικασιών, η διασφάλιση ποιότητας είναι πια μία απαίτηση που δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε.

Το σημείο του διαρκούς ελέγχου είναι κάτι που πρέπει να περάσει πια σε όλα τα επίπεδα παραγωγικής διαδικασίας. Δηλαδή ουσιαστικά όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να αποκτούν μία τέτοια συνείδηση ελέγχου και υπευθυνότητας έτσι ώστε να έχουμε και ελαχιστοποίηση αστοχιών σφαλμάτων.

Και βέβαια είναι οι σχετικά πρόσφατες ρυθμίσεις για σεβασμό περιβάλλοντος και κανόνες βέβαια υγιεινής και ασφάλειας.

Κατά την γνώμη μας λοιπόν ο ρόλος της τεχνικής εκπαίδευσης θα πρέπει να παρέχει κάποια επαρκή θεωρητική και πρακτική κατάρτιση

στον κλάδο της εκπαίδευσης. Μια γνώση της ροής της παραγωγής, έτσι ώστε να αντιλαμβάνεται ο μαθητής και ο μετέπειτα εργαζόμενος την σημασία του ρόλου του που έχει σε όλο το ... παραγωγής.

Να καταλαμβάνει την τεχνολογία των μέσων παραγωγής αλλά και των προϊόντων που παράγει.

Όπως είδαμε προηγουμένως τα τεχνικά πρότυπα αλλά και τα πρότυπα ποιότητας αποκτούν συνεχώς διευρυμένη σημασία. Άρα πρέπει και ο κάθε απόφοιτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να έχει μία γνώση αυτών των πραγμάτων. Έτσι καλείται λοιπόν η τεχνική εκπαίδευση να του δώσει κάποια πρακτική άσκηση και εμπειρία έτσι ώστε να μπορούν άμεσα να ... στην παραγωγική αλυσίδα που είναι ο κανόνας και ο στόχος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με την τριτοβάθμια.

Η γνώση των βασικών κανόνων υγιεινής και ασφάλειας. Τέλος κάτι που το ακούσαμε και χθες, το ακούσαμε και σήμερα, η πιστοποίηση θα πρέπει να δούμε πως, να δούνε τουλάχιστον οι φορείς της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης πως θα την αντιμετωπίσουν. Μάλλον σε επίπεδο προετοιμασίας.

Και μία πρόταση που ακούστηκε είναι να αναλάβει το Τεχνικό Επιμελητήριο (...) για προσωπικό .., ελέγχων και άλλα πολλά.

Βέβαια εδώ να, θα το δούμε και αργότερα, ότι τα πρότυπα πιστοποίησης υπάρχουν γενικώς στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια τάση αλλαγής και φάνηκε, και στις ομιλίες νωρίτερα νομίζω, στις απαιτήσεις για πιστοποίηση των εργαζομένων, όπου πλέον αφήνεται χώρος και για τους αποφοίτους της ΤΕΕ να προχωρήσουν, θεμελιώνοντας βέβαια εμπειρία, αλλά θα δούμε παρακάτω ουσιαστικά είναι απαραίτητο πια να διασφαλίσουμε ότι αυτό θα γίνεται μέσα από

σαφή επαρκή κατάρτιση και άνοιγμα του γνωστικού αντικειμένου ή δεξιοτήτων.

Αυτό που βλέπουμε σήμερα, που ακούμε για τα ΤΕΕ είναι, ειπώθηκε από άλλους αρμοδιότερους, μια έλλειψη επαρκούς υποδομής, μια έλλειψη άμεσης σύνδεσης με την παραγωγική διαδικασία, και όλα αυτά συνήθως οφείλονται σε ανεπαρκή χρηματοδότηση, αλλά όχι μόνο αυτό. όπως ακούστηκε υπάρχει και ένα γενικότερο θέμα υποβάθμισης και θέσης των ΤΕΕ στην ελληνική κοινωνία.

Στην βιομηχανία τώρα τι συναντάμε. Συναντάμε πολλές φορές μία ανεπάρκεια κατάρτισης των αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης σε σύγχρονες τεχνολογίες και παραγωγικές διαδικασίες. Και ίσως αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η βιομηχανία να στρέφεται σε άλλες περιοχές, ίσως σε τριτοβάθμια εκπαίδευση τα ΤΕΙ και έχουμε πολλές περιπτώσεις όπου καλύπτονται θέσεις δευτεροβάθμιας με αποφοίτους ΤΕΙ. Νομίζω κάτι τέτοιο θα μπορούσε με κάποιο τρόπο να συναχθεί και από την προηγούμενη παρουσίαση σχετικά με τις προβλέψεις των επιχειρήσεων για το τι θέλουν να πάρουν και για τις δυσκολίες που συναντούν στο να βρουν αποφοίτους κυρίως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Έτσι συνοψίζοντας θα θέλουμε να έχουμε αποφοίτους που να μπορούν να εντάσσονται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία. Προσωπικό πιστοποιημένο που όλο και περισσότερο απαιτείται. Το προσωπικό αυτό θα πρέπει αν μη τι άλλο να μπορεί να καταλαβαίνει και να αυτενεργεί σε μία απλή διαδικασία, να μπορεί να χειρίζεται τον εξοπλισμό που θέλει η ειδικότητά του. Και από κει και πέρα βέβαια δουλεύοντας σε μία ιεραρχική οργάνωση της παραγωγής να καταφεύγει σε προϊσταμένους για ... διαδικασίες αλλά και να καταλαβαίνει το πως

λειτουργεί μία σύγχρονη βιομηχανία. Διαδικασίες ποιότητα, εξοπλισμός, συντήρηση.

Κατά την γνώμη μας λοιπόν ο ρόλος των αποφοίτων της ΤΕΕ σε πρώτη τουλάχιστον φάση είναι αυστηρά εκτελεστικός με σαφή διαχωρισμό καθηκόντων από τους αποφοίτους του ΤΕΙ και ΑΕΙ. Τα διάφορα, οι προλαλήσαντες, αλλά οι ίδιες η οργάνωση των επιχειρήσεων πια και το τι έρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σαν απαιτήσεις δίνουν προοπτικές εξέλιξης. Αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξασφαλίζει τεχνική επάρκεια.

Να δούμε, και ίσως αυτό έχει γίνει νομίζω λίγη κουβέντα στην συζήτηση την χθεσινή και την σημερινή, το πως θα διασφαλίσουμε μια αξιόλογη και αξιόπιστη και τέλος πάντων καθαρή που θα δίνει πραγματικά εφόδια η συνεχιζόμενη κατάρτιση. Φαίνεται δηλαδή ότι σιγά - σιγά το βάρος όχι μόνο στα ΤΕΕ, περνάει σιγά - σιγά και εκεί. Το έχουν πει και πολλοί πριν από μένα.

Η δυνατότητα αλλαγής θέσης μέσα στην εργασία νομίζουμε ότι θα δώσει μια, μπορεί να λειτουργεί σαν κίνητρο στον εργαζόμενο μεθαύριο. Η αξιολόγηση είναι βέβαια πάντα εκ των ων ουκ άνευ.

Κλείνοντας νομίζουμε, το είπαν νωρίτερα και άλλοι ότι ο ρόλος του αποφοίτου ΤΕΕ είναι πολύ απαραίτητος. Όπως φαίνεται και από τις προηγούμενες ομιλίες υπάρχει μία βασική ασυμμετρία στην ελληνική οικονομία σε σχέση με το ποσοστό που είχαν πολύ ενδιαφέρον αυτά που ακούστηκαν για τα ποσοστά της ΤΕΕ σε σχέση με τα ΑΕΙ, ΤΕΙ, στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Ίσως και αυτό εξηγεί το πρόβλημα που έχουμε σήμερα στην ΤΕΕ.

Ζητάμε από τα τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια αν μη τι άλλο να εξασφαλίσουν μια μίνιμουμ θεωρητική κατάρτιση και να

ετοιμάσουν τους αποφοίτους για δουλειά στην παραγωγική διαδικασία. Και να δούμε ίσως το θέμα της πιστοποίησης.

Και επαναλαμβάνουμε πάλι ότι σε σχέση με αυτά που ακούστηκαν νομίζουμε ότι το πως θα στήσουμε έναν μηχανισμό αξιόπιστο και αξιόλογο συνεχιζόμενης κατάρτισης φαίνεται να είναι πια πολύ πολύ σημαντικό.

Ευχαριστώ.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Φρέσκο για την εμπειριστατωμένη ομιλία του. Μας έδωσε πολλά στοιχεία για το τι συμβαίνει στην ελληνική βιομηχανία και ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος των στελεχών αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τώρα σειρά έχει η κυρία Ιουλία Κωστάκη, Αρχιτέκτων Μηχανικός από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Θα μας αναπτύξει το θέμα με τίτλο:

ΘΕΜΑ

**«Απαιτήσεις της ελεύθερης αγοράς σε νέες δεξιότητες. Μεθοδολογία
συνεχούς αναπροσαρμογής ειδικοτήτων
και διδακτέας ύλης. Η Εμπειρία από το Νέο Διεθνές
Αερολιμένα Αθηνών (NΔΑΑ)»**

Κα ΚΩΣΤΑΚΗ:

Καλησπέρα, κυρίες και κύριοι. Ευχαριστώ την επιτροπή για την πρόσκληση.

Ο δικός μου ρόλος εδώ είναι, δεδομένου ότι δεν έχω καμία σχέση με την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι να βοηθήσω όσο μπορέσω μέσω των όσων έζησα στην διάρκεια μελέτης και κατασκευής και

λειτουργίας του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα και σαν αρχιτέκτων μηχανικός βέβαια.

Με πιο απλά παραδείγματα απ' όσα ανέφεραν οι προλαλήσαντες να σας δείξω πως αναπτύχθηκαν, πως προέκυψαν κάποιες ανάγκες που αναγκάστηκε το τεχνικό προσωπικό να τις καλύψει πολλές φορές με επιτόπου ας το πούμε διδασκαλία η καθοδήγηση και πως θα μπορούσαν αυτές οι πληροφορίες όπως και άλλες πληροφορίες από άλλες τεχνικούς που έχουν δουλέψει σε μεγάλα έργα να ενσωματωθούν σε έναν μηχανισμό κατά κάποιο τρόπο.

Η άποψή μου είναι ότι δεν αρκεί να εντοπίσουμε τις ελλείψεις. Είναι πιο σημαντικό να μπορέσουμε να οργανώσουμε έναν μηχανισμό που θα ανανεώνει διαρκώς αυτά τα αντικείμενα και τις γνώσεις και τις δεξιότητες, δεδομένου ότι η αγορά και η τεχνολογία τρέχει πλέον με τέτοιες ταχύτητες, που ό,τι και να κάνουμε πάλι πίσω θα είμαστε.

Η σύμβαση για το νέο αεροδρόμιο των Σπάτων υπεγράφη το '95 όπως θα ξέρετε και επικυρώθηκε με νόμο του Ελληνικού Δημοσίου. Ήταν η πρώτη σύμβαση παραχώρησης που υπέγραφε η χώρα μας σύμφωνα με την τότε πάρα πολύ νέα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σύμβαση υπεγράφη μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της γερμανικών συμφερόντων κοινοπραξίας που αποτελούσαν οι εταιρείες Χοχτίφ, Φαμπεμπέ, Κράντς Τεκατέ, και ... Σπάτα, και επικυρώθηκε με το Νόμο 2338/95.

Η σύμβαση παραχώρησης κάτω από αυτό το καινούργιο καθεστώς το νομοθετικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης προέβλεπε ότι το Ελληνικό Δημόσιο το κράτος παραχωρεί έναν χώρο και το αποκλειστικό δικαίωμα μιας λειτουργίας σε κάποια εταιρεία η οποία αναλαμβάνει να κατασκευάσει τα πάντα αλλά και να οργανώσει και την λειτουργία, να το λειτουργήσει για περίπου τριάντα με δυνατότητα παράτασης άλλα

δέκα, ας πούμε σαράντα χρόνια, και όλα αυτά καθορίζοντουσαν ήδη με κάποια άρθρα μέσα από την σύμβαση που ορίζανε ακόμα και πως θα γίνει, και πως θα λειτουργήσει η εταιρεία, ακόμα και πως θα γίνει η μεταβίβαση μετοχών της εταιρείας στο χρηματιστήριο. Δηλαδή είχανε προδιαγράψει τα πάντα από την αρχή.

Στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας ανατέθηκε το έργο της παρακολούθησης αυτής της σύμβασης όσον αφορά την κατασκευή, και στην συνέχεια ο έλεγχος κάποιων από τις λειτουργίες του Αεροδρομίου που πια είναι ιδιωτικό αεροδρόμιο, που αυτές οι λειτουργίες δεν μπορούν να φύγουν από τον έλεγχο του Ελληνικού Δημοσίου με σημαντικότερη την αεροναυτιλιακή λειτουργία, δηλαδή τον έλεγχο εναερίου κυκλοφορίας. Πέραν απ' αυτό είχε ως κρατική αρχή και κάποιες άλλες αρμοδιότητες.

Στην κατασκευή εφαρμόστηκαν συστήματα προηγμένης τεχνολογίας που οι περισσότεροι από τους Έλληνες μηχανικούς που ήμασταν στην επίβλεψη δεν τα είχαμε ξαναδεί. Πολλά απ' αυτά τα είχαμε δει φτιαγμένα, τα είχαμε δει στα ταξίδια μας, τα είχαμε δει να εφαρμόζονται σε μικρή κλίμακα, αλλά στην κλίμακα που εφαρμόστηκαν στο νέο Αεροδρόμιο και με τον τρόπο που οργανώθηκε, με τον τρόπο που ερχόντουσαν τα υλικά και στηνόντουσαν και την ταχύτητα που είχε το εργοτάξιο, δεδομένου ότι όλο το έργο είχε χαρακτηριστεί ως φας τρακ, δηλαδή ως ένα έργο που έπρεπε μέσα σε τριάμισι χρόνια να ολοκληρωθεί, συν μισό χρόνο για τις δοκιμαστικές δοκιμές. Δηλαδή σε τέσσερα χρόνια να δοθεί σε λειτουργία.

Τα νέα υλικά θα σας αναφέρω ήτανε πάρα πολλά. Τα πιο σημαντικά ήταν κυρίως μηχανολογικά, καθώς και η πολύ μεγάλη μεταλλική κατασκευή που στεγάζει το Αεροδρόμιο, που ήρθανε τα τμήματα κατευθείαν από την Γερμανία και μεταφέρθηκαν με ειδική

συνοδεία, γιατί ακόμα και η μεταφορά τους σε οχήματα στο δρόμο κάλυπτε μεγαλύτερο πλάτος απ' αυτό που καλύπτει μία λωρίδα κυκλοφορίας αυτοκινήτων.

Την παρουσίασή μου την έχω χωρίσει σε δύο τμήματα. Στο πρώτο μέρος θα παρουσιαστούν παραδείγματα οργάνωσης διαφόρων τομέων τόσο κατά την παρακολούθηση της σύμβασης κατασκευής, αλλά όσο και στην λειτουργία, μέσα από τα οποία παραδείγματα θα διαφαίνεται η ανάγκη επαναπροσδιορισμού διαφόρων ειδικοτήτων ή του περιεχομένου των σπουδών κάποιων ειδικοτήτων.

Στο δεύτερο μέρος θα επιχειρηθεί μία γενικότερη προσέγγιση του προβλήματος της συνεχούς ανανέωσης των δεξιοτήτων και της διδακτέας ύλης καθώς και του τρόπου αξιολόγησης και αξιοποίησης των μηνυμάτων που παίρνουμε από την αγορά.

Η εμπειρία από το Αεροδρόμιο, στην φάση κατασκευής. Στην φάση κατασκευής δύο νομίζω ότι ήταν τα σημαντικότερα που θα μπορούσα να αναφέρω. Το ένα ήταν η οργάνωση του τεχνικού αρχείου. Η οργάνωση ενός τεχνικού αρχείου παλιότερα ανατίθετο συνήθως σε κάποιον σχεδιαστή.

Στο θέμα του Αεροδρομίου η πολυπλοκότητα των έργων αλλά και η γενίκευση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών είχε σαν αποτέλεσμα την παραγωγή περισσότερων σχεδίων, αλλά και πιο ολοκληρωμένων αναθεωρητικών πακέτων. Δηλαδή ενώ παλιά για μια αναθεώρηση προσκομιζότανε ένα σχέδιο, τώρα μέσω του υπολογιστή γινότανε ολόκληρο το πακέτο ξανά και ερχότανε.

Από την άλλη μεριά όμως η ύπαρξη των σχεδίων σε ηλεκτρονική μορφή λόγω του μεγέθους των σχεδίων δεν είχε καμία ουσιαστική χρησιμότητα. Δηλαδή έπρεπε να έχουμε αποθηκευμένα και τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή σαν πακέτο παράδοσης, αλλά πάλι έπρεπε να

έχουμε τα σχέδια για να διαβάζουμε και να προχωράμε. Τα σχέδια στο χαρτί επάνω. Έτσι η οργάνωση του τεχνικού γραφείου έγινε πάρα πολύ πολύπλοκη, αρκεί να σκεφτούμε ότι η μελέτη έχει τρεις φάσεις, την προμελέτη, οριστική και μελέτη εφαρμογής και σε κάθε στάδιο όπως προέβλεπε η σύμβαση, υπήρχαν μέσα αυτά, γινόντουσαν αναθεωρήσεις, γινόντουσαν επανυποβολές, ήταν τα τελικά ισχύοντα σχέδια που έπρεπε να μπαίνουμε σε κάποια άλλη αρίθμηση και ταξινόμηση.

Παράλληλα με αυτό υπήρχαν πάρα πολλά κείμενα. Δηλαδή όλες οι παρατηρήσεις, οι ενστάσεις που έκαναν οι μελετητές, η εταιρεία. Πάλι προβλεπότανε από την σύμβαση μία διαδικασία ενστάσεων, αντιρρήσεων, πήγαιναν και ερχόντουσαν τα χαρτιά μέχρι που καταλήγανε σε κάποιες τελικές οδηγίες βάσει των οποίων έβγαινε και το τελικό σχέδιο.

Αφού κτίστηκε το κτίριο προβλέπεται πάλι από την σύμβαση μία νέα σειρά σχεδίων που λέγονται σμπίλτ, που αποτυπώνει την κατάσταση που έγινε με βάση κάποιες τελευταίες τροποποιήσεις που γίνονται επιτόπου. Δεν τελειώσαμε καν εδώ. Μέχρι και σήμερα και για τα υπόλοιπα χρόνια, επειδή ένα αεροδρόμιο είναι ζωντανός οργανισμός γίνονται συνέχεια τροποποιήσεις, που σημαίνει ότι πάλι έρχονται νέα σχέδια και νέα CD που πρέπει να αρχειοθετούνται.

Για όλα αυτά χρειάστηκαν γνώσεις πιο εξειδικευμένες. Δεν αρκεί να παίρνουμε έναν - δύο σχεδιαστές καθώς καταλαβαίνετε από κάποιο τμήμα και να κάνουν αυτή την δουλειά, χρειάστηκε ένας ειδικός χώρος, ένα ντάτα ρουμ και αρκετοί υπάλληλοι να το χρησιμοποιούνε. Βέβαια έγινε εκ των ενόντων εκείνη την στιγμή. Αλλά επειδή αυτό δεν είναι το μοναδικό παράδειγμα, άποψή μου είναι ότι και περισσότερο θα

γίνεται αυτό. Προκύπτει ανάγκη και κάποιων άλλων ειδικοτήτων σε επίπεδο τεχνικής τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Το δεύτερο κομμάτι που ήταν σημαντικό στην κατασκευή, ήταν ο έλεγχος και η ασφάλεια των εργαζομένων. Ο έλεγχος του εργοταξίου, η διαβάθμιση του ποιος εισέρχεται και πού πάει. Αν σκεφθείτε πόσες εταιρείες εμπλεκόντουσαν και πόσοι εργολάβοι και υπεργολάβοι δούλευαν ταυτόχρονα, και που δεν μπορούσαμε να επιτρέπουμε σε όλους να πηγαίνουν παντού. Αρκεί να σας πω ότι υπήρχαν ειδικές άδειες, μαγνητικές κάρτες, προσωπικό που έλεγχε πολλές πύλες εισόδου για τα διάφορα εργοτάξια. Σε πάρα πολλά μέρη έπρεπε να φορέσεις και ειδική στολή. Σε όλα τα μέρη έπρεπε να πάρεις κράνος. Η χρέωση του υλικού, η αποθήκευση.

Επίσης το προσωπικό που ήταν πάρα πολύ έπρεπε να είχε κάποιες παροχές, όπως ιατρεία, ακόμα και χώρους εστίασης γιατί ήταν τόσο απομακρυσμένο που δεν μπορούσαν οι άνθρωποι όταν κάνανε το διάλειμμα να πάνε κάπου να φάνε στα Σπάτα ας πούμε. Αυτό όσον αφορά το στάδιο κατασκευής.

Στην φάση λειτουργίας έχω εντοπίσει αρκετούς τομείς που πάλι ζητάνε καινούργια πράγματα. Ένας απ' αυτούς τους τομείς είναι η συντήρηση. Η συντήρηση των υλικών των οικοδομικών έχει αρχίσει να γίνεται πάρα πολύ πολύπλοκη. Παλιά ξέραμε τα οικοδομικά υλικά, ήταν η πέτρα, ήταν το μάρμαρο, ήταν ο σοβάς, ήταν τα ξύλα. Η γνώση καθαρισμού και συντήρησης μεταφερότανε από γενιά σε γενιά.

Τώρα τα υλικά τα καινούργια βγαίνουν το ένα μετά το άλλο. Ο βασικός λόγος που βγαίνουν το ένα μετά το άλλο μέσα από την σύγχρονη τεχνολογία είναι οικονομικός. Δηλαδή πλέον έρχονται υλικά τα οποία είναι πολύ φθηνότερα από τα παραδοσιακά υλικά.

Τα υλικά όμως αυτά τα οποία καλύπτουν κάποιες προδιαγραφές, και σας αναφέρω παράδειγμα τις μοκέτες για τους χώρους μεγάλης κίνησης, οι οποίες έχουν ειδικά χημικά πρόσθετα μέσα ώστε να μην μαζεύουν μύκητες, γιατί το μεγάλο πρόβλημα της μοκέτας ήταν η σκόνη που συσσωρεύουνε και οι μύκητες που δημιουργούνται.

Αυτά τα υλικά τα οποία είναι αρκετά φθηνότερα φέρ' ειπείν από το μάρμαρο ή το γρανίτη θέλουν ειδική συντήρηση. Ειδική συντήρηση από την πλευράς σημαίνει ότι θέλεις την σύμβαση με το συνεργείο καθαρισμού, έχει ρήτρες μέσα, ορίζονται τι υλικά θα χρησιμοποιούνται. Πολλές φορές τα υλικά τα προμηθεύει συγκεκριμένος προμηθευτής. Υπάρχουν ειδικοί τρόποι για τον καθαρισμό. Και βέβαια άμα γίνει κακή συντήρηση υπάρχουν επιπτώσεις.

Επίσης υπάρχουν στην συντήρηση ορισμένων από τις εγκαταστάσεις, όπως είναι ο κλιματισμός, η πυρανίχνευση, ο φωτισμός, για να αντικατασταθεί ένα αναλώσιμο υλικό απαιτείται να αποσυναρμολογηθεί κάποιο άλλο στοιχείο της κατασκευής που δεν είναι κατ' ανάγκη σχετικό με την συγκεκριμένη αντικατάσταση. Και επί παραδείγματι σας λέω ότι για να αντικατασταθεί οτιδήποτε φωτιστικό πρέπει να ξηλωθεί τμήμα της ψευδοροφής.

Ο ηλεκτρολόγος στην περίπτωση την δικιά μας εν πάση περιπτώσει δεν είχε γνώση του πως στηρίζεται η ψευδοροφή, με αποτέλεσμα να συμβεί στα πρώτα στάδια λειτουργίας του Αεροδρομίου να κινδυνεύσει ένας χώρος να πέσει η ψευδοροφή και μάλιστα στο σημείο που ήταν ο χώρος των επισήμων, γιατί δεν είχε ξαναδεθεί σωστά και δεν μπόρεσε να αντέξει από την εξάρτιση που είχε.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός ενός αεροδρομίου είναι πάρα πολύ ειδική περίπτωση. Είναι ειδικά σχεδόν όλα αυτά τα οποία

χρησιμοποιούνται. Ενδεικτικά θα σας αναφέρω ότι ο φωτισμός των αεροδρομίων των αεροδιαδρόμων, ο οποίος έχει πάρα πολύ συχνή αντικατάσταση υλικού, γιατί έχει πάρα πολλούς προβολείς, ανάλογα με το σύστημα που χρησιμοποιείται μπορεί η ίδια η στήλη η φωτιστική να κατεβαίνει με κάποιον τρόπο και να γίνεται η όλη συντήρηση ή να υπάρχουν τα ανυψωτικά μηχανήματα τα οποία ανεβαίνουν.

Επίσης τα μηχανολογικά συστήματα αυτομάτου ελέγχου αποσκευών, όπου πια όλα ελέγχονται μέσω οθόνης που κάνει το λεγόμενο σκρίνινγκ και τα οποία έχουνε πρώτο, δεύτερο, τρίτο, καμιά φορά και τέταρτο βαθμό ελέγχου ανάλογα με το τι παρουσιάζεται μέσα στην βαλίτσα και τι φαίνεται μέσα στην οθόνη, είναι επίσης μια πολύπλοκη εγκατάσταση και η οποία θέλει εξειδικευμένο προσωπικό τόσο για την καθημερινή λειτουργία, όσο και για την συντήρηση που μπορεί να παρουσιάσει μία ελάχιστη έλλειψη ενός υλικού που θέλει αντικατάσταση χωρίς να πρέπει να σταματήσει το σύστημα.

Στην εξυπηρέτηση από πλευράς αέρος, που είναι ένας άλλος τομέας, δραστηριοποιούνται εκτός των γνωστών αερολιμενικών υπαλλήλων της Πολιτικής Αεροπορίας πάρα πολλές εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες. Όπως είναι η τροφοδοσία των καυσίμων, είναι η φορτοεκφόρτωση, είναι η διακίνηση των οχημάτων πίστας, που είναι ένας ολόκληρος στόλος, και είναι η τροφοδοσία το κέτερινγκ, τα φαγητά που βάζουν στα αεροπλάνα.

Όλοι αυτοί που δουλεύουν σε αυτόν τον χώρο που βέβαια έχουν ο καθένας την ειδίκευσή του για να λειτουργεί στα πλαίσια της εταιρείας του, πρέπει να έχουν ειδικές γνώσεις για τους κανονισμούς εισόδου και διακίνησης στην πίστα από πλευράς αέρος. Η πίστα από πλευράς αέρος των αεροδρομίων θεωρείται ένας χώρος ελεγχόμενος σαν να είναι εκτός συνόρων. Δηλαδή περνάς τελωνείο θεωρητικά για να βρεθείς

εκεί. Τα άτομα που διακινούνται εκεί έχουν ειδική άδεια ακόμα και κάποιος που μαζεύει τα απορρίμματα.

Τώρα οι πιο ειδικοί που κινούνται με οχήματα που πάνε να κάνουν αντικατάσταση πρέπει να ξέρουν κανονισμούς και κανονισμούς διακίνησης των αεροσκαφών που πρέπει κάπως να τα έχουν διδαχτεί.

Στα σεκιούριτι, στα συστήματα ασφαλείας. Τα συστήματα ασφαλείας ενός αεροδρομίου είναι πάρα πολλά και θα έλεγα ότι δεν έχουν τόσες πολλές ομοιότητες με τα συστήματα ασφαλείας φέρ' ειπείν μιας τράπεζας. Το αεροδρόμιο βασικά είναι ένας χώρος που τα πάντα κινούνται, δεν υπάρχει τίποτα στατικό, υπάρχουν παντού διελεύσεις. Υπάρχει πλευρά πόλης, πλευρά αέρος. Οι επιβάτες πρέπει να περνάνε από το ένα στο άλλο, αλλά και οι εργαζόμενοι συνέχεια διέρχονται από το ένα στο άλλο. Οι διελεύσεις των πρέπει να είναι ελεγχόμενες με ειδικά συστήματα ελέγχου.

Να σας πω ότι οι ροές επιβατών μέσω της συνθήκης Σέγκεν, μιας πρόσφατης συνθήκης έχουν αλλάξει αλλά και εκεί πάλι πρέπει να είναι διακεκριμένες και δεν πάνε όλοι παντού.

Επίσης υπάρχει ένας άλλος τομέας η παροχή υπηρεσιών που μέσα στην παροχή υπηρεσιών υπεισέρχονται πάρα πολλά άλλα πράγματα πάλι που διέπονται και από κανονισμούς του αεροδρομίου.

Υπάρχουν οι τρόποι διακίνησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και όλα τα κατασκευαστικά και τα τεχνικά θέματα που εμπλέκονται μ' αυτό. Όπως επίσης και οι χώροι των επισήμων ή των κομέρσιαλ ινπόρταν, δηλαδή των CIP που επίσης έχουν ειδικές απαιτήσεις.

Απ' αυτά όλα που σας είπα μπορεί κανείς εάν τα αναλύσει να βγάλει πάρα πολλά μαθήματα που πιθανόν να μπορούν να ενσωματωθούν στην τεχνική εκπαίδευση. Εγώ θα σας πω τρία παραδείγματα γενικών μαθημάτων και τρία παραδείγματα ειδικών

μαθημάτων όπως τα εισέπραξα εγώ σαν ορολογία, πιθανόν να μην συμφωνεί με την ορολογία που έχει χρησιμοποιηθεί σε αυτό το συνέδριο.

Γενικό μάθημα, εγώ λέω γενικό κάτι το οποίο είναι γενικό τεχνολογικό και δεν έχει σχέση με το αεροδρόμιο και εντοπίζω σαν ειδικό μάθημα αυτό που έχει σχέση με το αεροδρόμιο ή με τις ειδικές λειτουργίες του.

Ένα γενικό μάθημα μπορεί να είναι η ορολογία στα αγγλικά, η λειτουργία μηχανημάτων και η επεξήγηση των τεχνικών οδηγιών των αγγλικών μάνιουαλς. Η αποξήλωση και συναρμολόγηση κατασκευών που αποξηλώνονται προκειμένου να γίνει αντικατάσταση κάποιου υλικού.

Αλλά επίσης και η συνδιαλλαγή με τον πελάτη και η ψυχολογία, η κοινωνιολογία με την οποία πρέπει να έχει εμπλουτιστεί ο κάθε υπάλληλος απόφοιτος μέσης εκπαίδευσης, διότι μην ξεχνάμε ότι εκεί εμπλέκεται κόσμος ο οποίος πιθανόν να φοβάται επειδή πρόκειται να πετάξει.

Τα ειδικά μαθήματα θα έλεγα ότι είναι το Αεροπορικό Δίκαιο που μπορεί να κολλήσει σε πάρα πολλές ειδικότητες. Οργάνωση και λειτουργία αερολιμένων, ή γενικά τερματικών σταθμών όπως είναι και τα λιμάνια. Οι κανονισμοί ασφαλείας και οι κανονισμοί διακίνησης ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Το τρίτο που έχω σημειώσει σε αυτόν τον πίνακα είναι πακέτα μαθημάτων. Θα μπορούσε κάτω από μία γενική ομπρέλα να δημιουργούνται κάποια πακέτα μαθημάτων. Βέβαια αυτό προϋποθέτει ένα σύστημα πολύ ελεύθερης επιλογής εκ μέρους των μαθητών.

Και τέλος έρχομαι σε αυτό που σας είπα και στην αρχή, ότι όταν μέσα μόνο από ένα έργο και μέσα σε μία τετραετία, πενταετία, πέντε

δεκαετία μαζί με την μελέτη, προκύπτουν τόσες ελλείψεις και τόσα πράγματα που θα μπορούσαν να έχουν διδαχτεί σε ανθρώπους και αυτοί οι άνθρωποι να έχουν βρει πολύ πιο εύκολα πρόσβαση σε αυτές τις εργασίες, καταλαβαίνετε τι σημαίνει σε τριάντα χρόνια ή σε σαράντα που είναι η επαγγελματική σταδιοδρομία κάθε ανθρώπου.

Πιστεύω ότι είναι φανερό ότι πρέπει να πάμε περισσότερο να δούμε πως μπορούμε να οργανώσουμε έναν μηχανισμό συνεχούς επαναπροσδιορισμού ειδικοτήτων και έρευνας της αγοράς και ένα φιλμ με αυτά που ζητάει η αγορά, παρά να εντοπίζουμε τις ειδικότητες.

Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να γίνει ένας μηχανισμός, πρέπει παράλληλα να διασφαλιστεί πως αυτά τα καινούργια διδασκόμενα πράγματα θα περάσουν στην λειτουργία, δηλαδή στα οργανογράμματα των οργανισμών. Και μιλάω εδώ πέρα ίσως και για τον ημιδημόσιο τομέα, διότι δεν έχει νόημα να βγαίνουν νέες ειδικότητες αλλά μετά να μην μπορείς να κάνεις προκήρυξη γι' αυτές τις νέες ειδικότητες επειδή τα οργανογράμματα και οι κανονισμοί λειτουργίας έχουν να αναμορφωθούνε είκοσι χρόνια. Άρα αυτό απαιτεί και συντονισμό μεταξύ Υπουργείου Παιδείας, Υπουργείου Απασχόλησης, Υπουργείου Εσωτερικών.

Και τέλος, αλλά όχι και το λιγότερο σημαντικό, είναι να τονίσω ότι όλα αυτά προϋποθέτουν ότι θα πρέπει και οι διδάσκοντες συνεχώς να μετεκπαιδεύονται, που είναι εξίσου σημαντικό με την συνεχιζόμενη μετεκπαίδευση των σπουδαστών που μίλησαν και άλλοι πριν από μένα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Ευχαριστούμε την κυρία Κωστάκη για την ενδιαφέρουσα ομιλία της για έναν τομέα για τον οποίον οι περισσότεροι ελάχιστη πληροφόρηση είχαμε.

Και τώρα ο τελευταίος ομιλητής του πρώτου μέρους ο κύριος Στεφανίδης Μιχαήλ, Διευθυντής Εκπαίδευσης ΔΕΗ, θα μας μιλήσει για την ανάγκη σύνδεσης με συστηματικό τρόπο της επαγγελματικής κατάρτισης με τις θέσεις εργασίας. Μετά θα ακολουθήσει όπως γνωρίζετε κατευθείαν χωρίς διάλειμμα η συζήτηση στρογγυλό τραπέζι.

ΘΕΜΑ

«Η ανάγκη σύνδεσης, με συστηματικό τρόπο, της Επαγγελματικής Κατάρτισης με τις θέσεις εργασίας»

Κος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ:

Καταρχήν να ευχαριστήσω ...

Όπως βλέπετε ο τίτλος είναι εγκάρσιος σε σχέση με όλα αυτά που ακούστηκαν μέχρι σήμερα εδώ μέσα. Συνεχίζουμε στην Ελλάδα να μιλάμε για επαγγέλματα και επαγγελματική κατάρτιση και τα λοιπά. Η προχωρημένη Ευρώπη ήδη έχει αφήσει πίσω τα επαγγέλματα και μιλάει για θέσεις εργασίας. Γι' αυτό και εγώ προσήγγισα έτσι προσπαθώντας να σας μεταφέρω εδώ ένα μοντέλο που ήδη εφαρμόσαμε, εφαρμόζουμε, και προσπαθούμε να το λανσάρουμε στην ΔΕΗ.

Οι σαρωτικές ανακατατάξεις σε όλους τους τομείς της ζωής, αλλά κυρίως στον οικονομικό, κοινωνικό και επιχειρηματικό, συνδυασμένες με την λειτουργία της χώρας μας μέσα στα πλαίσια της Ευρώπης, αλλά και του παγκόσμιου προσκηνίου, καθιστούν επιτακτική την καθημερινή ενασχόληση όλων των ενεργών πολιτών με την επίλυση

προβλημάτων που αναφύονται στον αγώνα για την επιβίωσή μας ως χώρας. Απαιτείται λοιπόν δράση ενεργών πολιτών.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο κάθε οργανισμός θα μπορέσει να επιβιώσει αν αναπτύξει τις κατάλληλες καινοτόμες και δημιουργικές δράσεις στην σωστή στιγμή με τους κατάλληλους ρυθμούς, οι οποίοι θα ανταποκρίνονται άμεσα στις διαρκείς μεταβολές.

Η ανάπτυξη καινοτόμων και δημιουργικών δράσεων απαιτεί από τους δρώντες να έχουν κατάλληλο μορφωτικό και κοινωνικό υπόβαθρο. Δηλαδή τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες - ικανότητες, συμπεριφορές και εμπειρίες.

Τυχόν αδυναμία του συστήματος που είναι επιφορτισμένο να εφοδιάζει το ανθρώπινο δυναμικό με το κατάλληλο υπόβαθρο για να παίξει σωστά το ρόλο του, αυτό δεν κρίνεται από διάφορες συζητήσεις και εικασίες, κρίνεται από τα αποτελέσματα και μόνον απ' αυτά.

Τυχόν λοιπόν αδυναμία του συστήματος οδηγεί αναπόφευκτα στην ανάγκη λήψης διορθωτικών μέτρων ή στον επαναπροσδιορισμό του ίδιου του συστήματος.

Η έκρηξη της πληροφορικής σε συνδυασμό με την διάδοση της πληροφορίας και γενικά η ραγδαία τεχνολογική πρόοδος έχουν ανατρέψει ως γνωστόν στην χώρα μας, όπως άλλωστε και σε όλη την Ευρώπη, αλλά και στην Αμερική, πολλές από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Έτσι οδηγηθήκανε όλοι να αφήσουν πίσω τα επαγγέλματα και να μιλάνε για θέσεις εργασίας.

Αυτό το γεγονός οδήγησε στο να υπάρχει μια σοβαρή αναντιστοιχία μεταξύ των προϊόντων που παράγουν τα εκπαιδευτικά συστήματα και αυτών που απαιτούν οι εξελίξεις.

Για τις διορθωτικές κινήσεις και τον επαναπροσδιορισμό του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας με την ευρεία έννοια του όρου

έχει ορίσει η πολιτεία αρμόδιους φορείς όπως εσάς, που αργά ή γρήγορα ελπίζουμε ότι θα μεριμνήσετε να προλάβει η χώρα μας τις εξελίξεις.

Επειδή όμως η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα, θεωρώ ότι υπάρχουν δράσεις που μπορεί η αγορά να τις δρομολογήσει άμεσα. Και τούτο χωρίς να προκαταλαμβάνει την πολιτεία.

Για παράδειγμα η συγκριτική ανάλυση το λεγόμενο μπεντς μάρκιν μπορεί να ξεκινήσει άμεσα από τους φορείς κάθε ενδιαφερόμενου κλάδου της οικονομίας, ώστε αφ' ενός μεν να προσδιοριστούν και να καταγραφούν τα διάφορα δεδομένα του προβλήματος για λογαριασμό της πολιτείας, και αφ' ετέρου να ξεκινήσει άμεσα η χρησιμοποίησή τους για την, εντός εισαγωγικών, θεραπεία του κλάδου.

Με βάση αυτόν τον τελευταίο ισχυρισμό ο ομιλών έχει αφιερώσει μεγάλο μέρος της δράσης του στην μελέτη και εφαρμογή ενός μοντέλου που θα επιταχύνει την σύγκλιση μεταξύ της προσπάθειας δημιουργίας του υποβάθρου στο ανθρώπινο δυναμικό και των πραγματικών αναγκών στον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας, στην παραγωγή, μεταφορά και διανομή της.

Επειδή η εφαρμογή του μοντέλου που δομήσαμε και βρίσκεται σε εξέλιξη είναι σχετικά εύκολο να μεταφερθεί και σε άλλους κλάδους της οικονομίας, και θα μπορούσε να βοηθήσει εσάς σαν πρότυπο, θεωρώ χρήσιμο στο πλαίσιο έναρξης ή συνέχισης αυτού του επικοινωνητικού διαλόγου να καταθέσω σκέψεις και απόψεις. Θα προσπαθήσω να παρουσιάσω αυτό το μοντέλο.

Κάθε σύγχρονη επιχείρηση ή κάθε αυτοτελής επιχειρησιακή μονάδα, αν η επιχείρηση είναι πολύ μεγάλη, απασχολεί εργαζόμενους σε πεπερασμένο αριθμό θέσεων εργασίας, γνωστές θέσεις εργασίας. Η

θέση εργασίας αυτή καθεαυτή μεταξύ πολλών άλλων στοιχείων, όπως η περιγραφή καθηκόντων, η αρμοδιότητες και άλλα, χαρακτηρίζεται και από τρεις ακόμη βασικές ενότητες, τις γνώσεις, τις δεξιότητες που μπορεί να είναι τεχνικές ή διανοητικές, μεθοδολογικές, και τις συμπεριφορές.

Κάθε θέση εργασίας έχει καταγραμμένες απαιτήσεις σε αυτές τις ενότητες. Αυτές αποτελούν το δέον. Όταν κάποιος υπηρετεί μία θέση εργασίας έχει το σύνολο ή μέρος των γνώσεων που αυτή η θέση απαιτεί, το σύνολο ή μέρος των δεξιοτήτων και χαρακτηρίζεται από συμπεριφορές που ταιριάζουν λίγο, πολύ ή καθόλου με αυτές που απαιτούνται. Δηλαδή το υπάρχον.

Ο εντοπισμός του χάσματος μεταξύ αυτού που θα έπρεπε να κατέχει, δηλαδή το δέον, ο συγκεκριμένος εργαζόμενος, και αυτού που πράγματι κατέχει, δηλαδή το υπάρχον, καταδεικνύει τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες του. Έχουμε λοιπόν το δέον μείον το υπάρχον σε χρόνο αρχικό μας δίνουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες.

Θα προσέξατε εδώ στην τρίτη εικόνα ότι υπάρχει και μία διαχωριστική γραμμούλα όπου μπαίνουν και κάποιες ανάγκες οι οποίες δεν προκύπτουν απ' αυτή την αφαίρεση, αλλά που προκύπτουν στοχαστικά από τις διάφορες πολιτικές που μπορεί να έχει η επιχείρηση. Η ενότητα που απολαμβάνει αυτής της θέσης εργασίας. Παράδειγμα μπορεί να είναι πολιτική της επιχείρησης όλοι να γνωρίζουν αγγλικά. Μπορεί να μην το απαιτεί κάποια συγκεκριμένη θέση, αλλά αφού είναι πολιτική όλοι να γνωρίζουν αγγλικά αυτομάτως προκύπτει στοχαστικά η ανάγκη να μάθει κάποιος αγγλικά. Το ίδιο και για την πληροφορική και για διάφορα άλλα κομμάτια.

Αυτά συμβαίνουν στον χρόνο μηδέν, στον αρχικό, την πρώτη φορά που πάμε να κάνουμε αυτή την δουλειά. Δεδομένου όμως ότι τα

πράγματα αλλάζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα, είναι θέμα πολιτικής της εταιρείας, αφού αλλάζει το νέο δέον, προχωρούν τα πράγματα, αλλάζουν οι τεχνολογίες, αλλάζουν οι απαιτήσεις της συγκεκριμένης θέσης εργασίας, αφού λοιπόν αλλάζει το δέον ελέγχουμε πάλι το υπάρχον αυτή την στιγμή το τι γνωρίζει ο συγκεκριμένος εργαζόμενος και επομένως προκύπτει η νέα ανάγκη εκπαίδευσής του. Έτσι συνδέεται με αυτό που λέμε δια βίου εκπαίδευση. Αποκτά πραγματική οντότητα το τι σημαίνει για τον συγκεκριμένο μισθωτό αυτόν που μπαίνει μέσα στην επιχείρηση, του χαράσσει μία καριέρα και ανάλογα με τις εξελίξεις προχωρεί στην δια βίου εκπαίδευσή του. Και αυτά γίνονται βέβαια για οικογένειες θέσεων εργασίας εάν το κάνετε, τότε είναι τα πράγματα ανοικτά στο να μπορεί κάποιος να μετακινηθεί και από μία οικογένεια θέσεων σε άλλες οικογένειες.

Αυτά όταν ολοκληρωθεί με αυτό το μοντέλο, με αυτόν τον αλγόριθμο όταν ολοκληρωθεί η έρευνα των εκπαιδευτικών αναγκών και εντοπιστούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες μπαίνουμε τότε σε έναν άλλο αλγόριθμο που αυτός πρέπει να εφαρμοστεί με συγκεκριμένα συστήματα και αφορά τον κύκλο διαδικασιών εκπαίδευσης.

Με δεδομένη την ανάλυση και γνωστές τις εκπαιδευτικές ανάγκες προχωρούμε σε έναν πολύ καλό σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων προσαρμοσμένων και κομμένων στα μέτρα ακριβώς του εργαζόμενου της θέσης εργασίας ή των θέσεων εργασίας. Στην συνέχεια εφαρμόζεται ένα σύστημα επιλογής των καταρτιζομένων. Δεν μπαίνει οποιοσδήποτε σε οποιαδήποτε αίθουσα, αλλά ανάλογα με το επίπεδο των γνώσεών του, των δεξιοτήτων του και των συμπεριφορών μπαίνει στο κατάλληλο γκρουπ.

Επίσης εφαρμόζεται ένα άλλο σύστημα, το σύστημα επιλογής εκπαιδευτών. Δεν είναι δεδομένο ότι όλοι οι εκπαιδευτές είναι κατάλληλοι για να εκπαιδεύσουν οποιοδήποτε προσωπικό.

Για να δώσω την σημασία αυτού του συστήματος εφαρμόζοντάς το προέκυψε για μία ομάδα εργοδηγών που θέλαμε να κάνουμε μάνατζμεντ τους εργοδηγούς ότι πιο κατάλληλος εκπαιδευτής ήτανε ένας μηχανικός ο οποίος προερχότανε μέσα από την επιχείρηση, από έναν καθηγητή του μάνατζμεντ, ο οποίος αναμφισβήτητα έχει περισσότερες γνώσεις αλλά ίσως να μην μπορεί να προσεγγίσει τους συγκεκριμένους εργαζόμενους και το γνωστικό τους επίπεδο από την θέση του.

Υπάρχει και το σύστημα οργάνωσης και υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος. Και τέλος εκείνο που είναι πάρα πολύ σημαντικό και θέλω να το τονίσω, είναι σύστημα αξιολόγησης. Για μας δεν νοείται να γίνεται πρόγραμμα χωρίς να υπάρχει ένα σύστημα αξιολόγησης. Και αυτό το σύστημα αξιολόγησης αφορά τους πάντες και τα πάντα. Αξιολογούνται οι εκπαιδευόμενοι, αξιολογούνται οι εκπαιδευτές, αξιολογείται ο σχεδιασμός που έγινε του προγράμματος, αξιολογούνται οι συνθήκες και δίνουν ανάδραση σε όλα τα επιμέρους κομμάτια. Και η αξιολόγηση αυτή γίνεται σε χρόνο πριν ξεκινήσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, κατά την διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος, αμέσως μετά, και κυρίως έξι με εννέα μήνες μετά που έγινε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ερχόμαστε και υπολογίζουμε έναν συντελεστή το Ρόι το λέμε, το ριτένον ιβέστμεντ που αυτό καταδεικνύει εάν άξιζε η επένδυση για να εκπαιδευτεί το προσωπικό.

Με αυτό το μοντέλο το οποίο είναι αρκετά πιο πολύπλοκο απ' ό τι σας το παρουσίασα εγώ αυτή την στιγμή αλλά είναι υπαρκτό, αυτό το μοντέλο διαφέρει σε μεγάλο βαθμό απ' αυτό που εφαρμόζεται σήμερα

απ' όλους τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων δεν ακολουθούν κάποιο σύστημα για τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών αλλά και όταν αποφασίσουν οι επιχειρήσεις ποιους θα εκπαιδεύσουν και σε τι, οι επιχειρήσεις αυτές στέλνουν το προσωπικό τους σε έτοιμα προκατασκευασμένα προγράμματα της αγοράς. Όπως καταλάβετε μιλάω τώρα για το κομμάτι της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης.

Όμως εάν υπήρχε σύνδεση της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης με αυτή την λογική, θα ήταν πολύ πιο έτοιμα τα πράγματα μέσα σε μια επιχείρηση. Με τον τρόπο όμως αυτό η επιχείρηση προσαρμόζεται σε αυτό που παράγει το εκπαιδευτικό σύστημα.

Ίσως θα πρέπει να αναρωτηθούμε όλοι μαζί μήπως θα ήταν πιο σωστό να προσαρμοστούν οι πάσης φύσεως εκπαιδευτικοί φορείς σε αυτό που ζητάει η αγορά. Αυτό που λέω υπάρχει σε κάποιες χώρες ήδη.

Σε άλλες χώρες που τα πράγματα έχουν προχωρήσει προς πιο σωστή κατεύθυνση, υπάρχουν πανεπιστήμια, τεχνολογικά ιδρύματα και επαγγελματικές σχολές, δηλαδή όλο το φάσμα εκπαίδευσης. Αυτές λοιπόν οι σχολές έχουν προσαρμόσει τόσα τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα όσο και τις εκπαιδευτικές διαδικασίες σ' αυτό που απαιτεί η αγορά. Σ' αυτές τις χώρες οι εκπαιδευτικοί αυτοί φορείς συμμετέχοντας στον σχεδιασμό και αγωνιζόμενοι να καλύψουν την ζήτηση σε καμία περίπτωση δεν παράγουν περισσότερα από τα αναγκαία σε μακροχρόνια βάση σε συνδυασμό βέβαια με την ελαστικότητα της αγοράς εργασίας.

Το προτεινόμενο μοντέλο βέβαια έχει και κάποια προαπαιτούμενα. Απαιτεί ύπαρξη οραμάτων, στρατηγικών σκέψεων και στρατηγικών επιλογών. Απαιτεί ξεκάθαρες πολιτικές που θα

εφαρμοστούν για να καθοδηγήσουν την πορεία και να οριοθετήσουν τις διορθωτικές κινήσεις.

Στην σημερινή ελληνική πραγματικότητα υπάρχουν πράγματι οι δυνατότητες και οι γνώσεις για την εφαρμογή όλων αυτών που ανέφερα, αλλά όχι σε γενικευμένη μορφή. Υπάρχουν σε θύλακες της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, αλλά δεν υπάρχει ο κατάλληλος συντονισμός μεταξύ αυτών έτσι ώστε να υπάρχει συστηματική και οργανωμένη δράση που θα μεγιστοποιήσει τα αποτελέσματα.

Χρειάζεται και εσείς αλλά και κυρίως ο επιχειρηματικός κόσμος να εστιάσει την προσοχή του στην δημιουργία επιχειρήσεων όπου η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού θα βασίζεται στην μάθηση και μάλιστα στην οργανωμένη μάθηση. Στην μάθηση που θα επιτυγχάνεται με νέα φιλοσοφία, με νέα μοντέλα, με νέα εκπαιδευτικά συστήματα και κυρίως θα οργανώνεται με συντεταγμένο τρόπο, κάτι που το άκουσα εδώ μέσα και μου άρεσε πολύ που το άκουσα.

Η πρόταση επομένως που κάνουμε είναι ότι χρειάζεται η χώρα την συνεργασία όλων των επιχειρήσεων με τους διάφορους φορείς όπως εσείς για να καταρτιστεί το νέο δέον. Με άλλη φιλοσοφία λέμε εμείς. Το νέο δέον για εμάς είναι αυτό που θα συνδέεται άμεσα με τις θέσεις εργασίας.

Με την ευκαιρία θα μου επιτρέψετε να διατυπώσω ορισμένες συμπληρωματικές σκέψεις στην υπόθεσή μας. Εγώ το βλέπω και λίγο από την επιχειρηματική πλευρά της οικονομίας μας και όχι μόνο από την εκπαιδευτική. Αλλά πιστεύω ότι η εκπαίδευση πρέπει να συνεισφέρει σ' αυτό και να αρχίσει από πολύ νωρίς να το κάνει. Γι' αυτό κρίνω σκόπιμο να σας το αναφέρω.

Πρέπει, κύριες και κύριοι, το ανθρώπινο δυναμικό να ξεφύγει από τον φόβο του λάθους και να μπει στην λογική του πειραματισμού

που θα οδηγήσει σε καινοτόμες δράσεις. Δέστε την Ιρλανδία τι θαύματα έχει κάνει εξ αυτού του λόγου.

Πρέπει οι επιχειρήσεις να πάψουν να σπαταλούν πόρους σε προκατασκευασμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και να προχωρήσουν σε εξασφάλιση της μάθησης μέσω συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και με συγκεκριμένα συστήματα. Πρέπει να πάψουν να ενισχύονται και να πριμοδοτούνται οι ατομικές δράσεις και να αρχίσει να προωθείται η ομαδικότητα. Το δίδαγμα των επιτυχιών της Εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου πρέπει να αξιοποιηθεί με κάθε τρόπο και οι ταγοί εσείς πρέπει να φροντίσετε να βρείτε τρόπους να τον αξιοποιήσετε.

Πρέπει να διδαχτεί ο εργαζόμενος να μην λειτουργεί μόνον σε περιβάλλον σταθερό, αλλά να βρίσκει τρόπο να δρα και μέσα στην ρευστότητα που έτσι και αλλιώς έχει καταλάβει το σύμπαν. Να ξεφύγει από την υπερβολική τάξη, φαινομενική πολλές φορές, και να συμφιλιωθεί με την έννοια του δημιουργικού χάους. Η μίμηση και η αντιγραφή στην δράση πρέπει να δώσουν την θέση τους στην δημιουργικότητα και στην επιδίωξη της διαφορετικότητας. Πρέπει όλοι μαζί να εγκαταλείψουμε την θεραπευτική εκ των υστέρων τακτική στα όσα μοιραία αφήνουμε να μας συμβούν και να υιοθετήσουμε την πρόδραση για να δημιουργούμε το κατάλληλο περιβάλλον που θα ευνοήσει την δράση μας.

Για όλα τα παραπάνω πρέπει οι ταγοί εσείς, αλλά και όλοι οι εργαζόμενοι, ανάλογα με την θέση και τις δυνάμεις του ο καθένας να φροντίζουν για την δημιουργία και την συντήρηση οραμάτων αντί να διαχειρίζονται απλά την καθημερινότητα.

Φαντάζουν πολλά τα «πρέπει» που ανέφερα αλλά το δημιουργικό πεδίο που ξανοίγεται μπροστά στους έλληνες σε αυτή την συγκυρία

που ζούμε τα κάνει να μην αποτελούν εμπόδια αλλά ελπιδοφόρες προκλήσεις.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε και είμαι έτοιμος ό,τι θέλετε να ρωτήσετε.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Στεφανίδη για την ενδιαφέρουσα εισήγηση με την περιγραφή του ενδοεπιχειρησιακού μοντέλου της ΔΕΗ, αλλά και για τις διαπιστώσεις και προτάσεις που έκανε.

Και τώρα περνάμε στο δεύτερο μέρος όπου καλούνται όσοι θα συμμετέχουν στο στρογγυλό τραπέζι και ο συντονιστής ο κύριος Κονταξής ο οποίος θα τους παρουσιάσει για να καταλάβουν θέσεις εδώ.

Β' Μέρος

Στρογγυλό Τραπέζι

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Φθάσαμε αισίως στο τελευταίο μέρος του διημέρου. Θα ήθελα να παρακαλέσω όλους τους προσκεκλημένους του στρογγυλού τραπέζιού, τον κύριο Κουντουρά Λίνο, ο οποίος είναι Τεχνικός Διευθυντής της εταιρείας VIAMAR. Τον κύριο Λάντζα Γιώργο, είναι Διευθυντής Μάρκετινγκ της εταιρείας ΕΤΕΜ - Όμιλος ΒΙΟΧΑΛΚΟ. Τον κύριο Μαλαματένιο Χαράλαμπο, ο οποίος είναι υπεύθυνος εκπαίδευσης του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ). Τον κύριο Μπανούτσο Ηλία, ο οποίος είναι Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας ΕΡΓΟΝΟΜΙΑ Α.Ε. Τον κύριο Παπαμαχαήλ Δημήτρη, Υπεύθυνο Έργων Παραχώρησης του ομίλου Ελληνικής Τεχνοδομικής, πρώην Γενικού

Διευθυντή της εταιρείας «Αττική Οδός». Τον κύριο Τζαμουράνη Ηλία, ο οποίος είναι μελετητής και επιβλέπων. Τον κύριο Ματζιάρα Ιωάννη, που είναι Μηχανολόγος - Μηχανικός, Κατασκευαστής. Και τον κύριο Τογατζή Ανδρέα, Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών της εταιρείας FORD.

Συνάδελφοι, προβληματιζόμενοι γι' αυτό το στρογγυλό τραπέζι και γενικά για την διημερίδα, θελήσαμε να αναδείξουμε πραγματικά αυτή την δυνατότητα την οποίαν έχει το ΤΕΕ, ο φορέας μας. Νομίζουμε ότι είναι ο μοναδικός φορέας στην Ελλάδα ο οποίος έχει την δυνατότητα να παντρέψει, να αναδείξει τις ανάγκες της αγοράς, να τις παντρέψει με τις ανάγκες της εκπαίδευσης και να προσπαθήσει να ανιχνεύσει ένα καλύτερο μέλλον για την τεχνική εκπαίδευση, την οποίαν την έχουμε ανάγκη και οι μηχανικοί της παραγωγής και οι μηχανικοί της εκπαίδευσης βεβαίως.

Θα κάνω μία πολύ μικρή εισήγηση να θέσω κάποια θέματα τα οποία νομίζω ότι θα μπορούσαμε με βάση αυτά να ανοίξουμε την συζήτησή μας. Και ξεκινώντας από μία και μόνη διαφάνεια.

Αυτή είναι μία διαφάνεια η οποία συνηθίζω και την δείχνω, γιατί έχει παρθεί αυτή η φωτογραφία λίγο πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, είναι στο Σύνταγμα, αποτυπώνει την κατάσταση δύο από τους πιο ανταγωνιστικούς κλάδους την ελληνικής οικονομίας μας. Βλέπουμε να κτίζεται, να ανασυγκροτείται ένα κτίριο δίπλα στην Μεγάλη Βρετανία όπου έχει καταλάβει το μισό πεζοδρόμιο, το μισό δρόμο μάλλον, όλο το πεζοδρόμιο χωρίς να πάρει κανένα μέτρο προστασίας στο κέντρο της Αθήνας, αυτή η κατάσταση βρίθει παρανομιών, απέναντι από την Βουλή, μπροστά από το Τεχνικό Επιμελητήριο.

Αυτή είναι μία κατάσταση που θα πρέπει να την λάβουμε υπόψη μας σαν εκπαιδευτικοί. Διότι προσπαθούμε, ακούσαμε σήμερα και χθες ένα σωρό εισηγήσεις, όχι ένα σωρό, δεν είναι καλή έκφραση, πολλές

και πλούσιες και όμορφες εισηγήσεις που μας θέσανε τα γενικότερα προβλήματα, τους γενικότερους προβληματισμούς τους διεθνείς σε ένα υψηλό επίπεδο νομίζω. Δυστυχώς όμως η κατάσταση της ίδιας της παραγωγής, της ίδιας της οικονομίας μας δεν είναι η ανάλογη.

Βλέπουμε λοιπόν εδώ στο κέντρο της Αθήνας να κονταροκτυπιούνται ο κατασκευαστικός κλάδος με τον τουριστικό. Καταλαβαίνετε δίπλα από την Μεγάλη Βρετανία τι θα μπορούσε να συμβεί με όλη αυτή την κατάσταση τους ανθρώπους να περπατάνε ανάμεσα στα αυτοκίνητα και όμως αυτό να μπορούμε και να το δεχόμαστε, ή να το δεχόμαστε σαν πολιτεία. Αυτή είναι μία κατάσταση δεν θα ήθελα να πω παραπάνω πράγματα.

Ήθελα να δείξω άλλη μία διαφάνεια, αυτή, η οποία είναι ο δείκτης καινοτοπικότητας μιας χώρας. Αυτός ο δείκτης πολλές φορές χρησιμοποιείται και σαν δείκτης ανταγωνιστικότητας μιας χώρας.

Η χώρα μας λοιπόν στην τελευταία έρευνα που έγινε, αυτή γίνεται κάθε χρόνο, με τις 25 χώρες μέσα βρίσκεται στην θέση που δείχνει το βέλος. Και αν αυτό μπορούμε να πούμε έτσι ήταν η κατάσταση αλλά ίσως βελτιωνόμαστε, δυστυχώς δεν ισχύει.

Η τελευταία αποτύπωση που έγινε λέει ακριβώς τα εξής. «Η Ελλάδα είναι η αργοπορούσα όσον αφορά την συνολική καινοτομική επίδοση μεταξύ των 15 χωρών της Ευρώπης και έχει ήδη ξεπεραστεί από ένα σημαντικό αριθμό νέων κρατών μελών» και τα λοιπά. Και στα επιμέρους ζητήματα που βάζει γιατί συμβαίνει αυτό, λέει ότι «η έρευνα αναδεικνύει τα μειονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας στους τομείς των ανθρωπίνων πόρων, της δημιουργίας γνώσης, και της τεχνολογικής καινοτομίας». Ο πλέον κρίσιμος δείκτης είναι αυτός της δια βίου εκπαίδευσης. Αυτή λοιπόν είναι η κατάσταση.

Και αν πάμε και λίγο παρακάτω, θα ήθελα να δείξω αυτή και τελευταία διαφάνεια, δείχνει άλλη μία τρομερή ιδιομορφία της χώρας μας. Ενώ σε όλες τις χώρες της Ευρώπης η ανεργία είναι ανάλογη του επιπέδου σπουδών, του επιπέδου εκπαίδευσης των πολιτών, δηλαδή είναι μεγαλύτερη για τους αποφοίτους δημοτικού, είναι μικρότερη για τους αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ακόμα μικρότερη για τους αποφοίτους τριτοβάθμιας, στην Ελλάδα συμβαίνει αυτό το παράδοξο που βλέπετε. Οι απόφοιτοι του δημοτικού έχουν περίπου την ίδια ανεργία με τους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν πολύ μεγαλύτερη ανεργία.

Έχουμε λοιπόν ένα τέτοιο περιβάλλον που καλούμαστε να δουλέψουμε σαν εκπαιδευτικοί. Από τις εισηγήσεις που έγιναν και νομίζω και από το στρογγυλό τραπέζι μάλλον θα φανεί ότι υπάρχουν τεράστιες ανάγκες προσωπικού μέσης στάθμης στην ελληνική παραγωγή και ποσοτικές και ποιοτικές. Υπάρχει μία τρομερή ανάγκη να αναβαθμιστεί η ποιότητα, οι έλεγχοι στην παραγωγή που πάσχουν πολύ στην Ελλάδα και οδηγούν ίσως και σε κάποιες εκπτώσεις στην επαγγελματική ευθύνη, και στην ανάδειξη του εμπειρισμού σαν κυρίαρχη πολλές φορές σε ορισμένους τομείς λειτουργία της χώρας.

Στην εκπαίδευση διαπιστώνουμε ότι έχουμε μέχρι στιγμής έλλειψη στόχου. Δεν είναι σαφείς οι στόχοι τι ακριβώς κάνουμε. Τουλάχιστον αυτό βγαίνει από τις συζητήσεις και από τις εισηγήσεις των εκπαιδευτικών. Υπάρχει το χαμηλό επίπεδο των μαθητών το οποίο έρχεται στην τεχνική εκπαίδευση. Από την άλλη υπάρχουν ψηλές απαιτήσεις για να εκπαιδεύσει το προσωπικό, να εκπαιδεύσει αυτούς τους ανθρώπους στην τεχνολογία. Και βέβαια καταλήγουμε σε εκπαιδευτικούς οι οποίοι βρίσκονται σε απόγνωση γιατί δεν μπορούν

να ανταποκριθούν στις ανάγκες με αυτό το προσωπικό και μ' αυτές τις συνθήκες.

Είχαμε πει λοιπόν στην εισήγησή μας ότι οι μηχανικοί της εκπαίδευσης που βιώνουμε αυτή την κατάσταση αναζητούμε μία ριζικά διαφορετική εκπαίδευση. Και στηριζόμενοι στην εμπειρία των συναδέλφων μας της παραγωγής θέλουμε να ανιχνεύσουμε το μέλλον.

Πήραμε από τις εισηγήσεις των διαφόρων φορέων την εμπειρία, οι οποίες ήταν πολύτιμες, κρίναμε όμως ότι θα πρέπει και από τους μηχανικούς της πράξης, πως να το πούμε, τους μηχανικούς οι οποίοι ασχολούνται στην παραγωγή, να έχουμε την ζωντανή εμπειρία, γι' αυτό καλέσαμε αυτό το τραπέζι.

Θα ήθελα αν δεν υπάρχει αντίρρηση να ξεκινήσουμε τις συζητήσεις μας θεματικά. Θα πρότεινα λοιπόν στην αρχή να γίνει μία εισήγηση από τους συναδέλφους του κατασκευαστικού τομέα. Στην συνέχεια να προχωρήσουμε από το χώρο της βιομηχανίας. Στην συνέχεια από το χώρο του αυτοκινήτου. Και μετά από το χώρο των υπηρεσιών, των εγκαταστάσεων και τα λοιπά.

Θα ήθελα λοιπόν να καλέσω τον κύριο Παπαμιχαήλ, που έχει την εμπειρία από τον κατασκευαστικό κλάδο, μιας και ήταν επικεφαλής ενός από τα μεγαλύτερα έργα στην Ελλάδα της «Αττικής Οδού», να μας καταθέσει την εμπειρία του πάνω στα βασικά ερωτήματα που έχουμε. Δηλαδή τι ανάγκες, τι προβλήματα παρατηρούνται στο ανθρώπινο δυναμικό, τι ανάγκες έχουμε, πως θα μπορούσε η τεχνική εκπαίδευση να βοηθήσει την παραγωγή.

Ευχαριστώ. Ο κύριος Παπαμιχαήλ.

Κος ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ:

Δεν έρχομαι να κάνω μία εισήγηση, πολύ έτσι γρήγορα, όσο μπορώ πιο γρήγορα, γιατί είναι ένα τεράστιο θέμα, να προσπαθήσω να συμβάλω σε αυτό που με τόσο κόπο έτσι αρχίζετε να διαμορφώνετε.

Η εμπειρία όπως και σε όλους τους κλάδους κατά την γνώμη μου είναι μία. Ότι έχουμε μία αλυσίδα στην παραγωγή, είτε αυτό πρόκειται για αγαθά είτε για υπηρεσίες, που ολοένα και περισσότερο, συγχωρέστε με να μιλήσω και λίγο με αγγλικούρες, το άουτπουτ του κάθε κρίκου της αλυσίδας μετατρέπεται ως αναγκαίος παράγοντας ως ίμπουτ της επόμενης και άουτπουτ προς τον μεθεπόμενο.

Αυτή η διαδικασία γίνεται πολύ γρήγορα. Θα έλεγα ότι εκφράζει μία αδήριτη ανάγκη της παραγωγής που την αντιμετωπίζουμε και στον τομέα τον δικό μας των κατασκευών, που εμπεριέχει έναν ταχύτατο εκδημοκρατισμό όλων των μονάδων της παραγωγής και ταυτόχρονα αυξάνει διαρκώς την απαιτητικότητα από τον κάθε κρίκο ανεξάρτητα που ανήκει ο καθένας. Κάποιος εισηγητής προηγούμενα είπε ότι φεύγουμε από τα επαγγέλματα και πάμε στις θέσεις εργασίας, και είναι αλήθεια αυτό. Αυτό είναι το κύριο. Αυτό αντιμετωπίζουμε δηλαδή παντού.

Στο μεγάλο αυτό έργο που είχα την ...

Εκεί που ήταν η επιχείρηση του ενός ή των δύο έγινε η επιχείρηση που είχε μία αναγκαία αδήριτη συλλογικότητα από το μικρότερο μέχρι το μεγαλύτερο. Βέβαια στον κόσμο που ζούμε δεν υπάρχει αυτή η τάση του δημοκρατισμού έτσι, να μην νομίζετε ότι ζω εκτός πραγματικότητας, γιατί αντιφατικός είναι ο κόσμος μας και σκληρός.

Όμως αυτή είναι μία αδήριτη ανάγκη που οφείλουμε να την κατανοήσουμε και να κατανοήσουμε την δυναμική που εμπεριέχει για να κάνουμε δύο πράγματα κατά την γνώμη μου. Ένα είναι να

εμψυχώσουμε, γιατί αυτό είναι που λείπει ιδεολογικά και πολιτικά, τους νέους ανθρώπους να κατανοήσουν ότι σ' αυτή την διαδικασία μπορούν να βρουν και να ενταχθούν εργασία, μπορούν να κατοχυρώσουν και να καταξιώσουν την αξιοπρέπειά τους, την ανάδειξή τους και τα λοιπά, και να σπάσουν αυτά τα ταμπού που έχουν μπει στην κοινωνία μας και μόνο όποιος έχει ένα ντοκτορά μπορεί να καταξιώνεται και να νικά. Και δεύτερον, να κατανοήσουν ότι μέσα σε αυτή την αλυσίδα αν είσαι ικανός είσαι αναντικατάστατος. Δηλαδή άρει πάρα πολλές απ' αυτές τις αδυναμίες που έχει η κοινωνία.

Ταυτόχρονα όμως και για να αναδείξει κανένας ότι υπάρχει ταυτόχρονα και ο αναντικατάστατος ρόλος του δημόσιου, τον οποίον εσείς σαν εκπαιδευτικοί, εγώ μπορεί να είμαι στον ιδιωτικό τομέα, αλλά νομίζω ότι θα το έχετε αισθανθεί, ανεξάρτητα που ανήκει ο καθένας, ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτα χωρίς να υπάρχει ένας δημόσιος τομέας ικανός να μπορεί να αναβαθμίζει το προσωπικό που απαιτείται σε όλους τους τομείς της παραγωγής. Θα κατέρρευε αυτός ο μύθος του ιδιωτικού αν το δημόσιο δεν είχε την δυνατότητα να αναπαράγει διαρκώς τα αναγκαία στελέχη για την παραγωγή. Κανένας δεν μπορεί να το κάνει άλλος, μόνο το δημόσιο μπορεί να αναβαθμίζει τις γενικές συνθήκες της παραγωγής.

Με αυτή την επισήμανση, που την έζησα πάρα πολύ καλά και σαν έλλειψη και σαν δυναμική και σαν πραγματικότητα, εγώ θα ήθελα να πω κλείνοντας και μετά ελπίζω να μπορέσω να σας απαντήσω σε κάποια ερώτηση που πιθανώς να μου γίνει, ότι πραγματικά μέσα στην κύκλο της παραγωγής των έργων, όπως και σε κάθε άλλον, ο καθένας όσο υψηλόβαθμος και αν είναι, είναι άχρηστος αν από κάτω του δεν υπάρχει ένας χρήσιμος. Αυτή είναι η διαδικασία. Δηλαδή είσαι τυφλός. Εγώ διοίκησα τις μεγαλύτερες και τα μεγαλύτερα έργα, μία ικανή

γραμματέας σου λείπει και είσαι τυφλός, δεν μπορείς να επικοινωνήσεις με κανέναν. Ένας ικανός άνθρωπος να σου ταξινομήσει ή να σου επιλέξει πέντε πράγματα γίνεται το ίδιο σημαντικό με σένα, και το λέω και το πιστεύω. Ο κάθε κρίκος ήταν τόσο αναγκαίος που μια αρρώστια απεδείκνυε το αναντικατάστατο αυτής της συλλογικότητας της κοινωνικής εργασίας.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Παπαμιχαήλ.

Θα ήθελα να πω ότι πολλοί από τα μέλη, όλοι σχεδόν από τους συναδέλφους που είναι σήμερα στο τραπέζι έχουν αφήσει στην μέση κάποιες δουλειές. Δηλαδή άλλους που πήρα τηλέφωνο ήρθανε από το γραφείο τους, άλλοι ήρθαν από το εξωτερικό αλλάζοντας τα εισιτήρια για να προλάβουν. Και άλλοι ίσως από τον πολύτιμο χρόνο και τον λιγοστό χρόνο, το ελεύθερο χρόνο που είχαν μας τον αφιέρωσαν.

Έστω και αν δεν είναι τόσο μαζική σήμερα και αυτή την ώρα η αίθουσα, τα συμπεράσματα θα αξιοποιηθούν με πάρα πολλούς τρόπους, τα μαγνητοφωνούμε, θα σταλούν στα σχολεία, θα σταλούν στο Υπουργείο, νομίζω ότι θα είναι πάρα πολύ χρήσιμη αυτή η κουβέντα μας.

Θα ήθελα να καλέσω τον κύριο Ματζιάρα να μας καταθέσει την άποψή του.

Κος ΜΑΤΖΙΑΡΑΣ:

Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση και εγώ. Θα ήθελα να τονίσω ξεκινώντας το εξής. Ότι η κοινωνία μας γενικά απαξιώνει την εργασία, την χειρονακτική εργασία, αλλά και την τέχνη. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον η τεχνική εκπαίδευση όπως την ξέρουμε εμείς που είμαστε στην κατασκευή, προσωπικά ασχολούμαι με σιδηροκατασκευές σε βιομηχανικές κατασκευές, δεν έχει προσφέρει πολλά πράγματα.

Η τεχνική εκπαίδευση που έχω δει να προσφέρει, μάλλον οι άνθρωποι που έχουν έρθει για δουλειά είναι αυτοί που προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις ανατολικές χώρες, όπου εν πάση περιπτώσει εκεί απ' ό,τι φαίνεται υπάρχει και εκτίμηση της τέχνης, αλλά τεχνική αντίληψη.

Θέλω λιγάκι να σταθώ στο τι περιμένουμε εμείς από έναν άνθρωπο που θα είναι είκοσι χρονών και θα έρθει στην δουλειά. Εμείς θέλουμε αυτός ο άνθρωπος να μην απογοητευτεί απ' αυτό που βλέπει μπροστά του. Θέλουμε αυτός ο άνθρωπος να μπορεί να μιλήσει με τους παλιότερους μαστόρους, θέλουμε αυτός ο άνθρωπος να είναι ένας μάστορας εν δυνάμει. Και μάστορας σημαίνει κύριος. Κύριος της τέχνης του.

Αν κουβεντιάσω, έχω κουβεντιάσει με παλιούς μαστόρους, αυτοδίδακτους, εμπειροτέχνες, αυτοί μου έχουν πει ότι η τέχνη δύσκολα διδάσκεται, η τέχνη κλέβεται. Πρέπει να λαχταράς να δεις πως το κάνει ο μάστοράς σου για να μπορέσεις και εσύ να κάνεις το ίδιο για να πάρεις ένα καλύτερο μεροκάματο.

Έτσι λοιπόν θα ήθελα από ένα τεχνικό σχολείο να δώσει στους ανθρώπους που θα έρθουν στην δουλειά βάσεις σε πρακτικά θέματα. Θα πρέπει να έχουν βάσεις σε πολύ πρακτικά θέματα τόσο απλά όσο σας το λέω. Δηλαδή να ξέρει να χαράξει μία ορθή γωνία τον κανόνα του τρία, τέσσερα και πέντε, και αν δεν τον χωράει το μέτρο να μετρήσει τρία μέτρα να ξέρει ότι θα μετρήσει ενάμιση, δύο και δύομισι.

Αυτά ως προς την φύση των γνώσεων που θα πρέπει να έχει κάποιος τεχνίτης. Όμως θα πρέπει να έχει διαμορφωμένη και μία τεχνική αντίληψη και να έχει και κάποιες στοιχειώδεις γνώσεις από γειτονικές ειδικότητες. Δηλαδή ένας μηχανουργός πρέπει να ξέρει και

λίγα ηλεκτρολογικά, πρέπει να ξέρει και λίγα οικοδομικά. Ένας ηλεκτρολόγος πρέπει να ξέρει λίγα οικοδομικά. Να ξέρει που θα ανοίξει μία τρύπα. Θα ανοίξει μία τρύπα στο δοκάρι, μία τρύπα στην κολώνα, μια τρύπα στο τούβλο; Πως θα τοποθετήσει ένα κλιματιστικό μηχάνημα; Πρέπει να έχει κάποιες γνώσεις που αφορούν την ασφάλεια της εργασίας. Και την ασφάλεια της εργασίας όχι με την απλή και την πεπατημένη, όπως να φοράμε τα κράνη μας ή τις μπότες και τα λοιπά. Πρέπει να ξέρει όταν θέλει να σηκώσει ένα βάρος θα το σηκώσει με ένα συρματόσχοινο. Αυτό το συρματόσχοινο πόσο αντέχει περίπου. Να ξέρει από το σχολείο του ένα συρματόσχοινο ξέρω εγώ το οποίο έχει μία διάμετρο περίπου 10 χιλιοστά ότι μπορεί να σηκώσει ξέρω εγώ 500 κιλά. Αυτό θα πρέπει να το ξέρει. Αν βάλω τα συρματόσχοινα υπό γωνία θα πάρουν μικρότερη ή μεγαλύτερη δύναμη. Κάποια τέτοια ποιοτικά πράγματα πρέπει να είναι έτοιμος. Πρέπει να μπορεί να περπατήσει σε ένα εργοτάξιο και για την δική του ασφάλεια και για την δική του πρόοδο και για την πρόοδο και την ασφάλεια των συναδέλφων του ακόμα, γιατί ο αδαής είναι επικίνδυνος. Θα πρέπει αυτά τα πράγματα να τα έχει μαζί του όταν θα έρθει να πιάσει δουλειά.

Σε ό,τι αφορά τις ειδικότητες, διάβασα τις ειδικότητες που υπάρχουνε. Υπάρχουν ειδικότητες οι οποίες τις ζητάει η αγορά εργασίας και δεν υπάρχουν, όπως ειδικότητες σιδερές κατασκευές, συγκολλήσεις, ανελκυστήρες, ασανσέρ. Η τέχνη των ανυψωτικών μηχανημάτων είναι μία συντεχνία, είναι πάρα πολύ δύσκολο κάποιος νέος να μπει σε αυτή την συντεχνία και να γίνει τεχνίτης ανελκυστήρων. Δεν διδάσκεται αυτό. Παίρνουν μία άδεια κάποια στιγμή από το Υπουργείο, αλλά πρακτικά μαθαίνουν δίπλα στο μάστορά τους.

Πιστεύω ότι η τεχνική εκπαίδευση έχει πάρα πολλές δυνατότητες, αρκεί να πλησιάσει την παραγωγή. Πιστεύω ότι πρέπει να πλησιάσετε την παραγωγή, να πάρετε αυτές τις γνώσεις τις οποίες χρησιμοποιούν οι τεχνίτες στην δουλειά τους και να τις δώσετε στα παιδιά. Τα παιδιά θέλουν απλά πράγματα για να ξεκινήσουν. Όχι πως οι θεωρητικές γνώσεις δεν χρειάζονται, πολλές φορές δεν έχουν την δυνατότητα να τις παρακολουθήσουν είτε για αντικειμενικούς ή για υποκειμενικούς λόγους.

Αλλά ακόμα πρέπει να σκεφθούμε ότι και ένα παιδί το οποίο τελειώνει την Α' Λυκείου στο τεχνικό λύκειο μπορεί να παρατήρει το λύκειο και να πάει για δουλειά γιατί υπάρχει ανάγκη στην οικογένεια. Αυτό το παιδί κάποια πράγματα πρέπει να τα έχει μάθει ήδη από την Α' Λυκείου, κάποιες πρακτικές γνώσεις. Δηλαδή πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξει μία κλιμακωτή εκπαίδευση κατά κάποιο τρόπο και σε πολύ πρακτικά θέματα.

Βλέπουμε σε ποιο δύσκολες στα ηλεκτρονικά ή στα ηλεκτρολογικά, εκεί οι απόφοιτοι των ΤΕΙ καταλαμβάνουν τις θέσεις. Δεν ξέρω εάν η τεχνική εκπαίδευση μπορεί να δώσει τεχνίτες στα ηλεκτρονικά. Είναι άλλα σχολεία ίσως ανώτερου επιπέδου που μπαίνουν σε αυτό το χώρο.

Έτσι αποσπασματικά μερικά πράγματα έτσι από την εμπειρία μου. Σας ευχαριστώ και πάλι.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Σας ευχαριστούμε και εμείς.

Κάποιες σκέψεις εμένα μου ήρθαν τώρα αυτή την στιγμή ακριβώς λίγο διαφορετικές από τον τρόπο που τις εξέφρασε ο συνάδελφος. Δηλαδή κρατάω ότι αυτό που λέμε ότι πρέπει να μαθαίνουμε τα παιδιά πως να μαθαίνουν, είναι κάτι που ίσως έβγαινε από την τοποθέτησή

του. Όπως αυτή η εφαρμογή των γνώσεων, των επιμέρους γνώσεων τις οποίες δίνουμε στο σχολείο, που εκεί υπάρχει μία μεγάλη αδυναμία.

Αλλά να μην μιλήσω άλλο εγώ. Θα ήθελα να δώσω το λόγο στον κύριο Λάντζα να μας μιλήσει από το χώρο της βιομηχανίας.

Κος ΛΑΝΤΖΑΣ:

Γεια σας.

Προέρχομαι από τον χώρο των κατασκευών αλουμινίου, είμαι Διευθυντής αρχιτεκτονικών συστημάτων στην ΕΤΕΜ. Είναι εταιρεία του ομίλου ΒΙΟΧΑΛΚΟ. Παράγουμε προϊόντα προφίλ δηλαδή τα οποία κατασκευάζονται αρχιτεκτονικά συστήματα για οικοδομές.

Ο χώρος αυτός των κατασκευών του αλουμινίου αντιπροσωπεύεται στην Ελλάδα από 8.000 περίπου επιχειρήσεις, 8.500 για την ακρίβεια. Οι 8.000 απ' αυτές είναι κάτω από δέκα άτομα προσωπικό. Συνήθως είναι παραδοσιακοί μάστορες οι οποίοι εξελίχθηκαν. Είναι ένας κλάδος νέος, εξαιρετικά νέος θα έλεγα στην Ελλάδα, απόδειξη ότι δεν υπάρχει επίθετο «Αλουμινιάς» την στιγμή που υπάρχει «Μαραγκός», «Σιδεράς» και όλα τα άλλα.

Συγκεντρώνει νέο κόσμο. Υπάρχει μία δυναμική σε αυτόν τον κλάδο. Συνήθως οι γονείς μεταφέρουν στην εμπειρία τους στα παιδιά. Και ενώ συμβαίνουν όλα αυτά υπάρχουν μερικές δυσκολίες σε ότι αφορά το επίπεδο των επιχειρήσεων που ξεπερνά τα είκοσι άτομα. Μέχρι τα τέσσερα πέντε άτομα, ο τυπικός δηλαδή συνοικιακός αλουμινιάς μπορεί να βολέψει κάποιες καταστάσεις. Όταν όμως μιλάμε για εργοταξιακές καταστάσεις πλέον, όταν μιλάμε για μεγάλες κατασκευές, κάποια υαλοπετάσματα σημαντικά, ή έργα όπως το αεροδρόμιο το Ελληνικό, ή όπως ο σταθμός εκεί του Μετρό στο Αεροδρόμιο, τότε πλέον μιλάμε για πιο σύνθετες κατασκευές με μεγαλύτερη επιμέλεια και εκεί αναδεικνύεται ως εξαιρετικά

σημαντικός ο ρόλος του λεγόμενου μεσαίου στελέχους, του τεχνικού στελέχους.

Θα πρέπει βέβαια να πω ότι η έκφραση στέλεχος μεσαίας στάθμης από μόνη της έχει κάτι το μειωτικό και ίσως θα πρέπει και η ορολογία που χρησιμοποιούμε εμείς να είναι διαφορετική. Γενικά ότι είναι στη μέση υποφέρει αυτό τον καιρό, διότι ανάμεσα στο ένα άκρο που είναι η βασική βιομηχανία και στον καταναλωτή, όλοι οι ενδιάμεσοι αρχίζουν και πιέζονται πάρα πολύ, τα σύνορα πέφτουν, υπάρχει ένας εξαιρετικά έντονος ανταγωνισμός. Και στον κλάδο τώρα των μικρών επιχειρήσεων υπάρχει ένας ιδιόμορφος φόβος ότι το μεσαίο μου στέλεχος, το οποίο συμφωνώ και εγώ με τον προλαλήσαντα ότι θα κλέψει πολλά από τα μυστικά μου. Αρκεί να σας πω ότι δεν υπάρχει καν στον κόσμο εγχειρίδιο αλουμινοκατασκευής. Εμείς προσπαθούμε να δημιουργήσουμε τώρα ένα τέτοιο εγχειρίδιο και συναντούμε εξαιρετικές δυσκολίες. Όπως δεν υπάρχει εγχειρίδιο μάρμαρο κατασκευής. Όπως δεν υπάρχουν εγχειρίδια, ίσως στο ξύλο σε ένα βαθμό υπάρχουν κάποια.

Όλα αυτά είναι γνώσεις εμπειρικές, παραδοσιακές, τις οποίες διαπιστώνουμε την έλλειψή τους και στο επίπεδο του Πολυτεχνείου. Ούτε στο Πολυτεχνείο υπάρχουν αυτές οι γνώσεις. Έχουν αφηθεί όλα αυτά τα κομμάτια της εμπειρικοτεχνικοεπιστήμης σε ορισμένους παραδοσιακούς μάστορες, οι οποίοι και αυτοί με τον καιρό καθώς εκλείπουν δεν υπάρχει μία διάδοχη κατάσταση να τα αναλάβει αυτά τα πράγματα.

Εν πάση περιπτώσει σας έλεγα ότι κάτω από την διαρκή εντεινόμενη πίεση ανταγωνισμού σε όλα τα επίπεδα, ενώ υπάρχει η βιομηχανία που παράγει το προφίλ, η οποία φροντίζει να βρει τρόπους να το διαθέσει, ίσως ανοίγοντας και στις άλλες αγορές, σε γειτονικές

αγορές κτίζοντας εργοστάσια και τα λοιπά. Στην ενδιάμεση κατηγορία της παραγωγής του κουφώματος, της τοποθέτησης του κουφώματος στην οικοδομή υπάρχει ένα χάος. Και αυτό το βιώνουμε και στο επίπεδο της εκπαίδευσης και των ανθρώπων που έρχονται κατά καιρούς να προσληφθούν σε εμάς ή να εκπαιδευτούν σε εμάς. Γιατί μία από τις λειτουργίες που καλούνται οι μεγάλες επιχειρήσεις σε κάθε κλάδο να παίξουν είναι και αυτή ας την πω έτσι εκπαίδευση των μεσαίων στελεχών. Συνήθως αυτή συμβαίνει για τύχη αγαθή να είναι τα παιδιά των αλουμινάδων, τότε δεν υπάρχει πρόβλημα σύγκρουσης, όταν όμως πρόκειται για ένα άτομο το οποίο δεν έχει καμία ιδιαίτερη οικογενειακή σχέση με τον αλουμινά τότε αρχίζουν και εκδηλώνονται διάφορες επιφυλάξεις. «Έλα, μωρέ, τι χρειάζεται η εκπαίδευση, ας μην του τα πούμε τώρα, άσε πρώτα θα τα μάθει αυτός στην ζωή και τα λοιπά».

Θεωρώ ότι η πρωτοβουλία αυτή που γίνεται σήμερα την θεωρώ εξαιρετικά δύσκολη. Δεν θέλω να είμαι απαισιόδοξος, αλλά πιστεύω και αυτό φάνηκε νομίζω και από τις προηγούμενες εισηγήσεις, ότι χρειάζεται να γίνουν πάρα πολλές ανατροπές, όχι μόνο στο επίπεδο το θεσμικό. Δηλαδή δεν είναι θέμα μόνο προγραμμάτων σπουδών στα οποία υπάρχει μία τρομερή ασάφεια και μία σύγχυση. Μας έρχονται βιογραφικά που έχουν έναν τίτλο και δεν μπορούμε να καταλάβουμε αυτός ο άνθρωπος τελικά τι ξέρει απ' όλα. Εκτός λοιπόν από το κομμάτι αυτό της εκπαίδευσης είναι και ένα σημαντικό κομμάτι και αναφέρθηκε σε επίπεδο κοινωνίας ακόμα και ημών των ιδίων. Και σας μιλάω και σαν πατέρας που σκέπτομαι στα 18 χρόνια να ρθει ο γιος μου κάποια στιγμή και να μου πει θέλω να γίνω αλουμινάς. Δεν ξέρω κατά πόσο ακόμα και εγώ ο ίδιος μπορώ να του πω και να του αναδείξω τα θετικά στοιχεία. Δεδομένου δε ότι από τις 8.000

ανθρώπους που ασχολούνται με την κατασκευή όλοι είναι οικονομικά πάρα πολύ καλά τοποθετημένοι και ελάχιστοι απ' αυτούς έχουν σπουδάσει.

Και αυτή είναι μία εσωτερική αντίφαση που πρέπει να ... στην κοινωνία, ότι η κοινωνική καταξίωση ή και οικονομική ευμάρεια εάν το θεωρήσουμε, δεν συνδυάζεται κατ' ανάγκη με το πτυχίο. Ακόμα δυστυχώς στην κοινωνία μας, και μιλάω και στις οικογένειες τις δικές μας, αναμασιούνται και αναμεταδίδονται μύθοι ότι παιδί μου ο μόνος δρόμος για να προκόψεις είναι το πολυτεχνείο, το διδακτορικό που είπε ο κύριος Παπαμιχαήλ, δεν ξέρω και εγώ τι άλλο.

Και νομίζω ότι πρέπει όλοι μας σιγά - σιγά, και γι' αυτό θεωρώ πολύ δύσκολο σε επίπεδο θεσμικό αυτό το εγχείρημα να αλλάξουμε κάποια μυαλά. Θυμηθείτε τι έγινε πριν μερικά χρόνια με την λεγόμενη ανωτατοποίηση. Ξαφνικά όλοι θέλουν να γίνουν ανώτατοι.

Και λέω ότι χρειάζεται ένας καλός συντονισμός σε επίπεδο κοινωνίας, γιατί δεν είναι το θέμα μόνο να γίνει ένα επιτυχές πρόγραμμα σπουδών αλουμινοκατασκευών ή μεταλλικών κατασκευών, έχει να κάνει με πολλά άλλα προβλήματα τα οποία ίσως θα πρέπει να τα ανοίξουμε που έχουν σχέση με την επαγγελματική κατοχύρωση, με το δικαίωμα της υπογραφής, με τις υπευθυνότητες. Για παράδειγμα αλουμινάς επάγγελμα δεν υπάρχει. Οποιοσδήποτε και απ' αυτή την αίθουσα και απ' έξω μπορεί ανά πάσα στιγμή να κάνει μια οποιαδήποτε κατασκευή. Δεν υπάρχει η έννοια της τυποποίησης του τελικού κουφώματος. Ο καταναλωτής μπορεί να πάρει ό,τι θέλει, είναι αυτός μόνιμος κριτής και συνήθως δεν ξέρει πάρα πολλά πράγματα, οπότε μπορεί από οποιονδήποτε να αγοράσει οτιδήποτε.

Όλα αυτά λοιπόν λέω δημιουργούν ένα πλαίσιο, το οποίο μόνο αισιόδοξο δεν είναι για μερικές κατηγορίες των λεγόμενων μεσαίων

στελεχών, οι οποίοι πολλές φορές καλούνται να βγάλουν το φίδι από την τρύπα, και συνήθως δεν έχουν καμία ουσιαστική υποστήριξη από τους από πάνω και πολύ περισσότερο από τους από κάτω.

Τέλος για να μην σας κουράζω ήθελα να πω ότι κατά την γνώμη η εκπαίδευση η δική μας, όπως και οικονομίας πρέπει να συνειδητοποιήσει και να γίνει περισσότερο εξωστρεφής. Υπάρχει σημαντική ζήτηση για παράδειγμα τεχνικών σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης τις οποίες εμείς δυσκολευόμαστε να βρούμε. Αυτή την στιγμή εμείς κυνηγάμε γύρω στα 15 έργα στην Ανατολική Ευρώπη. Ευχαρίστως θα παίρναμε ανθρώπους αυτούς που λέμε εργοδηγούς εν πάση περιπτώσει για να πάνε να εκπαιδεύσουν και να δείξουν σε κάποιους ανθρώπους εκεί πως γίνεται ένα έργο, δεν μπορούμε να τους βρούμε. Υπάρχει μία αδυναμία των Ελλήνων γενικά των νέων ανθρώπων να πάνε για κάποιο χρονικό διάστημα έξι, οκτώ, δώδεκα μήνες εκεί και να έχουν μία αντίστοιχη επαγγελματική εξέλιξη. Τα αγγλικά θεωρούνται όχι απλώς και μόνο απαραίτητο, το θεωρούν σημαντικό, δεδομένου ότι πάρα πολλά στοιχεία, τεχνικές λεπτομέρειες είναι στα αγγλικά. Η επικοινωνία είναι πολύ σημαντικός παράγοντας σήμερα και σε επίπεδο τεχνικό.

Και εδώ θα ήθελα να πω για τα εργοτάξια, που και τα αλβανικά θεωρούνται εξαιρετικά σημαντικά ή τα ρωσικά που το ζήσαμε πρόσφατα και στην Ελλάδα με τα Ολυμπιακά έργα.

Και εν πάση περιπτώσει θα ήθελα να πω και μ' αυτό θα ήθελα να τελειώσω ότι και προσωπικά εγώ αλλά και η εταιρεία στην οποίαν εργάζομαι έχουμε κάνει διάφορες κινήσεις προσπαθώντας να βάλουμε στο παιχνίδι και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έχουμε εκπαιδευτικό κέντρο κάτω και ζητάμε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και το έχουμε εγκαινιάσει να στέλνει παιδιά της περιοχής που θέλουν να μνηθούν

στην τέχνη της αλουμινοκατασκευής. Αλλά νομίζω ότι αυτό είναι ένα κομμάτι, ίσως το Τεχνικό Επιμελητήριο μπορεί να το συντονίσει, αυτοί οι κρίκοι της παραγωγικής αλυσίδας να ρθούνε πιο κοντά.

Και ίσως δεν θα ήταν άσχημη ιδέα, επειδή όντως ειπώθηκε και αυτό, είναι πολύ δύσκολο να προβλέψει κανείς τις αλλαγές και τις εξελίξεις, να φτιαχτεί με κάποιο τρόπο ένα παρατηρητήριο επαγγελμάτων και δεξιοτήτων. Διότι όλοι συμφωνούμε ότι αυτό που σήμερα διδάσκεται και σήμερα προδιαγράφεται αύριο ίσως είναι ανεπαρκές. Άρα πιθανόν οι επαγγελματίες των κλάδων όλων να μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά με ποιες είναι οι ανάγκες σε ένα δυναμικό περιβάλλον.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Λάντζα και για τον προβληματισμό και για τις προτάσεις, οι οποίες νομίζω ότι θα τις υποβάλλουμε και στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Να αλλάξουμε χώρο; Ας πάμε στο χώρο του αυτοκινήτου να μας πει τις απόψεις του ο κύριος Κουντουράς.

Κος ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ:

Όπως ακούσατε εγώ έχω σχέση με το αυτοκίνητο. Είμαι πάρα πολλά χρόνια εδώ στην Ελλάδα και άλλα τόσα στην Δυτική Γερμανία, πάντοτε στον ίδιο κλάδο και έτσι έχω την δυνατότητα σε καθημερινή βάση να βρίσκομαι προ του ερωτήματος ποιον προσλαμβάνουμε τώρα για ορισμένες εργασίες που θέλουμε.

Από το 1989 ήμουν Πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αυτοκινήτων και από τότε ξεκινήσαμε σεμινάρια τεχνολογικά, διότι είχαμε διαπιστώσει ότι οι μηχανικοί αυτοκινήτων δεν ήταν δυνατόν να επισκευάσουν πλέον κανένα από τα

αυτοκίνητα που ερχότανε τότε σύγχρονης τεχνολογίας διότι δεν είχαν την απαιτούμενη βασική εκπαίδευση. Ήξεραν εμπειρικά πάρα πολλά πράγματα και δεν ήξεραν αυτά που χρειάζονταν. Και έκτοτε κάναμε πάρα πολλά σεμινάρια, κάνουμε ακόμα και σήμερα και σε μαθητές και σε μηχανικούς αυτοκινήτων, αλλά και σε καθηγητές τεχνολογικής εκπαίδευσης.

Έχουμε διαπιστώσει ότι τα παιδιά που αποφοιτούν από τα ελληνικά ΤΕΕ δεν έχουν την απαιτούμενη εξειδίκευση που θα τα βοηθήσει να ενταχθούν άμεσα στο εργασιακό περιβάλλον μιας σύγχρονης εταιρείας. Μαθαίνουν σε μεγάλο ποσοστό μαθήματα όπως φυσική, μαθηματικά, θρησκευτικά, ιστορία και λοιπά. Οι καθηγητές τους ειδικά των τεχνολογικών μαθημάτων δεν προλαβαίνουν τις εξελίξεις της τεχνολογίας στην οποία ο ανταγωνισμός και τα οικονομικά οφέλη επιβάλλουν φρενήρεις ρυθμούς ανάπτυξης.

Προσπαθούμε ακόμα και εμείς σαν εταιρείες να επιμορφώσουμε ή να βοηθήσουμε όσο μπορούμε. Τελευταία στην εταιρεία που εργάζομαι φιλοξενήσαμε καθηγητές της μέσης τεχνολογικής εκπαίδευσης για να ενημερωθούν στα νέα ηλεκτρονικά συστήματα διαχείρισης κινητήρων τα λεγόμενα «καμπάς».

Πού οφείλεται αυτό, γιατί αναρωτιόμαστε και εμείς και γιατί βλέπουμε ότι από μια μεριά υπάρχει η θέληση να τα μάθει κανείς, υπάρχει η θέληση τα παιδιά να προχωρήσουν να ρθούνε στις εταιρείες και από την άλλη μεριά δεν μπορούν. Υπάρχει μία αδιαφορία πιστεύω των αρμοδίων για την ουσιαστική συμπαράσταση στα ΤΕΕ και θα δείτε πιο κάτω γιατί. Υπάρχει αδυναμία του κράτους να δώσει τα απαιτούμενα εφόδια, την οικονομική υποστήριξη και τον απαιτούμενο εξοπλισμό στα ΤΕΕ και τα ΘΕΚ τα εργαστηριακά κέντρα.

Και θα σας πω κάτι. Σε πέντε εργαστήρια ενός σχολείου, ενός ΤΕΕ, δόθηκε το 2004 σαν υποστήριξη δόθηκαν 400 ευρώ και για τα πέντε. Πως μπορεί λοιπόν εκεί να λειτουργήσει ένα εργαστήριο. Υπάρχει δυσλειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου με κυκεώνα διατάξεων και αναξιοκρατία. Και εδώ θα σας πω πιο κάτω γιατί. Και υπάρχει και αδιαφορία των μαθητών που δεν βλέπουν επαγγελματικές προοπτικές συνδεδεμένες με τις σπουδές τους και την ελεύθερη οικονομία και βιώνουν μία κοινωνία διαπλοκής και αρπαχτής.

Ένας μεγάλος αριθμός των καθηγητών ασχολούνται και με άλλες παράλληλες εργασίες περισσότερο προσοδοφόρες ή και φροντιστήρια. Υπάρχει η αδιαφορία του Υπουργείου για την τεχνολογική εκπαίδευση, που επικεντρώνει όλες τις προσπάθειές του στους εισακτέους της κάθε εκπαιδευτικής χρονιάς στα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με αποτέλεσμα να έχει υποβαθμίσει αυτό το ίδιο τα ΤΕΕ σε σχολεία δεύτερης κατηγορίας δηλαδή, σε σχολεία για ανίκανους μαθητές.

Η υποβάθμιση των ΤΕΕ αποτελεί πλέον μονόδρομο για γονείς και παιδιά μ' αυτόν τον τρόπο και οδηγεί σε οικονομική εξουθένωση των οικογενειών με φροντιστήρια για τις δύσκολες κατατακτήριες εξετάσεις σε πολυετείς ακριβές σπουδές στα πανεπιστήμια, θέλουν μεταπτυχιακά, που πλέον θεωρούνται δεδομένα ότι πρέπει να τα έχει κανείς, και τελικά στην ακαδημαϊκή ανεργία.

Έχω στα μάτια μου το γερμανικό μοντέλο, γιατί ήμουνα πολλά χρόνια εκεί, μία άψογη δευτεροβάθμια τεχνική εκπαίδευση που δημιουργεί τα ισορροπημένα ποσοστά τεχνικών, τεχνολόγων μηχανικών και διπλωματούχων και ανακουφίζει την πίεση στην ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ενώ παράλληλα δίνει την δυνατότητα σε προικισμένους μαθητές να συνεχίσουν τις σπουδές τους μέσω της δεύτερης μορφωτικής οδού, δηλαδή ξεκινώντας από τεχνίτης απλός

πηγαίνοντας σκαλί - σκαλί μέχρι και την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία. Και ακούσατε πριν από έναν ομιλητή ότι μόνο το 30% των παιδιών στην Γερμανία που πάνε στην τεχνολογική εκπαίδευση θέλουν να πάνε πιο πάνω, γιατί ήδη τους προσφέρει αυτή η εκπαίδευση τις συνθήκες που θέλουν για την ζωή τους.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το ΥΠΕΥΘ απ' ό,τι ακούω τελευταίως, έχω κάνει ορισμένες επαφές με διάφορους ανθρώπους και τα ακούσαμε και στην χθεσινή ομιλία, ξεκινάνε πάλι σε παλιά καθεστώτα τεχνολογικής εκπαίδευσης, παλιότερα που είχαμε τα ΤΕΣ με διετή φοίτηση ή χωρίς αναγνωρισμένα επαγγελματικά δικαιώματα, και ακούσαμε γιατί είναι απαραίτητα αυτά, και χωρίς άλλες εκπαιδευτικές διεξόδους, π.χ. συνέχιση των σπουδών σε ΑΕΙ και λοιπά. Και συζητείται τώρα από το Υπουργείο Παιδείας ο διαχωρισμός σε γενικά και επαγγελματικά λύκεια με έμφαση στην γενική παιδεία. Παλαιό καθεστώς της εποχής που ήμουνα εγώ μαθητής γυμνασίου. Πάλι ξαναγυρίσαμε στα παλιά που προ δεν ξέρω πόσων ετών. Ξαναγυρίζουμε με τις δήθεν νέες μεθόδους αγνοώντας το θέμα των πολυκλαδικών λυκείων που δημιουργήθηκαν προ ετών, ήταν απολύτως επιτυχή τα ακούσαμε και χθες, και καταργήθηκαν την στιγμή που άλλα προηγμένα κράτη αποφάσισαν να τα εφαρμόσουν. Και μένουμε άλλη μια φορά παγκοσμίως πίσω, πίσω ακόμα και από τις δικές μας εξελίξεις.

Θα σας πω ένα παράδειγμα, γιατί όλα αυτά ήταν έτσι λιγάκι θεωρητικά. Την ελληνική βιομηχανία επίπλων χωρίς ειδικούς σχεδιαστές, χωρίς ντιζάινερ, υπάρχουν πάρα πολλές εταιρείες κατασκευάζουν έπιπλα και τα έπιπλα είναι χωρίς προσωπικότητα, έπιπλα της εποχής της γιαγιάς μου, και έρχεται το ΙΚΕΑ σήμερα σε εμάς ευέλκτο με φθηνά υλικά, με φοβερό ντιζάιν, φτιάχνει ένα μαγαζί

και τρέχουμε όλοι στο αεροδρόμιο να αγοράσουμε σαν τρελοί τα έπιπλα του ΙΚΕΑ και να δούμε αυτό το θαύμα το ΙΚΕΑ. Γιατί δεν έχουμε εμείς σχολές ντιζάιν; Τι πρέπει να κάνουμε δηλαδή για να βγάλουμε σχεδιαστές που είναι κάτι που δεν θέλει ειδικότερες έτσι βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Τα έπιπλα είναι κάτι που υπάρχουν στην Ελλάδα. Υπάρχουν τα εργαστήρια, υπάρχουν οι βιοτεχνίες και όμως έχουν μείνει όλα αυτά πίσω.

Και όπως είπε πολύ σοφά η κυρία Αλβελέρ στον κύριο Αρσένη τότε επ' ευκαιρία της δικής του μεταρρύθμισης οι υπουργοί Παιδείας τον πρώτο χρόνο ενημερώνονται, τον δεύτερο εκπονούν μεταρρυθμίσεις, και τον τρίτο αναδομούνται στην συνήθη ανασχηματισμό και ο κύκλος επαναλαμβάνεται. Και γι' αυτό βλέπουμε άπειρες μεταρρυθμίσεις, αλλά τίποτα δεν είδαμε να πηγαίνει εκεί που πρέπει.

Δεκάδες παιδιά μαθήτευσαν και αποφοίτησαν από μία σχολή Φανοποιίας που θα δείτε αμέσως μετά, στην οποία δεν χωράει καν ένα αυτοκίνητο μέσα και βγάζουμε φανοποιούς και αυτοκίνητο δεν μπορούν να βάλουν μέσα τα παιδιά για πρακτική εξάσκηση και δεν προβλέπεται και κάτι τέτοιο. Και μένουν έτσι πίσω σε γνώσεις χωρίς την εξειδίκευση που απαιτεί ο εργασιακός ανταγωνισμός σε μία κοινωνία που πλήττεται από την ανεργία των νέων παιδιών, τα οποία γυρίζουν στις καφετέριες και από δω και από κει.

Κοιτάξτε τις φωτογραφίες, αυτή εδώ αριστερά είναι η είσοδος σε αυτό το τμήμα της Φανοποιίας. Αυτό είναι οι εσωτερικοί του χώροι. Αυτό είναι η κεντρική αίθουσα διδασκαλίας. Εδώ κάτω στην σκαλίτσα, την σκάλα την κάνανε τα παιδιά σημειωτέον, είναι ο δεύτερος χώρος που δεν έχει παράθυρο.

Αυτό είναι μία σχολή Φανοποιίας και θα ήθελα όλους αυτούς οι οποίοι μιλάνε για διάφορα πράγματα να στείλουν το παιδί τους εκεί να γίνει φανοποιός και όχι να πάει για μάστερ στην Αγγλία, να τον στείλουν εκεί.

Και θα ήθελα και κάτι άλλο να πω. Ότι αυτά τα παιδιά εδώ πέρα δεν είναι ενός κατώτερου Θεού. Υπήρχε λοιπόν, ή μάλλον να σας δείξω και κάτι άλλες δύο φωτογραφίες. Εδώ είναι μία άλλη σχολή και τα παιδιά που βλέπετε είναι ηλεκτρονικοί και βάζουν εδώ στον τοίχο επάνω εγκαθιστούν ένα σωλήνα για νερό, διότι η τουαλέτα τους για να πλυθούν είχαν αυτόν τον λαστιχένιο σωλήνα που πήγαινε μέσα στο νιπτήρα και πλενόντουσαν από το λαστιχένιο σωλήνα και αποφάσισαν να πάρουν επιτέλους τα πράγματα στα χέρια τους. Αγόρασαν μόνα τους τους σωλήνες τους μεταλλικούς και τους εγκαθιστούν για να μπορούν να πλένονται.

Η ανεργία λοιπόν μαστίζει τους νέους, γιατί εμείς τέτοιους φανοποιούς δεν μπορούμε να προσλάβουμε στην εταιρεία μας, ούτε μηχανικούς αυτοκινήτων που ξέρουν την μηχανολογία δέκα χρόνια ή δεκαπέντε χρόνια πίσω και γι' αυτό γυρίζουν από δω και από κει στις καφετέριες και στα καλύτερα χρόνια της ζωής τους.

Θα έπρεπε, άκουσα και στο ραδιόφωνο, να δίδονται περισσότερα χρήματα στην επιδότηση θέσεων εργασίας αντί να σπαταλούνται σε επιδόματα ανεργίας. Πολύ ωραία, και απογοητεύτηκα ...

(...) Και μετά αναδομήθηκε τον κύριο Κανελλόπουλο που δεν ενδιαφέρθηκε για ένα τέτοιο πιλοτικό πρόγραμμα χωρίς την παραμικρή ανταπόκριση. Ένα πρόγραμμα όπου οι άνεργοι θα μπαίνανε σε μία διαδικασία για εξεύρεση καινοτομιών και λοιπά. Πολύ έτσι ωραίο πρόγραμμα. Ειδικά δε η κυρία Διαμαντοπούλου όταν της το πρότεινα, και μάλιστα τον καιρό που ήτανε στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπεύθυνη για

θέματα εργασίας και ανεργίας, έδειξε μία προσβλητική αδιαφορία. Δεν ενδιαφέρθηκε ούτε να δει αυτό το πράγμα. Ενδιαφέρθηκαν όμως οι Γερμανοί και έχουμε μία επαφή με την Γερμανία και θέλουν να το κάνουν πιλοτικά ως γερμανικό πρόγραμμα για τους άνεργους.

Οι υπουργοί Παιδείας των τελευταίων ετών έχουν εστιάσει και πάλι την κάθε μεταρρύθμισή τους στις εισαγωγικές εξετάσεις για μία θέση στα ΑΕΙ, υποβαθμίζοντας ταυτοχρόνως τις κατώτερες τεχνικές σχολές. Και αυτό διότι δεν υπάρχουν σαφείς στόχοι και επιδιώξεις. Και ακούσατε μερικούς στόχους εδώ, ακούσαμε αρκετούς και τώρα για να γνωρίζουμε επακριβώς το τι θέλουμε θεσμικά και ουσιαστικά. Ποια μαθήματα θέλουμε να προωθήσουμε, τι τεχνικούς θέλουμε να βγάλουμε στην αγορά εργασίας για να δημιουργήσουμε αξιόλογες ευκαιρίες επιστημονικής καταξίωσης και επαγγελματικής ανεξαρτησίας και διεθνή πρωτοπορία.

Στην εισήγησή μου που έχετε μαζί σας, γιατί αυτό ήταν ένα μικρό κομμάτι, έχω βάλει και ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο εάν το διαβάσει κανείς και απαντήσει στο τι θέλουμε, δημιουργεί και διαμορφώνει αυτό που θα έπρεπε η δευτεροβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση στην σύγχρονη Ελλάδα να είναι.

Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Κουντουρά. Απ' ό,τι βλέπετε αγανάκτηση πολλές φορές δεν υπάρχει μόνο στους εκπαιδευτικούς αλλά και στους μηχανικούς της αγοράς από την κατάσταση που βιώνουν.

Θα ήθελα να μας πει την άποψή του ο κύριος Τογαντζής πάλι από το χώρο του αυτοκινήτου.

Κος ΤΟΓΑΝΤΖΗΣ:

Καλησπέρα σας και σας ευχαριστώ που με προσκαλέσατε εδώ να πω και εγώ τις απόψεις μας πάλι από τον χώρο του αυτοκινήτου. Βέβαια όπως παλιά κακώς εννοείται «αυτοκινητάς», «μαντράς» και τα λοιπά.

Από μία εμπειρία που είχαμε πριν από δύο χρόνια όταν μας ζητήσανε από το ΤΕΛ Νέας Φιλαδέλφειας να τους κάνουμε μία παρουσίαση πάνω στην νέα και σύγχρονη τεχνολογία των αυτοκινήτων, αυτό που μας έκανε εντύπωση ήτανε η αβεβαιότητα που είχανε τα παιδιά για το μέλλον τους. Ναι μεν μπορεί το εκπαιδευτικό μας σύστημα να μην είναι τέλειο, αλλά αυτά τα παιδιά είχαν μία αβεβαιότητα για το τι θα συναντήσουν όταν θα βγούνε στην παραγωγική διαδικασία. Δηλαδή τι περιβάλλον υπάρχει στα συνεργεία, αν θα μπορέσουν να βρουνε δουλειά με τις γνώσεις που έχουνε.

Αυτό έλαβε χώρα στο κέντρο εκπαίδευσης που έχουμε στο Γέρακα. Κάποιοι από τους συναδέλφους το έχουν επισκεφτεί σε δύο μονοήμερες πάλι ας μην το πούμε εκπαιδεύσεις, να πούμε παρουσιάσεις της σύγχρονης τεχνολογίας που είχαμε για τους καθηγητές των ΤΕΕ στον τομέα του αυτοκινήτου. Εκεί πέρα είδαμε ένα χάσμα το οποίο υπάρχει μεταξύ του επιπέδου που ζητάνε οι διάφοροι επισκευαστές όπως τείνει να τους λέμε τώρα αυτοκινήτων, τα συνεργεία, με τις γνώσεις που έχουν οι εκπαιδευόμενοι, οι μαθητές, οι μελλοντικοί τεχνίτες από αυτά που παίρνουν από τα ΤΕΕ.

Κατά την γνώμη μας αυτό το χάσμα δεν είναι αδύνατον να γεφυρωθεί. Υπάρχουν τρόποι να γεφυρωθεί. Καταρχήν να σας πω δυο λόγια για το χώρο του αυτοκινήτου όπως τον βλέπουμε εμείς από την δική μας μεριά.

Η αγορά του αυτοκινήτου στην Ελλάδα κινείται σε ικανοποιητικά πλαίσια. Ορισμένες φορές είναι και αυξητικά θα μπορούσαμε να πούμε. Δηλαδή ταξινομούνται περίπου τα ίδια αυτοκίνητα κάθε χρόνο

με μία τάση αύξησής τους, οπότε μπορούμε να θεωρήσουμε ότι υπάρχει ένα περιβάλλον εργασίας το οποίο δεν πλήττεται και δεν υπάρχει απώλεια θέσεων εργασίας σε αυτό το συγκεκριμένο κομμάτι.

Επίσης οι εταιρείες αυτοκινήτων έχουν εστιάσει πάνω στον τομέα των υπηρεσιών μετά την πώληση, έχουν επικεντρώσει πάνω σ' αυτό το κομμάτι και έχουν δει ότι τα μεγαλύτερα έσοδά τους προέρχονται απ' αυτό το κομμάτι. Δηλαδή από τις υπηρεσίες μετά την πώληση με το μοντέλο «πελάτης για πάντα».

Σύμφωνα με την νέα κατάσταση που έχει δημιουργηθεί μετά την άρση του αγγλικός αποκαλούμενου μπλοκ εξέμψιον τοποθετήθηκαν νέες διαδικασίες. Δηλαδή έχει ξεφύγει από την πατροπαράδοτη διαδικασία της επισκευής του αυτοκινήτου ότι το πάμε στο μάστορα το αφήνουμε και πάμε μετά και το παίρνουμε. Αυτό έχει οδηγήσει στην αύξηση των θέσεων απασχόλησης σ' αυτόν τον τομέα με πλήρη αναδιοργάνωση του οργανογράμματος του συνεργείου. Δηλαδή δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας τεχνικών και μη τεχνικών. Δηλαδή ανθρώπων που υποστηρίζουν τους τεχνικούς, οι οποίοι και αυτοί χωρίζονται σε παραγωγικοί και μη παραγωγικοί. Δηλαδή πια ένα συνεργείο δεν έχει μόνο μηχανικούς που φτιάχνουν αυτοκίνητα, έχει και μη παραγωγικούς οι οποίοι οργανώνουν το συνεργείο. Όπως ρεσέψονιστ, τεχνικός σύμβουλος, υπεύθυνος ποιότητας επισκευών και τα λοιπά. Δηλαδή καταργήθηκε η γνωστή δομή των συνεργείων μάστορας και βοηθός, δεν υπάρχει πια αυτή η δομή.

Επίσης υπάρχουν θεσμοθετηθεί και διάφορες διαδικασίες στην επισκευή του αυτοκινήτου, οι οποίες είναι τυποποιημένες στις περισσότερες εταιρείες. Δηλαδή αυτές.. Μάλλον να προσθέσω εδώ ότι αυτές οι διαδικασίες προέρχονται από την ραγδαία αύξηση της τεχνολογίας του αυτοκινήτου. Αυτές τις διαδικασίες να σας τις πω

συνοπτικά με έξι λέξεις είναι, υποδοχή, παραλαβή, διάγνωση, έλεγχος ιστορικού του αυτοκινήτου, επισκευή, έλεγχος ποιότητας επισκευής και παράδοσή του πίσω στον πελάτη. Δηλαδή βλέπετε ότι υπάρχει μια πλέον τυποποιημένη διαδικασία στην επισκευή του αυτοκινήτου.

Αυτό οδηγεί όπως είπαμε πριν σε κάποιες καινούργιες θέσεις εργασίας, οι οποίες κάποιες απ' αυτές ο στόχος τους είναι να καλυφθούν από μηχανικούς όχι υψηλότερης εκπαίδευσης από τα ΤΕΕ.

Επίσης βλέπουμε ότι υπάρχει μία κοινωνική καταξίωση του επαγγέλματος του μηχανικού αυτοκινήτου. Μηχανικός αυτοκινήτου δεν γίνεται πια το παιδί που δεν έπαιρνε τα γράμματα και τέλος πάντων οι γονείς του αποφασίσανε να το στείλουνε σε ένα συνεργείο να μάθει δίπλα σε έναν μάστορα μπας και κάποτε προκόψει.

Επίσης βλέπουμε ότι υπάρχουν και δυνατότητες εξέλιξης μέσω του οργανογράμματος που σας είπα πριν, υπάρχουν και δυνατότητες εξέλιξης μέσα στην ίδια την εταιρεία που εργάζεται λόγω του ότι αυτά τα τυποποιημένα στάνταρ αφορούν όλους τους επισκευαστές μικρούς ή μεγάλους. Δηλαδή ανεξάρτητα εάν έχει πέντε άτομα ή εάν έχει δεκαπέντε, είκοσι, τριάντα προσωπικό. Υπάρχει μία υποτυπώδης στα μικρά συνεργεία, αλλά πιο καλή στα μεγαλύτερα συνεργεία προοπτική εξέλιξης των ίδιων αυτών των μηχανικών.

Γι' αυτό το λόγο οι περισσότερες εταιρείες αυτοκινήτων έχουν θεσμοθετήσει δικές του διαδικασίες εκπαίδευσης του προσωπικού το οποίο θα επισκευάζει και θα συντηρεί τα αυτοκίνητα της φίρμας τους.

Θυμάμαι παλιά όταν άρχισα και εγώ να ασχολούμαι με τα αυτοκίνητα μου λέει ένας μάστορας, γιατί άρχισα σαν υπεύθυνος εκπαίδευσης και εκπαιδευτής των μηχανικών αυτοκινήτων, μου έλεγε ένας μάστορας, ο οποίος δεν ήταν και πολύ μεγάλης ηλικίας, ότι «εγώ όταν ξεκίνησα δούλευα βοηθός δίπλα σε έναν μάστορα ο οποίος μας

έβαζε λέει να λύνουμε το σαζμάν εμείς το κιβώτιο ταχυτήτων το πλέναμε, το φτιάχναμε και όταν ερχότανε η ώρα να το συναρμολογήσει μας έστελνε για τυρόπιτες για να μην δούμε την τέχνη του».

Αυτό έχει αλλάξει, τώρα πια εμείς θεωρούμε, μάλλον όχι θεωρούμε, θέλουμε και ευελπιστούμε ότι οι απόφοιτοι των ΤΕΕ θα έχουν μία υποτυπώδη υποδομή για να μπορέσουμε να τους παραλάβουμε εμείς μέσα από τις δικές μας διαδικασίες εκπαίδευσης και να τους κάνουμε ικανούς μηχανικούς να επισκευάζουν αυτοκίνητα.

Αυτό είναι φυσικό επακόλουθο της εξέλιξης που υπάρχει στα αυτοκίνητα. Η εξέλιξη που υπάρχει στα αυτοκίνητα δεν μπορεί ένας μηχανικός ο οποίος έχει εκπαιδευτεί σε ένα οποιοδήποτε σχολείο ή σχολή να θεωρηθεί ότι είναι εκπαιδευμένος και να συνεχίζει να επισκευάζει αυτοκίνητα. Είναι αυτό που άκουσα πριν, αυτό που λένε δια βίου εκπαίδευση. Αυτό ισχύει και στα αυτοκίνητα.

Για να σας δώσω έτσι για όσους έχουνε κάποιες τεχνικές γνώσεις, η εξέλιξη των αυτοκινήτων στο πολύ άμεσο μέλλον είναι να συνδέεται το σύστημα πλοήγησης του αυτοκινήτου με το σύστημα διαχείρισης του αυτοκινήτου. Οπότε όταν ένας οδηγός πλησιάζει με πολλά χιλιόμετρα σε μία στροφή να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες πια το αυτοκίνητο για να μην συμβεί ατύχημα.

Αυτό βέβαια είναι κάτι τραβηγμένο και δεν ξέρουμε εάν θα ισχύσει και στην Ελλάδα. Παρόλα αυτά το παράδειγμα σας το έφερα για να δείτε ότι η τεχνολογία εξελίσσεται τόσο γρήγορα, έτσι ώστε δεν μπορεί ένας μηχανικός που σήμερα θεωρείται ικανός να επισκευάζει αυτοκίνητα να έχει την ίδια ικανότητα και μετά από τρία ή τέσσερα χρόνια.

Εμείς στοχεύουμε στον οδηγό ανεύρεσης της πληροφορίας και όχι απομνημόνευσής της. Είναι τόσες πολλές οι πληροφορίες που δεν

μπορούν πια να απομνημονευτούν και θα πρέπει να κάνουμε τους μηχανικούς μας να ξέρουνε να ανατρέχουν στην πηγή της πληροφορίας και όχι στην απομνημόνευσής της.

Επίσης εδώ πέρα μπαίνει σαν παράμετρος και η γνώση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Αυτό που μας έκανε εντύπωση ήταν ότι ελάχιστοι από αυτούς που εκπαιδεύονται στα ΤΕΕ σαν μηχανικοί αυτοκινήτων έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, μόνο όσοι έχουν την εμπειρία από προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή από το σπίτι τους. Δεν ξέρω εάν έχει αλλάξει κάτι τα τελευταία δύο χρόνια, πάντως εμείς αυτή την εικόνα είχαμε.

Αυτό είναι αναγκαίο, γιατί οι σύγχρονες μορφές πληροφορίας και βιβλιογραφίας πια είναι σε ηλεκτρονική μορφή και τώρα τον τελευταίο χρόνο τείνουν να γίνουν και ονλάιν. Και αυτό πάλι πηγάζει από την ραγδαία εξέλιξη των αυτοκινήτων, οπότε φαντάζεστε ότι πόσες διορθώσεις μέσα σε μία μέρα στην βιβλιογραφία μπορούν να γίνουν όταν είναι αυτή σε διαδικτυακή μορφή. Και φανταστείτε την δυσκολία να αλλάξει ένα σχέδιο καλωδίων όταν αλλάξει κάτι στην γραμμή παραγωγής πόσο δύσκολο είναι να αλλάξει ένα σχέδιο καλωδίων στην υφιστάμενη μορφή που έχει τώρα στέλνοντάς του για εκτύπωση, μετάφραση, διανομή στα εκάστοτε κέντρα διανομής. Και τελικά μέχρι να φθάσει στον τελευταίο παραλήπτη που είναι ο μηχανικός που επισκευάζει το αυτοκίνητο. Σχεδόν έχει επέλθει και η δεύτερη ανανέωση μέχρι να φθάσει στα χέρια του μηχανικού η πρώτη.

Επίσης καθιερώνονται και νέες μορφές εκπαίδευσης από όλη την αυτοκινητοβιομηχανία κάτω από τον ορισμό «ι-λέρνιν». Είναι εκπαίδευση την οποία αν κάποτε αποκτήσετε πρόσβαση θα εκπλαγείτε. Ξεκινάει από βασικές αρχές φυσικής και μηχανικής και φθάνει σε πολύ εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο αυτοκίνητο. Αυτό

σιγά - σιγά καθιερώνεται. Ήδη από αρκετές εταιρείες έχει καθιερωθεί, οπότε αυτό δίνει και την ευχέρεια στον εργοδότη να έχει και μία καλύτερη εικόνα του μηχανικού τον οποίον ή έχει ήδη προσλάβει ή πρόκειται να προσλάβει, γιατί μπορεί να κάνει την εκπαίδευση μέσω του κομπιούτερ έστω και σπίτι του, γιατί οι ερωτήσεις που είναι στο τέλος είναι τυχαία επιλογή από ένα μπάφρε 900 ερωτήσεων για κάθε σεμινάριο, οπότε πάει με τυπωμένο το πιστοποιητικό ότι έχει πετύχει στην εκπαίδευση για το συγκεκριμένο θέμα και αν δεν έχει πετύχει πού έχει ελλείψεις, ή εάν είναι λίγες οι ελλείψεις του επίσης επισημαίνονται.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω ότι αυτό μπορεί να βοηθήσει για την αξιολόγηση των μηχανικών πριν ή μόλις προσληφθούν στις εταιρείες τους.

Αυτό που έχουμε εμείς σαν σύσταση είναι να ενημερώνονται οι μαθητές για το εργασιακό περιβάλλον που θα συναντήσουν στις εταιρείες, και εννοούμε τους μαθητές που πρόκειται να συνεχίσουν την σταδιοδρομία τους στο τομέα επισκευής αυτοκινήτων.

Και μία τελευταία επισήμανση ότι αν μπορούμε να δώσουμε βάση στην εκπαίδευση μέσω κομπιούτερ και πάνω στα κομπιούτερ. Τείνει να θεωρείται σχεδόν με ελλιπή μόρφωση κάποιος που δεν έχει γνώσεις κομπιούτερ αυτή την στιγμή.

Σας ευχαριστώ και όποια άλλη ερώτηση θέλετε είμαι στην διάθεσή σας να την απαντήσω.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Τογαντζή. Βέβαια φανταστείτε πως θα αισθανότανε ένας παλιός μηχανικός αυτοκινήτων εκείνοι που μασούσαν σίδερα κάτω από τα αυτοκίνητα και αν άκουγε αυτές τις προοπτικές.

Ας προχωρήσουμε όμως στον κύριο Ηλία Τζαμουράνη να μας μιλήσει από την εμπειρία του σαν μελετητής, σαν επιβλέπων σε έργα και τα λοιπά.

Κος ΤΖΑΜΟΥΡΑΝΗΣ:

Όπως είπε ο Θανάσης η εμπειρία μου εντοπίζεται για κυρίως στον χώρο, όχι μελετών τόσο θα έλεγα, κυρίως κατασκευών με την μορφή του επιβλέποντα. Θα έλεγα ότι κάνω μία δουλειά που θα τον συγκινούσε τον Θανάση, ασχολούμαι περισσότερο με καινοτομίες και ιδιοκατασκευές για λόγους επιβίωσης.

Δεν έχω σχέση με την εκπαίδευση και αισθάνομαι κάπως άβολα, αλλά από την άλλη μεριά νομίζω ότι και εσείς ως εκπαιδευτικοί εδώ χρειάζεται να ξέρετε την γνώμη των ανθρώπων που δεν έχουν σχέση με εσάς και παρόλα αυτά δουλεύουμε στον ίδιο τομέα.

Θα πιαστώ από τα θέματα που έθεσε εδώ στην εισήγηση. Τέσσερα ερωτήματα βασικά. Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες σε προσωπικό.

Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζω στην αγορά των μικρών ηλεκτρομηχανολογικών έργων μελετών και κατασκευών βασικά είναι η έλλειψη ικανών εργοδηγών, είτε ελεύθερων είτε στα πλαίσια υπεργολαβικών συνεργείων ή εμπορικών προμηθευτών. Εννοώ τεχνικούς με ικανότητα να διαβάσουν ένα σχέδιο, να συνεννοηθούν προφορικά για να εκτελεστεί ένα έργο ηλεκτρομηχανολογικό.

Τα ηλεκτρομηχανολογικά, γιατί εκεί εγώ δεν έχω γνώση από τα άλλα τεχνικά έργα, έχουν την ιδιομορφία ότι είναι της πολυπλοκότητας και του πλήθους ετερόκλητων αντικειμένων συνήθως σε μικρές ανά είδος ποσότητες. Γι' αυτό συνηθέστατα σπάνε σε τουλάχιστον δύο βασικές κατηγορίες υδραυλικά, ηλεκτρολογικά, και είναι πολύ συνηθισμένο να φθάνουν και τις δέκα και τις δεκαπέντε και παραπάνω.

Και βέβαια αυτά όλα εκτελούνται από ξεχωριστές τεχνικές ειδικότητες και αντίστοιχα υπεργολαβικά συνεργεία.

Όλοι αυτοί χρειάζονται κυριολεκτικά ποδηγέτηση, όχι απλά συντονισμό. Είναι προσκολλημένοι γερά σε εκείνο που ξέρουν αρνούμενοι να εκτελέσουν κάτι καινούργιο, όχι άδικα, μην τους κατηγορούμε, γιατί η σκληρά ανταγωνιστική πιάτσα θα τους χρεώσει όλο το κόστος των οποιονδήποτε καινοτομιών ή αναβαθμίσεων και θα δουλέψουν με ζημιά. Και ζημιά στην αγορά σημαίνει χρεοκοπία και ανεργία.

Είναι επίπονος και χρονοβόρος ο προγραμματισμός εφαρμογής χιλιάδων μικροϋλικών συχνά σε ένα ή δύο τεμάχια ανά είδος. Και το πιο τραγικό είναι ότι μπορεί να σταματήσει η δουλειά γιατί λείπει το ένα τεμάχιο.

Η συχνά υπερβολική ποικιλία διαμορφωμένη όχι αποκλειστικά από τις ανάγκες της παραγωγής των έργων, αλλά μάλλον και θα έλεγα από τις ανάγκες του ανταγωνισμού των προμηθευτών, δεν παρεμποδίζει μόνο την γρήγορη έρευνα της αγοράς αλλά έχει και άλλες παρενέργειες. Δεν υπάρχουν πια επαρκή στοκ επιτόπου.

Εργάζομαι στην Ελλάδα από το '72, τότε πήρα δίπλωμα και μπήκα απευθείας στην δουλειά. Έχω την αίσθηση ότι τα χρόνια εκείνα τουλάχιστον για τα υλικά που χρειαζόμαστε υπήρχε πιο άμεση εξυπηρέτηση απ' ότι υπάρχει σήμερα και ας ακούγεται λίγο περίεργο. Θα σας πω γιατί, τουλάχιστον απ' ότι έχω καταλάβει.

Επειδή υπάρχει η ευκολία τώρα των συγκοινωνιών, επικοινωνιών και το ίντερνετ και λοιπά, έχει επικρατήσει στην αγορά μια βελτιστοποίηση. Παίρνουν παραγγελία το παραγγέλνουν και σου λέει θα ρθει σε πέντε μέρες και λοιπά, μία εβδομάδα και τέτοια. Μια μεγάλη εταιρεία κάποτε ήθελα να βάλω μία γεννήτρια και μου εξήγησε

ότι την γεννήτρια αυτή δεν την έχει πουθενά, θα ψάξει με το ίντερνετ και μπορεί να την φέρει και από την Κίνα. Αυτό όμως έχει συνέπεια ότι πια αυτός που οργανώνει το έργο πρέπει να κάνει προγραμματισμό. Δεν μπορείς να βγεις αύριο να πας στον Χρυσαφίδη και να δεις ότι δεν υπάρχει το τάδε που θέλεις και να μείνει το έργο πίσω.

Να βάλουμε τώρα και άλλα πράγματα και άλλες δυσκολίες να σας πω. Οι δυσκαμψίες της εφορίας. Θα βόλευε πολύ να είχε κανείς μία κινητή αποθήκη να βάλει στο αυτοκίνητό του αποβραδής ή να τα έχει μόνιμα μια σειρά από υλικά που χρησιμοποιούνται στα έργα κάθε μέρα και όταν σε κάποιο έργο χρειάζεται να φτιάχνει επιτόπου ένα δελτίο παράδοσης, αλλά αυτό όπως ξέρετε από την εφορία απαγορεύεται. Εκ των πραγμάτων όμως πολλοί άνθρωποι το κάνουν παράνομα και με κίνδυνο. Δηλαδή διακινούν στο αυτοκίνητό τους υλικά τα οποία δεν έχουν δελτίο αποστολής. Τι να κάνει τώρα, να τρέχει πίσω στο μαγαζί για να φέρει μία γωνία ή ένα καλώδιο επτά επί ενάμιση που δεν υπάρχει; Αυτό βέβαια ξέρουμε ότι γίνεται για λόγους καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, αλλά είναι όμως και μία δυσκολία, κάνει αυτό το πράγμα περισσότερη δουλειά για τον οργανωτή τον εργοδηγό. Πρέπει κάθε βράδυ να δεις τι χάλασε σήμερα, από τι έχεις ξεμείνει ώστε αύριο να μην μείνεις πάλι από υλικά. Αυτό όμως είναι ικανότητες.

Ο εργοδηγός λοιπόν πρέπει να ξέρει και να προγραμματίζει. Πρέπει να ξέρει και ίντερνετ, πρέπει να ξέρει και αγγλικά, άντε να τον βρεις. Τι γίνεται; Την δουλειά την κάνει ο μηχανικός. Έτσι δουλεύει ο μηχανικός 98% εργοδηγός και 2% επιστήμονας. Αυτό υποβαθμίζει και την δουλειά του και δημιουργεί και κινδύνους. Έχω να το εξομολογηθώ, και εγώ έχω πιάσει τον εαυτό μου κάνα δυο φορές να κάνω πράγματα μη σωστά, γιατί μέσα στην πίεση του χρόνου μου ξεφύγανε, δεν είχα δυνατότητα να ηρεμίσω και να πω κάτσε να δω πως

γίνεται αυτό, πράγμα το οποίο δεν θα έκανε εάν είχα την ευχέρεια να δουλέψω άνετα.

Να συμπληρώσω τέλος ότι και το προσωπικό που παρέχουν και μεγαλύτερες επιχειρήσεις στο χώρο των μηχανολογικών, εγώ αναφέρομαι περισσότερο στις αντιπροσωπείες που μας δίνουν τα υλικά, έχει τα ίδια μειονεκτήματα συν ένα, την γραφειοκρατική νοοτροπία. Δηλαδή τα γνωστά, ευθυνοφοβία, επανάπαυση, περιχαράκωση. Όποτε πήγα να κάνω καινοτομικές εφαρμογές, έκανα αρκετές, δεν βρήκα ανταπόκριση από τις επιχειρήσεις. Οι συνάδελφοι πολλές φορές μηχανικοί και μη πωλητές ήταν να με αποθαρρύνουν και κυρίως να μην το μάθει ο διευθυντής ότι θέλω να το κάνω. Και βλέποντας αυτό το κλίμα βέβαια πολλές φορές κινήθηκα και εγώ μόνος μου με πρόσθετους κόπους και για μένα και για άλλους ανθρώπους που συνεργαζόντουσαν με μένα.

Ένα σημαντικό άλλο πρόβλημα στο προσωπικό της μέσης στάθμης είναι ότι δεν έχει την νοοτροπία της συνεργασίας με το μηχανικό και οι λόγοι είναι πολλοί. Αυτή η νοοτροπία υποθάλπεται από δύο φαινομενικά, μία είναι στην πραγματικότητα, από δύο πλευρές. Η μία είναι ο ελευθεροεπαγγελματισμός των τεχνικών μικροεργολάβων που φέρνει την τεχνική συνεργασία σε αντίθεση με την οικονομική σχέση που είναι ανταγωνιστική εκ των πραγμάτων. Η άλλη είναι η ακαμψία και η συγκεντρωτική δομή των μεγάλων επιχειρήσεων προμηθείας ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού ή υπηρεσιών που είναι επανδρωμένες για πολλούς λόγους με προσωπικό χαμηλής θα έλεγα όσο γίνεται χαμηλότερης στάθμης, όχι εκπαιδευμένο, αλλά απλά καταρτισμένο με ρετσέτες και τυφλοσύρτες τα γνωστά.

Αν είχα χρόνο θα μπορούσα να διηγηθώ πολλά ευτράπελα και σχετικές εμπειρίες. Θα σας πω ένα για να καταλάβετε τι εννοώ.

Κάποτε χρειάστηκε να βάλω ένα ενδιάμεσο εναλλάκτη σε ένα ψυκτικό κύκλωμα ενός ξηραντηρίου, «ιντερκούλερ» τα λέμε αυτά, και χρειάστηκα περίπου δύο μήνες, χώρια τι άκουσα για να με αποτρέψουν, γιατί κανείς στην εδώ ιεραρχία του προμηθευτικού οίκου που συνεργαζόμουνα που είχα πάρει τα υλικά δεν τολμούσε να αποπειραθεί, παρά του ότι τους έλεγα ότι η οικονομική ευθύνη θα επιβαρύνει τον εργοδότη.

Υποψιάζομαι ότι το αίτημα για μία αυτονόητη βελτιωτική επέμβαση και μάλιστα σε μη τυποποιημένη κατάσταση, δεν ήταν δική τους, δική μου ήταν η εγκατάσταση εμείς την κάναμε, τα υλικά μόνο παίρναμε, τελικά για να εγκριθεί έφθασε μάλλον στον αρχιμηχανικό σχεδιασμό των προϊόντων της μητρικής εταιρείας στην Γερμανία. Κανείς άλλος δεν ήξερε, δεν είχε το επίπεδο να πει ότι, ρε παιδιά, ένα ιντερκούλερ καλό κάνει, κακό δεν κάνει, φοβόντουσαν. Το λέω έτσι για παράδειγμα και δεν είναι μόνο αυτό, μπορώ να σας πω χιλιάδες εδώ πέρα να γελάμε όλο το βράδυ.

Όλα αυτά βέβαια δεν βοηθάνε την κοινωνία και έχουν και ούτε καλύτερες έτσι οικονομικά και αποδοτικά ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις φτιάχνουν. Πόσα υλικά πετιούνται, ενώ ήταν πολύ απλό να επισκευαστούν από κάποιον ο οποίος θα ήθελα θα έλεγα να αγαπάει λίγο την δουλειά του. Α, σου λέει, χάλασε, καινούργιο. Έχω προλάβει κυκλοφορητές, έχω προλάβει καυστήρες πριν από την αποξήλωση χωρίς κανένα απολύτως λόγο.

Για το δεύτερο ερώτημα, ποιες αλλαγές έχουν γίνει ή προβλέπεται να γίνουν στο προφίλ και λοιπά. Νομίζω ότι τα τελευταία χρόνια ιδίως χάρη στις μέσες τεχνικές σχολές, αυτό έχω καταλάβει εγώ

και μιλάω τώρα σε σχέση τώρα με το '75, σε τέτοια κλίμακα μιλάω, έχει βελτιωθεί διακριτά η στάθμη αρκετών μαστόρων και ιδίως των υδραυλικών που ήταν παραδοσιακά έτσι πολύ δύσκολος κλάδος. Δεν συνέβαινε το ίδιο με τους ηλεκτρολόγους, ίσως επειδή ο κίνδυνος της δουλειάς από την αρχή οι ηλεκτρολόγοι ήταν σε καλύτερο επίπεδο από τους υδραυλικούς.

Η τάση νομίζω για εξειδίκευση είναι αναπόφευκτη όπως λέει και εδώ η ερώτηση. Δεν αντιλαμβάνομαι όμως τι μπορεί να σημαίνει διεύρυνση των βασικών τεχνικών γνώσεών τους. Και το λέω αυτό γιατί έχω και μία οδυνηρή εμπειρία. Είχα διοριστεί κριτής σε κάποιο βιβλίο τεχνικής εκπαίδευσης και με έκπληξη είδα εκεί πέρα ότι το πρόγραμμα προέβλεπε ότι τα παιδιά της τεχνικής εκπαίδευσης έπρεπε να μάθουν τι είναι εντροπία και μάλιστα με απαίτηση εφαρμογής. Φαντάζομαι να μην εννοεί αυτό και η ερώτηση.

Εκείνο που έχω αντιληφθεί χρειάζεται περισσότερο να ξέρουν καλύτερα την δουλειά τους, το είπανε και άλλοι εδώ πέρα συνάδελφοι. Την δεξιότητά τους και προπαντός θα έλεγα χρειάζονται υψηλότερο γενικό μορφωτικό επίπεδο, δεν χρειάζεται να είναι ζώα για να είναι μάστορας, μπορεί να είναι και ένας άνθρωπος ολοκληρωμένος. Και αυτό για μένα εκφράζει έτσι έναν ρατσισμό της κοινωνίας και μετά κατηγορούμε τον ρατσισμό. Εγώ έπιασα και τον εαυτό μου να απειλώ το παιδί μου ότι άμα δεν μπει στο πολυτεχνείο θα γίνεις υδραυλικός. Και λέω μετά «τι είπες, ρε Ηλία;» Και όμως το είπα γιατί αυτή είναι η αντίληψη την οποίαν μεταφέρω και εγώ μέσα στο μυαλό μου.

Δεν είναι επίσης σωστό να θέτουμε στους μαστόρους εσφαλμένα ερωτήματα έτσι όπως εκείνο το αμίμητο που μπαίνει ο κυκλοφορητής στην εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης. Αυτό το ερώτημα υπάρχει στο ερωτηματολόγιο για την επαγγελματική αδειοδότηση των υδραυλικών.

Η απάντηση είναι ότι ο κυκλοφορητής μπαίνει εκεί που προβλέπει η μελέτη, αλλά δεν ήταν αυτή η απάντηση, ήταν μπρος ή πίσω από τον λέβητα.

Η εκπαίδευση των υδραυλικών και όλων των τεχνικών πρέπει να τους επιστεί την προσοχή γιατί ξέρεις κάτι θα συνεργαστείς με κάποιον άλλον ο οποίος συμμετέχει επίσης σε αυτή την δουλειά όπως και εσύ. Και δεν είναι απαραίτητο να συμμετέχεις από ανώτερο επίπεδο, εγώ το βλέπω σαν συνεργασία. Άσχετο τώρα εάν η κοινωνία το θέλει επάνω ή κάτω ξέρω εγώ τον έναν και τον άλλον.

Στο τρίτο θέμα. Ποιες κατά την γνώμη σας είναι ο ρόλος της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης. Εδώ πέρα δεν μπορώ να πω πολλά πράγματα για το λόγο που σας είπα. Δεν καταλαβαίνω και πολλά από εκπαίδευση. Νομίζω όμως ότι οι επιχειρήσεις μπορούν και προσαρμόζονται στα πλαίσια που τους τίθενται ιδίως εάν πρόκειται για θέματα κατάρτισης, που κατά την άποψή μου πρέπει να αφηθεί στις επιχειρήσεις αφού και εφόσον θεωρείται αποδεκτή η ύπαρξή τους και ότι αυτό συνεπάγεται.

Ας δούμε για παράδειγμα το θέμα των plc, των ινβέρτερ και λοιπά. Σήμερα κυκλοφορούν παγκοσμίως αλλά και στην Ελλάδα αρκετά πάνω από εκατό, ίσως και εκατοντάδες σε κάθε κατηγορία και έχουν πλήθος μικροδιαφορές, έτσι λογισμικά διαφορετικά, τρόπο άλλο συγκρότησης και τέτοια. Είναι γνωστό ότι οι ανάγκες της παραγωγής μπορούν κάλλιστα να εξυπηρετηθούν κατά 99,9% από δύο - τρεις τύπους. Γι' αυτό και θα δείτε σε μηχανήματα και κλιματιστικά όπου εφαρμόζονται plc δεν είναι πάντα ένας τύπος, είναι χιλιάδες τύποι. Άρα όλα κάνουν την δουλειά τους.

Τι χρειάζεται αυτή η ποικιλία; Γιατί θα πρέπει να καταρτίζει η δημόσια εκπαίδευση για όλο αυτόν τον κυκεώνα τους τεχνικούς και

μάλλον είναι δυνατόν; Πόσα plc θα μάθει στα παιδιά, της Μιτσουμπίσι θα τους μάθεις, θα τους μάθεις της Ζήμενς, θα τους μάθεις.. Έλεος. Ένα και γιατί και μετά νομίζεις ότι το άλλο θα μπορούν να το εφαρμόσουνε; Εγώ νομίζω ότι θα μπορείς να τους πεις μερικά γενικά πράγματα και ίσως να καταλάβουν τι είναι το plc και ας έρθει μετά η Μιτσουμπίσι είτε να εφαρμόσει η ίδια το λογισμικό της ή να ξέρω να εκπαιδεύσει κάποιους μαστόρους να πηγαίνουν και να βοηθάνε τους πελάτες της. Δεν το βλέπω αλλιώς δηλαδή. Έμαθα και εγώ ένα plc και την επόμενη φορά μου ήρθε ένα άλλο. Δεν μπορούσα να κάνω αυτή την δουλειά συνέχεια.

Και εν κατακλείδι θα ήθελα να πω ότι να θυμόμαστε ότι η οικονομία και οι επιχειρήσεις υπάρχουν για την κοινωνία και δεν υπάρχει η κοινωνία για τις επιχειρήσεις και την οικονομία.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Τζουμαράνη. Πραγματικά όλη αυτή η εμπειρία που μας ανέφερε την βιώνει και ο κάθε πολίτης μέσα από τις εγκαταστάσεις και την ποιότητά τους στο σπίτι του ή στην δουλειά του ή εκεί που δουλεύει και τα λοιπά. Αλλά ο Ηλίας δεν περιορίστηκε μόνο σ' αυτό, είπε και πολλές άλλες αλήθειες.

Σχέση με αυτά που είπε ο κύριος Τζαμουράνης έχει και η επόμενη ομιλία του κυρίου Μαλαματένιου, ο οποίος φαντάζομαι θα μας μιλήσει για θέματα ενεργειακής πολιτικής. Γνωρίζουμε όλοι ότι η Ελλάδα έχει απόκλιση στους δείκτες ενεργειακής έντασης σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης, όχι μόνο είναι πολύ ενεργοβόρο ό,τι κάνουμε, αλλά αποκλίνουμε νομίζω και διεθνώς. Ο κύριος Μαλαματένιος.

Κος ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΟΣ:

Καλησπέρα και από μένα.

Εντάξει, βασικά δεν θα αναφερθώ σε θέματα ενεργειακής πολιτικής όπως προείπατε, απλά θα προσπαθήσω καταρχήν να πω δυο λογάκια για αυτή την νέα βιομηχανία αν το θέλετε που αναπτύσσεται στην χώρα μας αλλά και παγκοσμίως τα τελευταία δέκα χρόνια, και ειδικότερα για την βιομηχανία εντός εισαγωγικών των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας.

Με τον όρο «ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συστήματα εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας» εννοούμε κατά βάση τα αιολικά πάρκα, αλλά εκτός αυτών τα φωτοβολταϊκά συστήματα, τα συστήματα εκμετάλλευσης βιομάζας, τα συστήματα εκμετάλλευσης της γεωθερμίας, τις γεωθερμικές αντλίες θερμότητας, αλλά βεβαίως και τα απλούστατα θερμικά ηλεκτρικά συστήματα, δηλαδή τους γνωστούς σε όλους θερμοσίφωνες, ηλιακούς θερμοσίφωνες που εγκαθιστούμε στα σπίτια μας.

Εγώ θα προσπαθήσω να είμαι πάρα πολύ σύντομος. Θα αναφέρω μόνο δυο - τρία νουμεράκια για να δείτε κάποιους στόχους τους οποίους έχουμε μπροστά μας και που πρέπει να εκπληρώσουμε ...

Είτε το θέλουμε είτε όχι με βάση της οδηγίας της Κοινότητας πλέον κινούμαστε. Υπάρχει λοιπόν η Οδηγία 77/2001 σύμφωνα με την οποία μέχρι το 2010 η Ελλάδα θα πρέπει να παράγει το 20% του ηλεκτρισμού της από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Συν του ότι υπάρχει και άλλη μια οδηγία, η 30/2003, σύμφωνα με την οποία μέχρι το 2010 στην χώρα μας το 5,75% των καυσίμων που θα καταναλώνονται θα προέρχονται από βιομάζα. Από βιοντίζελ δηλαδή και ούτω καθεξής.

Τι σημαίνει αυτό πρακτικά. Σημαίνει αυτό πρακτικά λοιπόν ότι μέχρι το 2010 για να εκπληρώσουμε τον στόχο αυτό το 20% της

ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα πρέπει από 430 μεγαβάτ εγκατεστημένης ισχύος σε αιολικά πάρκα σήμερα να φθάσουμε τα 2170. Δηλαδή πέντε φορές επάνω. Από μικρά υδροηλεκτρικά από 80 μεγαβάτ σήμερα πρέπει να φθάσουμε στα 475 μεγαβάτ. Από 23 μεγαβάτ εγκατεστημένης ισχύος συστημάτων βιομάζας για μετατροπή της βιομάζας σε ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να φθάσουμε τα 125. Φωτοβολταϊκά από ένα μεγαβάτ σε πέντε και ούτω καθεξής.

Εδώ θα πρέπει να πούμε ότι σύμφωνα με μελέτες οι οποίες έχουν γίνει πανευρωπαϊκά, για κάθε νέο μεγαβάτ αιολικής ενέργειας που εγκαθίσταται δημιουργούνται 14 νέες θέσεις εργασίας. Οι οποίες 14 αυτές νέες θέσεις εργασίας προφανώς δεν είναι θέσεις μηχανικού, σχεδιαστή συστημάτων και τα λοιπά, αυτά τα πράγματα γίνονται κάπου κεντρικά στην Δανία για τις ανεμογεννήτριες ή στην Γερμανία. Οι υπόλοιπες θέσεις από τις 14 δηλαδή οι πάνω από δέκα αφορούν τεχνίτες οι οποίοι πρέπει να ασχοληθούν με την εγκατάσταση λειτουργία και συντήρηση αυτών των συστημάτων.

Και ουσιαστικά τελειώνοντας αυτή την παρέμβασή μου, θα ήθελα να πω το εξής. Ότι από προσωπική εμπειρία τώρα πρόσφατα έκανα ένα ριβιού τέλος πάντων το τι μαθαίνεται σε αυτό το πεδίο στα τεχνικά εκπαιδευτήρια και μετ' εκπλήξεως παρατήρησα ότι καμία αναφορά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στις ειδικές τεχνολογίες των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν υπάρχει, εκτός ίσως από ένα δισέλιδο που γίνεται μία αναφορά στην εγκατάσταση των θερμικών ηλιακών συστημάτων σε κάποιο εγχειρίδιο στο τεχνικό λύκειο.

Από την άλλη επίσης ξέρω ότι μέσα στις 140 - 150 ειδικότητες οι οποίες έχουν θεσμοθετηθεί από τον ΟΕΕΚ, τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς διδασκαλία στα

ΙΕΚ είναι και ο τεχνίτης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παρόλα αυτά όμως απ' ότι ξέρω σήμερα και δέκα χρόνια περίπου μετά από το θεσμό αυτό των ΙΕΚ σε κανένα ΙΕΚ της χώρας, είτε ιδιωτικό είτε δημόσιο, δεν διδάσκεται αυτή η ειδικότητα του τεχνίτη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Και ρωτάω γιατί;

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Μαλαματένιε.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο κύριος Μπανούτσος, και είναι τελευταίος, γιατί όχι από άποψη σημασίας του αντικειμένου, αλλά επειδή πέρα απ' όλα αυτά που συζητάμε θα πρέπει, και εμείς σαν εκπαιδευτικοί είμαστε αρκετά ευαισθητοποιημένοι, αλλά και οι μηχανικοί νομίζω, ότι πάνω απ' όλα είναι ο άνθρωπος. Ο κύριος Μπανούτσος έχει μεγάλη εμπειρία σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, και νομίζω ότι θα είναι πάρα πολύ χρήσιμη η παρέμβασή του.

Κος ΜΠΑΝΟΥΤΣΟΣ:

Ευχαριστώ. Και θα προσπαθήσω να είμαι επιγραμματικός.

Ίσως να φανεί περίεργο που από μια εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων που εξ αντικειμένου δεν απασχολούμε τεχνικούς επαγγελματικής εκπαίδευσης, καλείται να κατατεθεί η άποψη για το συγκεκριμένο θέμα. Αυτό συμβαίνει διότι το αντικείμενό μας είναι η πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου και έχοντας ως πελάτες ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, πάνω από 350, σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, βιομηχανία, υπηρεσίες, τεχνικά έργα, εμπόριο, και καλύπτοντας πάνω από 45.000 εργαζόμενους στις επιχειρήσεις αυτές, ερχόμαστε αντιμέτωποι με την πραγματικότητα των επικίνδυνων συνθηκών εργασίας. Να μην σας φανεί παράξενο από ένα

γραφείο μέχρι μια αίθουσα εκπαίδευσης, την βιομηχανία, τα τεχνικά έργα, σε όλους τους χώρους.

Οι επικίνδυνες αυτές συνθήκες εργασίας οφείλονται σε μεγάλο βαθμό ασφαλώς στον σχεδιασμό, στην επιλογή του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, στην οργάνωση των επιχειρήσεων, αλλά σε μεγάλο βαθμό επίσης οφείλονται και στην άγνοια των τεχνικών στο πως να εκτελέσουν την εργασία τους με ασφαλή και υγιεινό τρόπο.

Πολλές φορές υπάρχει σύγχυση και την βλέπουμε καθημερινά μεταξύ του επαγγελματισμού και της αναιτιολόγητης έκθεσης στον κίνδυνο, θεωρείται μάστορας αυτός που αψηφά τον κίνδυνο. Ενώ παράδειγμα μπορεί να χορηγούνται τα μέσα ατομικής προστασίας, θεωρείται παλικάριά κάποιος να μην τα χρησιμοποιεί.

Βέβαια αυτό έχει να κάνει με την παιδεία. Με το πως έχουν ενημερωθεί αυτοί οι άνθρωποι για τον κίνδυνο. Αν ο φανοποιός δεν χρησιμοποιεί την μάσκα και εισπνέει επικίνδυνα μέταλλα ή σκόνες, εάν επίσης εισπνέει τους διαλύτες, εάν στα ξυλουργεία υπάρχει η σκόνη από την σκληρή ξυλεία η οποία είναι καρκινογόνος, όλα αυτά δεν είναι αυτονόητο ότι τα γνωρίζουν οι τεχνίτες. Και έτσι λοιπόν θέτουν σε κίνδυνο τον εαυτό τους, θέτουν σε κίνδυνο τρίτους, αλλά συχνά και τα μέλη των οικογενειών τους.

Θα είναι γνωστό ενδεχόμενα η περίπτωση που αμιάντου, που έγινε γνωστός ο κίνδυνος και οι καρκινογόνες συνέπειες του αμιάντου από τα κρούσματα καρκίνου που υπήρχαν στις οικογένειες των εργαζομένων σε ορυχεία αμιάντου.

Έτσι λοιπόν η ενημέρωση των τεχνικών για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου είναι κομβικής σημασίας και μια τέτοια προσπάθεια σε περιορισμένη έκθεση βλέπουμε σε μεγάλες επιχειρήσεις κυρίως πολυεθνικές, που μέσα στα προγράμματα εσωτερικής

κατάρτισης προσωπικού τους περιλαμβάνουν και τα θέματα πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

Οι ανάγκες είναι τεράστιες για την ενημέρωση αυτή. Και τα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας αναδεικνύονται όλο και περισσότερο ως κομβικής σημασίας. Αναφέρθηκε η πραγματικότητα αυτή και στην έρευνα του ΣΕΒ. Αναφέρθηκε και στην ομιλία του εκπροσώπου της Πολεμικής Αεροπορίας ότι είναι ένα κριτήριο αξιολόγησης. Αναφέρθηκε στην ομιλία του συναδέλφου από τον Σύλλογο Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας. Είναι λοιπόν ένας καινούργιος τομέας που έχει και επαγγελματική προοπτική.

Υπάρχει μια αντίφαση μεταξύ των πόρων που έχουν διατεθεί για την κατάρτιση, για την ασφάλεια και υγεία της εργασίας και το πόσο ενημερωμένος είναι ο τεχνίτης. Τα τελευταία χρόνια θα έλεγα ότι έχουν διατεθεί εκατομμύρια ευρώ για το σκοπό αυτό, εν τούτοις το αποτέλεσμα είναι περιορισμένο.

Υπάρχει αντίφαση μεταξύ των αναγκών που υπάρχουνε όπως αυτές προδιαγράφονται από την νομοθεσία. Στα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας θα έχετε υπόψη σας ότι υπάρχει εκτενέστατη νομοθεσία, παρόλο που ορισμένες φορές η εφαρμογή της υστερεί. Υπάρχουν απαιτήσεις για θεσμούς νέους, όπως είναι του τεχνικού ασφάλειας, του γιατρού εργασίας, μελετών, εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου, μετρήσεων στους χώρους εργασίας. Όλες αυτές οι απαιτήσεις δεν καλύπτονται, διότι υστερεί πάρα πολύ η εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες. Δεν είναι τυχαίο ότι ακόμα τεχνικοί ασφάλειας ένας θεσμός που προβλέφτηκε από το 1985 δεν παράγονται από το εκπαιδευτικό μας σύστημα σε οποιαδήποτε βαθμίδα.

Και ερχόμαστε λοιπόν στο ερώτημα πως θα εκπαιδευτούν οι τεχνικοί στην δευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση από

εκπαιδευτές που αγνοούν τα θέματα αυτά. Ένα σημαντικό ερώτημα, που μια πρόταση θα μπορούσε να ήτανε η συγγραφή κατάλληλων εγχειριδίων, πρωτοβουλία που θα μπορούσε να παρθεί είτε από το Τεχνικό Επιμελητήριο ή από το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας, προκειμένου αυτά να καλύψουν συγκεκριμένους τομείς, αναγκαστικά επαγγέλματα, μια και οι θέσεις εργασίας πλέον είναι αμέτρητες, τα οποία εγχειρίδια να αποτελέσουν οδηγό για τους εκπαιδευτές και να προσαρμόσουν το εκπαιδευτικό τους υλικό.

Είναι πολύ σημαντικό το εγχειρίδιο αυτά να μην είναι θεωρητικά, να μην απαριθμούν την νομοθεσία, αλλά να ξεκινούν από καλά κακά παραδείγματα και να δίνουν έμφαση στην μέθοδο εργασίας, ασφαλή μέθοδο εργασίας.

Λόγω έλλειψης χρόνου δεν μπαίνω στις θεματικές ενότητες που αποτυπώνονται στο χαρτί που είναι στο φάκελό σας. Να επισημάνω μόνο ότι έχει αποτέλεσμα η μάθηση, η γνώση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας της εργασίας όταν ενσωματώνεται στο γνωστικό αντικείμενο του διδάσκοντος και όχι ξεκομμένα. Να διδαχτεί δηλαδή τα μηχανολογικά θέματα ο μαθητής και στην συνέχεια να έρθει άλλος εισηγητής να μιλήσει για τα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, ο ειδικός της ασφάλειας και υγείας της εργασίας. Αυτό είναι λάθος. Θα πρέπει ο εκπαιδευτής να τα ενσωματώσει στο βασικό γνωστικό αντικείμενο είτε μιλάμε για υδραυλικό, είτε για ηλεκτρονικό, είτε ηλεκτρολόγο και λοιπά και λοιπά.

Υπάρχουν και τέτοια παραδείγματα καλού εκπαιδευτικού υλικού. Ειδικά έχει αναπτυχθεί αυτό το εκπαιδευτικό υλικό για τα τεχνικά έργα και μπορεί κανείς να το δει εάν επισκεφθεί το σάιτ της εταιρείας.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε και εμείς όλους τους ομιλητές.

Μετά από αυτές τις ομιλίες εγώ σαν εκπαιδευτικός αισθάνομαι ένα επιπρόσθετο άγχος στα ζητήματα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε και στις προκλήσεις. Βεβαίως είναι πάρα πολύ χρήσιμα αυτά, να τα έχουμε υπόψη μας και δυστυχώς και ο μηχανικός και ο εκπαιδευτικός και προπάντων ο μηχανικός εκπαιδευτικός πρέπει πάντα να μαθαίνουν και πάντα να αναπροσαρμόζουν την δουλειά τους.

Ερωτήσεις που θα θέλατε να κάνετε. Η κυρία Καραγιάννη.

Κα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ:

Εγώ άκουσα προσεκτικά όλους τους ομιλητές και αυτό που κατάλαβα είναι το εξής. Ότι οι περισσότερες εταιρείες ζητούν πολύ γνώση, πολλές δεξιότητες, ευέλικτο εργατικό δυναμικό χωρίς πολλές απαιτήσεις με ακαθόριστο χρονικό διάστημα απασχόλησης. Και αυτό γιατί, εγώ θέλω να ρωτήσω κάποια πράγματα.

Καταρχάς οι εταιρείες οι κατασκευαστικές, η βιομηχανία, έχουν κάνει μακροπρόθεσμες επενδύσεις; Γιατί εγώ απ' ό,τι βλέπω τελευταία αυτό που βλέπω στην Ελλάδα είναι ότι οι βιομηχανίες μεταφέρονται στα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης, εταιρείες κατασκευών είναι ευκαιριακές. Δηλαδή όταν υπάρχουν έργα λειτουργούν, όταν δεν υπάρχουν κλείνουν ή απολύουν εργαζόμενους. Αναπτυξιακές προοπτικές δεν βλέπω για το μέλλον. Δεν υπάρχει δηλαδή ένα πλάνο μελλοντικό που να γίνεται.

Ο κάθε ένας είναι εργοδηγός ή εργατικό δυναμικό και τα λοιπά, δεν ξεκινάει να γίνει μετανάστης για οκτώ μήνες που κάποιος προανέφερε ότι δεν βρίσκει κάποιους εργοδηγούς για κάποια κράτη της Ανατολικής Ευρώπης. Και αυτό είναι πρώτον γιατί δεν υπάρχει ένα χρονικό πλαίσιο, υπάρχει μία ανασφάλεια.

Μετά βλέπουμε πάρα πολλά εργατικά ατυχήματα. Βλέπουμε πάρα πολύ προσωπικό να είναι από ξένους μετανάστες και αυτό γιατί είναι χαμηλόμισθοι και ανασφάλιστοι.

Και εγώ δεν βλέπω δηλαδή, βλέπω να ζητούνται πράγματα πάρα πολλά χωρίς να προσφέρονται. Δηλαδή δεν είναι τυχαία, δύο παραδείγματα θα αναφέρω η περίπτωση της NOKIA που προανέφερε και κάποιος. Στην Νορβηγία η NOKIA αναπτύχθηκε γιατί είχε υψηλό κόστος στο προσωπικό της, δηλαδή πληρώνονταν όλοι καλά, και γιατί είχαν γίνει επενδύσεις με ένα μέλλον, με ένα στόχο και κάποιες προοπτικές. Όχι αυτό της ελληνικής άρπα κόλας και των πραγμάτων αυτών.

Επίσης η Ισπανία απαίτησε νομίζω από την ΦΙΑΤ να φτιάξει αντίστοιχη μονάδα αυτοκινήτων την ΣΕΑΤ και τα λοιπά στην Ισπανία. Εδώ έχουμε τους Έλληνες οι οποίοι είναι από τους μεγαλύτερες αγοραστές αυτοκινήτων και δεν έχει γίνει καμία τέτοια προσπάθεια.

Θα ήθελα να μου απαντήσουν κάποιοι ομιλητές, φαντάζομαι απ' αυτά που είπα αναφέρομαι σχεδόν σε όλους, ότι τι προσφέρουν ακριβώς όλες αυτές οι εταιρείες είτε είναι βιομηχανία ή κατασκευαστικές. Τι ζητιέται το ξέρουμε, τι προσφέρουν δεν έχουμε καταλάβει. Αυτό.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Προτείνω, γιατί δεν μπορούμε τώρα βέβαια να κάνουμε έναν δεύτερο κύκλο για να απαντήσουμε σε μία ερώτηση. Να γίνουν και οι άλλες ερωτήσεις να κρατήσουν όσοι συνάδελφοι είναι στο στρογγυλό τραπέζι κάποιες σημειώσεις που θα θέλανε να απαντήσουν και να απαντήσουμε συνολικά. Νομίζω είναι καλύτερα έτσι. Ο κύριος Ορφανός.

Κος ΟΡΦΑΝΟΣ:

Θα είμαι συγκεκριμένος. Για μεν τους εκπροσώπους των δύο αυτοκινητοβιομηχανιών, την Φόρντ και την Σκόντα νομίζω αν δεν κάνω λάθος, θέλω να ρωτήσω το εξής. Επειδή εμείς στα σχολεία έχουμε την ειδικότητα του ηλεκτρολόγου του ελεγκτικού συστήματος αυτοκινήτου, είναι από τις ειδικότητες που η τεχνολογία απαξιώθηκε την τελευταία δεκαετία σχεδόν στο σύνολό της και έχουμε μία νέα τεχνολογία που πράγματι δεν έχουμε και εκπαιδευμένους εκπαιδευτικούς να την διδάξουν.

Εκείνο που θα ήθελα να σας ρωτήσω ήταν ποια θεωρείτε εσείς τα μίνιμουμ σαν γνώσεις που πρέπει να έχουν οι απόφοιτοί μας ώστε με κατάρτιση μετά είτε ενδοεπιχειρησιακή, είτε δεν ξέρω σε κάποια άλλα κέντρα, να μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις τις σημερινές.

Και επίσης μια αντίστοιχη ερώτηση στο βαθμό που δεν ξέρω εάν μπορεί ο διευθύνων τεχνικός σύμβουλος, δεν ξέρω αν λέω και καλά τον τίτλο, για την Αττική Οδό, σε σχέση με τους ηλεκτρολόγους. Πιστεύω ότι παρόλο που είχατε ανάγκη ηλεκτρολογικών έργων στην Αττική Οδό ακριβώς αντίστοιχη ερώτηση. Ποιο κατά την γνώμη σας αν μπορεί να προδιαγραφεί έτσι σε ένα γενικό πλαίσιο. Μέχρι που δηλαδή κατά την γνώμη σας θα έχουμε εκπαίδευση, βασική εκπαίδευση και που από κει και ύστερα ξεκινάει το κομμάτι της κατάρτισης που μπορεί πια να το αναλάβετε εσείς οι μεγάλες εταιρείες.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Άλλη ερώτηση παρακαλώ; Ο κύριος Κανέλλος.

Κος ΚΑΝΕΛΛΟΣ:

Εδώ βγαίνει ένα συμπέρασμα, ας ξεκινήσουμε από τα συμπεράσματα, ότι τελικά κάπου συμφωνούν οι περισσότεροι εκπρόσωποι της αγοράς κατά κάποιο τρόπο και είναι δηλαδή τι είπαν τα αυτονόητα, τα οποία

εμείς, και απ' ό,τι φαίνεται δηλαδή είναι αυτή η ατμόσφαιρα που δημιουργείται δείχνει ένα κλίμα το ότι σε αντίθεση με αυτό που τέλος πάντων μαγειρεύεται στο Υπουργείο Παιδείας ή τουλάχιστον αφήνεται να εννοείται στο Υπουργείο Παιδείας, είναι το εντελώς αντίθετο. Δεν ξέρω εάν το κατάλαβα καλά, επειδή έχω και αρκετά χρόνια και στον κατασκευαστικό τομέα και στο αυτοκίνητο και έχω σχεδιάσει και ένα προφίλ αλουμινίου το οποίο έχει στην αγορά το «φινέτσα» του ... ήταν δικό μου σχέδιο η πατεντούλα. Και εν πάση περιπτώσει την ειδικότητα των κατασκευών μας την καταργήσανε. Όταν έγινε η μεταρρύθμιση Αρσένη ήταν στις πρώτες. Ξεκίνησε, υπήρχε μία ζήτηση, και αλίμονο τώρα εάν δεν μπορούμε να την λειτουργήσουμε. Δεν απαιτεί δα και τους.. Μπορούμε με λίγο μεράκι και λοιπά μπορούσαμε να βγάζουμε κάποιους τεχνίτες με βασικές δεξιότητες που θα μπορούσαν να μούνε εύκολα σε αυτή την ειδικότητα.

Δεν ξέρω κάπως εκεί αν και στα πλαίσια το ότι πολλές οι κατευθύνσεις, πολλές οι ειδικότητες, αν και γιατί, επειδή όλοι κολλάνε με τις ώρες. Κανείς δηλαδή η μεγαλοσύνη των εθνών δεν μετριέται με το στρέμμα, με το καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με αίμα. Δεν ξέρω πως θα το μεταφέρουμε. Έχει σημασία δηλαδή στρατηγικά να δούμε εάν είναι απαραίτητο και το κράτος οφείλει εν πάση περιπτώσει κάτι που είναι απαραίτητο να το δώσει. Δεν είναι τι ζητούνε μερικοί και πως θα φτιάξουμε και τις ειδικότητες, γιατί εδώ μπαίνει ένα ζήτημα σοβαρό. Και δεν ξέρω κατά πόσον εν πάση περιπτώσει αυτή η φωνή φθάνει, γιατί τελικά η εκπαίδευση είναι πολύ σπουδαία υπόθεση να την αφήσουμε στους εκπαιδευτικούς. Όπως και ο πόλεμος είναι σπουδαία υπόθεση να την αφήσουμε στους στρατιωτικούς. Εδώ βλέπουμε τι ζητάει η κοινωνία, τι ζητάει η αγορά. Δεν ξέρω δηλαδή εάν υπάρχουν διαφωνίες.

Και νομίζω ότι εδώ κάπου δηλαδή να καταλήξουμε και όλοι μαζί που εν πάση περιπτώσει έχουμε αυτές τις ανησυχίες, γιατί ναι μεν εγώ είμαι και προϊστάμενος της εκπαίδευσης, έχω εξαντλήσει και την ιεραρχία κατά κάποιο τρόπο, αλλά δεν είναι, εγώ προέρχομαι από τον κατασκευαστικό κλάδο όπως ξέρει και ο κύριος Κονταξής, και το πονάω αυτό το πράγμα, βλέπω ότι λείπει.

Κάποτε ο εργοδηγός τώρα παρεμβάλλεται από το μηχανικό, ειπώθηκε εδώ, υπάρχει ο μηχανικός και ο οικονομικός μετανάστης με τον οποίον δεν μπορεί να συζητήσει και εύκολα γιατί δεν ξέρει και καλά, γιατί υπάρχει και η γλώσσα επικοινωνίας και η ορολογία και λοιπά γιατί είναι η τεχνική ορολογία και λοιπά είναι τέτοια, αλίμονο. Και ένα μεγάλο μέρος των κακοτεχνιών οφείλεται εκεί, δεν υπάρχει επικοινωνία πάνω σε αυτό το κομμάτι.

Είναι ένα μεγάλο κενό που νομίζω θα πρέπει είναι ευκαιρία τώρα που είναι υπό διαμόρφωση έστω εάν το σχέδιο είναι έτσι τα πρότζεκτ τα οποία θα εφαρμοστούν να είναι προς αυτή την κατεύθυνση. Νομίζω ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος που υπό την αιγίδα του οποίου γίνεται και εδώ, είναι ένα δυνατός φορέας που θα μπορούσε να μην πούμε εν πάση περιπτώσει να ακουστούν, θα μπορούσε και να φωνάζει και να ακουστούν οι απόψεις, αλλά και να τις επιβάλει ακόμη εάν το θέλει.

Και εν πάση περιπτώσει θα πρέπει το ΤΕΕ πάνω σε αυτό το κομμάτι να ενσκήψει και να έχει την.. Και επειδή εδώ υπάρχουν συνάδελφοι μηχανικοί επάνω στο πάνελ νόμιζα ότι είναι μία ευκαιρία, μια και είναι εδώ μαζεμένοι, αυτή η ομάδα και όλοι μαζί να βοηθήσουμε να προωθηθούν αυτές οι θέσεις.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστώ. Να πω πάντως να επικεντρωθούμε λίγο σε ερωτήσεις και μετά εάν υπάρξει χρόνος να κάνουμε περισσότερες παρεμβάσεις.

Έχει πολύ μεγάλη ουσία αυτό που κάνουμε αυτή την στιγμή και θα αξιοποιηθεί. Δηλαδή και προς την Διοίκηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου να συνεχιστεί ποιο συγκροτημένα, γιατί τώρα ουσιαστικά το ανιχνεύουμε, αλλά και προς το Υπουργείο Παιδείας κάποια γενικά συμπεράσματα να τα προωθήσουμε.

Κος

Πρώτη φορά άκουσα τον όρο αυτό από τους προηγούμενους ομιλητές όχι σε αυτή την ομάδα, και λόγω της ώρας και επειδή εξεπλάγην λίγο δεν υπέβαλα την ερώτηση, αλλά τώρα επαναλήφθηκε ο ίδιος όρος από κάποιον από την ομάδα. Ήταν η θέση εργασίας. Όχι επάγγελμα, όχι ειδικότητα, μιλήσανε για θέση εργασίας.

Παρόλο που η υπεριδιαιτεροποίηση της κάθε συγκεκριμένης και εξατομικοποίηση της κάθε περίπτωσης είναι σεβαστή, ήθελα να ρωτήσω το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει αντιμετωπίσει το θέμα πως καθηκοντολόγια και περιγραφές ανά θέση εργασίας μπορούν να αναχθούν σε κάτι γενικότερο που να αποτελεί αντικείμενο μιας θεσμοθετημένης κατάρτισης ή έστω κατάρτισης. Αν όχι εκπαίδευσης έστω κατάρτισης, πολύ περισσότερο εκπαίδευσης. Γιατί το παραβρίσκω τραβηγμένο πια ανά θέση εργασίας. Και αν δεν κάνω λάθος έχει αναφερθεί από την μεγαλύτερη ελληνική επιχείρηση εδώ μέσα, από τον εκπρόσωπο του τμήματος Εκπαίδευσης της ΔΕΗ.

Περίμενα την ερώτηση να υποβληθεί από κάποιον εκπαιδευτικό, δεν άκουσα, μετά άκουσα να επαναλαμβάνεται από κάποιον από την ομάδα και πραγματικά μου έκανε εντύπωση, γι' αυτό το ρωτάω. Υπάρχει από το Παιδαγωγικό κάποια ομάδα που να έχει εργαστεί πάνω

στην ομαδοποίηση - ομογενοποίηση των περιγραφών ομάδων θέσεων εργασίας για πέρασμα σε επαγγέλματα;

Κος

Άκουσα προηγουμένως δηλαδή Αξιωματικό της Αεροπορίας τον κύριο Τσούρο και από τον Φρέσκο εμφάνισαν απαιτήσεις αυτών των εργοδηγών τεχνιτών και βοηθών τεχνιτών που είναι εξωπραγματικές τελείως. Δηλαδή ζητούσαν να ξέρουν αγγλικά, να ξέρουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, να μπορούν να επιλύουν προβλήματα, να μπορούν να κρίνουν την ορθότητα του τεχνικού αποτελέσματος της εργασίας τους. Μα εάν είχαν τόσα πολλά προσόντα οι άνθρωποι ξέρω εγώ θα ήτανε στα ΤΕΙ. Δηλαδή και πραγματικά από τα πολλά που λέγονται εδώ μήπως πρέπει να δούμε την αντικατάσταση των ανθρώπων που δουλεύανε παλιά της μέσης στάθμης από ανθρώπους που έχουν τελειώσει τα ΤΕΙ; Κάπου εκεί πάει το πράγμα. Δηλαδή η καλή γνώση των αγγλικών και των υπολογιστών μόνο σε μεγάλο επίπεδο και η ικανότητα επικοινωνίας που αναφέρθηκε από πολλούς αμέσως απαιτεί έναν άνθρωπο που έχει μία παιδεία. Και εκ των πραγμάτων αντικειμενικών και υποκειμενικών συνθηκών δεν μπορεί να την έχουν οι άνθρωποι των ΤΕΕ. Εντάξει; Για όσους έχουν διδάξει.

Ένα δεύτερο, φαίνεται ότι προκειμένου να πιάσουμε να εκσυγχρονίσουμε τα ΤΕΕ από τις τοποθετήσεις των κυρίων που είναι στο πάνελ τώρα χάσαμε ορισμένες παραδοσιακές ειδικότητες. Δηλαδή πολλοί αναφέρανε ότι δεν παίρνουμε αποφοίτους των ΤΕΕ διότι φοβούνται τα εργαλεία ξέρω εγώ, δεν ξέρουν, δεν κάνουν, δεν ράνουνε. Έχουμε βάλει περισσότερα γενικά μαθήματα με το σκεπτικό ότι θα έχουν την γενική βασική γνώση και λοιπά και εδώ βλέπω ότι χάνουμε και κάποιες ειδικότητες που τις είχαν οι απόφοιτοί μας, όπως

οι απόφοιτοι των ΤΕΣ ή απόφοιτοι της Σχολής Εργοδηγών παλαιότερα. Τώρα δεν τους παίρνουν αυτοί.

Και το ερώτημα που θέλω να κάνω τελικά είναι, επειδή βλέπουμε ότι αυτά τα πόστα τα παίρνουν πλέον άνθρωποι αλλοδαποί, έκανε μία νύξη ο κύριος Μαντζιάρας. Ήθελα και άλλοι συνάδελφοι εδώ του πάνελ εάν μπορούν να τοποθετηθούνε γιατί κατακτήσανε αυτές τις θέσεις με τα έργα τα μεγάλα, τα μικρά και τα μεσαία, τις πήρανε οι αλλοδαποί και όχι οι Έλληνες την στιγμή που τα ποσοστά ανεργίας είναι υψηλότατα όπως γνωρίζουμε.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Παρακαλώ ερωτήσεις. Ο κύριος Πάγκαλος.

Κος ΠΑΓΚΑΛΟΣ:

Μία απλή ερώτηση θέλω μόνο να κάνω για τους δύο κυρίους που ασχολούνται με τα αυτοκίνητα. Έχουμε στα ΤΕΕ τρεις ειδικότητες σχετικές με τα αυτοκίνητα αυτή την στιγμή. Είναι οι μηχανικοί αυτοκινήτων, ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων και οι φανοποιοί σε όσο βαθμό υπάρχουν. Χρειάζονται και οι τρεις ειδικότητες αυτές ή θα μπορούσαν οι ηλεκτρολόγοι και οι μηχανολόγοι να έχουν μια κοινή ειδικότητα, αφού και το πρόγραμμα των μαθημάτων τους λίγο πολύ είναι ίδιο.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Και να πούμε τελευταία ερώτηση; Τρεις ερωτήσεις. Ο κύριος.

Κος

Είναι σαφές νομίζω ότι οι εξελίξεις της τεχνολογίας έχουν οδηγήσει αναπόφευκτα σε απαιτήσεις πολύ περισσοτέρων γνώσεων ακόμα και σε επίπεδο αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης.

Είναι επίσης προφανές ότι σε τεχνολογίες αιχμής και στην βιομηχανία και σε άλλους χώρους η σημερινή κατάσταση αναγκάζει τον εργοδότη να καταφύγει σε αποφοίτους ΤΕΙ για να καλύψει θέσεις που ενδεχομένως σε άλλες χώρες όπως η Γερμανία καλύπτονται από αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθαρά εκτελεστικού περιεχομένου.

Συνεπώς υπάρχει εδώ το βασικό ερώτημα. Εάν είναι να βαδίσουμε προς μία κατεύθυνση όπως το γερμανικό πρότυπο με 35% αποφοίτους τριτοβάθμιας και 65% δευτεροβάθμιας για την κάλυψη των πραγματικών αναγκών της χώρας, τότε θα πρέπει σαφώς να αναβαθμιστεί η δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το ερώτημα προς την βιομηχανία και τους εργοδότες που τίθεται είναι, τι είναι προετοιμασμένοι να δεχτούν σαν πρόσθετο κόστος και υπέρ της κάλυψης των προτύπων ποιότητας, αναβαθμισμένους αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κάλυψη θέσεων από αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης; Πόσο σφικτά νομοθετικά πλαίσια και ρυθμίσεις και πρότυπα ποιότητας.

Γνωρίζουμε ότι τα πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας για παράδειγμα επιφέρουν πρόσθετο κόστος. Η θέση των βιομηχανιών ποια είναι απέναντι σε αυτά τα θέματα. Θα υποστηρίξει τέτοια πρόσθετα κόστη για την αναβάθμιση της ελληνικής βιομηχανίας;

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Έχουμε άλλες δύο ερωτήσεις. Πραγματικά παρακαλώ να είναι ερωτήσεις και οι δύο οι επόμενες. Ο κύριος Πατεράκης.

Κος ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ:

Πατεράκης από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ήθελα να ρωτήσω γενικά τους συναδέλφους ομιλητές που είναι στο πάνελ, επειδή εντάξει τα προβλήματα αυτά της πείρας τα οποία λένε των αναγκών που υπάρχουνε είναι λίγο πολύ γνωστά. Αλλά αυτή την στιγμή ένα θέμα το οποίο καίει είναι η εξαγγελία του νέου εκπαιδευτικού συστήματος. Εκτός από τον κύριο Κουντουρά, που και στην εισήγησή του, αλλά το άκουσα και στην ομιλία του, αναφέρθηκε επάνω σ' αυτό το θέμα, θέλω να έχουμε μία τοποθέτηση τι σημαίνει αν αύριο το πρωί αυτά που εξαγγέλθηκαν από την κυρία Υπουργό ότι θα υπάρξει ένα επαγγελματικό λύκειο το οποίο θα επιτρέπει οριζόντιες μεταφορές των μαθητών το Ενιαίο από το λύκειο το Γενικό στο Επαγγελματικό, που σημαίνει αναγκαστικά λόγω της διάρθρωσης των προγραμμάτων μεγιστοποίηση σε πολύ μεγάλο βαθμό των γενικών μαθημάτων, μαθητικά, φυσικές, χημείες και όλα τα άλλα με στόχο το πανεπιστήμιο. Και από την άλλη μεριά μείωση των επαγγελματικών τεχνικών μαθημάτων. Αν οι ανάγκες που σήμερα μας ανέφεραν που έχει σήμερα η αγορά εργασίας είναι συμβατές με αυτή την προοπτική, αλλιώς που πάμε. Κάτι χειρότερο απ' ό,τι είχε γίνει πριν τρία χρόνια, το οποίο το καταργήσαμε για να το επανιδρύσουμε. Είναι μία καίρια γνώμη που ζητάει σήμερα απάντηση γιατί τα άλλα θα τα έχουμε, θα τα ξανασυζητήσουμε και άλλη φορά.

Αν σε μερικές μέρες βγούνε κάποιες αποφάσεις, και μάλιστα μου κάνει εντύπωση ότι αυτή την στιγμή έχουμε μείνει εμείς και εμείς κάποιοι και συνάδελφοι οι οποίοι είχανε εδώ αναπτύξει θεωρίες παιδαγωγικές για το ένα και για το άλλο θέμα απουσιάζουνε και είναι ο πιο σημαντικός τομέας. Ακούσαμε εδώ περισπούδαστες μελέτες για διάφορα συστήματα παιδαγωγικά θεωρητικά τα οποία τα ακούμε χρόνια.

Εδώ η απάντηση είναι μία. Μέσα στα πλαίσια της ανεργίας, του ασύδοτου φιλελευθερισμού, τι περιμένει η κοινωνία από το νέο τεχνικό επαγγελματικό λύκειο και πως εμείς θα οδηγήσουμε τα παιδιά αυτά, με τι υποσχέσεις και τι ζητάει σήμερα η αγορά εργασίας.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Και η τελευταία ερώτηση.

Κα

Παρακολουθώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την γενική δραστηριότητα του Τεχνικού Επιμελητηρίου και η ερώτηση, κύριε Κονταξή, είναι για εσάς, δεν είναι για το πάνελ. Γιατί είπατε ότι η διημερίδα είναι ανιχνευτική για το Τεχνικό Επιμελητήριο; Θα μου επιτρέψετε να συμμεριστώ την αγωνία του κυρίου Πατεράκη και να πω το Θουκιδιδικό «οι καιροί ου μενετεί». Επίκεινται οι εξαγγελίες και με δεδομένο ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο είναι κατά το νόμο σύμβουλος του κράτους για ό,τι έχει σχέση με τα τεχνικά θέματα, κατά μείζονα λόγο πρέπει να είναι και για την τεχνική εκπαίδευση. Και θλίβομαι και εγώ για τους συναδέλφους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που ενώ υπήρξαν εισηγητές δεν έμειναν σε αυτό το κρισιμότερο σημείο.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Θα προχωρήσουμε στις απαντήσεις. Θα παρακαλούσα να είμαστε αναγκαστικά σύντομοι.

Να πω κάτι στην αρχή. Πρώτα απ' όλα αυτό που θέλουμε να κάνουμε σαν Τεχνικό Επιμελητήριο πραγματικά είναι ανιχνευτικά όταν λέμε όχι να κάνουμε τις προτάσεις μας, αλλά να ανιχνεύσουμε τις ανάγκες της αγοράς και να συνεχίσουμε πάνω σ' αυτό. Οι προτάσεις του Τεχνικού Επιμελητηρίου μετά την διημερίδα νομίζω θα υπάρξουν

άμεσα για τα θέματα της αλλαγής στην εκπαίδευση. Δεν θα μπορούν να είναι τόσες συγκεκριμένες. Άλλωστε δεν μας ζητείται και χρονικά αυτό το πράγμα. Δηλαδή πέρα από το γενικό σχέδιο στο οποίο θα κληθούμε ίσως να πούμε κάποια γνώμη, υπάρχει πάρα πολλή δουλειά για να γίνει το επόμενο διάστημα το πως ένα σχέδιο θα εφαρμοστεί. Και εκεί νομίζω ότι θα μπορέσουμε να συμβάλουμε αν συνεχίσουμε αυτή την δουλειά που σήμερα είναι ανιχνευτική, αλλά πιστεύουμε ότι θα προχωρήσει σε βάθος.

Θα ήθελα να πω και κάτι άλλο. Να μην έχουμε το άγχος ότι με μία διημερίδα όντως μπορούμε να λύσουμε ζητήματα που ξεφεύγουν πολύ και από το Τεχνικό Επιμελητήριο. Είναι θέματα τα οποία θα έπρεπε η κοινωνία να συζητάει και δεν τα συζητάει τα τελευταία χρόνια. Ειπώθηκαν στις εισηγήσεις και χθες και σήμερα ότι συνήθως το εξεταστικό συζητάμε όχι το θέμα της παιδείας. Είναι θέματα τα οποία θα έπρεπε να γίνουν έρευνες που δεν έχουν γίνει.

Θα προσπαθήσουμε να κάνουμε το καλύτερο δυνατόν. Μην έχουμε το άγχος ούτε από τους ερωτώντες θα έλεγα να απαντήσουμε σε όλα, δεν είναι δυνατόν. Να θέσουμε κάποιο λιθαράκι. Είναι πολύ χρήσιμο σε μία κοινωνία που γενικά δεν συζητάει αυτά τα ζητήματα.

Θα έλεγα να ξεκινήσουμε με την ίδια σειρά τις απαντήσεις. Ένα δίλεπτο εάν σας είναι αρκετό για να προχωρήσουμε. Ο κύριος Παπαμιχαήλ.

Κος ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ:

Δεν θα απαντήσω σε ειδική ερώτηση, θα προσπαθήσω να πω πολύ σύντομα μια πολύ γενική τοποθέτηση. Έχω την αίσθηση, και γι' αυτό δεν έκανα κάποια εισήγηση, όταν έδινα στο Πολυτεχνείο πριν από σαράντα χρόνια μία από τις ασκήσεις αυτής της δύσκολης διαγωνιστικής περιόδου ήτανε μετατροπή ενός αριθμού από το

δεκαδικό σύστημα στο δυαδικό. Ήταν όταν είχαν αρχίσει να μπαίνουν οι υπολογιστές στην ζωή της δικής μας κοινωνίας. Σήμερα αυτό διδάσκεται στο δημοτικό. Το έχω δει στα βιβλία παιδιών.

Αυτή είναι η ουσία του προβλήματος. Υπάρχει μία τόσο δυναμική και αυτό δεν συμφωνώ δηλαδή με μία τοποθέτηση που έγινε πριν ότι ζητάμε τόσα πολλά πράγματα από τα παιδιά της μέσης. Ο ανειδίκευτος εργάτης της παλιάς εποχής είναι αυτός της μέσης, έτσι τον φαντάζομαι, της μέσης παιδείας που πρέπει να έχει αυτά τα εφόδια, χωρίς αυτά δεν γίνεται.

Θα μπορούσα να σας απαριθμήσω εκατοντάδες πλέον ειδικότητες οι οποίες χρειαζόμαστε μέσα στις κατασκευές, όχι καινούργιες, είναι όλες όσες γνωρίζετε, δεν θα είχε νόημα. Όλες γιατί είναι σύνολα έργα έχουν τα πάντα πλέον μέσα, όταν έχουν έρευνα, μελέτη, χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση. Χρειάζεται όμως να υπάρχει αυτό το επίπεδο. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι όπως το αλφάβητο. Άμα δεν το κατανοήσουμε αυτό τότε θα ψαχνόμαστε αλλού στο επίπεδο της παιδείας.

Εμείς π.χ. ζητήσαμε παιδιά τα οποία να έρθουν να πάνε στα διόδια, να κάθονται εκεί πέρα. Και αυτό θέλει μία ικανότητα να διαχειριστεί μία κονσόλα να μπορέσει να ταξινομεί σωστά τα πράγματα να τα αποδώσει σωστά, γιατί υπάρχουν πολύ αυστηροί μηχανισμοί ελέγχου. Στα κοντρόλ ρουμ παρακολούθησης πρέπει να διαβάσει, να αναγνώσκει, να αποτυπώνει. Δεν υπάρχει κάτι.

Όταν φέραμε τα σύγχρονα φίνισερ για να διαστρώσουμε το δρόμο της Αττικής Οδού και έγινε με μία νομίζω καλή επιτυχία, έγινε για πρώτη φορά ένας πολύ καλός δρόμος επειδή είχανε ηλεκτρονικά όλα τα μηχανήματα. Έπρεπε να έχει αίσθηση κάποιος για να γίνει χειριστής ασφαλτάς. Το ίδιο έγινε και για τους οδοστρωτήρες. Το ίδιο γίνεται

και για τα ανυψωτικά μηχανήματα, χρειαστήκαμε πάρα πολλούς ηλεκτρονικούς γιατί πια ολοένα και περισσότερο ενσωματώνονται στην ζωή τα ηλεκτρονικά συστήματα.

Επιμετρητές, να πάω εκεί που δεν θέλει.. επιμετρητές. Η αγορά πάσχει από επιμετρητές. Αλλά επιμετρητής σημαίνει ένα παιδί που θα μπορέσει να μάθει να διαβάζει ένα σχέδιο, να το μετράει, και να το καταχωρεί και σιγά - σιγά να κατανοεί την αξία αυτού του πράγματος.

Και τελειώνω. Νομίζω ότι αυτή είναι η ουσία. Με ταχύτατο τρόπο πρέπει να κατανοήσουμε ότι αυτά δεν είναι πολλά, είναι αναγκαία και θα γίνουν ακόμα πιο επιτακτικά αναγκαία μετά από πέντε - έξι χρόνια. Άρα χρειαζόμαστε μία δυναμική.

Είναι αυτό που είπε ο Ηλίας κάποια στιγμή, ότι ανάπτυξη, ανταγωνισμός, παραγωγικότητα, με όποιο τίτλο εάν θέλετε, δεν υποτιμώ το θέμα της ανεργίας που είναι ... αλλά δεν είναι της παρούσας ημερίδας για να πω και εγώ την γνώμη μου, αλλά είναι μόνον όταν μπορεί ο κάθε κλάδος αυτής της κλίμακας της εκπαίδευσης να μπορεί να κάνει για το επίπεδό του την δουλειά που καλείται και όχι να κάνει ο από πάνω την δουλειά του από κάτω. Όσο θα γίνεται αυτό, είπε ο Ηλίας τα λάθη. Δηλαδή θα απελευθερώσουμε δυνάμεις, διαρκώς θα απελευθερώνονται δυνάμεις από τον ανώτερο κλάδο για να κάνει καλύτερα την δουλειά του, να κάνει πιο αποτελεσματική, πιο παραγωγική διοίκηση και διαχείριση, και ολοένα και περισσότερο θα σπρώχνεται όλο αυτό το επίπεδο από την κατώτατη στην ανώτατη με μεγαλύτερη δυναμική, δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Πρέπει να είμαστε πολύ απαιτητικοί.

Και βέβαια εγώ σεμνύνομαι να το πω σε εκπαιδευτικούς, καταλαβαίνω τα προβλήματά σας και τα λοιπά, αλλά εσείς θα είσαστε οι φορείς που πρέπει να εμπνεύσετε από την μια στους εαυτούς σας

αυτή την δυναμική, αφ' ετέρου στα παιδιά ότι υπάρχει μία δυναμική ζωής που είναι αδήριτη. Δεν μπορούμε να την αγνοήσουμε ούτε με την καταγγελιολογία της αδικίας της κοινωνίας. Την κοινωνία να την πολεμήσουμε πολιτικά με όποιον τρόπο μπορεί ο καθένας και συνεχώς να την πολεμάμε για να γίνεται καλύτερη. Όμως αυτό το πράγμα είναι το αλφάβητο του μέλλοντος. Είναι η προοπτική του τόπου μας. Είναι η προοπτική των παιδιών μας, δεν υπάρχει άλλος τρόπος.

Κος:

Μήπως θέλετε να πείτε και κάτι για την απασχόληση των αλλοδαπών στα έργα.

Κος ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ:

Να σας πω πολύ σύντομα αν και δεν.. Κοιτάξτε, και αυτοί έρχονται να καλύψουν ανάγκες. Όταν υπήρξε αυτό το μπαμ που τριπλασιάστηκαν οι ανάγκες της παραγωγικής μηχανής για μία δεκαετία, δεν άντεχε η προσφορά εργασίας εδώ πέρα, ήρθαν άλλοι, βρήκανε δουλειά. Τώρα απολυθήκανε οι μισοί. Αυτό είναι. Μην λυπόσαστε, είναι πραγματικότητα.

Τι είπατε; Εγώ δεν θα μπω σε αυτή την συζήτηση σε αυτή την ημερίδα, γιατί νομίζω ότι δεν είναι. Αλλά οι αλλοδαποί κάλυψαν και ειδικότητες καλές για να είμαι συγκεκριμένος. Οι Πολωνοί π.χ. ήταν πολύ καλοί χειριστές, ήταν ηλεκτρολόγοι. Ινδούς βρήκαμε καλούς ηλεκτρονικούς εγώ από την Μέση Ανατολή. Είναι η καλύτερη σχολή Ηλεκτρονικών. Δεν έχει σημασία η αγορά είτε πολιτικός μετανάστης, είτε οικονομικός μετανάστης, ψάχνει να βρει τόπο να δουλέψει. Η αγορά ...

Κος:

Γιατί οι Έλληνες δεν είχαν την επάρκεια; Αυτό είναι το ερώτημα.

Κος ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ:

Δεν φθάνανε. Έχουμε να δούμε στην παραγωγή τεχνίτη σιδήρου, να έρθει ένας πιτσιρίκος να μάθει να γίνει σιδεράς, να διαβάζει σχέδιο και τα λοιπά πολλά χρόνια. Δεν έρχονται στο επάγγελμα πρέπει να τους εμπνεύσουμε με άλλο τρόπο.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Παιδιά, σας παρακαλώ μην παρεμβαίνουμε, πρέπει να είναι πολύ αυστηρή η διαδικασία για να τελειώσουμε. Ένα πράγμα ήθελα να πω. Εμείς ας κρατήσουμε το εξής. Ότι όσο περισσότερο ικανούς τους κάνουμε τους μαθητές για να σταθούν στην κοινωνία και στην εργασία τόσο πιο απαιτητικούς τους μαθαίνουμε να είναι και κοινωνικά και πολιτικά και οτιδήποτε. Αν κάποιος είναι μίζερος, και το βιώνουμε και εμείς σαν εκπαιδευτικοί αν το ξέρετε. Δεν ξέρω, επιτρέψτε μου. Όσο νοιώθουμε ότι αυτό που κάνουμε δεν έχει αξία γιατί δεν έχει αποτέλεσμα, και υπάρχει αυτό, τόσο είμαστε και λιγότερο απαιτητικοί.

Θα ήθελα τον κύριο Μαντζιάρα.

Κος ΜΑΝΤΖΙΑΡΑΣ:

Μια παρατήρηση ήθελα να κάνω στις τοποθετήσεις που είχαν σχέση με την θέση εργασίας. Όταν μιλάμε για τέχνη δεν μιλάμε για θέση εργασίας. Είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό. Εκπαίδευση στην θέση εργασίας μπορούμε να κάνουμε μέσα σε μία επιχείρηση κάτι εντελώς εξειδικευμένο και τα λοιπά. Εδώ καλείστε να δώσετε στα νέα παιδιά εφόδια για να δουλέψουν κάπου, για να βρουν μία δουλειά.

Ειπώθηκαν μερικές αλήθειες και εντυπωσιάστηκα έτσι από τις τοποθετήσεις και των υπολοίπων συναδέλφων. Πρέπει να ξέρετε ένας καλός μάστορας, ένας καλός τεχνίτης που δεν θα μπορέσει να επιβιώσει μέσα σε μία επιχείρηση ή σε ένα εργοτάξιο διότι δεν τον πληρώνουν καλά ή οτιδήποτε άλλο, αύριο θα ανοίξει το δικό του μαγαζί, θα γίνει υπεργολάβος, θα πάρει και θα διδάξει σε άλλους την

τέχνη. Δηλαδή ένας τέτοιος άνθρωπος δεν χάνεται ποτέ, αρκεί να έχει μάθει, να έχει εκτίμηση για την τέχνη του, να έχει σεβασμό για την τέχνη του και να κάνει τους άλλους να τον σέβονται γι' αυτό.

Τώρα σε ό,τι αφορά τις κατώτερες απαιτήσεις στις βιομηχανίες και των κατασκευών. Υπάρχει το γενικό φαινόμενο στις χώρες οι οποίες δεν είναι τόσο ανεπτυγμένες σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης ότι άνθρωποι με υψηλότερη κατάρτιση απασχολούνται σε θέσεις κατωτέρων απαιτήσεων. Πιστεύω ότι στο μέλλον οι θέσεις των ηλεκτρονικών θα καλύπτονται κατά πολύ μεγάλο ποσοστό από αποφοίτους των ΤΕΙ. Είναι θέσεις με καθαρά χέρια. Υπάρχει και εδώ ένα πρόβλημα. Οι υπόλοιπες θέσεις θα καλύπτονται από ανθρώπους της μέσης εκπαίδευσης.

Τώρα μια άλλη παρατήρηση. Δεν μιλήσαμε καθόλου για την οικονομική τέχνη. Απ' ό,τι έχω μάθει είναι σε πολύ μικρό βαθμό ανεπτυγμένο το τμήμα της τεχνικής εκπαίδευσης που αναφέρεται στην οικοδομή. Όμως είναι εξαιρετικά σημαντικό. Οι επιμετρητές που λείπουν, οι εργοδηγοί, αυτοί είναι παλιοί τεχνίτες έχουν μισή γνώση, είναι αυτοδίδακτοι πολλές φορές, υπάρχει μία τεράστια ανάγκη στην αγορά εργασίας αυτή την στιγμή.

Και ακόμα θα ήθελα να προσθέσω ότι θέλω να δω κάποια μέρα το Τεχνικό Επιμελητήριο να πιστοποιεί τις γνώσεις και της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Δηλαδή σήμερα θέλω να γίνω μπετατζής, πάω στην εφορία και δηλώνω ότι εγώ είμαι μπετατζής, έχει επιχείρηση καλουπιών και κτίζω σπίτια και βγαίνω και αρχίζω και κάνω την δουλειά μου. Με βρίσκει ένας μηχανικός «έλα εδώ, πόσο θέλεις εσύ», επειδή δεν ξέρω και καλά την δουλειά του λέω και πιο φθηνά και παρατηρούνται διάφορα πράγματα.

Το να είσαι καλουπατζής είναι τέχνη. Έχω δει καλουπατζήδες, έχω μιλήσει με καλουπατζήδες μάλιστα, του λέω θέλω να στήσω μία σιδερή κατασκευή. Μου λέει κατάλαβα θέλεις ακρίβεια. Πήγα βρήκα τα θεμέλια, τα ράμματα του ήταν στο χιλιοστό. Δεν το πίστευα ότι μπορούσε να τα βάλει στο χιλιοστό. Και δεν ήταν στην Αθήνα, ήταν στην Ρόδο, που στην Ρόδο δεν υπάρχουν τεχνίτες, όλοι ασχολούνται με τον τουρισμό. Ήταν ένας άνθρωπος ο οποίος είχε σεβασμό στην δουλειά του, αγαπούσε την δουλειά του.

Και μάλιστα έτσι επειδή τώρα πήρα λίγη φόρα, του λέω «τι κάνεις πως έμαθες το γιο σου», γιατί είχε μάθει το γιο του. Κοίταξε μου λέει, που να τον στείλω σε τεχνικό σχολείο, εδώ πάνω στην δουλειά. Και ξέρεις πως θα τον μάθω μου λέει; Να εδώ, βάλε την κλάπα εδώ, κάρφωσε την εκεί, αυτό στηρίζει αυτό. Προχώρα κάνε το ίδιο. Την άλλη μέρα θα του πω κάτι άλλο.

Θέλω να πω ότι η πράξη και η ζωή μέσα στο εργοστάσιο ή το εργοτάξιο είναι πολύτιμη για να μάθει κάποιος μία τέχνη. Και προς Θεού δεν πρέπει να συγχέουμε την θέση εργασίας με την τέχνη. Η τέχνη είναι ένα σύνολο κανόνων, βασίζεται στην εμπειρία. Ο Αριστοτέλης όταν προσπαθούσε να ξεχωρίσει την τέχνη από την επιστήμη έλεγε ότι η τέχνη γεννιέται από τα πολλά εννοήματα της εμπειρίας. Μάλλον έλεγε «η τέχνη εκ των πολλών της εμπειρίας εννοημάτων μία περί του συνόλου γεννάται υπόληψις». Η εμπειρία είναι θεμελιώδες στην τέχνη.

Και κάτι ακόμα. Άλλο χειριστής μηχανήματος και άλλο τεχνίτης. Ο τεχνίτης μιλάει στο υλικό. Ο χειριστής μηχανήματος χειρίζεται το μηχάνημα. Ένας καλός τεχνίτης μπορεί να γίνει ένας καλός χειριστής μηχανήματος. Ένας καλός χειριστής μηχανήματος δύσκολα μπορεί να γίνει καλός τεχνίτης.

Αυτά και σας ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Παρακαλώ ο κύριος Λάντζας θέλει να πει δυο λόγια.

Κος ΛΑΝΤΖΑΣ:

Καταρχήν ήθελα να πω ότι τουλάχιστον εγώ έτσι αισθάνθηκα το ρόλο μου εδώ σε αυτή την συνάντηση, δεν είμαι εκπρόσωπος ούτε της εταιρείας που δουλεύω, ούτε του κλάδου, ούτε της οικονομίας συνολικά, εδώ ήρθα να καταθέσω κάποιες προσωπικές μου απόψεις και κάποιες εμπειρίες οι οποίες ελπίζω σε ένα βαθμό να είναι χρήσιμες. Και μ' αυτή την έννοια καταθέτω και την ... Αν κάτι χρειαστεί επίσης είμαι διαθέσιμος.

Τώρα σε ότι αφορά την ουσία της δουλειάς, εγώ κατάλαβα ότι, επειδή δεν έχω ασχοληθεί, ούτε άκουσα τις εξαγγελίες της Υπουργού και λυπάμαι που το λέω, προσωπικά για μένα δεν έχω ασχοληθεί με τα θέματα της εκπαίδευσης, νομίζω δηλώθηκε και από άλλους, ίσως θα πρέπει να το κάνω. Εν πάση περιπτώσει ήθελα να πω ότι αυτό το μπέρδεμα γενικότερα ναι υπάρχει και στις εταιρείες. Είναι λίγες οι εταιρείες αυτή την στιγμή οι οποίες κάνουν έναν μακροχρόνιο σχεδιασμό, γιατί ακριβώς δεν μπορούν να το κάνουν.

Εγώ αισθάνομαι δουλεύοντας τόσα χρόνια με μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις, πολλές από αυτές που θα είναι πολυεθνικές, μία «τρικυμία εν κρανίω» και σ' αυτούς. Μην νομίζετε ότι και σ' αυτούς τους οργανισμούς όπως και στον δικό μας τον οργανισμό τον κοινωνικό οργανισμό είναι εύκολο κανείς να προδιαγράψει και να πει πως θα γίνουν τα πράγματα σε πέντε χρόνια και τι εκπαίδευση χρειαζόμαστε.

Γι' αυτό εκείνο που θεωρώ εγώ πολύ σημαντικό και εύχομαι να μπορέσουμε να το κάνουμε είναι να αναπτυχθούν κάποια κανάλια

επικοινωνίας ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς, σε επαγγελματίες και τάσεις γενικότερα της αγοράς που καταγράφονται, της κοινωνίας κυρίως, για να μπορέσουμε να κάνουμε κάτι χρήσιμο.

Τώρα σε ό,τι αφορά δύο πράγματα μόνο και μ' αυτό να τελειώσω. Πρώτα απ' όλα ότι το κακό με τους τεχνίτες είναι ότι στηρίζονται εν πολλοίς στην εμπειρία. Το κακό με την εμπειρία είναι σε δεσμεύει στην αλλαγή. Ένας που έχει μάθει να κάνει κάποια πράγματα πολύ δύσκολα αλλάζει. Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος που πρέπει να υπάρχει η λεγόμενη κατάρτιση.

Η κατάρτιση όμως πάλι πρέπει να έρχεται να συνδέεται αργότερα και με την ίδια την εκπαίδευση. Δηλαδή αν παρατηρήσουμε τα τελευταία χρόνια, και αυτό που είπε ο κύριος Παπαμιχαήλ, πράγματα τα οποία τα διδάσκανε κάποιοι στο πρώτο έτος του Πολυτεχνείου μεταφέρθηκαν στα γυμνάσια και από τα γυμνάσια πήγαν στα δημοτικά. Αντίστοιχες τέτοιες εξελίξεις υπήρχαν και στο επίπεδο της εκπαίδευσης. Πράγματα τα οποία τα θεωρούσαμε ότι είναι πολύ δύσκολα για κάποιον και έπρεπε να περάσουν πολλά χρόνια εμπειρίας, τώρα τα μαθαίνει αρκετά γρηγορότερα και πιο καλά. Βοηθάει και η τεχνολογία σε αυτό.

Άρα για μένα και η επαγγελματική κατάρτιση και η εκπαίδευση στο δευτεροβάθμιο επίπεδο και στο τριτοβάθμιο επίπεδο του πανεπιστημίου πρέπει να είναι δεμένες. Μην με ρωτάτε να σας πω με ποιον τρόπο, δεν ξέρω. Εκείνο που μπορώ να σας πω είναι ότι χρειαζόμαστε όλοι να γίνουμε μανθάνοντες οργανισμοί. Δεν μπορεί κανείς να στηρίζεται μόνο στην εμπειρία, δεν μπορεί κανείς να στηρίζεται μόνο σε αυτό που έχει σήμερα.

Δύο πράγματα τώρα να πω για τα πρότυπα, επειδή ειπώθηκε το ερώτημα είναι εάν κάποιος είναι διατεθειμένος να αναλάβει το κόστος

των προτύπων ή το κόστος της ασφάλειας. Καταρχήν να πω ότι πέρα από το κόστος που είναι άμεσα καταγεγραμμένο υπάρχει μία σημαντική ωφέλεια και στα πρότυπα και στην ασφάλεια. Και ναι μπορώ να σας πω ότι αρκετές επιχειρήσεις θα τις θεωρούσα έξυπνες, επενδύουν γιατί θεωρούν ότι αυτό είναι το ελάχιστο. Κερδίζουν μέσα απ' όλα αυτά και από τα πρότυπα και από τις συνθήκες της ασφάλειας. Και ο λόγος που εκπαιδεύουν το προσωπικό τους δεν είναι γιατί χάνουν εκείνη την στιγμή ούτε για λόγους δημοσίων σχέσεων, επίσης γιατί κερδίζουν.

Και τελευταίο σημείο, εκείνο που είπα εγώ για την ευελιξία του προσωπικού και για την οκτάμηνη παραμονή στο εξωτερικό, δεν εννοούσα πάει ο άλλος οκτώ μήνες όπως πηγαίνανε κάποτε στην Αραβία, δεν ξέρω, και μετά χάνεται. Προσωπικά στο τμήμα το δικό μου εγώ χρειάζομαι ανθρώπους οι οποίοι δεν θα πάνε και θα μου φύγουνε, θα πάνε και έξω, θα ρθούνε πίσω, θα μείνουν εδώ για να μεγαλώσουμε παρέα. Γιατί πιστεύω ότι, και μ' αυτό να τελειώσω, ότι εκείνο που διαφοροποιεί, και σε συνεργασία με αυτό που είπε ο προηγούμενος ομιλητής, τον εργοδηγό από τον τεχνίτη τον καλό είναι ότι ο εργοδηγός πρέπει να έχει και μία καπατσοσύνη διοίκησης. Θα πρέπει δηλαδή ο εργοδηγός να μπορεί να κάνει κουμάντο τουλάχιστον σε τρεις ανθρώπους, αλλιώς είναι ένας καλός τεχνίτης. Προσωπικά ξέρω πάρα πολύ καλούς τεχνίτες οι οποίοι ήταν ανίκανοι εργοδηγοί.

Και μ' αυτή την έννοια λέω ότι, και μάλιστα στιγμή αν έχουμε περισσότερο έχω κάποιες ιδέες και κάποιες προτάσεις και για τα προγράμματα τα εκπαιδευτικά. Αλλά εν πάση περιπτώσει ο εργοδηγός κατά την γνώμη μου αναδεικνύεται μέσα από μία δυναμική και σχέσεων μέσα στο χώρο που εργάζεται. Έχω γνωρίσει πολλούς μηχανικούς προσωπικά, συμφοιτητές μου εάν το θέλετε οι οποίοι ήταν

ανίκανοι να συντονίσουν δέκα ανθρώπους. Ήταν περισσότερο του ακαδημαϊκού στυλ, της μεμονωμένης έρευνας και τα λοιπά, πήραν άλλο δρόμο. Δεν είναι πάντα εύκολα τα πράγματα όταν κανείς έχει να κάνει με ανθρώπους. Είναι πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά εξαιρετικά σημαντικά, αλλά όταν έχεις να κάνεις με καθημερινότητα και ανθρώπους χρειάζονται και κάποια άλλα προσόντα τα οποία η ίδια η ζωή τα βγάζει στην επιφάνεια. Και σε τελευταία ανάλυση και σ' αυτό επίσης θα συμφωνήσω, ένας από τους ρόλους που έχετε να παίξετε εσείς, όπως και ένας ρόλος που έχουμε να παίξουμε και εμείς γιατί σας κρύβω και εγώ πολύ συχνά βρίσκομαι στην θέση του εκπαιδευτή, είναι να εμπνεύσουμε στους ανθρώπους αυτή την ελπίδα ότι ο καθένας σε τελευταία ανάλυση την ζωή την φτιάχνει και μόνος του και ότι μπορεί ανά πάσα στιγμή να παίξει έναν ρόλο σημαντικό στην ζωή του και όχι να είναι παθητικός δέκτης καταστάσεων που βρέθηκε.

Και θα τελειώσω, δεν ξέρω τι είπε η Υπουργός, αλλά εκείνο που μπορώ να σας πω εγώ ότι εάν πρέπει να δώσουμε στα παιδιά σήμερα ένα ουσιαστικό κίνητρο για την εξέλιξή τους, είναι την δυνατότητα που θα έχουν να μεταπηδήσουν και νομίζω το είπανε πολλοί εδώ σε άλλες βαθμίδες. Δηλαδή ένας ο οποίος ξεκινάει από τεχνίτες ηλεκτροσυγκολλητής και του κόβει και είναι εργατικός και θέλει να μπορεί να πάει και στο Πολυτεχνείο. Γιατί πολλές φορές στα 18 χρόνια και εγώ πέρασα χημικός μηχανικός και διαπίστωσα στο τέταρτο έτος ότι σπούδαζα λάθος σχολή και δεν δούλεψα ποτέ σαν χημικός μηχανικός, πήρα βέβαια το πτυχίο. Φαντάζομαι αντίστοιχες κατηγορίες έχουν και άλλοι να πούνε. Εγώ ευχαρίστως θα σπούδαζα κάτι άλλο, αλλά δυστυχώς δεν μπορούσα.

Και όταν μετά παίρνοντας το πτυχίο ζήτησα να κάνω μία συνεργασία με το Πολυτεχνείο για κάποιο άλλο τμήμα, μου είπαν ότι

ξέρεις πρέπει να τα παρατήσεις όλα να ρθεις εδώ με διακόσια χιλιάρικα τότε. Μα του λέω εγώ έχω οικογένεια, εγώ δεν θέλω τέτοιο πράγμα, θέλω να βρούμε ένα τρόπο η εμπειρία η δικιά μου και αυτά που ξέρω να συνδεθούν για να κάνω κάτι καλύτερο. Δυστυχώς δεν βρήκα απάντηση. Μακάρι μέσα από αυτές τις εμπειρίες να βρεθεί κάτι για τα καινούργια παιδιά.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε. Ο κύριος Κουντουράς.

Κος ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ:

Στην κυρία πρώτα θέλω να απαντήσω για το θέμα των επενδύσεων. Το είχε πει και χθες ο κύριος Χασάπης ότι η κοινωνία μας δυστυχώς λειτουργεί με έναν τρόπο που είναι χαρακτηριστικός. Και θα σας πω ότι παλιότερα είχαμε δώδεκα περίπου εργοστάσια μεγαλύτερα ή μικρότερα που φτιάχνανε αυτοκίνητα και τα κλείσαμε όλα και τώρα θα δείτε ότι η επένδυση έχει γίνει σε μεγάλα σαλόνια που πουλάνε αυτοκίνητα. Άμα μπείτε σε ένα σαλόνι που πουλάει αυτοκίνητα θα δείτε τι κόστος υπάρχει εκεί μέσα.

Αντιθέτως στην Γερμανία, για να πω πάλι την εμπειρία μου από την Γερμανία, τα μεγάλα σαλόνια του '60 καταργήθηκαν και τώρα πουλάνε τα συνεργεία αυτοκινήτων πιο οργανωμένα πουλάνε τα αυτοκίνητα. Όταν η κοινωνία πάει προς τα εκεί τι να γίνει.

Ρώτησα έναν άνθρωπο που έχει μία βιοτεχνία και του είπα «γιατί δεν επενδύεις λίγο περισσότερο;». Ξέρετε τι μου είπε; «Τώρα κτίζω σπίτι θα κτίσω εξοχικό, θα πάρω και το σκάφος και μετά βλέπουμε». Ενώ ξέρω γερμανούς με τεράστια περιουσία βιοτέχνες, βιοτέχνες για την Γερμανία, εργοστασιάρχες για εμάς που μένει στο ενοίκιο, γιατί λέει «ό,τι βγάζω το βάζω στην επιχείρηση, δεν θα πάω να φτιάξω

σπίτι». Αυτή η νοοτροπία επικρατεί. Για τον κύριο Πάγκαλο που ρώτησε.

Και τι άλλο. Ξέρετε γιατί κλείσανε τα εργοστάσια; Γιατί λειτουργούσαν με προστατευτισμό του κράτους και την στιγμή που μπήκαμε στην ΕΟΚ και δεν υπάρχει ο προστατευτισμός αντί να πούμε θα παράγουμε πιο φθηνά, είπανε κλείσε το καλύτερα, δεν μας συμφέρει.

Στον κύριο Πάγκαλο. Ξέρετε τι θα ήθελα εγώ στην εταιρεία, αυτό που λέγεται στην Ευρώπη «μεκατρόνικ». Δηλαδή ένας μηχανικός που θα ξέρει τα στοιχεία του αυτοκινήτου καλά μέχρι το ιντζέξιον το ηλεκτρονικό, θα έχει γνώσεις ηλεκτρολογίας χαμηλής τάσης, γνώσεις απλές, και θα ξέρει κομπιούτερ και αγγλικά. Όχι πολλά αγγλικά, να μπορεί να διαβάσει κάτι. Και βέβαια και ελληνικά, γιατί δεν ξέρουν και ελληνικά δυστυχώς.

Στην άλλη ερώτηση, εάν είναι τρεις οι σχολές, φανοποιί, μηχανικοί αυτοκινήτων και ηλεκτρολόγοι. Θα έλεγα ότι οι ηλεκτρολόγοι θα πρέπει να μείνουν γιατί η ηλεκτρολογία υψηλής τάσης που είναι μίζες, δυναμό και τέτοια πράγματα, υπάρχει ακόμα. Δηλαδή δεν μπορούμε να τα καταργήσουμε τελείως, έχει και αυτό την εξειδίκευσή του.

Και δύο έτσι εκτός ερωτήσεων πολύ σύντομα. Οι μετανάστες είναι συχνά πάρα πολύ ικανοί. Εγώ όσους είδα που ήρθαν σε εμάς από Πολωνία, Τσεχία, δεν ξέρω εγώ τι άλλα κράτη, και άλλα κράτη βαλκανικά, ήταν πολύ καλοί γνώστες όταν έλεγαν ότι είμαι μηχανικός αυτοκινήτων. Ξέρανε πάρα πολλές, στις βάσεις ήταν άφταστοι.

Και μια που είπε και η κυρία Καπετάνου και θέλω να πω και κάτι επ' αυτού. Η Υπουργός κάνει μεταρρύθμιση αυτή την στιγμή και μίλησε για διάλογο. Ήρθε λοιπόν εδώ σε εμάς άνοιξε την ημερίδα και

σηκώθηκε και έφυγε. Τι να πω. Είναι μάλλον προδιαγεγραμμένο το ποιο θα είναι, το ακούσαμε και σήμερα λιγάκι.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ο κύριος Τογαντζής.

Κος ΤΟΓΑΝΤΖΗΣ:

Εγώ θα απαντήσω επιγραμματικά, γιατί καταχράστηκα το χρόνο της πρώτης ομιλίας για την αυτοκινητοβιομηχανία. Για τις επενδύσεις στην Ελλάδα δεν θα απαντήσω, είναι μία συζήτηση η οποία είναι πολύ μεγάλη γιατί κλείσανε οι αυτοκινητοβιομηχανίες που υπήρχαν κάποτε και φτιάχνανε αυτοκίνητα και δεν φτιαχτήκανε καινούργιες. Είναι μία πολύ μεγάλη συζήτηση.

Από πλευράς της εμπορίας αυτοκινήτων βλέπουμε ότι γίνονται κάποιες επενδύσεις που σημαίνει ότι ανοίγουν κάποιες θέσεις εργασίας.

Τώρα για τις θέσεις εργασίας, που εγώ νομίζω ανέφερα στον πρώτο κύκλο, θέσεις εργασίας δεν εννοώ εκπαίδευση ανά θέση εργασίας, αλλά στην δημιουργία θέσεων εργασίας από την ανάγκη της εξέλιξης. Δηλαδή όπως εξελίσσεται το προϊόν που αυτή την στιγμή είναι το αυτοκίνητο δημιουργούνται και περαιτέρω θέσεις εργασίας, οι οποίες μπορούν άνετα να καλυφθούν από καλά εκπαιδευμένους απόφοιτους των ΤΕΕ.

Ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων, ποιες είναι οι ελάχιστες γνώσεις που πρέπει να έχουνε. Οι ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων οι ελάχιστες γνώσεις που πρέπει να έχουν είναι οι βασικές γνώσεις. Τι είναι ηλεκτρικό σχέδιο, τι είναι αντίσταση, τα εντελώς βασικά. Και μου άρεσε και κάτι που ακούστηκε από τον υπεύθυνο το σμηναγό. Λέει αδυναμία αναγνώρισης παράλογου αποτελέσματος. Υπάρχει έλλειψη σ' αυτό. Δηλαδή μετράνε μία αντίσταση σε ένα κομμάτι καλώδιο και δεν ξέρουν

αν η λογική η τιμή που βρίσκουν ή όχι. Δεν ξέρουν εάν τα πέντε ομ είναι λογικά, ή εάν τα πενήντα μεγκόμ είναι λογικά και αυτά όταν μετράνε στην άκρη μιας καλωδίωσης αυτοκινήτου.

Τώρα η θέση των υπολογιστών. Η γνώση του χειριστού ηλεκτρονικών υπολογιστών νομίζω με καλύψατε. Δεν θα μπορούν πια να βρίσκουν και την πληροφορία που θέλουν, δεν θα υπάρχει άλλη μορφή πληροφορίας. Δηλαδή στον δικό μας τομέα θα καταντήσουν βοηθητικοί αυτοί που πλένουν τα αυτοκίνητα, αυτά που τα προετοιμάζουν τα καινούργια αυτοκίνητα που πουλιούνται στον πελάτη, αυτοί που κάνουν μετά το τυπικό σέρβις λάδια, φίλτρα και μία γραμμή παραγωγής και χωρίς μέλλον εξέλιξης.

Τώρα για τις ειδικότητες που ρωτήσατε, μηχανικός, ηλεκτρολόγος και φανοποιός. Από την δική μας πλευρά την θέση μηχανικού και ηλεκτρολόγου ενοποιείστε την το συντομότερο δυνατόν. Δεν υπάρχει νόημα ύπαρξης μηχανικού αυτοκινήτων και ηλεκτρολόγου αυτοκινήτων. Σαν παράδειγμα ένας κινητήρας που ρετάρει ποιος θα τον επισκευάσει ο μηχανικός ή ο ηλεκτρολόγος; Δηλαδή είναι θέμα διαχείρισης του κινητήρα ή θέμα μηχανικό του κινητήρα. Ή θα πάνε δύο και ο ένας θα πει εγώ μέχρι εδώ μπορώ να κάνω και ο άλλος από δω και πέρα. Θα υπάρχει οριζόντια εκπαίδευση ενιαία εκπαίδευση. Δηλαδή θα μαθαίνουν και στους δύο τομείς και θα εξελίσσονται.

Η θέση της φανοποιίας είναι μία μεγάλη συζήτηση για τους φανοποιούς. Από την εμπειρία μας η φανοποιία δίνει αρκετά έσοδα και κέρδη στην εταιρεία αυτοκινήτων. Πρέπει να προσεγγιστεί με έναν διαφορετικό τρόπο.

Αυτά είχα να σας πω. Σας ευχαριστώ πολύ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε. Ο κύριος Τζαμουράνης.

Κος ΤΖΑΜΟΥΡΑΝΗΣ:

Όσο γίνεται πιο σύντομα. Δεν είμαι αισιόδοξος για τα αποτελέσματα της αποψινής συζήτησης, όχι γιατί δεν είχαν προθέσεις καλές οι συμμετέχοντες, όσο για το γενικότερο περιβάλλον.

Τι να σας πω, όσο μελετητής γίνεται εκείνος ο οποίος πιάνει αυτή την δουλειά γιατί είναι φθηνός και δεν έχει δει καθόλου να κατασκευάζονται να υπάρχουν εκείνα τα οποία μελετάει, όσο πυρόσβεση κάνουμε για να μην έρθει η πυροσβεστική και μας κλείσει το εργαστήριο, όσο η ασφάλεια γίνεται απλώς για να μην πάμε στον εισαγγελέα κατηγορούμενοι, όσο καθηγητής του Πολυτεχνείου γίνεται πια με προσόν το ότι δεν έχεις πατήσει ποτέ στην παραγωγή, δεν θα δούμε φως.

Και λυπάμαι πάλι μιλώντας με εμπειρία 33 ετών δεν ήταν τα πράγματα παλιότερα έτσι. Όταν πήγα στην Γερμανία για μεταπτυχιακές σπουδές μου έκανε εντύπωση ότι επίμονα ζητούσαν να μάθουν την πρακτική μου εμπειρία περισσότερο από τα μαθήματα που ήξερα και τους βαθμούς που είχα πάρει. Αυτά.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ευχαριστούμε, κύριε Τζαμουράνη. Ο κύριος Μαλαματένιος.

Κος ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΟΣ:

Καταρχήν για το θέμα των αλλοδαπών. Έβλεπα μία έρευνα προχθές αυτή την στιγμή το ποσοστό ανεργίας των αλλοδαπών στην χώρα μας είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό ανεργίας των Ελλήνων. Αν λέει κάτι αυτό.

Ας πούμε για παράδειγμα στο δικό μας τον τομέα που μιλάμε για εντός εισαγωγικών κάποιες νέες τεχνολογίες με αρκετή εξειδίκευση και τα λοιπά, για παράδειγμα τα φωτοβολταϊκά, εμείς έχουμε ένα άλλο πρόβλημα ότι εκεί πέρα επειδή οι περισσότερες από αυτές τις

τεχνολογίες δεν κατασκευάζονται στην Ελλάδα, έρχονται οι ξένοι από τους οποίους αγοράζουμε τον εξοπλισμό και αυτοί με δικά τους συνεργεία κάνουν τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις και τα λοιπά.

Άρα λοιπόν είναι πάρα πολύ μεγάλης σημασίας η εξειδίκευση και η πιστοποίηση των ανθρώπων στις μέρες μας ειδικά σε κάποια θέματα θα έλεγα νέων τεχνολογιών. Και πολύ απλά εάν έχεις το καλύτερο μηχάνημα, τον καλύτερο ηλιακό, ο οποίος μπορεί να ψήνει και καφέ που λέει ο λόγος, έτσι άμα εγκατασταθεί λάθος, χάνει νερά, δεν ξέρω τι, ο αγοραστής δεν μένει ικανοποιημένος και λειτουργεί και αρνητικά εάν το θέλετε σε θέμα διαφήμισης, σε θέμα μάρκετινγκ και του προϊόντος γενικότερα, πράγμα το οποίο πιστεύω ότι οι εταιρείες του κλάδου το έχουν καταλάβει, οπότε είναι διατεθειμένες να επενδύσουν σε θέματα πιστοποίησης. Δηλαδή να πάρουν κάποιον ...

... Σε θέσεις εργασίας καλύφθηκα από τους προηγούμενους. Ειδικά γι' αυτό που έλεγα εγώ ότι κάθε ένα μεγαβάτ αιολικής ενέργειας σημαίνει 14 νέες θέσεις εργασίας, σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι θα είναι κάποιοι που θα είναι ειδικά για τα αιολικά. Μιλάω για ηλεκτρολόγους, εγκαταστάτες. Μιλάω για τεχνίτες ηλεκτρολόγους, μιλάω για διάφορες τέτοιες κατηγορίες. Απλά είναι ένας μέσος όρος ο οποίος χρησιμοποιείται για να βγούνε κάποιες τέλος πάντων μελέτες οι οποίες γίνονται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Και τέλος όσον αφορά τις προοπτικές τουλάχιστον στον δικό μας τον τομέα, εντάξει νομίζω ότι είναι κατανοητό ότι όπου φυσάει αέρας εκεί πέρα πάμε και εγκαθιστούμε ένα αιολικό πάρκο, ή όπου έχει ήλιο βάζουμε κάποιο ηλιακό σύστημα. Σε καμία περίπτωση λοιπόν κάποιοι επενδυτές σε αιολικά πάρκα εφόσον μιλάμε για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν πρόκειται να ξηλώσουν το αιολικό πάρκο και να το πάνε

στην Βουλγαρία ή στην Τουρκία επειδή ίσως εκεί τα εργατικά είναι χαμηλότερα.

Ευχαριστώ.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Ο κύριος Μπανούτσος Ηλίας.

Κος ΜΠΑΝΟΥΤΣΟΣ:

Το ερώτημα εάν η υιοθέτηση προτύπων ασφάλειας και υγείας της εργασίας αυξάνει το κόστος, απαντήθηκε από τους προηγούμενους ομιλητές. Να προσθέσω μόνο ότι όταν τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται εκ των προτέρων από την φάση του σχεδιασμού, όταν ενσωματώνονται μέσα στο επάγγελμα, στην εξειδίκευση, τότε ελαχιστοποιείται το κόστος και μεγιστοποιείται το αποτέλεσμα.

Εάν οι επιχειρήσεις είναι διατεθειμένες να πληρώσουν για τα μέτρα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, η απάντηση δεν είναι μονοσήμαντη. Υπάρχουν επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν στην βάση του ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού, χαμηλού κόστους εργατικού δυναμικού. Αυτές πλέον νομίζω δεν έχουν προοπτική στην χώρα μας. Υπάρχουν άλλες χώρες που οι πολιτικές οικονομικές συνθήκες επιτρέπουν να υπάρχει ακόμα χαμηλότερο εργατικό κόστος. Άρα οι επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να επιβιώσουν, θέλουν να είναι ανταγωνιστικές, αυτές πρέπει να είναι και καινοτομικές αλλά και να επενδύουν στο ανθρώπινο δυναμικό τους. Και αυτό σημαίνει και παροχή μέτρων ασφάλειας και υγείας της εργασίας, αλλά διαρκή εκπαίδευση.

Κος ΚΟΝΤΑΞΗΣ:

Λοιπόν, συνάδελφοι, τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω πάρα πολύ και τους συμμετέχοντες και εσάς για την υπομονή σας. Νομίζω ότι γίναμε αρκετά πιο σοφοί από αυτή την κουβέντα. Αυτό που ήθελα

να πω είναι το εξής. Ότι πέφτει μεγάλο βάρος σε εμάς σαν εκπαιδευτικούς, δεν μπορούμε να ζητήσουμε από τους ανθρώπους τους μηχανικούς της αγοράς να μας πούνε τι θα κάνουμε. Όμως να πάρουμε υπόψη μας αυτά που μας είπαν, να τα μεταφράσουμε παιδαγωγικά, να τα φιλτράρουμε όπου χρειάζεται. Να σχεδιάσουμε και να δοκιμάσουμε, μπορεί να κάνουμε και λάθη, και έχουμε πολλή δουλειά πάνω σ' αυτά. Νομίζω ότι θα το αξιοποιήσουμε έτσι.

Θα ήθελα τελειώνοντας επίσης να σας χρεώσω όσους είστε στο στρογγυλό τραπέζι τα συμπεράσματα τα οποία θα βγάλουμε θα σας τα ξαναστείλουμε για να μας κάνετε πιθανόν παρατηρήσεις. Άλλη μία δουλίτσα επιτρέψτε μου. Και σας ευχαριστούμε για άλλη μία φορά.

Γεια σας, συνάδελφοι.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ 18:50'